

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 12:07:51)

Poštovane kolege poslanici, počinjemo sa radom.

Otvaram **Jedanaestu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2019. godini** Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red predložio saglasno Poslovniku Skupštine i dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine.

Prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda.

Predlog dnevnog reda imate u sazivu.

Da bismo utvrdili dnevni red dozvolite da vas obavijestim o predlozima za dopunu predloženog dnevnog reda.

Poslanici Ranko Krivokapić, Raško Konjević, Draginja Vuksanović Stanković i Džavid Šabović predložili su da se na dnevni red stave: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama; Predlog zakona o izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica; Predlog zakona o izmjeni Zakona o radu; Predlog zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost i Predlog zakona o izmjeni Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Poslanik Željko Aprcović predložio je da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o državnim simbolima i danu državnosti Crne Gore.

Poslanik Branko Radulović predložio je da se na dnevni red stave: Predlog rezolucije za uspostavljanje održivog i modernog saobraćajnog sistema Crne Gore; Predlog rezolucije o reindustrijalizaciji Crne Gore; Predlog zakona o crnogorskoj razvojnoj banci; Predlog rezolucije o načinu valorizaciji elektroenergetskog potencijala Crne Gore i Predlog zakona o dopunama Zakona o inovativnoj djelatnosti.

Poslanica Branka Bošnjak predložila je da se na dnevni red stave: Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju; Predlog zakona o izmjeni Zakona o radu i Predlog zakona o dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Poslanik Aleksandar Damjanović predložio je da se na dnevni red stave: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika; Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2017. godini; Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2018. godini; Predlog odluke o obrazovanju odbora za ispitivanje posljedica NATO bombardovanja 1999. godine na zdravlje građana Crne Gore.

Prelazimo na obrazloženja i izjašnjavanje o predlozima za dopunu predloženog dnevnog reda, pri čemu želim da vam kažem da me obavijestio poslanik Branko Radulović da će on gledati da u pet minuta predloži ove njegove izmjene, a ja bih molio da na takav način i ostali predlagači izmjena se ponašaju, ako mogu, s obzirom da su ovo pitanja koja se iz sjednice u sjednicu ponavljaju. U redu.

Sada predlažem da se prvi obrati poslanik Branko Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (29.07.19 12:10:31)

Građani Crne Gore, kolege,

Ovo što predlažem je nasušna potreba Crnoj Gori i ne želim da pametujem ni ja ni naše kolege. Daj da se ljudski dogovorimo da o ovome, na jedan kompetentan način, bez politički obojenih stvari, bez strasti posvetimo dovoljno vremena. Daj da to učinimo u septembru mjesecu, da pozovemo premijera, potpredsjednike Vlade i ministre i volio bih čak i predsjedniče Parlamenta, pozovemo u istinu stručne ljude iz akademske zajednice. Evo, pogledajte samo ovaj naslov, cijela strana "Vijesti" juče. Normalno moje ime neće staviti pošto se oni i ja mnogo volimo, ali sve što sam govorio oni su rekli.

Mi ne možemo napraviti auto put, mi možemo samo pokušati nešto ili se zadužiti ili napraviti katastrofu. Mi znamo, čašću i obrazom se kunemo najbolji model kako kao Evropljani da napravimo tu našu neophodnu infrastrukturu. Kako da se saberemo oko pameti, kako da formiramo finansijske institucije, kako pare da ostanu sve više u Crnoj Gori, kako taj obnovljivi hidropotencijal razvijemo. Znači, završavam s tim, premijeru, predsjedniče, molim vas da se dogovorimo o vanrednoj sjednici tokom septembra ili neki drugi termin gdje ćemo se svi okupiti,

gdje će doći predstavnici Vlade, akademske zajednice i pokušati da dođemo do nekog konsenzusa. Nije isto ovi koji misle da pamet pada s neba i da ako se rodiš da si ti genije, nije isto ako danas krene se u neke procese koji su dugoročni i održivi ili ako dođeš na vlast kroz godinu ili pet godina dana. Ja još učim, a još nijesam pametan. Ovo je poruka onima koji misle da kad se rode da su najpametniji, a i kada sam bio u gimnaziji i na fakultetu nisam bio toliko loš đak.

Predsjedniče, nadam se da ste me saslušali. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 12:13:05)

Hvala vam poslaniče Raduloviću. Hva vam na očiglednom racionalnom promišljanju da se ovo ne može razmatrati na ovoj sjednici koju smo zakazali za danas, jer kao što znate imamo samo tri radna dana.

Sad samo da pitam, čisto iz korektnosti, da li da se izjašnjavamo o ovim predlozima. Hvala vam. Mislim da je korektan i racionalan pristup.

Mi smo čak imali saopštenje od šefa poslaničkog kluba DPS-a na prošloj sjednici da su oni saglasni da se od oktobarske sjednice kad počne, jesenje zasijedanje, sve ove tačke stave na dnevni red i razmatraju.

Sada, evo predlažem i drugim kolegama da se izjasne da li ćemo glasati o njihovim predlozima ili ne, ali u svakom slučaju ima sada riječ poslanik Raško Konjević koji će predložiti u ime poslanika SDP-a dopune. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 12:14:01)

Ako se slažete da pokušam objedinjeno imajući u vidu da je pet zakonskih propisa, neću sigurno 15 minuta koliko je po Poslovniku, trudiću se da bude što kraće. Molim da se izjasnimo, naravno iz razloga što ovo je već gotovo godina dana koliko mi predlažemo određene propise da budu dio rasprave u ovom parlamentu u kojima vladajuća većina ih odbija.

Ja ću vam reći šta je hrvatska Vlada uradila u petak. Dakle, da ne bi bilo da ovo što mi predlažemo je populizam, kao što vrlo često znate da kažete i vi i predstavnici Vlade. Premijer Andrej Plenković u izjavi u petak, predstavljajući četvrti krug poreske reforme je rekao da njihova vlada je od početka krenula s politikom rasterećenja gospodarstva i građana. U petak su uvažene kolege, kolege iz Hrvatske uradile smanjenje opterećenja poreza na rad, to je ono što smo vam mi predlagali već nekoliko puta. I uradili su ono što su uradili recimo Poljaci, i oni se ugledaju na druge što je potpuno normalno. Oslovodili su poreskih obaveza osobe mlađe od 25 godina, a osobe od 26 do 30 godina smanjili su porez za 50%. I tu svoju mjeru su nazvali demografskom revitalizacijom. To što nama je otišlo 60-ak hiljada ljudi, što nam dominantno odlaze mladi stručni i obrazovani ljudi očigledno nije mjera da vi izglasate neke od predloga koji su slični ovim Hrvatskim da bi smo o tome ovdje raspravljali.

Takođe su kolege uradile nešto za što je, recimo, predsjednik Vlade u decembru mjesecu u Privrednoj komori rekao da je to prevara, odnosno da nije pravedno, izvinjavam se na pogrešnom citatu, da kafa u Šavniku košta 60 centi, da plaća PDV 21%, a da za kafu od 3 eura se na primorju plaća PDV 7%. To je epohalni amandman kolega iz DPS-a prije tri godine koji su napravili od cijele ugostiteljske industrije izvukli su 15 hotela sa četiri, sa pet zvjezdica na primorju naravno, onih koji su privilegovani u cijeloj ovoj priči, i da na takav način oštete tri hiljade registrovanih ugostiteljskih objekata. Hrvati, naravno, kao ozbiljna Vlada i ozbiljna država nijesu napravili tu vrstu diskriminacije, nego svjesni svojih izazova i za turizam i za druge stvari donijeli su Odluku, ono što smo vam mi predlagali da uradimo ovdje, da PDV na hranu za ugostitelje se smanji sa 25 na 13%.

Dakle, kolege ono što vam mi sugerišemo već više od pola godine, nije nešto što mi stavimo prst na čelo, pa mislimo da smo pametni. Dakle, pratimo šta se radi u drugim državama. Naravno, zato što Hrvati imaju mnogo bolju poresku administraciju, mnogo bolje postupanje državnih organa, oni imaju prostor da povećaju akcize na bezalkoholna pića i na cigarete. Mi kad to uradimo, nama se odmah pojavi šverc, po 20-30 miliona neko strpa u džep i naravno nikad ne

nađemo ko je strpao 20-30 miliona u džep. Imamo taj problem, a cigarete se porodaju na svaku ulicu. Naravno, one vjerovatno se spuštaju padobranom, jer ne možemo da nađemo nijedan mogući magacin đe su nelegalne cigarete.

Hrvati su, kao mjeru koju su uveli, jeste povećanje akciza na cigarete i na bezalkoholna pića sa dodatkom šećera. Ove tri mjere su Hrvati uradili u petak kao četvrti krug svojih poreskih akata. Mi vam uporno predlažemo, njima je minimalna zarada 400 eura, a ono što im je kalkulacija u petak jeste, da svaki Hrvat, odnosno građanin Hrvatske koji prima prosječnu zaradu od 810 eura će moći nakon ovih poreskih rasterećenja da se stvori preduslov da mu poslodavac poveća zaradu do iznosa od 120 eura. Jer, oni su vrlo jasno rekli, ova opterećenja koja smanjujemo, to radi država i ima suficit u budžetu, ali očekujemo od poslodavaca koji su rasterećeni da jedan dio tog rasterećenja prenesu na zarade ljudi koji rade i u ugostiteljstvu, zarade mladih ljudi itd. Sve je ovo uradila Poljska, sve je ovo uradila Rumunija, sve su ovo uradile druge zemlje koje se suočavaju sa tim problemom. Mi vam predlažemo, a slične su mjere, ne možemo ni da razgovaramo u ovom Parlamentu, jer je ovdje mnogo važnije ko ovo predlaže, nego kakve su mjere i da li će te mjere kroz dijalog, da dođemo do nekih još boljih možda rješenja u tom segmentu.

Kod nas imamo najmanju minimalnu zaradu, imamo najveća opterećenja na zarade. Ovdje naš poslodavac na jedan euro neto zarade plaća 0,67 centi državi i mi uporno ne želimo da otvorimo priču na tu temu, stalno imamo određeni problem, stalno nije vrijeme, stalno nije trenutak itd i tome slično. A, kako će nam biti trenutak kad mi pokušavamo da napravimo nešto što je u svakoj normalnoj državi nemoguće, da nama država kao poslodavac bude najveći poreski dužnik i da onda ovdje dođu ministri i kažu - ovdje zakon važi jednako za sve. Nije tačno. Nije tačno i to je problem. Ovdje zakon ne važi za državu, nažalost. Ovdje zakon važi za nekog malog poslodavca koga nema ko da zaštititi, nego mu pošaljete poresku inspekciju. Onda kad slušate ove, ne znam, prisluškovane razgovore po portalima, oko ovih poreskih prevara itd, imate što-šta čuti.

Ovdje izgleda ima stečajnih upravnika koji su samo za posebne stečaje, poreskih inspektora koju su samo za posebne kontrole itd. Ja mislim kolege da to duboko urušava, ne samo sistem vladavine prava, nego ne stvara zdravu osnovu za našu ekonomiju i ne stvara zdravu osnovu za proširenje poreske baze koja će obezbijediti da naš budžet uđe jednom u fazu suficita, a ne da svako malo ili refinansiramo ili se dodatno zadužujemo, da se ljutite ako vam spomenemo da nam je nominalni rast duga porastao 600 miliona. Vi se ljutite ako vam spomenemo podatak Centralne banke da nam je realna zarada manja 2,3% , 2018. u odnosu na 2017. Vi nam jedino govorite, nama GDP raste. Koliko nam raste ove godine GDP? Manji je 50% nego prošle godine. Jeste, sa 4,5% u prvom kvartalu, na 3, tačno 50%.

Ali, nije u tome poenta. Poenta je da stvorimo preduslove zajednički. Mi to nudimo više od osam mjeseci u ovom Parlamentu. Dajte da o tome otvorimo debatu u ovom domu. Dakle, možda ima boljih rješenja nego ova što mi predlažemo. Ali, nije jerez da predložimo da poslodavci nijesu opterećeni 67% ili 64% nakon smanjenja doprinosa na zdravstvo, nego da budu opterećeni 57 ili 58%. Pa, tada država treba da kaže tim poslodavcima - gospodo ovo je potpuno konkurentno u regionu, nemate više što da se žalite, ali nema više gospodo 12 hiljada firmi sa jednim zaposlenim, nema 50% hotelijerske industrije koja, zamislite u toj industriji ima po jednog zaposlenog. Znači, nema privilegovanog PDV-a samo za desetak hotela, sad kad bih bio politički bezobrazan, beskrajno, uzeo bih koji su hoteli i ko su vlasnici i sa kim su dobri u DPS-u. Znači, veza je nevjerovatna, ona je što bi rekli matematičari, direktno proporcionalna, ne obrnuto proporcionalna, nego direktno proporcionalna. I predsjednik Vlade na tu mjeru kaže - evo, pola godine radi se neki Zakon o PDV-u, 3.000 ugostitelja, 3.200 je registrovanih bilo 2006. godine. Plaćaju po stopi od 21%, a 15 privilegovanih hotela po stopi od 7%. Pitam vas, je li to u redu ljudi, neću reći, je li pošteno, je li to u redu? Je li to u redu, samo što je vlasnik nekog hotela dobar s nekim, da plaća PDV 7%. Ima li te mjere druge? Nema. Kao što vidite, Hrvati kad su procijenili da im je PDV na ugostiteljstvo veliki, oni su ga smanjili na 13%.

Prema tome, dakle, kada smo vam govorili da smanjimo PDV na isporuku električne energije, to su Hrvati radili u trećem krugu svoje poreske reforme. Kažu, vrlo jednostavno objašnjenje, oscilacije cijena struje na berzi, ne želimo da utičemo na poslovanje državne Elektroprivrede u Hrvatskoj, ali građanima želimo da pomognemo tako što ćemo smanjiti PDV na to. I cijela njihova matematika je sljedeća - kroz ovo oslobađaju sredstva da se poveća lična

potrošnja koja će im to kasnije vratiti kroz /prekid/.

Pogledajte strukturu rasta našeg GDP-a za 2018. godinu. Najveći je uticaj lične potrošnje. Dakle, o ovim stvarima ja mislim da je prijeko potrebno, da ne kažem, neophodno, da razgovaramo u ovom domu. Vi možete ovo da odbijate iz sjednice u sjednicu, mi ćemo ovo predlagati iz sjednice u sjednicu i svaki put kako koja država regiona usvoji neku sličnu mjeru, kao Hrvatska u petak, mi ćemo vas podsjećati da nismo populist, da ne pričamo napamet. Jer, kada smo vam prije godinu dana rekli da imamo najmanju minimalnu zaradu u Crnoj Gori, predsjednik Vlade sa te govornice kaže - to je čisti populizam. Sad naravno, predsjednik Vlade, nema ga srećnijeg nego kad može da se pohvali da je povećao minimalnu zaradu, a opet mu je najmanja u regionu. Kolege, ovo su stvari koje nemaju veze sa politikom. Ovo su stvari oko kojih nam treba konsekus, da donesemo poresku politiku koja će biti iskaz ne većine, nego biti iskaz Parlamenta koji usvaja taj zakon, koja će biti predvidljiva, koju nećemo baš tako često mijenjati, a nećemo mijenjati onu poresku politiku koju ovdje donesemo knsesualno. Poreska politika treba da rezultat da svima, ne vlasti i ne opoziciji, nego treba da da rezultat svima, kad kažem svima mislim na građane Crne Gore. Dakle, vidjećete kad nam počnu dolaziti računi za struju, kad krene sezona grijanja, nakon povećanja cijena struje, bez obzira na sve ove pakete koji su urađeni, bez obzira na pakete koji su urađeni.

Prema tome i sa tim završavam, ako jedina mjera rada Vlade bude podatak o bruto društvenom proizvodu, ja mislim da ta Vlada ako se samo time može pohvaliti, da će vrlo brzo doći u zonu kada joj taj podatak neće biti za hvaljenje. Cilj svake ekonomske politike je povećanje životnog standarda ljudi. Možete nama prigovarati koliko hoćete, ali uvijek ćemo vas pitati, ako bruto društveni proizvod raste 5%, zašto nam zarade padaju 2,3%? Možda to nijesu do kraja uvezane ekonomske kategorije ali ima ekonomista u vašem klubu pa neka ustanu da nam to objasne. Evo mi smo pomalo neznaveni za te teme, pa neka nam objasne kako je moguće da tri godine vam raste bruto društveni proizvod u kontinuitetu, a zarade vam padaju 2,3% prema zvaničnim podacima. Će je korist za građanina od tog rasta bruto društvenog proizvoda? Nemojte da imate uvijek stav ili možda ja imam pogrešan utisak da sve što dolazi od strane opozicije kada se govori o nekim ekonomskim temama vi to blat odbijate. Ajmo barem da nam ekonomija ne bude nešto oko čega ćemo se da kažem duboko razlikovati u Parlamentu. Valjda bi u Parlamentu kada je ekonomija u pitanju trebala da postoji samo jedna jedina razlika je li partija lijevo ili desno. U tome će se odmah znati njena poreska i svaka druga ekonomska politika, po tom opredjeljenju, jesmo li lijevo ili desno u ekonomiji. Dakle, iz toga izvire ekonomska logika u tom segmentu.

Kolege, dok nama raste bruto društveni proizvod u Crnoj Gori između 4 i 5%, nama plata pada 2,3%, ja ću vam po deseti put, svaki put ću to da vam ponavljam, kako u zemljama u našem regionu kod kojih je rast bruto društvenog proizvoda u zadnje tri godine manji nego u Crnoj Gori rastu zarade. Taman u minut vremena. Dakle, u Poljskoj su povećane zarade u posljednje dvije godine u rasponu između 12 i 20%, u Rumuniju su povećane zarade u prosjeku 20%, u Češkoj, u Slovačkoj u prosjeku između 10 i 20%. Sve su to zarade koje se povećavaju u zadnje tri godine, a rast bruto društvenog proizvoda je manji nego u Crnoj Gori, ali u svim tim zemljama urađena je stvar koju vam mi ovdje predlažemo. Smanjimo opterećenja na poslodavce, nemoguće je pri ovakvim opterećenjima funkcionisati. Nisu to poslodavci ni DPS-a, ni SDP-a, ni Fornta, to su poslodavci koji nama pune budžet, svima nama. Nemojmo da ih tjeramo u sivu ekonomiju i nemojmo da dolazimo u poziciju.../prekid/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 12:29:07)

Hvala Vam poslaniče.

Isteklo je vrijeme jer ste rekli da sigurno nećete govoriti 15 minuta, govorili ste tačno 15 minuta poslovnički i za to sad prekidam. Hvala vam.

Izjašnjavamo se o predlozima poslanika Konjevića.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Krivokapića, Konjevića, Vuksanović Stanković i Šabovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama. Izvolite.

Hvala vam. Zaključeno glasanje. Glasala su 54 poslanika, 19 za, 20 protiv, 15 uzdržanih,

konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Krivokapića, Konjevića, Vuksanović Stanković i Šabovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika, 22 za, 18 protiv, 16 uzdržanih, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Krivokapića, Konjevića, Vuksanović Stanković i Šabovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama Zakona o radu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika, 21 za, 19 protiv, 16 uzdržanih, konstatujem da predlog Skupština nije prihvatila.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Krivokapića, Konjevića, Vuksanović Stanković i Šabovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika, 23 za, 20 protiv, 11 uzdržanih, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Krivokapića, Konjevića, Vuksanović Stanković i Šabovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika, 22 za, 18 protiv, 16 uzdržanih, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Prelazimo na predlog poslanika Željka Aprcovića, da li želi obrazložiti predlog? Nema potrebe. Zahvaljujem.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Aprcovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o državnim simbolima i danu državnosti Crne Gore. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika, 41 za, 12 protiv, nije bilo uzdržanih, konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Pa niste željeli obrazloženje. Izvolite, da čujem proceduralnu intervenciju prema meni.

ŽELJKO APRCOVIĆ (29.07.19 12:33:38)

Samo da ne bi bilo nejasnoća, sekund jedan, ako dozvolite, minut jedan. Šta su predložene izmjene.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 12:33:43)

Nema. Dao sam Vam predlog da obrazložite predlog. Prema tome, nemate pravo.

Sada prelazimo na predloge poslanice Branke Bošnjak. Da li poslanica Branka Bošnjak želi da obrazloži predlog? Želi. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (29.07.19 12:34:01)

Zahvaljujem.

Probaću da budem racionalna, ali tražim glasanje o ovim predlozima.

Zajednička komponenta ova tri predložena zakona jeste da se ukine diskriminacija prema određenim kategorijama građana u Crnoj Gori, prvenstveno mislim na ljekare.

Prvi zakon je Predlog zakona o dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Tu smo predložili da se ipak kategorije, odnosno profesije kao što su ljekari, ljekari specijalisti i ljekari subspecijalisti nađu u ovome zakonu da im se odredi adekvatan koeficijent za zarade, jer oni su diskriminirani i uniženi zbog toga što predstavljaju najveći dio javnog sektora, a ne nalaze se u ovom zakonu i ne stoji ono da postoji posebni kolektivni ugovor. Posebni kolektivni ugovor postoji za zaposlene u sudstvu, pa ipak se sudije nalaze u ovom zakonu, nego je drugi razlog za to i smatram da trebamo da ispravimo tu grešku. Ovdje takođe treba uvrstiti zaposlene, odnosno

profesore na univerzitetu u zvanjima docenta, vanrednog i rednovnog profesora i adekvatna zvanja u naučnoj sferi, a to je naučni saradnik, naučni savjetnik i viši naučni savjetnik.

To bi bilo red, a da ne kažem za jednu državu, stub svake države su sudstvo, zdravstvo i obrazovanje i čine najveći dio javnog sektora. Zbog toga smatram, ministre, i vi da ste kroz ovaj rebalans trebali da povedete računa i da se ide na povećanje zarada zaposlenim u zdravstvu zbog toga što postoji prostora i te kako, samo za službena auta kojih imamo 2.000 možete skresati taj dio i malo sivu ekonomiju skresati, imalo bi para tih 30-ak miliona koliko treba da se poveća plata u ovom sektoru. To je jedno.

Drugo je takođe jedna diskriminacija koja je prvenstveno prema zdravstvenim radnicima, ali ima i drugih, ima zaposlenih u ovoj zgradi kojima se ne plaća prekovremeni rad u skladu sa tim koliko rade mimo radnog vremena. Dakle, da se ovaj diskriminatorni stav koji, a da neko može da radi preko 40 sati prekovremeno. To je nažalost za ljekare postalo obaveza i to možemo izjednačiti sa prinudnim radom zbog toga što je njima naređeno da oni rade i do 150 sati, a plaća im se samo 40 onoliko za koliko poslodavac ima uporište u zakonu što je stvarno u savremenom društvu da imamo prinudni rad i to da to rade ljekari to je katastrofa. To treba da se reguliše i da se izbací iz zakona, pa da se po drugom osnovu vidi kako da se, ukoliko zaista postoji potreba za više od 40 sati prekovremenog rada da to bude opciono, odnosno ko hoće ili nekim drugim mjerama gdje bi im se više platilo za to. To je drugi zakon. Treći zakon je Zakona o PIO-u. Smatramo takođe da su deskriminirani oni koji su po naredbi odnosno kojima je obaveza bila služenje vojnog roka u Jugoslovenskoj Narodnoj Armiji i kasnije zajednici Srbije i Crne Gore da im se treba ta godina ili više, zavisno koliko su bili na služenju vojnog roka, računati kao posebni staž. Napominjem ovo ističem "posebni staž", znači to nije onaj staž za koji se plaća osiguranje nego samo staž koji bi im se računao kao posebni kao što imaju majke koje imaju djecu pa za svako dijete postoji stavka da može da se računa šest mjeseci kao posebnog staža. Posebno sad u ovo vrijeme kada idemo da moraju imati jedan i drugi uslov zadovoljen za starosnu penziju. Znači, da moraju biti godine staža i godine starosti, života da bi se išlo u penziju i to smo predložili da stoji ne pod obavezno jer ima ljudi koji možda ne žele da im se to uračuna nego može ako hoće oni da se to uvrsti u taj staž znači po njihovom zahtjevu. Smatram da bi time i tu kategoriju oslobodili diskriminacije. Znači, sva tri zakona su antidiskriminatorna i očekujem da ih podržite da usvojimo ovo na današnjoj sjednici.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 12:38:55)

Hvala Vam poslanice Bošnjak.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika, 20 za, 21 protiv, 14 uzdržanih, konstatujem da predlog nije prošao.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o radu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika, 25 za, protiv 18, uzdržanih 13, konstatujem da ovaj predlog nije dobio saglasnost Skupštine.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika, 25 za, 20 protiv, 13 uzdržanih, konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Prelazimo na predloge poslanika Aleksandra Damjanovića.

Da li poslanik Damjanović želi da obrazloži predloge? Želi.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (29.07.19 12:40:47)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine Medojeviću,  
Računam da imam 12 minuta za ova četiri predloga po načinu kako su i ostale kolege iznosile. Pa, da onda krenem.

Predložio sam da se za dnevni red ove sjednice uvrsti Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći za 2017. godinu. Poglavlje 8 - konkurencija, nije otvoreno jedan od razloga je katastrofalna politika ove države u odnosu na državnu pomoć da ne pominjemo i pojedinačne primjere, a segment te katastrofalne politike je odnos ovog Parlamenta koji živi svoje najgore dane u smislu kontrolne funkcije u odnosu na razne politike, pa i politiku državne pomoći.

Ovaj izvještaj je stigao u Parlament 2018. godine sa velikim zakašnjenjem. Od tada pokušavam, ne nešto što je predlog poslanika već nešto što je predlog defakto Vlade, da se ovdje uvrsti u dnevni red tri ili četiri puta i ne postoji volja da ovaj dom vrši svoju kontrolnu funkciju i da se bavi sa nečim što je prepoznato kao problem i generalno u pristupanju Evropskoj uniji, a i kao problem politike koja nije ocijenjena onako kako treba da bude ocijenjena.

U međuvremenu smo dobili za 2018. godinu je stigao takođe izvještaj prije nekih mjesec dana i da umjesto u julu 2019. godine imamo raspravljen i izvještaj iz 2018. godine mi defakto dvije, odnosno sada već pune tri godine ne znamo šta se dešava u segmentu državne pomoći u Crnoj Gori. To je tako kako ovaj Parlament vrši svoju nadzornu funkciju.

Predložio sam takođe da se u dnevni red ove sjednice uvrsti Predlog odluke o obrazovanju odbora za ispitivanje posledica NATO bombardovanja 1999. godine na zdravlje građana Crne Gore. Ovo je treći put da pokušavam da u ime kolega iz Posebnog kluba poslanika, gdje smo svi petoro potpisali ovaj akt i ovaj predlog i koji je 25. aprila tekuće godine uvršten u proceduru, da evo punih tri mjeseca on ugleda svjetlost dana i u plenumu. U međuvremenu je završena i sjednica Odbora koji je iskazao svoj stav, odnosno ovaj predlog odluke.

Svjedoci smo da predlozi nekih drugih odluka o formiranju nekih drugih privremenih odbora brzopotezno, odnosno leteći dolaze ovdje na stolove i glasaju se itd. pa računam čisto zbog jednog ravnopravnog tretmana svih poslanika ovdje jer smo svi valjda jednaki po Ustavu i po zakonu da nije lijepo da se petorici kolega odbija nešto što bi samo trebalo da se ovdje raspravi bez prejudiciranja stava da li će se o tome izjasniti pozitivno ili negativno. U odnosu na nešto što smo slušali prije neki dan, lijepo je bilo da se ispričamo ovdje cio dan o tome koliki je štetan uticaj konzumacije duvana, duvanskih proizvoda u Crnoj Gori, koliki su oportuniteti troškovi liječenja pacijenata od bolesti izazvanih konzumacijom upotrebom duvana. Onda bi možda bilo još ljepše da evo nakon 20 godina od bombardovanja Crne Gore, agresije NATO pakta, žestokog bombardovanja ciljeva i po Crnoj Gori naravno i po Srbiji, po Kosovu i Metohiji da saznamo da li je ovaj vrtoglavi porast na nesreću svih nas u Crnoj Gori bolesti kancera i kod mladih ljudi i kod starijih ljudi je li on između ostaloga i dijelom posljedica bombardovanja siromašnim uranijumom na lokacijama na kojima je to bilo i dokazano, kao i na nekim drugim lokacijama po Crnoj Gori. Nema volje Parlament da se bavi ni u ovom dijelu svom osnovnom funkcijom, funkcijom nadzora kontrole i da nešto što je proceduralno potpuno čisto urađeno stavi na dnevni red. Kažem ne da usvoji nego da se samo o ovome obavi rasprava. To je apropos odnosa koji jedan dio kolega ovdje ima prema drugom dijelu kolega i apropos odnosa dijaloga tzv. u ovom Parlamentu kojeg odavno nema, a svakako kažem ovaj 11. saziv od višestranačja broji svoje najcrnje dane u smislu i dijaloga i ozbiljne uloge Parlamenta u ovom nadzornom dijelu.

U odnosu na ovaj treći predlog predložio sam sedmi ili osmi put od 23. marta prošle godine kada sam ga stavio u proceduru da se ovdje raspravi o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika. Norme koje su veoma jasne, precizan zakon, odnosno predlog zakona nevelik tretira otvaranje izbornih lista. Nešto što vidim još nije stigla na dnevni red ovih volševnih podgrupa koje onako rade u podrumima ovog doma i koje fingiraju rad odbora koji se sastao samo dva puta za nekih deset mjeseci. Takođe sam predložio mogućnost individualnih kandidatura i punu ravnopravnost muškaraca i žena. Nešto o čemu se ove podgrupe muče već nekoliko mjeseci fingirajući ponovo kažem rad odbora koji ne radi, koji je crkao. Sada jedno pitanje u retoričkoj ravni za sve nas, pogotovo za kolege iz Demokratske partije socijalista koji dominantno mogu da utiču na dnevni red ove sjednice.

Kako je moguće da kolege koje pozivaju na dijalog u Parlamentu iz DPS-a odbijaju da uvrstimo u dnevni red Predlog izmjene i dopune Izbornog zakona, jedini validni u ovom trenutku koji postoji u Skupštini, a van Parlamenta zakulisano dogovaraju sa nekim drugim subjektima neke

druge stvari koje se takođe tiču Izbornog zakona, odnosno ovog famoznog odbora koji treba da prati izborno zakonodavstvo. To onda nije fer. Od nas se traži dijalog u Parlamentu i evo ponuda za dijalog u Parlamentu, evo predlog zakona iz marta prošle godine da pričamo o izbornom zakonu. A onda saznajemo iz "dobro obaviještenih" medija da se s nekim drugim političkim subjektima vode pregovori van Parlamenta. Onda nam je to trebalo reći, ne, nemojte kolege da predložite predloge za zakon, jer to za ovaj parlament nema veze niti zakoni imaju veze za Parlament niti Parlament za zakone, nego obavljajte zakulisane pregovore i radnje i dogovore mimo Parlamenta o tome kako da se pokrene ovaj rad ovog odbora koji je formiran u oktobru, novembru mjesecu, a evo do kraja jula održao svega jednu konstitutivnu i još jednu sjednicu. U međuvremenu fingirajući rad sa nekim podgrupama koje nikakvog utemeljenja nemaju sem u odluci, gdje je bio cilj da se tom odlukom podmetne jednom dijelu kolega kako će, ukoliko oni ne budu učestvovali u rad Odbora da radna grupa radi, odnosno podgrupa potpuno regularno.

Dakle, kolege, vidim tamo neki natpisi 4/5 itd. Zašto se ide korak unazad, čini mi se da je kolegica Bošnjak danas dobro to definisala, zašto se ide korak unazad u odnosu na ono što je dominantan stav svakog ko ozbiljno misli u ovoj državi, ko misli u smislu slobodnih i fer izbora, ko misli u smislu kontrole izbornog procesa i novog zakonodavstva, a to je tehnička vlada koja jedina može da iskontroliše taj proces. Sada se nudi proširenje Odbora, povratak u Odbor, koji kažem nakon sedam ili osam mjeseci nije ništa uradio i sve se to radi van znanja kolega. Svako može sa svakim da razgovara, gospodine Radunoviću, to je čisto, može da se dogovori, može i da traži 4/5 u radu Odbora koji odlučuje konsenzusom, ako sam ja dobro odluku čitao i izuzetno ako postoje 2/3 koje će da glasa zakon, onda može i bez konsenzusa. Sad se traži ispod konsenzusa i traže se neke stvari koje su ružne, ružno je razgovarati kolegama iza leđa, ružno je i tužno pozivati na dijalog po hodnicima, e to je, ali okrenemo se gospodine Medojeviću pa povedemo računa. Ružno je dakle tražiti dijalog u Parlamentu i pozivati se na isti, a onda po nekim hodnicima, ko zna kakavih memljivih kancelarija se dogovaraju ključne stvari koje će ponovo doći ovdje i mi ćemo o tim stvarima ponovo ovdje da pričamo i jasno da lociramo svakoga ko je spreman da pravi prljave dilove koji su u suprotnosti sa ključnim interesima građana Crne Gore. O tome pojedinačno o svakome. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 12:49:08)

Hvala Vam.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Damjanovića da se na dnevni red stavi Predlog zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 43 poslanika, za 19, protiv 22, uzdržanih dva, konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Damjanovića da se na dnevni red stavi Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2017. godini. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 45 poslanika, 19 za, 24 protiv, dva uzdržana, konstatujem da ovaj predlog Skupština nije prihvatila.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Damjanovića da se na dnevni red stavi Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2018. godini. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika, 20 za, protiv 31, pet uzdržana, konstatujem da ovaj predlog Skupština nije prihvatila.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Damjanovića da se na dnevni red stavi Predlog odluke o obrazovanju odbora za ispitivanje posljedica NATO bombardovanja 1999. godine na zdravlje građana Crne Gore. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika, 16 za, 32 protiv, pet uzdržana, konstatujem da Skupština nije prihvatila ovaj predlog.

Pozivam vas da se izjasnimo o predloženom dnevnom redu u cjelini.

Stavljam na glasanje predlog dnevnog reda u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 47 poslanika, 41 za, šest protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je Skupština za sjednicu usvojila predloženi dnevni red iz saziva sa predloženom dopunom.

Pozivam službu Skupštine da poslanicima dostavi prečišćeni tekst dnevnog reda, a mi



prelazimo na dnevni red.

Prelazimo na raspravu o Predlogu zakona o izmjenama Zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu i kao što smo se dogovorili Predlogu odluke o izmjenama Odluke o zaduženju Crne Gore za 2019. godinu.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Darko Radunović, ministar finansija, Bojan Paunović vršilac dužnosti generalnog direktora Direktorata za državni budžet, Dragan Darmanović generalni direktor Direktorata za državni trezor, Milica Škiljević, generalna direktorica Direktorata za ekonomiju i projekte u zdravstvu.

Izjestioći odbora su Zakonodavnog odbora Momčilo Martinović i Danijel Živković, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Predrag Sekulić i Nikola Rakočević.

Saglasno članu 69 stav 4 Poslovnika Skupštine, poslanik Raško Konjević izdvojio je mišljenje na sjednici Odbora za ekonomiju, finansije i budžet povodom Predloga zakona i Predloga odluke.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite, ima riječ ministar Radunović.

DARKO RADUNOVIĆ (29.07.19 12:53:07)

Hvala predsjedniče.

Poštovani poslanici, cilj ekonomske politike Vlade Crne Gore je povećanje životnog standarda građana, odnosno dalje približavanje bruto domaćeg proizvoda perkapita u prosjeku na nivou Evropske unije. Crna Gora se prema ovom parametru trenutno nalazi na 47% prosjeka Evropske unije što je najbolje u regionu.

U pravcu daljeg približavanja životnog standarda naših građana onom u Evropskoj uniji Vlada sprovodi mjere ekonomske politike usmjerene na jačanju fiskalne stabilnosti i povećanje konkurentnosti ekonomije. Navedene mjere su dale veoma dobre rezultate u prethodne dvije godine koje se ogledaju poboljšanju pozicije Crne Gore na međunarodnom finansijskom tržištu, povećanju izvornih prihoda budžeta i poboljšanoj kontroli tekućih rashoda doprinoseći stvaranju suficita tekućeg budžeta u iznosu od 152,8 miliona eura ili 3,3% bruto domaćeg proizvoda u 2018. godini.

Mjere fiskalne i ukupne ekonomske politike Vlade Crne Gore su između ostalog doprinijele rastu bruto domaćeg proizvoda od blizu 5% u 2017. i 2018. godini, odnosno prosječno 4,8 što je uticalo na dalji rast zaposlenosti i životnog standarda.

Uvođenje ekonomske politike, odnosno ostvarivanja ciljeva fiskalne politike u srednjem roku, usmjerenih na stvaranju suficita u 2020. godini i uspostavljanju opadajućeg trenda javnog duga Vlada Crne Gore je nastavila sa sprovođenjem mjera fiskalne konsolidacije. U funkciji navedenog se sprovodi i Zakon o budžetu za 2019. koji počiva na principu da tekući rashodi budu pokriveni iz izvornih prihoda. Ipak u odnosu na važeći Zakon o budžetu koji je usvojen u decembru 2018. godine, pozitivni trendovi u 2019. godini, mjere Vlade u domenu unapređenja socijalne politike, poreske politike, kao i na tržištu rada, ali i povoljni uslovi na međunarodnom tržištu za emisiju hartije od vrijednosti, za ekonomiju u razvoju uticali su na neophodnost predlaganja njegove izmjene.

Razlozi rebalansa. Jedan od razloga predlaganja izmjena budžeta za 2019. godinu predstavlja potrebe stvaranja zakonskih preduslova za refinansiranja postojećeg duga i stvaranje fiskalne rezerve. Naime, u cilju stvaranja preduslova refinansiranja duga i stvaranje fiskalne rezerve koje pristižu na naplatu u 2020. godini razmatra se mogućnost emisije državnih obveznica ili realizacije kreditnog aranžmana u drugoj polovini godine u iznosu do 500 miliona eura, na domaćem ili međunarodnom tržištu, kao rezultat povoljnih kretanja na međunarodnom finansijskom tržištu. Efekti ovog aranžmana bi značajno ojačali fiskalnu sigurnost, ali takođe i ostvarivanju povoljnih uslova za refinansiranje, odnosno smanjenje troškova servisiranja javnog duga.

Drugi razlog predloženih izmjena Zakona o budžetu za 2019. godinu je odluka Vlade da doprinese povećanju životnog standarda zaposlenih sa najnižim zaradama kroz povećanje

minimalne zarade, a da istovremeno obezbijedi smanjenje poreskog opterećenja rada privrede smanjenjem stope doprinosa. Naime, izmjenom politike minimalne zarade sa kompezatornim promjenama poreskog opterećenja zarade, smanjenjem doprinosa za zdravstveno osiguranje na teret poslodavca za 2% poena doći će do smanjenja prihoda od doprinosa. Međutim, uprkos prethodno navedenom kao rezultat povećanja ekonomske aktivnosti i borbe protiv neformalne ekonomije i povoljnih kretanja na tržištu rada, rast zaposlenosti, prvu polovinu 2019. godine karakteriše povećanje naplate budžetskih prihoda iznad plana za cirka 21.000.000, te je očekivano da će u odnosu na prvobitno planirane ukupni prihodi na nivou godine biti veći za 6.000.000 i iznosiće 1.834.000.000, odnosno 38,2% procijenjenog bruto domaćeg proizvoda koji se procjenjuje na četiri milijarde i 803,3 miliona eura.

Sprovođenje mjera na daljem unapređenju kvaliteta zdravstvene zaštite naših građana potrebno je obezbjeđivanje dodatnih sredstava za naknadu po osnovu nezaposlenosti usljed njihovog povećanja zbog povećanja minimalne zarade, kao i opredjeljivanje dodatnih sredstava za subvenciju zarade u okviru profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom su takođe uticali na izmjene Zakona o budžetu za 2019. godinu. To je uticalo na promjene, na rashod za ukupno 14.000.000. Na rashode su uticale predložene promjene koje se odnose na povećanje imovine u vlasništvu države, kao i usklađivanje strukture potrošnje shodno dosadašnjoj dinamici i očekivanjima do kraja godine i procentualno izdvajanje shodno zakonskim rješenjima. Ovdje ističemo dodatno izdvajanje za potrebe zdravstvenog sistema u iznosu od dodatnih 10.000.000. Naime, jedan od glavnih razloga jeste povećanje potrošnje lijekova kao rezultat veće dostupnosti lijekova i bolje snabdjevenosti tržišta, prije svega zbog donošenja nove liste lijekova kojom se u znatnoj mjeri prošireno je uvođenje novih lijekova i posebno skupljih lijekova za savremene terapije u liječenju osiguranih lica. Takođe, uključivanjem privatnih apoteka u mrežu zdravstvenih ustanova, obezbijeđena je bolja snabdjevenost lijekovima. Na ovaj način povećana je konkurentnost na tržištu lijekova, kao kvalitet zdravstvene usluge u ovom domenu.

Pored navedenog, kod Zavoda za zapošljavanje došlo je do potrebe dodatnog izdvajanja za implementaciju zakonskih rješenja. Naime, primjenom izmjene politike minimalne zarade dolazi do povećanja izdvajanja po osnovu naknade nezaposlenim licima u iznosu od cirka 2.000.000 eura u odnosu na plan, a u vezi sa implementacijom Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti kojim se primjenjuje osnov za obračun novčane naknade.

Pored navedenog primjenom Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, na osnovu dosadašnje dinamike izvršenja budžeta i kretanja broja korisnika subvencije u prvoj polovini tekuće godine, bilježi se konstantan rast zahtjeva poslodavaca za ostvarivanje prava na subvenciju zarade. Drugim riječima, bilježe se pozitivni trendovi koji ukazuju na uvećanje broja zaposlenih osoba sa invaliditetom u većem broju nego što je očekivano, te očekujemo da će do kraja tekuće godine biti potrebno obezbijediti dodatnih 2.000.000 eura za predmetnu namjenu.

Dodatno potrebno je istaći da se izmjenama strukture potrošnje stvaraju preduslovi za implementaciju mjere utvrđene programom optimizacije javne uprave, sa ciljem daljeg smanjenja fonda bruto zarada u bruto domaćem proizvodu, što je u funkciji ostvarivanja ciljeva fiskalne konsolidacije na srednji rok. Ovom izmjenom reklasifikacijom sredstava u okviru budžeta Ministarstvo finansija izvrši obezbjeđenje dodatnih sredstava od cirka 1,5 milion na poziciji tehnoloških viškova, koje će takođe biti korišćeno na navedeni program optimizacije. Rezultat navedene promjene ima neutralan fiskalni efekat. Međutim, kroz izmjenu u strukturi rashoda stvaraju se pretpostavke za efikasno sprovođenje programa optimizacije, što bi za rezultat imalo smanjenje broja zaposlenih i u srednjem roku smanjenje ukupnog fonda zarada u državi po ovom osnovu. Dakle, izmjenama Zakona evidentiraju se promjene u strukturi na prihodnoj i rashodnoj strani sa neutralnim fiskalnim efektom.

Izmjene Zakona karakteriše i obezbjeđenje dvije državne garancije za potrebe realizacije kapitalnih projekata. Predlog izmjena Zakona u budžetu predlaže se izdavanje državne garancije po zahtjevu Opštine Ulcinj, za potrebe realizacije kapitalnog projekta u domenu lokalne infrastrukture. Imajući u vidu navedeni sudski epilog koji je Opštinu Ulcinj doveo u finansijski nezavidan položaj, u cilju dugoročnog rješavanja ovog problema Vlada Crne Gore je odlučila da pomogne Opštinu Ulcinj u skladu sa zakonskim mogućnostima kroz izdavanje državne garancije, tako stvarajući preduslov za potpisivanje povoljnog kreditnog aranžmana sa Komercijalnom

bankom namijenjen za infrastrukturne projekte.

Pored navedenog, u cilju valorizacije zemljišta na teritoriji Opštine Ulcinj, atraktivnog u domenu jačanja turističke ponude opštine i države predlaže se izdvajanje dodatnih sredstava u iznosu od 3.000.000 za otkup opštinskog zemljišta i stvaranje preduslova za realizaciju potencijalnih infrastrukturnih projekata i značajnog povećanja turističkih kapaciteta i atraktivnosti ponude na ovom dijelu crnogorskoj primorja, koristeći trenutak potencijalnog programa realizacije programa ekonomskog državljanstva. Na ovaj način stvaraju se preduslovi za poboljšanje finansijskih izgleda, a istovremeno stvara zamajac u dijelu razvoja opštine. Pored navedenog, predlaže se izdavanje garancije za kapitalni projekat Stambene zadruge radnika prosvjete Crne Gore "Solidarno", odnosno završetak građevinskih radova na projektu izgradnje stambene jedinice Opštine Budva u iznosu do 1,2 miliona eura u cilju dugoročnog rješavanja stambenog pitanja radnika.

Predloženim izmjenama mijenja se u određenoj mjeri struktura budžeta za ovu godinu, ali se osigurava očuvanje prethodno planiranog deficita na nivou od 2,97% bruto domaćeg proizvoda, ali istovremeno se stvaraju tehničke pretpostavke daljeg snaženja javnih finansija i značajnog umanjenja fiskalnog rizika.

Izvinite zbog prekoračenja i hvala na pažnji.

**PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:03:36)**

Hvala ministre finansija. Niste prekoračili, samo minut.

I sad, prije nego što krenemo u raspravu, da bih dao riječ poslanicima, da vas obavijestim o sljedećem, o mom radnom planu ili dilemi.

Po rasporedu vremena DPS ima 160 minuta, Demokratski front 78, SDP 18, Bošnjaci, Albanci, Hrvati 18, SNP, DEMOS 18, SD i LP 14, Poseban klub 23, predlagač 30.

DPS je prijavio 20 govornika. Front je prijavio 11 ili 12. Ako se da po 10 minuta, oba kluba, samo oni će imati po 40-ak minuta prekoračenja u vremenu koje ih sljeduje. Ako se broji po 10, ako idemo da govori po 10 minuta, tako da to je, ako predlažete po pet.

Ja bih ovako predložio, uvodničari nek idu po 10, a onda idemo po pet, dozvolićemo prekoračenje. U redu, znači da idemo uvodničari po 10 ispred klubova, onda nek ide po pet. U redu. Hvala poslanici na doprinosu.

Ja bih zamolio šefove klubova svojih da vode pažnju u raspodjeli između klubova, posebno oni koji imaju različite partije i tako da krećemo u raspravu.

Nastavljamo sa rasporedom. Znači, pošto su izvjestioci odbora Zakonodavnog, imamo dva izvjestioca Martinovića i Živkovića, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Sekulić, Rakočević. Pitam ih da li žele riječ. Ne.

Pitam poslanika, koji je izdvojio mišljenje, poslanika Konjevića da li želi riječ. Želi.

Poslanik Konjević, idemo sa pet minuta. Izvolite.

**RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 13:06:08)**

Ja ću, uvaženi potpredsjedniče hvala, da objasnim zašto sam izdvojio mišljenje.

Ja ću da polemishem sa jednom tezom poštovanog ministra Radunovića koji je saopštio na isti način na koji je saopštio i na Odboru.

Dakle, gospodin Radunović kaže da je Vlada, mjerama svoje ekonomske politike uključujući realizaciju seta zakona među kojima je zakonom o budžetu obezbijedila povećanje životnog standarda građana, jer je imala visoke stope rasta bruto društvenog proizvoda. Dakle, ja ću samo da govorim o zvaničnim podacima zvaničnih crnogorskih institucija koje ukazuju ili odslikavaju životni standard građana.

Centralna banka Crne Gore kaže da je realna neto zarada u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu manja 2,3%. Ja ne znam kako se povećava životni standard ako vam je zarada manja. Volio bih da pitam bilo kojeg crnogorskog građanina da li živi bolje ako mu je plata manja. Dakle, valjda živi bolje ako mu je plata veća, između ostalog, naravno nije plata jedini parametar.

Prosječna plata u Crnoj Gori se kreće u rasponu od 510 do 512 eura. Prema podacima MONSTAT-a dakle na anketni način na koji rade, a podatak Poreske uprave je negdje, gospodin Đukanović to bolje zna, od 420 do 440 eura. Dakle, od 510 do 512 eura je prosječna zarada u Crnoj Gori posljednje tri godine. Kad bih htio da budem politički maliciozan, kao što hoću, to bi značilo da su svi naponi Vlade u posljednje tri godine dali su rezultat da nam nije prosječna plata 510 nego 512 eura. Mislim da to nije nikakav rezultat. Ali ovo nije mjerenje koje je uradila Socijaldemokratska partija, nego MONSTAT. Čak čitam bolji podatak u odnosu na Poresku upravu.

Program ekonomskih reformi usvojen ove godine, kaže da do 2021. nema povećanja zarada u javnom sektoru, Vladin dokument, zvanično usvojen. Dakle, ja ne znam kako će ljudi u javnom sektoru da žive bolje ako im je realna plata po Centralnoj banci manja 2,3%, a vi im kažete u programu ekonomskih reformi nema povećanja zarada u javnom sektoru. Ja ne znam kako to utiče na njihov životni standard. Meni se čini negativno. Kako je to ministre u drugim državama gdje je rast bruto društvenog proizvoda, zamislite manji nego u Crnoj Gori. U Rumuniji prosječna zarada 620 eura porasla u posljednje tri godine 30% u periodu 2016-2019. godine, sve su zvanični podaci njihovih statističkih zavoda, da nemate dilemu. Mađarska od 2016. do 2018. u prosjeku zarada rasla 12%, u prvom kvartalu 2019. godine raste po stopi od 10%. Češka u period od 2016. do 2019. realna zarada rasla 8%. Poljska u prosjeku od 10 do 20% i Hrvatska koja planira da nakon ovog četvrtog kruga poreskih reformi koje je sprovela u petak, procjenjuje da će se stvoriti prostor da neko ko prima prosječno, ovo je hrvatski podatak zvaničan s njihovog sajta, ko ima prosječnu zaradu od 810 eura će se stvoriti mogućnost kod poslodavaca da im poveća zaradu do 120 eura.

Zato sam ja izdvojio mišljenje jer ja mislim da nema poboljšanja životnog standarda građana. Jednostavno ga nema. Mi ovdje imamo stopu rasta bruto društvenog proizvoda koja je po svojoj strukturi takva da ne može da stvori mogućnost za povećanje zarada. U diskusiji ću da govorim o tome zašto mislim da se ta mogućnost ne stvara. Zašto je hrvatski budžet u suficitu a naš je u deficitu, ne kako je projektovano 31 milion po fiskalnoj strategiji od prije dvije godine, ne kako je projektovano po PER-u programu ekonomskih reformi iz ove godine 100 miliona nego 142 miliona. Dakle, ponavljam, apelujem još jednom možda većina naših građana ne zna šta je rast bruto društvenog proizvoda. Ja ih pozivam samo da ovo gledaju imaju li oni na kraju mjeseca veću platu i na kraju godine veće prihode ili nemaju. Po tome će znati da li je Vladina ekonomska politika za njih dobra ili loša. Ako je većini građana u Crnoj Gori, narodski rečeno, veći novčanik na kraju godine glasajte za tu vladu. Ako ne osjećate da vam je novčanik veći nemojte da vas bilo ko potcjenjuje da vam kaže da vam raste životni standard. Ne može vam životni standard rasti ako imate zarade koje vam ne rastu. Može ako su niže cijene, ali naravno ne radi se o nižim cijenama. Možemo sad da govorimo o kupovnoj moći, itd. kada bismo otvorili priču kupovne moći, pa kad bismo upoređivali šta može da se kupi za 510 eura, koliko goriva u Crnoj Gori a koliko za prosječnu platu u Austriji, to bi već bila druga priča.

Isteklo mi je vrijeme, dakle to je bila suštinska moja zamjerka prema onome što je poruka iz Vlade. Molio bih ministra da tokom diskusije danas o rebalansu detaljnije nam, bar meni, objasni na bazi čega smatra da raste životni standard građana. Koji su to parametri i koji su parametri na bazi kojih on kaže - ja mogu iz punih usta kao ministar finansija da kažem raste životni standard prosječnog građanina u Crnoj Gori. Molio bih ministra da nam to objasni u prvom narednom izlaganju. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:12:27)

Hvala Vam poslaniče Konjeviću.

Nastavljamo sa redosljedom prijava ispred klubova.

Prvi koji će uzeti učešće u raspravi je kolega Petar Ivanović, nek se pripremi kolega Nebojša Medojević, onda ćemo vidjeti da li će se opet duplirati kolega Konjević, pa Ervin Ibrahimović, Miodrag Lekić, Boris Mugoša, Aleksandar Damjanović.

Njima ide računanje vremena po 10 minuta, osim pojedinih koji će tražiti nadam se odmah na početku da im je malo kraće zbog podjele između klubova.

Poslaniče Ivanoviću izvinjavam se na ovako dugom uvodu, ali ja mislim da je bilo potrebno. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.19 13:13:08)

Sve u redu.

Poštovani građani Crne Gore, uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici,

Budžet predstavlja plan prihoda i rashoda, a svaki plan podložen je izmjenama. Nekad izmjene nastaju zbog negativnih, nekad zbog pozitivnih dešavanja u društvu, uglavnom u oblastima ekonomije i socijale. O izmjenama Zakona o budžetu raspravlja se u Parlamentu i upravo je to svrha današnje rasprave da vidimo koje su to predložene izmjene i kako i na koji način Vlada predlaže da se, nakon izvršenih izmjena, vrši potrošnja sredstava koja dolaze u budžet.

Ipak vašu pažnju, uvaženi građani, želim da fokusiram na pet pitanja.

Prvo pitanje - za koliko se tačno mijenja budžet. Budžet se mijenja za iznos od 6,4 miliona eura. Sa prvobitno utvrđenih 2.834.000.000 eura budžet se povećava na 2.390.000.000 eura. U procentima ova promjena iznosi 0,27%. Iz samog procenta je jasno da nije riječ o nekoj značajnijoj izmjeni budžeta.

Drugo pitanje - koji su razlozi za izmjene samog budžeta. U suštini postoje tri razloga.

Prvi je finansijske prirode i odnosi se na povećanje planiranih prihoda. Dakle, u odnosu na prvobitno planirane izvorne prihode očekuje se uvećanje od preko 6.000.000 eura, koje Vlada želi da usmjeri na različite pozicije.

Drugi razlog je socijalne prirode i odnosi se na izmjene minimalne zarade.

Treći razlog je fiskalne prirode i odnosi se na stvaranje pretpostavki za otplatu, refinansiranje duga i stvaranje fiskalnih rezervi. Čini se da je ovaj razlog privukao i najveću pažnju javnosti. Znamo da u 2020. godini dospijeva na naplatu jedan dio javnog duga. Vlada razmatra opcije za refinansiranje i u tom kontekstu predlaže zaduženje po nižim kamatnim stopama od postojećih za dio javnog duga. Tako se smanjuju troškovi servisiranja javnog duga, kredit sa većom kamatnom stopom zamjenjuje se kreditom sa nižom kamatnom stopom. Sasvim logičan i ekonomski opravdan potez. Tako bi se ponašao svako od nas pojedinačno kad bi imao dug. Tako se ponaša svako preduzeće u Crnoj Gori i na svijetu koje vodi računa o troškovima.

Treće pitanje se odnosi na deficit tekućeg budžeta. Da li će planiranim izmjenama deficit tekućeg budžeta preći 3% koliko iznosi kriterijum iz Mastrokta. Neće. Planiranim izmjenama ostaje u zoni ispod 3% ili precizno 2,97%, što znači da Crna Gora ne krši kriterijum postavljen za zemlje članice Evropske unije.

Kada sam već kod kriterijuma iz Mastrokta postavlja se i četvrto pitanje koje se odnosi na ukupan javni dug. Često čujemo, uglavnom od predstavnika opozicije, da je Crna Gora prezadužena zemlja. Naravno, uvijek je mnogo lakše kritikovati nego predložiti konkretno kako unaprijediti sistem. Isto tako, uvijek su činjenice te koje su objektivne i neumoljive, a percepcija koja po svojoj prirodi subjektivna predstavlja stvar ličnog osjećaja. Zato je najbolje da se manemo ličnih osjećaja i da uporedimo podatke koristeći istu metodologiju koju primjenjuje Eurostat, dakle metodologija koja se primjenjuje u 28 zemalja članica Evropske unije primjenjujemo tu istu metodologiju u Crnoj Gori. Na kraju 2018. godine javni dug Crne Gore iznosio je 64,8% bruto domaćeg proizvoda. Javni dug euro zone iznosio je 85,1, a zemalja EU 28 - 80,1%. Dakle, javni dug euro zone je za 20 procentnih poena veći od javnog duga Crne Gore kada mjerimo učešće javnog duga u ostvarenom BDP-u, odnosno ako uporedimo podatke za EU 28, onda ove zemlje imaju za 15 procentnih poena veće učešće javnog duga u svom BDP-u u odnosu na Crnu Goru. Ako pogledamo zemlje pojedinačno, gotovo polovina zemalja članica Evropske unije ima javni dug ne samo iznad 60% nego iznad javnog duga Crne Gore. Ne govorimo o apsolutnom iznosu javnog duga, govorimo o učešću javnog duga u BDP-u. Konkretno Irska 64,8, Slovenija 70,1, Mađarska 70,8, Austrija 73,8%. Čuli smo nekoliko primjera iz Hrvatske, a evo jednog koji ipak ide u korist Crne Gore. Javni dug Hrvatske kada je u pitanje učešće duga u BDP-u je 74,6, dakle, 10 procentnih poena iznad učešća javnog duga u BDP-u Crne Gore. Velika Britanija 86,8, Španija 97,1, Francuska 98,4, Belgija 102%, Kipar 102,5, Portugal 121,5, Italija 132,2 i Grčka 191,1%.

Javni dug Njemačke na primjer na kraju 2018. godine iznosio je 60,9% učešća u BDP-u ili 3,9 procentnih poena manje od javnog duga Crne Gore.

Prema tome, tačno je da javni dug Crne Gore za nešto manje od 5 procentnih poena iznad propisanog kriterijuma iz Mastrikta, ali isto tako tačno da više od polovine zemalja koje su već članice Evropske unije imaju veći javni dug od Crne Gore. Ono što je mnogo važnije je da se ukupni javni dug kada je u pitanju njegovo učešće u BDP-u Crnoj Gori ne povećava nego smanjuje. Peto pitanje - za šta se koristi javni dug. Shodno Predlogu odluke o zaduženju država se u 2019. godini za potrebe otplate duga izgradnja prioritetne dionice auto puta i stvaranja rezerve može zadužiti za iznos od 370 miliona eura. Od ovog iznosa za otplatu duga i stvaranje rezerve u iznosu do 190 miliona eura i za potrebne izgradnje auto puta Bar-Boljare u iznosu do 180 miliona eura.

Od ukupnog iznosa za projekat izgradnje auto puta 85% sredstava obezbijeđeno je kroz kreditni aranžman sa kineskom Exsim bankom, dok će se preostalih 15% obezbijediti iz sopstvenih sredstava ili kroz emisiju obveznica na međunarodnom ili domaćem tržištu, emisijom zapisa i kreditnim aranžmanima sa domaćim ili međunarodnim finansijskim institucijama. Takođe, 61 miliona eura odnosi se na modernizaciju puteva po Crnoj Gori, 45 miliona eura za povećanje energetske efikasnosti, 18 miliona eura za poboljšanje infrastrukture u oblasti obrazovanja, 10 miliona eura za izgradnju predškolskih ustanova, dodatnih 10 miliona eura za rješavanje pitanja vodosnabdijevanja, još 10 miliona eura za rješavanje stambenih pitanja građana Crne Gore kroz Projekat 1000+ stanova. To znači da iznos od preko 150 miliona eura usmjeren na ono što popularno zovemo kvalitet života građana Crne Gore. Istina 15 miliona namijenjeno je za isplatu otpremnina viška zaposlenih u javnom sektoru, 15 miliona za izgradnju zatvora u Mojkovcu i 30 miliona za potrebe Ministarstva odbrane. To je ono za što se koriste sredstva iz javnog duga i iz navedenih podataka jasno je da se sredstvima javnog duga ne finansira potrošnja već dominantno ulaganje u infrastrukturu koja ima za cilj povećanje kvaliteta života građana.

Kada je u pitanju budžet, na prihodnoj strani povećani su prihodi od poreza i doprinosa za 10 miliona dok su ostali prihodi smanjeni za četiri. Na taj način dobijamo onu razliku od šest miliona eura. S druge strane na rashodnoj strani smanjen je kapitalni budžet za 25 miliona eura dok su povećani tekuća rezerva za 22 od čega se najveći dio odnosi na budžete državnih fondova i otplata garancija za devet miliona. Na taj način takođe su i rashodi uvećani za šest miliona. Izvršene su i manje izmjene po potrošačkim jedinicama.

Ono što je trajektorija o kojoj smo više puta slušali kako prethodne tako i sadašnje Vlade, to je poboljšanje kvaliteta života građana Crne Gore. Trenutno naš cilj je da što prije dođemo do 50% evropskog kvaliteta života. Nadam se da tokom diskusije koja slijedi nećemo upasti u zamku da od drveta ne vidimo šumu i umjesto da vodimo raspravu o 0,27 % izmjene budžeta mislim da bi bilo bolje da vodimo raspravu o efektima upotrebe budžetskih sredstava i sredstava koji se koriste iz javnog duga. Možemo upasti u zamku da od šume ne vidimo drvo i da u poplavi kritika ne primijetimo smanjenje troškova finansiranja javnog duga. Međutim, ono što bih htio da naglasim i time da završim svoju diskusiju jeste da upravo u ovom uvaženom domu smo raspravljali nedavno o izvještaju, o promjenama koje su nastali kao posljedica ubrzanog smanjenja razlika između pojedinih regiona, naročito sjevernog dijela Crne Gore. Ovakav način upotrebe budžetskih sredstava i sredstava iz javnog duga značajno je uticao na smanjenje regionalnih razlika koje su u prethodnom periodu bile veoma izražene.

Takođe, upotreba sredstava iz javnog duga dominantno je usmjerena na infrastrukturne projekte koji poboljšavaju kvalitet života, a koji istovremeno daju mnogo bolje prilike za razvoj biznisa u sjevernom dijelu Crne Gore. Prema tome nije samo plata pokazatelj životnog standarda građana nego isto tako i izdvajanja u zdravstvo, obrazovanje i da očigledno da sredstva koja su investirana u prethodnom periodu upravo u ove segmente pokazuju da se smanjuju regionalne razlike između sjevernog dijela i ostatka Crne Gore i da se podjednako povećavaju šanse za biznis u svim djelovima Crne Gore.

Na kraju dopustite mi apropro plate da završim sa nečim o čemu sam danas razgovarao sa jednim predstavnikom malog biznisa. Tačno je, on se požalio da je jedan od njegovih zaposlenih koji je bio inženjer otišao iz Crne Gore i našao je posao u Americi, ali isto tako je tačno da mu se taj zaposleni poslije dva mjeseca žalio i htio da se vrati nazad. Njegova rečenica koju ću citirati bila je: "Da sam kod tebe radio ovoliko koliko radim ovdje imao bih i mnogo veću platu, a i vjerovatno

bi ti imao i mnogo veću zaradu". Prema tome kada govorimo o plati, ajmo makar radi objektivnosti da pričamo i o tome da treba povećati i količinu rada, a iz koje će nedvosmisleno porasti GDP i svaka pojedinačna /prekid/..Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:24:12)

Izvolite, poslaniče Radunoviću procedura.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.07.19 13:24:19)

Tražim proceduru prije nego što počne da troši vrijeme Demokratskog fronta, nadam se kvalitetno gospodin Medojević, a to je želim da izrazim primjedbu najblaže rečeno načinu kako se dijeli vrijeme za raspravu u ovoj Skupštini, evo zbog čega.

Ovdje 48,15% Skupštine predstavljaju poslanici za koje su glasali oni građani Crne Gore koji hoće da čuju kritički osvrt na ove zakone, a 51,85% koji hoće da čuju afirmativne stavove. Činjenica da ovdje nema nekih poslanika iz opozicije ne može dodatno da favorizuje DPS, jer ispada da mi imamo sad 41% vremena, umjesto 49% i građani koji podržavaju opoziciju imaju neuporedivo manje vremena da to što nema poslanika iz nekih stranaka što je njihovo legitimno pravo to ne znači da to vrijeme koje su zaradili na izborima glasovima opozicionih birača treba da koristi DPS, nego valjda treba da koristimo mi iz opozicije. Ja mislim da je to vrlo logično i da treba da je primarna podjela u ovom sastavu vlast i opozicija, a to je praktično pola, pola, 51 naprema 49. Kad to uradimo mi ćemo iz opozicije onda srazmjerno da podijelimo na nas koji smo ovdje, jer ovako stvarno ispada da je dupla korist DPS-u od toga što ovdje nema Demokrata i gospodina iz URE. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:26:00)

Poslaniče Radunoviću, logična je Vaša politička želja, ali ja ću vam reći da nema ovdje nikakvog favorizovanja bilo koga. Prvo, nije ni želja DPS-a da nema ovdje Demokrata u ovom domu. Ja čak mislim da je izraženo da budu zastupljeni, vrijeme se dijeli shodnu broju poslanika koji su u ovoj Skupštini i napomena je da trenutno prisustvo u Parlamentu nije računat Klub Demokrata i jedan poslanik URE. Znači, oni ne učestvuju u raspodjeli pošto njih ni nema i onda bi bilo i logično ko će uzeti njihovo vrijeme, ko će uzeti njihovo vrijeme. Tako ja bih skratio ovu raspravu jer ograničeno nam je vrijeme.

Izvolite, proceduru Rakočević.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (29.07.19 13:27:05)

Evo samo vrlo kratko da pokušam da pomognem razrjašenju ove situacije. Nisam siguran kome bi Demokrate dale vrijeme, vjerovatno SDP-u ne bi sigurno, a to kome bi to je manje važno. Ono što je bitno i što bih volio da prosto zna i javnost, a i da znamo svi ovdje. Bez obzira na to što DPS skladno logici i Poslovniku ima najviše poslanika samim tim i najviše vremena do sada bukvalno nijedna tačka dnevnog reda se nije završila, a da nijesmo imali situaciju sljedeću.

Onoliko poslanika vlasti, a isto toliko poslanika opozicije o svakoj tački dnevnog reda. Ja vas uvjeravam da će to i danas biti slučaj bez obzira što možda mi imamo nekoliko minuta više i nekoliko diskutanata više da prijavimo bitno je da ovdje sučelimo stavove. Dakle, ako je 16 poslanika ukupno opozicije, toliko će biti poslanika vlasti ukupno jer je poenta da upravo sučelimo stavove i da dok sučeljavamo stavove imamo isto vremena. Tu smo saglasni potpuno, a mislim da je dobro da vodimo računa o vremenu samo da ne bi se /prekid/...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:28:11)

Hvala minut je istakao.

Hvala na pojašnjenju.

Poslaniče Radunoviću, procedura takođe, izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.07.19 13:28:20)

Mladi kolega Rakočević je pokušao da odbrani ovu poziciju sadašnju, a potpuno mi je jasno i zbog čega. Zato što vrijeme naših kolega iz Demokrata i URE koristi DPS. Dozvolite molim vas, oni imaju 51% poslanika u ovom Parlamentu, a trenutno po rasporedu vremena kako ste vi rekli imaju 59%, a mi ostali 41%. Ne znam ja kome bi dali Demokrate, ali znam da Demokrate imaju Klub ovdje koji je verifikovan i postoji vrijeme za opoziciju. Siguran sam, ne znam za Demokrate, ali oni koji su ih glasali prije bi dali nama da vas kritikujemo nego vama da branite zakone. Ako griješim neka me demantuje imaju konferenciju za štampu pa neka kažu da bi dali vama vrijeme, a ja mislim da bi dali nama vrijeme. Tako da ja samo vas molim da se razmotri ubuduće ovo o čemu sam pričao jer stvarno nema smisla da DPS koristi vrijeme koje pripada glasačima i izabranim predstavnicima iz opozicije.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:29:11)

Poslaniče Radunoviću, ja ponavljam znači vaša matematika nije najpreciznija 160 minuta koje ima DPS na raspolaganju za ovu tačku od ukupno 360 minuta i to ne može biti 58% vi to dobro znate, ali da ne idemo dalje u raspravu. Mislim da je bilo potpuno jasno svima. Da, da svi koji su se prijavili svi će govoriti tako da mislim nema tu nekih problema.

Imamo još dvije procedure.

Znači, poslanik Krivokapić i poslanik Vuletić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (29.07.19 13:30:06)

Naravno, parlament je političko tijelo da bi razvio i političku kulturu, a parlamentarno pravo je običajno pravo. Što više postoji tradicija u nekom Parlamentu, dobra tradicija, to je i parlamentarna kultura ustaljenija, a time ukupna politička kultura u jednoj zemlji.

Dobra tradicija ovog parlamenta je bila negdje proporcija 60-40% opozicija-vlast uključujući i Vladu jer je ovo jedino mjesto gdje opozicija ima auditorijum i jedan organ, jedno ustavno tijelo koje ima mogućnost svog iskaza dok vlast ima Vladu i sve ostale institucije, Parlament itd. u raznim oblicima. Tako da to treba očuvati plus da se vrati onaj model koji je bio ustaljen opet parlamentarni običaj ne Poslovnik onda opozicija ima jednu tačku dnevnog reda minimalno na svakoj sjednici i svakom saziva, minimalno. Minimalno jednu tačku dnevnog reda koja bi omogućila opoziciji da se iskaže i da doprinese tom parlamentarnom duhu saradnje i kulture. Zahvaljujem se predsjedniku Kluba DPS-a to je tačno procijenio Demokrate nama ne bi dale jer mi prvi namirišemo one koji su formalno jedno, a suštinski drugo. Mi bi to rekli vrlo konkretno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:31:17)

Molim Vas, nisu u sali pa ne mogu Vam odgovoriti.

RANKO KRIVOKAPIĆ (29.07.19 13:31:25)

Da to je ono što bi mi rekli novi Pajović i stara Pozitivna i dobro je da to nama ne bi dali.



Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:31:32)

Poslaniče Krivokapić, mislio sam da nećete na ovaj način iskoristiti Vaše vrijeme, ali Vaše pravo, ne slažem se sa tim.

Poslaniče Vuletić, procedura.

MILORAD VULETIĆ (29.07.19 13:31:47)

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući.

Pa, naravno da svi mi koji se ustanemo po pravilu zloupotrijebimo Poslovnik i najmanje govorimo o Poslovniku. Ja ću konkretno pročitati tri prva stava iz člana 99 zbog građana: "Pretres načelni i u pojedinostima o predlogu zakona može trajati do šest sati. U pravilu po tri sata za pojedini pretres. Pretres o predlogu drugog akta i predlozima za izbor i imenovanje razrješenje u cijelosti može trajati do tri sata" i ovo najvažnije: "Vrijeme iz stava prvog i drugog ovog člana predsjednik Skupštine raspoređuje na klubove poslanika i Vladu srazmjerno broju poslanika i predstavnika Vlade vodeći računa da svaki klub poslanika, kao i poslanik koji nema klub dobije vrijeme za učešće u pretres. Vrijeme koje mu pripada klub poslanika ne mora iskoristiti u cijelosti". Što ste vi dobro obrazložili i molim vas samo tako da radite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:32:49)

Zahvaljujem poslaniče Vuletić.

Mislim da je bila veoma cijenjena Vaša proceduralna intervencija i nastavljamo dalje. Poslije poslanika Medojevića na radu je bio kolega Raško Konjević, koga nema u sali, onda nastavljamo kolega Ibrahimović.

Kolega Medojeviću, izvolite.

Ne znam iz kog razloga sam mislio da ste već govorili.

Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.07.19 13:33:25)

Poštovani građani Crne Gore,

Nadam se da svaki danom sve više shvatate koliko je Demokratski front u pravu kada je rekao da crnogorska ekonomija ima više problema, ali da pođemo od onoga osnovnog. To je temeljni problem pogrešno izabrana ideologija neoliberalni koncept ekonomije koji je zasnovan na nekontrolisanoj privatizaciji i liberalizaciji na otvaranju tržišta, na ukidanju carina, na ukidanju zaštita, na besomučnoj potrošnji, na uvozu, na zaduživanju da mora da ima kraj. Dakle, sve je to lijepo dok vi imate šta da rasprodajete, dok imate porodičnog srebra, dok imate imovine sve je to u redu. Nije loše ni tzv. ta burazerska ili bećarska ekonomija kada rasprodajete ono što vam je ostavio ded ili otac i kada se zadužujete da bi platili račun u kafani ili da bi platili kockarski dug ili da bi platili narko dileru narkotike koje uzimate. Mi smo govorili godinama da ovaj koncept vodi u stanje zavisnosti, da vi non stop morate da se zadužujete da bi isplaćivali osnovne pozicije na budžetu i da bi funkcionisale javne finansije.

Evo kao primjer građani kako izgleda ta ideologija. Predsjednik Demokratske partije socijalista, inače ekonomski veoma potkovan, naučnik i stručnjak sa jednim od najboljih prosjeka na Ekonomskom fakultetu u Podgorici u Titogradu ili možda u Dubrovniku ga je završio na Višoj poslovnoj školi, turističkoj, a tu je i zavolio Dubrovnik kad je bio tamo na ovoj Višoj turističkoj školi, jeste njegova izjava kaže: "Ako vam fali 100 miliona eura vi pozajmite 100 miliona eura, pa onda kada treba da vratite 100 miliona eura vi opet pozajmite 100 miliona eura". Što je tu problem?

Evo, građani Crne Gore, u čemu je problem. Tu politiku je prvi sproveo premijer Igor Lukšić kada je 2010. godine zbog problema o kojima ću pričati budžet nije imao novca da isplati sve obaveze koje je napravio ruski investitor u KAP-u pa dugove koje je napravila kompanija Vektra, pa dugove koji su ostali u Elektroprivredi. Tada se pristupilo hitnom zaduženju, slušajte građani Crne Gore. Tada smo uzeli 200 miliona eura obveznica 2010. godine sa kamatom 7,58% a za zalogu smo dali državno zlato jednoj švajcarskoj banci, a za troškove kredita obradu birokratskog kredita platili smo tri miliona eura. Kada sam ja tada govorio da je ovo veleizdaja, da je to krivično djelo i da premijer treba biti uhapšen, vidjeli ste kako se te moje riječi vretile prošle godine kada sam na kraju uhapšen ja zbog tih riječi.

Dakle, 200 miliona eura koje je pozajmila Vlada Crne Gore 2010. godine, znate li koliko su iznosile kada smo trebali da vratimo 2014. godine, 400 miliona eura. Kako smo vratili tih 400 miliona eura, opet smo se zadužili 400 miliona eura da bi vratili onih 200 miliona eura koje je Igor Lukšić potrošio za oporavak Prve banke kada smo poklonili Acu Đukanoviću one pare da spasimo Prvu banku, pa opet biznisu braće Đukanović Kombinat aluminijuma Podgorica. Za to se potrošilo 200 miliona eura. Znači, svi smo se zadužili da bi spašavali poslove braće Đukanović i njihovih ruskih prijatelja tajkuna, a onda smo 2014. godine vratili to 200 miliona sa 400 miliona, pa onda kada su stigle te obveznice na naplatu, onda je to 500 miliona eura. Evo vidite gospodo, poštovani građani, kako Demokratska partija socijalista brutalno pljačka ovaj narod i ovu državu znači za 200 miliona 2010. godine sada su došli do 500 miliona. E to je ova taktika Mila Đukanovića. Ako ti fali 100 miliona zaduži se 100 miliona pa kad dođe vrijeme za naplatu ti opet uzmi 100 miliona. Međutim, dolazi kraj toj kockarskoj ekonomiji jednog dana kad neće niko da vam pozajmi pare ili kada kamate počnu da rastu na vaše dugove.

Dakle, poštovani građani, Crna Gora je emitovala ove obveznice 2018. godine 500 miliona eura. Kamata je bila 3,37% tada kada su bile negativne kamate u Evropi je toliki priliv bio novca odštampanog u evropskoj Centralnoj banci da banke nisu htjele više da primaju novac nego da bi deponovali pare u banku morali ste da plaćate banci, ne banka vama kamatu nego vi banci. Mi smo tada platili kamatu 3,37% dok je Hrvatska emitovala iste godine i platila je kamatu 2,9%, znači mnogo jeftinije nego mi. Još gora situacija je bila 2019. godine kada se Hrvatska zadužila jednu i po milijardu sa kamatom od 1,3%, a Crna Gora se zaduživala sa kamatom od 3,5 %. Znači tri puta je skuplji kredit Crnoj Gori nego kredit Hrvatskoj. Šta se ovdje dešava poštovani građani Crne Gore.

Dakle, javne finansije nemoguće je držati stabilnim. To je kao jedno bure koje ima puno vode i odjednom izbušeno na 10 mjesta. Ko buši ovo bure - braća Đukanović. Kako buše braća Đukanović ovo bure? Koliko god vi sipali odozgo oni na svoje dolje imaju svoje kanale i oni pokrivaju te rupe i to su vidjeli u aferi "Klap" poštovani građani i u aferi "Vardar". Dakle, građani Crne Gore, ovdje je prinuđena naplata PDV-a 650 miliona eura. Koliko bi naplaćenog PDV-a bilo da braća Đukanović i njihov kartel nije opraio preko 300 miliona eura kroz lažne fiktivne fakture i fiktivne firme. Ja evo pričam danima, valjda ima Ministarstvo neku odgovornost. Zašto ne smijenite direktora Poreske uprave? On je ovo znao, on je dio ove kriminalne grupe. Osnivanje lažnih firmi.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:38:58)

Molim Vas, poslaniče Medojeviću, dovoljno pažnje ste posvetili ovom pitanju. Molim Vas vratimo se na budžet i na ono što mislite da je neophodno.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.07.19 13:39:09)

Nemojte me tjerati da na ovom disku koji imam ukucano samo firme iz Ulcinja. Nemojte me tjerati da samo ukucam firme iz Ulcinja i da donosim...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:39:16)

Svejedno poslaniče Medojević, ne shvatam što firme iz Ulcinja imaju sa našom procedurom i radom Skupštine. Molim Vas, upozoreni ste.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.07.19 13:39:29)

Poštovani građani Crne Gore,

Dakle, ovdje su osnovane specijalizovane firme za pranje novca koje niti plaćaju PDV, niti prijavljuju te fakture, preko njih se pere novac i mi smo dokazali da je brat predsjednika DPS-a i vlasnik jedane od najvećih banaka i vlasnik polovine Crne Gore prao novac preko ove firme. Dokazali smo takođe da je bezbjednosno interesantno lice Brano Mićunović zajedno s njegovim ljudima takođe, prao novac i to iz Srbije preko ove firme. Takođe, ovdje čovjek jedan koji me napao na aerodromu i koji je podigao metalni stub težak 10 kg da me ubije i za to dobio tri mjeseca uslovno i on je prao pare preko ovih firmi. Građani zato mene napadaju. Ne napadaju oni mene što ja sad nešto specijalno ovdje pričam nego što razotkrivam ovu bandu. Dakle, došli smo do materijalnih dokaza da je u organizaciji režima i vlasti oformljena opasna mreža za pljačku države Crne Gore. Da li smo vam materijalne dokaze, izvod iz banaka, lažne fakture, tužilac čuti. Gdje god krak ide prema braći Đukanović istraga se prekida, sklapaju se sramotni sporazumi o priznanju krivice i poštovani građani, nema te ekonomske politike Vlade koja može garantovati stabilne finansije i održiv budžet ako bure curi na 10 mjesta. Ako Vlada koja treba da zakrpi rupe tamo da smanji sivu ekonomiju, da obezbijedi naplatu poreza ako sama Vlada pljačka državu Crnu Goru preko svojih firmi i ljudi iz vrha DPS-a, brutalno, pazite ovo je dosad nezabilježeno da se čak traži povraćaj PDV-a na neplaćeni PDV da se tako sistematski radi. Mi smo vam ovo otkrili da je uključena Poreska uprava, da li smo vam dokaze. Evo juče vidite da je i Privredni sud uključen. Biće vrlo zanimljivo šta misli i da li će Boris Savić predsjednik Višeg suda dati nalog da se uhapsi ovaj lažni stečajni upravnik Tijana Ćoso, mi ćemo pažljivo pratiti u Demokratskom frontu da li će Boris Savić da da nalog da se uhapsi stečajni upravnik Tijana Ćoso koja je zadužena za 13 brzih lažnih stečajeva ovih firmi.

Znači, građani Crne Gore peru se pare godinu dana, država se šteti za milione, radi se o fiktivnim fakturama koje se uništavaju, a onda na kraju balade te firme idu u lažni stečaj. Nađe se inspektor, vidite na onome snimku neki Čekić da li je Hasan ili nešto koji je čovjek koji završava kaže to da se ne pošalje poreska inspekcija i da te firme idu u stečaj bez da plate obaveze državi. Pa u Privrednom sudu imate specijalce preko kojih idu ti lažni stečajevi i vidite građani Crne Gore da je ova država u raljama jedne lopovske sekte koja pravi ekonomiju da ćete jednog dana ovakvim zaduženjem, znači uzmete 200 miliona potrošite da finansirate poslove braće Đukanović 2010. godine, a to se popenje 2018. godine na 500 miliona. Pa zar vi mislite da od ovih 500 miliona će jedan euro otići sirotinji, da će od ovih 500 miliona jedan euro otići za otvaranje novih firmi za podršku, ništa neće, sve će otići na finansiranje porodičnog biznisa.

Još nešto građani Crne Gore. Pojavio se opasni trend. Priliv stranih investicija u prošloj godini je bio 800 miliona eura, ali je odliv bio 500 miliona eura. Zamislite vi državu u kojoj se 500 miliona eura, to je gotovina znači transakcija iz Crne Gore odlije iz jedne zemlje. O čemu se ovdje radi. Ovo je jasna najava da je ekonomija Crne Gore ekonomija pranja novca. Da imamo paralelni budžet, paralelnu ekonomiju, vidjeli ste da ono što ozbiljno ugrožava investicioni čak i kredibilitet Crne Gore. Pa šta mislite da neće sve ovo hapšenje crnogorskih narko dilera širom svijeta preko 30 tona kokaina da neće uticati na kamatu na naše obveznice. Ko će da pozajmi Vladi koja podržava narko biznis u svijetu. Vjerujte da mi ulazimo u jednu ozbiljnu i opasnu zonu da više novca neće biti, da će zaduženje biti sve skuplje i što je najvažnije da je ekonomija svoj novac odvaja i odlazi van Crne Gore.

Dakle, sva građevinska industrija u Crnoj Gori je ovaj modus operande ozbiljan tužilac da uđe redom i da krene u istraživanja doći će do činjenice da je u Crnoj Gori izbjegavanje plaćanja poreza pravilo, a ne izuzetak. Da u Crnoj Gori građevinski biznis služi za pranje para od cigareta i od droge, a ne da služi zbog zapošljavanja naših ljudi ili za stvaranje multuplikativnih efekata na rast zarada i GDP.

Poštovani građani, postoji samo jedan lijek. Masovno glasanje za opoziciju, prije svega za DF. Jel dok je glas DPS-a oni ovo ne mogu da promijene, oni su u živom blatu. Oni i da hoće sad

ne mogu ovo da promijene. Njima su noge zacementirane betonom i oni mogu samo da nastave da vode ovaj brod kao Titanik dok se ne sudare sa ledenom santom, a ledena santa je javni bankrot finansija, smanjivanje plata i penzija, otpuštanje iz državne administracije, jedan ekonomski haos u kojem će doći do sukoba, zaraćenih klanova i u kojem Crna Gora ima mininamalnu šansu da preživi. Hvala Vam, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:44:46)

Hvala, kolega Medojeviću.

Sljedeći je kolega Raško Konjević, nek se pripremi kolega Ervin Ibrahimović.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 13:44:58)

Potpredsjedniče Parlamenta, ministre,

Mi smo sugerisali negdje iz svih poslaničkih klubova bez obzira što gospodin Medojević iz dana u dan govori o ovim stvarima smo sugerisali neku reakciju države, dakle, neku reakciju nadležnog državnog organa, dakle, neki stav. Ja ne ulazim u taj stav, ali ono što iz dana u dan otvara sumnju jeste da su nadležni državni organi, moj utisak, potpuno inertni, a da je poslanički Klub Demokratske partije socijalista iznenađujuće ćutljiv na ovu temu. Dakle, radi građana, jer ovdje kad govorimo o budžetu, ovo o čemu priča gospodin Medojević su izgubljeni prihodi za budžet. Zaista ovolike cifre kada se sve to sabere manje me interesuju akteri su direktna šteta budžeta Crne Gore, gdje bi ovi parametri o kojima vi govorite u ovom rebalansu bili potpuno drugačiji da su se ovi porezi platili o kojima mi danas ovdje pričamo. Potpuno bi parametri bili drugačiji. Dakle, da li je neko krao državu i stavio novac u džep? Da li je to radio pod patronatom države, sve postavljam pitanje ili nije? Državni organi trebaju da odgovore ovom parlamentu ili da dođu da kažu ovako ili onako, ali mi moramo dobiti odgovor jer ovo nije 50 hiljada, nije 100 hiljada, ovdje je bojim se stotine miliona, ali sam siguran da su desetine miliona. Prema tome, apelujem još jednom na vas dakle, ponavljam dvije nadležnosti koje su moguće, jedna je nadležnost Ministarstva finansija kroz upravni nadzor i kroz nadzor nad sprovođenjem Zakona o poreskoj administraciji gdje je definisan rad Poreske uprave. Drugi jedan zajednički apel da se Tužilaštvo, barem kratkim saopštenjem izjasni i kaže - da radimo obavijestićemo javnost za 10 dana, u redu. Ali, ne možemo ćutati kao država na činjenicu da smo imali ovakve stvari.

Ja sam, recimo, slušao juče taj snimak koji se pojavio na jednom portalu, to je zapanjujuće. Zapanjujući je nivo komunikacije kao da je država neka igračka s kojom se neko tamo igra kroz određenu šemu i uzima joj novac. Sve vam ovo govorim iz razloga što bi parametri bili potpuno drugačiji, što ne biste došli ovdje za rebalans. Drugo, mogli biste da se pohvalite sa značajno većim poreskim prihodima nego što ih imate danas. Mogli biste, mistre, iz punih usta da kažete da imate osnova za povećanje životnog standarda građana, kroz povećanje plata u javnom sektoru, kroz smanjenje opterećenja, itd. i tome slično.

Ponavljam pitanje od prošlog puta - ministre ja Vas molim da mi odgovorite i meni i građanima - na bazi čegta crpите tezu da mi pojasnite u svakom smislu, na bazi čega crpите tezu da je životni standard građana Crne Gore bolji u posljednje tri godine. Ja ću vam dati jedan argument gdje ja ne mislim da je bolji, to je da su zarade iste, odnosno po Centralnoj banci manje, realne manje 2,3%. Znam šta je životni standard. Molim vas, objasnite mi zbog čega mislite da građani imaju bolji životni standard, ako već nemaju bolje plate, jer nam je postala mantra da nešto kažemo što je politički korektno, a da to ne objasnimo. Pokušavam da objašnjavam zašto mislim da životni standard nije bolji jer ljudi imaju manje realnog novca u svojim novčanicima na kraju godine.

Ministre, oko prihodne strane, ovaj dio sam rekao gdje su očigledne utaje. Ovo se nije radilo ni prije 20 godina da izdajete fiktivne fakture, ako je tačno. Mi imamo sivu ekonomiju koja je po vladinim dokumentima ili obrazloženjima, čini mi se Zakona o fiskalizaciji, negdje ako ne griješim između 20 i 30% bruto društvenog proizvoda, to je ta siva ekonomija na jedan način.

Druga siva ekonomija, ministre, je činjenica da mi imamo 12.000 preduzeća koja imaju

jednog zaposlenog, što je nemoguće da svih 12.000 realno imaju potrebu samo za jednim zaposlenim. Znači ogromno uskraćivanje doprinosa. Imate 310 hotela ministre u hotelskoj industriji gdje 50% njih ima samo jednog zaposlenog, jedan je i direktor, i sobarica, i kuvar, sve je jedan. To je ta siva ekonomija, ministre. Dakle, mi imamo državu koja ne plaća porez, to je također siva ekonomija, samo s ove strane država je u sivoj ekonomiji. Ko će da plati radnicima Montenegro airlines za doprinose? Ko će da plati, ti ljudi će morati da pođu u penziju, ko će to da plati i ko dozvoljava da im se ne plaćaju doprinosi? Dozvoljava država iako je država vlasnik tog preduzeća. I na kraju, kao finale, dakle mi smo za vrat uhvatili ove koji privređuju "za vrat", opterećenjem na rad, 67, odnosno 64% opterećenje rada najveće ili među najvećim u regionu. I mislimo da nam je to model. Tolerišemo "poreske utaje", tolerišemo da se ne plaćaju doprinosi, fiktivne firme sa jednim, nije fiktivna firma nego fiktivno je jedan zaposlen, to je ogromna šteta. Ukupna siva ekonomija između 25 i 30% i ove nesrećnike u najpozitivnijem smislu te riječi pod ogromnim navodnicima koji rade mi njima opterećenja od kojih ne mogu da prežive. Još 10 minuta ću. Dakle kad mi kažemo ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:51:38)

Poslaniče Konjeviću, poslanik Krivokapić će ostati za dva minuta. Pa već ste iskoristili šest i još šest, vi imate već, vama je 13 minut.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 13:51:56)

Ne, možete zaustaviti, koliko sam do sad govorio, izvinite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:51:58)

Pa ako se ne sjećate, već ste šest minuta govorili kao poslanik koji je izdvojio mišljenje.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 13:52:04)

Pa kao poslanik koji sam izdvojio mišljenje se ne računa u ovo vrijeme.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:52:07)

Kome ću ja to vrijeme oduzeti kolega Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 13:52:09)

Pojma nemam kome ćete ga oduzeti, konsultujte Poslovnik, jer sam izdvojio mišljenje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:52:14)

Mi ćemo skupa konsultovati Poslovnik. Ja mislim da i prema drugim kolegama u ovoj sali biste trebali biti raspoloženi da shvatite da je to vrijeme koje koristite kao Socijaldemokratska partija. Ako želite da vam neko drugi da vrijeme onda niste u pravu.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 13:52:28)

Kolega Genci, samo da vam kažem jednu stvar. Dakle, do sada, ako hoćete da uvedete novu praksu, izvolite. Znači imali smo raspravu kod zakona, fiskalizacije tako je, gdje sam takođe izdvojio mišljenje na matičnom odboru, govorio sam nakon uvodničara u ime kluba, jer sam ja izdvojio mišljenje kao poslanik, a ne kao uvodničar SDP ili šef kluba, kao što je govorio neko u ime uvodničara, u ovom slučaju nije. Ako ćete danas da uvedene novu praksu, u redu, ja vam govorim šta je bilo prije tri dana.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:53:01)

Ja vam najavljujem da hoću pa Vi po tome računajte.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 13:53:04)

Da Vam kažem nešto, Vi ako mislite da možete sve, Vi izvolite, kolega Genci, zabranite nam da govorimo, nema ni tih problema uopšte. Kako god hoćete kolega Nimanbegu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:53:14)

Poslaniče Konjeviću, ne morate toliko baš teatralno da shvatite ovo što Vam govorim, jer zbilja sjedite, Vi ste član Kolegijuma, Vaš je član kluba dugogodišnji predsjednik ovog doma, vi shvatite da ja to vrijeme od šest minuta koje ste vi kao poslanik koji ste izdvojili mišljenje nemam kome da oduzmem. Da li predlažu, da li klubovima, ako ćemo raspraviti šest sati budete spremni da je to vrijeme koje će ići na uštrb diskusije Socijaldemokratske partije. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 13:53:47)

Samo procedurarno, molim vas.

Kolega Nimanbegu, ja sam član Kolegijuma i na Kolegijumu to što Vi pričate, molim kolegu Damjanovića i molim kolegu Đukanovića da kažu da li je tačno to što Vi pričate, jer Vam ja kažem da nije tačno. Da je iko spomenuo da će se izdvojena mišljenja, dakle koja mogu a koja ne moraju, da će kolege koji su izvjestioci u ime odbora da će to da se oduzima u ime poslaničkog kluba kojem taj kolega pripada, jer sam teorijski mogao ja da budem kao član odbora izvjestilac u nekoj tački. Prema tome, ako mislite da ćemo to tako da radimo, ja vam sada tražim pauzu u ime Kluba Socijaldemokratske partije, ako kažete da ćete to tako da radite ja vam tražim pauzu i tražim da sazovete Kolegijum na kojem ćemo to da utvrdimo kao pravilo. Pozivam se da uvažite dobru praksu kad neki klub traži pauzu da se oko toga dogovorimo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:54:55)

Poslaniče Konjeviću ja vidim Vi imate kolegu u Vašem Klubu, ja ću Vam reći da se s njim lijepo konsultujete, zove se Ranko Krivokapić, ako želite da znate na koga mislim i da vidite na koji način ćemo voditi ovu skupštinu. Ja sam vam rekao lijepo na koji način ću se ja rukovoditi. Kad dođe predsjednik Parlamenta koji je opravdano odsutan, sa njim ćete održati Kolegijum, i ja ću biti vjerovatno prisutan, raspravićemo na koji način, da li je moja odluka ovako pogrešna. Samo sam vas na vrijeme upozorio na koji način ću da vodim sjednicu. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 13:55:43)

Vjerujte mi ja imam i dovoljno iskustva i logike da me Vi ne morate podučavati s kim ću se ja savjetovati, sigurno se neću savjetovati sa vama. Sad vam ponavljam molim vas da uvažite dobru praksu u ovom parlamentu, kao šef kluba tražim pauzu od pet minuta i molim vas da tu pauzu date. To je praksa koja u ovom parlamentu nije prekršena zadnjih 15 godina.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 13:56:12)

Evo, dajem pauzu dva minuta i predstavnici klubova nek dođu ovdje da se dogovorimo ako vi mislite nešto drugo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:03:17)

Poštovane kolegice i kolege, nastavljamo.  
Poslanik Konjević, je bio u diskusiji on ima još tri minuta.  
Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 14:03:29)

Drago mi je što smo se ja i Vi usaglasili.

Dakle, prekinuli ste me na opterećenje na zarade. Najveće opterećenje poslodavaca o čemu biste i Vi trebali da vodite računa kolega Nimanbegu, i znam da se slažete samnom u tom dijelu i u Crnoj Gori, na nivou 67 odnosno 64% jedna od najvećih potrošačkih kategorija u ovom budžetu su kamate 96 miliona. Još jedna rečenica o jednoj ključnoj politici Vlade koja je strašno povezana sa procesom evropskih integracija, to je optimizacija javnog sektora.

Drugi Izveštaj o sprovođenju plana optimizacije trebao je da za rezultat da 5% manje ljudi koji rade u centralnoj Vladi 10% manje ljudi koji rade u lokalnim samoupravama. Vi ste ministre finansija posljednjeg četvrtka usvojili Izveštaj o realizaciji plana optimizacije koji kaže da je više zaposlenih u ukupnom javnom sektoru za 70. Rekao sam i sa rečenicom završavam, ako ministre finansija dođete za budžet 2020.godine, sa pozicijom bruto zarada koja vam je veća onda priznajmo zajedno da od reforme i javne administracije i fiskalne konsolidacije nema nažalost ništa.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:05:09)

Zahvaljujem.  
Poslanik Ervin Ibrahimović, Vi ste na redu, a neka se pripremi poslanik Lekić.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (29.07.19 14:05:16)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine sa saradnikom, poštovani ministre Radunoviću sa saradnicima, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Prije nego prekomentarišem razloge koji su usloveli rebalans budžeta istako bih da je budžet osnovni instrument ekonomske politike svake države i kao takav predstavlja mehanizam kojim naša Vlada odgovara na rizik i izazove i specifičnosti ekonomske situacije, da bi u najvećoj mogućoj mjeri zaštitili životni standard i socijalnu sigurnost građana što je posebno važno u potencijalnim kriznim situacijama. Ovo sam naveo jer Vlada rebalansom i odlukom o zaduživanju upravo nastoji smanjiti evetuntualne rizike po javne finansije u narednom periodu. Mišljenja sam da je budžet za 2019. godinu bio produkt pažljivog planiranja, ali kao što nam je poznato u toku budžetske godine može doći do pojave faktora koji se nijesu mogli predvidjeti i kao takvi mogu

uzrokovati rebalans budžeta.

Uvaženi ministre, u obrazloženju ste naveli da je rebalans urađen zbog stvaranja zakonskih preduslova za refinansiranje postojećeg duga i formiranje fiskalne rezerve za obaveze koje pristižu za naplatu u narednoj godini. Takođe, povećanja minimalne zarade čime Vlada želi da doprinese poboljšanju standarda građana, smanjenje poreza na doprinose, unapređenja zdravstvene zaštite i povećanja naknade po osnovu nezaposlenosti. Smatram da su ovi razlozi prije svega rezultat kontinuiranih pozitivnih pomaka u radu Vlade u prethodnom periodu.

Što se tiče zaduženja u iznosu od 500 miliona eura, koje će biti realizovano kroz moguću emisiju državnih uveznica na domaćem i međunarodnom tržištu i realizacijom kreditnog aranžmana smatram da je dobar potez Vlade da iskoristi povoljne uslove, odnosno najave pada kamatnih stopa na međunarodnom finansijskom tržištu. Jer, se naredne godine očekuje pogoršanje uslova. Čuli smo od uvaženog ministra da će kamate biti 3%, a sada trenutno plaćamo po 5,5% i da bi ušteda na godišnjem nivou bila oko 12 miliona eura.

Dakle, kao što sam i na početku rekao samom odlukom o zaduživanju žele se smanjiti eventualni rizici po javne finansije. Znamo da je cilj Vlade da snizi javni dug u okviru masterskih kriterijuma i da iznosi ispod 60% BDP-a. Iz tog razloga Vlada mora nastojati da dosljedno realizuje strategiju upravljanja javnim dugom. Primjetno je da primjena mjera finansijske konsolidacije definisnim mjerama sanacije budžetskog deficita i javnog duga od 2017. do 2021.godine, daje pozitivne efekte.

Da ponovim, finansijska konsolidacija od velikog značaja za budžet, jer nam to stvara dobru poziciju na strani finansijskim tržištima. Kao bitan faktor koji je vodio ka rebalansu budžeta i jeste veoma dobra naplata prihoda, koja u prvih pola godine za 60 miliona eura ili 8% veća u odnosu na isti period prošle godine. Tu treba pohvaliti rezultate Vlade, na jačanju ekonomske aktivnosti, borbe protiv neformalne ekonomije što je uslovilo povećanje naplate prihoda uz napomenu da Vlada u narednom periodu mora preduzeti aktivnosti što efikasnijoj naplati poreza i borbi protiv neformalne ekonomije.

Bitno je naglasiti da se predloženim izmjenama u određenoj mjeri mijenja struktura budžeta, ali da rebalans neće uticati na ključne fiskalne pokazatelje koji su definisani u budžetu, a jedan od ključnih je deficit budžeta, odnosno osigurava se očuvanje planiranog deficita na nivou od 2,97% BDP-a.

Na osnovu svega navedenog, mišljenja sam da je rebalans opravdan i da je usmjeren na to, da se i dalje očuva finansijska i ekonomska stabilnost države i da se ispune zakonom garantovane obaveze prema građanima, privredi i međunarodnim organizacijama.

Na kraju bih istakao, da je bitno i da Vlada nastavi sa sprovođenjem mjera fiskalne politike usmjerenim na dodatno jačanje fiskalne stabilnosti, kao i sprovođenje strukturnih reformi.

Takođe, da Vlada svoje napore treba i u narednom periodu usmjeriti na smanjenje i permanentnu kontrolu javne potrošnje, optimizaciju javne uprave i efikasniju naplatu poreza.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:10:17)

Hvala poslaniče Ibrahimović.

Poslanik Lekić, neka se pripremi poslanik Boris Mugoša.

MIODRAG LEKIĆ (29.07.19 14:10:27)

Predsjedavajući, zamoliću vas samo za jedno malo tumačenje. Ovo je institut komentara, ima li subvencija, ima li da časti Skupština koji minut ili ulazimo i u kvotu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:10:37)

To sve ulazi u kvotu kluba.



MIODRAG LEKIĆ (29.07.19 14:15:32)

Dobro.

Imam vrlo malo vremena podijeliću sa kolegom Rudovićem.

Prije nego što počnem takođe, želim zbog određenih diskusija koje su pominjale navode medijske o nekim paralelnim pregovorima sa DPS-om oko ne znam nekih kombinacija, a u tim navodima jedan list je i mene pomenuo, da saopštim javnosti da sam to sve pročitao i čuo. U ničemu ne učestvujem, ja sam stao kod one činjenice da je premijer ovdje u Parlamentu napravio jedno otvaranje prema dijalogu u kontekstu afere i skandala "Koverat" i da je sutradan predsjednik DPS-a, dao suprotno tumačenje korigovao premijera i ja sam stao tu. Dakle, nikakve veze nemam za dalji razvoj događaja.

Prelazim na temu, ja smatram kao i mnogi da naša ekonomija nije održiva, ja bih volio da se varam. Bojim se da sam u pravu. Nema potrebe da se govore podaci, a dovoljno je da se pomenu oni osnovni, broj zaposlenih, broj penzionera, broj nezaposlenih uvoz, izvoz, stanje, zaduženost da je to neodrživa ekonomija. Pokušava se održivom propagandom kompezirati neodrživa ekonomija ne može ni održiva propaganda da traje predugo. Tako da je nama potrebno suočavanje sa realnošću. Moram da preskačem mnogo toga zadržaću se na pitanje duga.

Dakle, čuli smo obrazloženje poslanika Ivanovića, ja bih želio da, imam malo minuta, razjasnimo neke stvari. On ima duplu ovdje kao poslanik i vrh DPS-a i kao čovjek koji dolazi iz akademske sredine, a slušamo iz akademske sredine, umjesto da čujemo glas stručnosti čitamo komplimente o pametnom zaduživanju, kakvom pametnom zaduživanju. Dakle, nekoliko podataka.

Crna Gora je bila zadužena 2006. godine, do proglašenja nezavisnosti, sa 700 miliona eura, ona je danas zadužena tri milijarde i sto miliona. Danas se zadužujemo ne zadužujemo se mi, nego se zadužuje vi imate veliku odgovornost, varate se ako mislite da će ovo kad prođe biti tumačeno da je odlučila Skupština, Skupština kao anonimna struktura ne, ne imenom i prezimenom ste odgovorni za glasanje danas oko ovog duga.

Znači, tri miliona i sto plus - petsto miliona, tri miliona i šesto. Sada ide tumačenje za takozvanu pemtno zaduživanje. Kaže se povoljan je momenat na tržištu iduće godine otplaćujemo dio duga. Jesu li ovo pouzdani podaci, je li ovo monetarno metorološka dijagnoza, otkud mi to sve znamo, vi ste stručnjaci veći od drugih znaju li druge zemlje za ovo, zna li Češka, zna li Kanada ili samo mi znamo. Pa ajde da brendiramo ovaj naš izum, ajde da brendiramo našu pamet, pa da predložimo svima da nas slijede, zadužujte se kamatne stope su povoljne i time ćemo da zaradimo.

Drugo, govori se o konkretnoj uštedi ovom transakcijom. Biće bolja situacija na tržištu i mi ćemo da zaradimo toliko i toliko miliona. Ako je tako, kolega Ivanoviću, imate duplu odgovornost o ovome svemu. Zašto se ne zadužimo duplo, zašto umjesto 500 miliona ne uzmemo milijardu, ajde da zaokružimo pošto inače sve ide vrlo okruglo i sa nepodnošljivom lakoćom cifara čiji dugovi dolaze. Znači, zadužimo se milijardu, onda smo zaduženi duplo.

Nešto nije u redu sa logikom, ili ćete objasniti kako to sve ide.

Dakle, ostavit ću nekoliko minuta za eventualnu dalje riječ, želim samo da kažem da se radi o neodrživoj ekonomiji, ja ne volim anegdote i analogije, ali moram reći jedno. Jedan čovjek je padao sa 12. sprata, kod petog sprata ga je jedan sa balkona pitao kako je, on je rekao - pa nije loše još.

Dakle i mi se tako ponašamo, ima da pukne ovaj balon, ogromna zaduženja i ogromnu odgovornost imate za ovu nepodnošljivu lakoću zaduživanja. Nemam vremena da pređem na rashodnu stranu, imao bih što da kažem i o tome, kako se ta sredstva troše, ali, ostavljam nekoliko minutaza moguću dalju intervenciju.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:15:45)

Hvala poslaniče Lekić.  
Poslaniče Mugoša, neka se pripremi poslanik Damjanović.  
Izvolite poslaniče Ivanoviću.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.19 14:16:03)

Samo da rasčistimo zbog procedure, razumio sam da me pomenuo i da imam pravo na repliku.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:16:10)

Poslanik Lekić je direktno pominjao Vaše ime u negativnom smislu, izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.19 14:16:17)

Dobro zahvaljujem predsjedavajući.

Gospodine Lekiću, ja sam siguran da ima mnogo ljudi ne samo u istoj struci, nego različitim strukama koji se neće između sebe složiti, kada je u pitanju način zaduženja ili koliki je novac koji treba uzeti kao dug. Međutim to je ovdje irelevantno, ovdje treba da govorimo o nekim elementarnim ekonomskim činjenicama. Siguran sam da niža i viša kamatna stopa nije stvar nerazumijevanja. Siguran sam da biste Vi kao gospodin Lekić koji da pođe u banku da uzme kredit htjeli da refinansirate svoj kredit u svakom momentu ako možete dobiti povoljniji kredit. Mi o tome ovdje pričamo, ne pričamo o nikakvoj drugoj teoriji koja je komplikovana.

Dakle, da li Crna Gora i dalje da plaća kamatnu stopu koja je već ili da ta sredstva koja je dobila, koja je već upotrijebila kao dug, refinansira po nižoj kamatnoj stopi. Mi ne zarađujemo ništa, mi samo štedimo, to je prva stvar.

Druga stvar je ovo nije nikakav izum koji treba brendirati, ovo rade i sve druge zemlje Evrope i svijeta, kad god nastane povoljna situacija ministri finansija reaguju, prema Vladi, Vlada prema parlamentu sa izmjenom budžeta na način da se pod povoljnijim uslovima jedna zemlja zaduži. Tako da nema potrebe ništa da brendiramo, to je već od ranije brendirano i ono što je najvažnije, za šta se zadužujemo. Vidjeli smo iz podataka da se Crna Gora zadužuje kada je u pitanju javni dug, za ono što mi u ekonomiji govorimo da su ulaganja, investicije u kapitalne projekte u infrastrukturu. Opasno je kada je javni dug usmjeren u potrošnju. Budžet, to je već druga kategorija i drugo pitanje, pitanje politika. Politika koja su brojna u Vladi, ovdje je jedna politika da se javni dug ili sredstva javnog duga koriste, prije svega, da bi se pomoću tih sredstava poboljšala infrastruktura u zdravstvu, obrazovanju, ruralna infrastruktura, putna infrastruktura, vodovodna infrastruktura, a evo sa zadovoljstvom sam pročitao maloprije da je broj putnika kaže na aerodromu Tivat /prekid/ broj putnika na aerodromu Podgorica. Ništa se nije desilo na aerodromu Tivat, ali toliko toga se dogodilo oko aerodroma Tivat što je doprinijelo da poraste interesovanje putnika, da sve više dolaze na ovaj aerodrom. Ne možemo ignorisati da je tu bilo značajnih investicija i značajnih kapitalnih ulaganja.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:18:30)

Izvolite.

Poslaniče Lekiću, Vi ste pomenuli kolegu Ivanovića, koji je bio ispred Kluba u Vašem izlaganju, u relativno negativnom svijetlu i zato sam mu dao pravo na repliku.

Ja bih nastavio sa izlaganjem ispred klubova, moglo se uvodno izlaganje bez pominjanja imena poslanika koji su tu. Ovo nije pitanje komentara kolege Ivanovića na Vaše izlaganje, nego pravo na odgovor, a Vi ste ga pomenuli u svijetlu toga da je zaduživanje nova ekonomska grana

kako ste rekli u negativnom.

Ja bih ipak dao riječ kolegi Mugoši.

Izvolite, proceduru.

MIODRAG LEKIĆ (29.07.19 14:19:37)

Želim riječ, jer vodimo polemiku, ništa interpersonalno raspravljamo o temi koja interesuje građane. Imam pravo, određeni broj minuta, otvorena je polemika. On je isto mene pominjao, imam pravo na repliku, vrlo kratko i vrlo ću obazrivo zbog toga što štedim vrijeme za kolegu Rudovića.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:19:54)

Razumijem poslaniče Lekiću, ali ovo nije vanka procedura.

Znači, mi smo otvorili ciklus komentara na izlaganje, Vi ste u Vašem izlaganju u negativnom svijetlu se osvrnuli, na ono što je kolega Ivanović rekao u svom uvodnom izlaganju, što je bilo u proceduri, da mogu da mu izdam pravo na odgovor na Vaš komentar.

MIODRAG LEKIĆ (29.07.19 14:20:20)

Vi predsjedavajući niste razumjeli ili niste pratili, niste bili sposobni da razumijete. Nisam ja ništa pominjao u pogrdom smislu nego sam pominjao temu koja zanima građane. Ja polemishem i dobio sam kontra odgovor želim da nastavim da takođe saopštim nekoliko argumenata.

Gospodine Nimanbegu, vi danas potpisujete, vi potpisujete, vi danas glasate pet milijardi eura zaduženja. To su cifre koje idu građanima i Vi nonšalantno prekidate moguću raspravu koja je u funkciji i koja ide vrlo kulturno, da razjasnimo sve i ako ste vi nestrpljivi, da glasate pet milijardi zaduženja zemlje, Vi žurite, ali nemojte da žurite na moj račun.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:21:08)

U redu. Hvala.

Evo kolega Lekić je završio sa procedurom.

Apsolutno da vam mogu odgovoriti, a da nema nikakve nonšalancije, niti mogućnosti razumijevanja i nerazumijevanje ove tačke i ovog zaduživanja naše države. Ja jednostavno pokušavam da vas držim u proceduri i smatram da ste u svom izlaganju ironično spomenuli da ćemo novu ekonomsku granu širom svijeta na taj način da se mogu zadužiti, to je dovoljno za mene da kolegi Ivanoviću dam pravo na repliku.

Ja Vama ne mogu dati pravo na komentar niti repliku, Vi ste proceduralno rekli svoje mišljenje biće još minuta za pojašnjenje ovih izlaganja.

Kolega Ivanoviću, molim Vas, ne morate u proceduri, potpuno jasno, znam to je član 96 i 97 tako da nema potrebe.

Kolega Boris Mugoša, Vaše uvodno izlaganje. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (29.07.19 14:22:07)

Zahvaljujem potpredsjedniče, uvažene poslanice i poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, uvažene građanke i građani,

Negdje smo se dogovorili da u uvodnim izlaganjima ne pominjemo imena bilo kojeg drugog poslanika upravo zbog ove situacije, tako da u tom smislu zaista potpredsjedniče imate moju podršku kod odluke koju ste donijeli. Danas je na dnevnom redu jedna izuzetno važna tema jedan

od najvažnijih materijala o kojem mi poslanici diskutujemo tokom godine. Zbog toga ću se ja zaista truditi da u realnim kategorijama govorim danas o Predlogu rebalansa i zbog toga će moje izlaganje biti podijeljeno na dva segmenta. Prvi segment koji se tiče rezultata mjera fiskalne konsolidacije kroz sagledavanje rashoda i prihoda u budžetu i drugi dio diskusije koji se odnosi na odluku o potencijalnom zaduživanju u iznosu od 500 miliona eura.

Jedan od glavnih ciljeva budžeta je rast izvornih prihoda i kontrolisani rast tekuće potrošnje. Taj cilj uvijek zadajemo sebi kad donosimo odluku o budžetu. Zbog toga je ovo dobra prilika, da vidimo da li realizujemo na pravi način taj cilj.

U ovom dijelu finansija su brojke neumoljive zbog toga ću se ja uvijek pozivati na te brojke. One govore da u prethodne dvije godine su nam izvorni prihodi porasli za oko 260 miliona eura, odnosno to je rast preko 17%, a gro tih izvornih prihoda su porezi i doprinosi koji su posljedica zdravijeg dijela ekonomske aktivnosti koji se odvija u svakoj državi.

Takođe, taj trend rasta izvornih prihoda se nastavlja u ovoj godini jer do polovine jula smo naplatili prihod u iznosu od oko 960 miliona eura, odnosno nešto preko 77 miliona eura više u odnosu na prošlu godinu ili 8,8%, a što je i takođe bitno negdje smo naplatili oko 3% više prihoda u odnosu na plan.

Sa druge strane kada su u pitanju izdaci, tekući, za prvih pola godina smo ukupni izdatke smanjili za 125 miliona u odnosu na plan od čega preko 60 miliona smo smanjili tekuće izdatke i to je posebno važno. Ja to uvijek ističem svijdjelo se nekom to ili ne da je ključni pokazatelj finansijske održivosti suficit tekuće potrošnje naša moć kapacitet, da iz tekućih prihoda finansiramo tekuće izdatke to smo uspjeli 2017. taj je suficit 50 miliona u 2018. godini 150 miliona, a krajem 2019. godine planirano da bude 197 miliona eura. Što je takođe važno udio potrošnje u bruto domaćem proizvodu se smanjuje iz godine u godinu. Da se razumijemo, u apsolutnom iznosu i nema logike da se tekuća potrošnja smanjuje. Jer, tekuća potrošnja znači veće plate, veće penzije, veća socijalna davanja. Ali, mora da se smanjuje procentualni udio te tekuće potrošnje u GDP i on je sa 42,5 u 2017. godini na 41,5 u 2018. godini sad bi trebalo da ide ka cifri od 40%.

Kada uparimo prihode i rashode dolazimo do tog jednog od ključnih fiskalnih pokazatelja to je deficit budžeta. Zaboravaljamo da je on prije nekoliko godina bio 8%, da je bio 5,8% u 2017. godini 3,6% u 2018. godini, u ovoj godini bez obzira na ove promjene kroz rebalans biće na nivou projektovano 2,97% što je dobar pokazatelj ne dovoljan jer moramo da težimo suficitu u javnim finansijama za koji se prema programu ekonomskih reformi očekuje da će biti u 2020. na 2021. godinu.

Prema tome, u tom dijelu odnosa između prihoda i rashoda, mislim da su evidentni pomaci. Takođe, čini mi se da je podatak za prva tri mjeseca, odnosno prvih pet mjeseci, da je deficit 1,1% što znači da ako tako nastavimo sa određenom dinamikom da ćemo ove projektovane pokazatelje i ostvariti. E sad nijesam vidio da je niko protiv kako smo taj višak prihoda predvidjeli da rasporedimo kroz ovaj rebalans. Najveća kategorija je potrošnja lijekova i tu želim na kratko da se zadržim.

U Crnoj Gori je, ako gledamo pokazatelj na teret Fonda, 2015. godine 44 miliona je bilo za potrošnju lijekova, 2016. godine 50 miliona, 2017. godine 55 miliona, 2018. godine 64 miliona, uz rebalans još nekoliko miliona. Ove godine 72,5 miliona za lijekove i ostala medicinska sredstva i sad povećamo za još 10 miliona.

Moramo ozbiljno da izanaliziramo zbog čega se to dešava. Standard u ostalim zemljama gdje raste iz godine u godinu, zbog starosti, zbog većeg broja oboljenja ... terapija do 6%, kod je nas to mnogo više od 6%. Zbog toga mislim da je na nadležnim u Vladi da dobro izanaliziramo zbog čega nam je takav rast kod potrošnje lijekova.

Naravno, oni ... inovirane liste lijekova koja sadrži preko 1.500 megamenata gdje je maksimalna cijena lijeka niža od prosječne cijene u Hrvatskoj, Srbiji, Sloveniji i gdje cijena 89% lijekova sa te liste niža od najniže uporedive cijene na primjer u Srbiji.

Takođe, raspoređuje se kroz rebalans budžeta i četiri miliona za izdvajanje za nezaposlena lica i za subvenciju zapošljavanja lica sa invaliditetom, pretpostavljam da niko nije protiv toga. Zatim, 1,5 milion za tenološke viškove, odnosno otpremnine nijesu dodatna sredstva jer su ona urađena na način da se smanjuje sa postojećih potrošačkih jedinica. Mislim da je oprema održavanja softvera u Ministarstvu finansija tako da je tu u konačnom zbir nula. Znači 1,5 milion

skidamo sa nekih drugih pozicija i preusmjeravamo na tehnološke viškove. Kad je u pitanju dug i tu je bilo određenih polemika. Ono što je dobro i na Odboru za ekonomiju smo se svi saglasili pozicija, opozicija, da je ovo jedan mudar potez Vlade. Zašto, zato što on služi ovo potencijalno zaduživanje.

Znači, mi sa ovom odlukom ne zadužujemo 500 miliona, nego stvaramo osnovu za potencijalno zaduživanje u iznosu od 500 miliona, koje će biti usmjereno za refinansiranje postojećeg duga i za stvaranje fiskalne rezerve, a refinansiranje znači da ćemo zamijeniti kamatne stope od 5,5% sa 3% i to je ušteda za 10 godina od 120 miliona eura. To dodatno zaduživanje ove godine znači da ćemo za taj iznos smanjiti potencijalno zaduživanje koje smo planirali sljedeće. Ako gledamo nivo javnog duga, on pada, on je bio za državni dug 68,26% u 2017. godini u 2018. godini 66,19% je nakon tri mjeseca i projekcija da će u 2022. godini, biti ispod 60%.

Na kraju će ostaviti kratko da govorim o izazovima o javnim finansijama. Visina javnog duga jeste izazov, jer smo mi mala otvorena ekonomija podložna eksternim troškovima i visina javnog duga od oko 70% jeste izazov posebno ako gledamo kvalitet javnog duga. Volio bih o tome malo više da pričamo strukturom kvalitet javnog duga, a ja mislim da ovim mjerama mi poboljšavamo kvalitet i sa aspekta ročnosti i sa aspekta kamatnih stopa i što je važno nema više zaduživanja za tekuću potrošnju. Svako novo zaduživanje potencijalno je za refinansiranje postojećeg duga i za razvojne projekte. Ogroman izazov uvaženi ministre i to će biti kroz izvještaj Centralne banke likvidnost privrede. Mi imamo čini mi se oko 12 hiljada preduzeća koja su preko 365 dana u blokadi i taj iznos od oko 600 miliona eura, koji je teško naplativ, veliki izazov i činjenica da su dugovi stanovništva prema bankama najveći do sad, na kraju 2018. godine 1,25 milijardi eura. Primjetan je trend intenziviranja dugova po osnovu nenamjenskih gotovinskih kredita. To treba da nas zabrine i u izvještaju Centralne banke vidjećemo da će Centralna banka će posebnu pažnju posvetiti tom aspektu. Takođe, ono što je na prihodnoj strani svima je jasno to je ogroman iznos sive ekonomije, on se kreće 700 - 800 miliona do jedne milijarde eura, moramo jače, hrabrije iskoračiti u taj dio naše ekonomije i iz toga dijela obuhvatiti veći dio kolača na taj način moći da rasteretimo neke druge potencijalne izvore finansiranja.

Tako da na samom kraju podrška Socijaldemokrata ovim dokumentima uz obavezu svih nas da pomno pratimo realizaciju odluke koju ćemo donijeti danas, sa nadom i obavezom svih nas da one pokazatelje koje smo projektovali ostvariti do kraja ove godine i u godinama koje su pred nama i ostvarimo.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:31:55)

Zahvaljujem se poslaniče Mugoša.

Kao što sam najavio sljedeći Aleksandar, izvolite.

Poslanik Danilović.

GORAN DANILOVIĆ (29.07.19 14:32:07)

Hvala uvaženi gospodine potpredsjedniče.

Procedura, nadam se da će koristiti za ubuduće bez namjere da se svađamo. Nijesmo nešto posebno pogođeni, ali ipak da se ne pravimo kao da ne primjećujemo.

Poslovníkom je regulisano pravo poslanika, poslanik je ustavna kategorija. To znate odlično. Posebni klub poslanika, tako se zove, ima pet poslanika i diskriminisan je pretpostavljam voljom predsjednika, žao mi je što on nije tu, ali ipak ću to reći vama, član ste Kolegijuma.

Zašto, ne mogu još uvijek da naslutim i to imam osjećaj od trenutka od kako smo napravili savez da svako ima, iako nikad i nigdje nijesmo rekli da govorimo u ime saveza, nego uvijek kao poslanici Posebnog kluba poslanika.

Nemojte da se naljute kolege, ali u ovom Klubu poslanika četvero poslanika su sa jedne izborne liste. Ja mogu da razumijem da nekome se ne dopada što koristimo ustavno, pa potom zakonsko, odnosno poslaničko pravo. Nije mi jasno koju proceduru koristite kada dajete riječ da

Posebni klub poslanika, a ima nas pet čini mi se da će nas biti i više govori na kraju, kao da /prekid/ a biće da smo kolege, prepoznati podjednako Ustavom. Volio bih da ovo čuju kolege iz Demokratske partije socijalista, nadam se da ste toliko široki kad je u pitanju demokratija. Ne mislim da ovdje niko ovdje treba da se izživljava nad poslanicima. Mi nijesmo ljudi koji će po onoj narodnoj kao mačka skočiti za oči i napraviti scenu zbog toga što smo ovdje diskriminirani. Ali, vas pitam samo zašto. Da mi neko da objašnjenje, koje negdje piše u Poslovniku. Da li je to po redosljedu formiranja, a koji tako na vrijeme je formiran Posebni klub poslanika. To što nijesmo sa političkim partijama sa kojima smo bili na izborima ne znači da smo manje vrijedni kao poslanici, kao pojedinci. Još nešto, da mi ne zamjerite, upravo je govorio kolega bez namjere da izazivam bilo kakvu repliku, nego samo objašnjavam u tehničkom smislu stvari, iz kluba poslanika, koji je napravljen od dva poslanika sa jedne liste i od poslanika sa druge liste i mi kažemo neka je. Ali, nigdje i nikad u istoriji tri nije bilo više od pet ni četiri nije više od pet. Nikad nijesmo prigovorili što sjedimo ovako kako sjedimo, iako nas je pet, nijesmo tražili prvo mjesto da ne pravimo gužvu i da nekoga ne uvrijedimo.

Ali, Vas molimo kao čovjeka sa istančanim osjećajem za istinu i pravdu. Kao čovjeka koji ovdje se čini mi se ponaša vrlo korektno da nam objasnite samo zbog čega Vi pristajete kao predsjedavajući na nepravdu koju je uveo predsjednik Skupštine, istovremeno predsjednik partije iz kluba koji je nezakonito napravljen. Jer, nikada ova Skupština do sada nije dozvolila da se napravi poslanički klub od poslanika sa dvije izborne liste u konkretnom slučaju tako je. Ne tražimo sa sebe privilegiju nego vas molimo da objasnite zašto smo diskriminirani.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:35:27)

Poslaniče Rakočeviću, samo dozvolite mi da pokušam da odgovorim kolegi Daniloviću. Kažem, pokušam zato što taj odgovor je dat ovdje u ovoj sali. Dat je kolegi Damjanoviću na isto ovo pitanje koje je bilo ja mislim u protekla dva mjeseca na početku ovog zasjedanja proljećnjeg i koliko se sjećam ne mogu parafrazirati odgovor da je to baš iz ovog razloga koje ste naveli. Da je to otprilike klub koji je sastavljen od kolega koji nijesu više u svojim političkim partijama i da je to osnovni razlog zašto je ovakav redosljed.

Ovaj redosljed koji ja čitam dobijem od Službe, ali ja se neću sakrivati iza Službe. Mislim da je možda pitanje da razgovaramo i na Kologijumu oko ovoga i oko ovoga. Ali, dok je tako ja zbilja nemam dovoljno informacija da bih promijenio redosljed.

Izvolite kolega Damjanoviću, Vi želite.

Za proceduru se prvo javio kolega Rakočević. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (29.07.19 14:36:42)

Zahvaljujem potpredsjedniče. Pošto je pomenut Klub Demokratske partije socijalista da pokušam ponovo da doprinesem razumijevanju iako, naravno, Demokratska partija socijalista nema ništa sa tim, mi smo najbrojniji klub i mi svakako idemo prvi, ali naravno, po starom dobrom, da je DPS kriv za sve, evo kriv je i za ovo. Da pokušam da razjasnim. Shvatio sam da je diskriminacija u smislu što ste redosljedom nakon onog kluba koji ima manje poslanika. Nije neka bog zna diskriminacija, ali saglasan sam sa vama. Ako imate više članova kluba to je logično. Međutim, saglasan takođe sa potpredsjednikom Nimanbeguom, da je mjesto za razgovor na ovu temu na Kologijumu. Tako da eto predlažem da otvorimo tu temu na Kologijumu. Ne vidim da je ona posebno nešto sporna, da ste vi diskriminirani zbog toga, vaš poslanik - vrlo dobar poslanik Aleksandar Damjanović govori dugo, uvijek dugo i to naravno, koristi proceduru kao iskusan poslanik. Tako da ne mislim da ste diskriminirani, naprotiv. Međutim, ako to predstavlja neki problem, ja sam saglasan, tako da možemo razgovarati o tome što se Demokratske partije socijalista tiče na Kologijumu, a ponavljam, niti smo mi nadležni za to niti mi odlučujemo o tome. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:38:06)

Hvala kolega Rakočeviću.

Izvolite, kolega Daniloviću.

Ja vas molim, sve poslanike, ovo nije vrijeme u ukupnom, vi znate dobro. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (29.07.19 14:38:22)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Obećavam Vam da se ja više ovim povodom neću javljati. Ja držim da sam ravnopravan sa vama, držim da sam bolji poslanik nego što je prosjek i držim da nisam nikad ovdje zloupotrijebio to što možda bih ponekad i mogao. Ja samo mislim da je neprijatno i nepristojno kolege koji su ionako diskriminirani, ipak do duše i Poslovníkom i zakonom, neprepoznati u ovom ili onom slučaju, pa imamo neke privilegije manje u odnosu na vas, diskriminirati ih tamo gdje nema smisla. Dakle, molimo vas, čuli smo mi to objašnjenje predsjednika Parlamenta.

Zašto smo se obratili sada kolegama iz cijelog sastava? Zbog toga što tu odluku može donijeti Kolegijum ili ćemo znati ubuduće da je to stav predsjednika Parlamenta, a ja onda razumijem zašto je takav.

Ponavljam, mi smo Posebni klub poslanika prepoznat Poslovníkom. Poslanik ima mandat u skladu sa Ustavom, ne postoji procedura u Skupštini Crne Gore po Poslovníku, ili me ispravite o kome se radi, da može legalizovati prije Poslebnog kluba poslanika, poslanički klub sastavljen od poslanika iz dvije izborne liste. Ponavljam, u ovom klubu poslanika od pet četvero ljudi je sa jedne iste poslaničke liste. Molim uvažene kolege da to imate u vidu. Ne morate se brinuti o našim pavima, ovo je najmanja uzurpacija, ali tek toliko da znate da to primjećujemo. Možda je i čast govoriti posljednji, možda je to i privilegija. Ipak vam kažemo da nije korektno i da bi mogli makar ove očigledne stvari da ispravimo. Nemojte da vam smeta što smo zajedno. Na kraju, bolje je da smo zajedno nego da smo posvađani. Hvala lijepo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:40:16)

Hvala, kolega Daniloviću.

Ja na Vaše drugo proceduralno reagovanje nemam nekih primjedbi ili dopuna, s tim da mislim da smo već to u prvom proceduralnom reagovanju rekli savršeno isto. Tako da sad čekam kolegu Damjanovića koji se takođe javio za proceduru.

Izvolite, kolega Damjanovću, Vaših deset minuta ili koliko Vi odlučite, teče. Vi ste otprilike najavili da ćete manje.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (29.07.19 14:40:41)

Normalno da ću racionalizovati zbog kolega u klubu.

Gospodine ministre sa saradnicima, poštovana Skupštino, poštovani građani,

Da Vam pravo kažem, ministre, u ovom ubijenom dijalogu u Parlamentu i svojevrsnoj farsii od sjednice i kako se dijeli vrijeme i kako neko pokušava da ga do kraja ubije, najgori saziv jedanaesti, do svih saziva od 90-e godine. Ne znam ni šta Vi ovdje radite i traćite svoje vrijeme zajedno sa saradnicima, jer pretpostavljam da bi se u "Stanka Dragojevića" imali mnogo više i obaveza danas da radite i da vršite nego da ovdje izgubite vrijeme sa nama.

Dakle, da li da pričamo o jednoj zamjeni teza ili perfidnom podmetanju građanima kako je Crna Gora malo zadužena, jer su neke zemlje Evropske unije mnogo zaduženije od Crne Gore i imaju udio javnog duga u bruto domaćem proizvodu mnogo veći nego što je Crna Gora, a gle čuda, tamo plate po tri - četiri hiljade evra prosječne, kompleto izgrađena infrastruktura i tako dalje, prelivaju pa ne znaju šta će da rade sa novcem i onda upoređujemo to i ovdje kao mi smo malo zaduženi i tako dalje. Da ne pričamo o tih 500 miliona, ministe. Prićali smo ja i Vi, imali smo

prilike da polemišemo. Ono što je možda bilo bitno, da nam ovdje podastrete izvornu dokumentaciju, odnosno, podatke o tome za koliko se i na koliko eventualno planira zduženje sa svim kamatnim stopama, sa svim nekim troškovima tih zaduženja, pa da vidmo i egzaktno uporedimo. To je molba i stručnoj Službi, da ove inače vrlo dobre informativne biltene zaokruže i sa tim dijelom istraživačim, kako bi smo znači o čemu razgovaramo.

Kako, ministre, da pričamo o nekoliko notornih stvari. Pa evo čitam upravo da je i DPS podnio amandmane na Odluku o zaduženju novih 4,3 miliona eura Aneksa za fiskalizaciju za Poresku upravu, a u onom obrazloženju kada smo raspravljali Zakon o fiskalizaciji rečeno je da je taj novac već obezbijeđen i postojećim kreditnim aranžmanima. Sad nije, nego ga moramo aneksirati, aneksirati za dodatnih 4,3 miliona evra. Malo smo zbunjeni, malo su građani zbunjeni kad slušaju i gledaju nas zašto ne govorimo precizno, zašto smo nedorečeni, zašto ponekad nenamjerno i možda i namjerno promašimo za 4,3 miliona evra. Zašto Vlada nije podnijela ovaj amandman, pa da onda razgovarmo o tome da je to bila zaista omaška, da ta sredstva nisu obezbijeđena nego se sad trebaju obezbijediti ovom novom odlukom, odnosno, dodatkom ove odluke. Kako razgovarmo ministre o dodatnih pet miliona eura za tekuću rezervu koja je sad već 20 - 25 miliona ili gotovo 3% tekućeg budžeta, a 1% je neka norma kako ja negdje čitam i pratim, kad ja ne znam ovdje na moje pitanje od 20 miliona evra kako su podijeljena, za 12 miliona mi niste dali podatke, rekli ste da je to tajna. Kome su tih 12 miliona dati? Firmama, građanima, pravnim licima, u koje svrhe, zakone namjene, je li to kupovina oružja pa da kaže nemojte mi reći ili sve ostalo pa mi kažite. Ili da pričamo o tome da će deset miliona ići za potrošnju lijekova zbog dostupnosti lijekova građanima Crne Gore ili ova tri miliona evra za Upravu za imovinu, gospodine ministre. Ovdje ovaj Parlament, ubijeni Parlament, ubijenog dijaloga, farsa od Parlamenta, se ne bavi Izvještajem Državne revizorske institucije koja je napravila katastrofalan izvještaj i nalaze oko gazdovanja državnom imovinom, gdje država ne zna da ima svoje stanove za koje plaća održavanje stanova i stambenog prostora, ne zna ko ih koristi i kako piše u izvještaju DRI i ko ih održava. Sad pričamo o dodatnih tri miliona evra Uprave za imovinu i tako dalje. Ili da pričamo o ovim otpremninama famoznim gdje smo raspravljali negdje nedavno onaj zakon koji sam ja nazvao ... izborni zakon vlasti. Dakle, racionalizacija administracije ili po 12 hiljada evra onome ko je bio četiri godine u privatnom sektoru, pa je godinu dana zakačio u javnom sektoru. Sad će on da ode da uzme 12 hiljada eura u džep, da se vrati u taj isti privatni sektor, a na mjesto njegovo ćemo da popunimo sa još nekim novim činovnikom koji će eto možda glasati, možda neće, vlast.

Da pričamo o tim stvarima, da pričamo o rebalansu, da ovdje u ovom krugu sa ovako svedenim Parlamentom nešto ozbiljno uradimo, ja i Vi pošaljemo neku poruku građanima, nećemo, vjerujte mi, u Vašoj kancelariji ćete tamo uraditi bolje i nešto konkretnije, možda i mi negdje na terenu, ali ovdje ovo polako postaje farsično, gospodine ministre. Da čitam i da elaboriram ovaj kod Fonda za profesionalnu rehabilitaciju, a znamo da je Fond prihodovao više od 70 miliona evra za ovih desetak godina i više, svega 20 miliona potrošio namjenski, a 50 miliona preraspodijeljeno na jedan, da kažem, ružan način, za neke druge svrhe, a ovamo oporezujemo poslodavce. Možda da ja sad izvedem - da ovo je rebalans koji zaobilazi onu normu iz Zakona o budžetu gdje nije dozvoljeno preusmjeravanje sa kapitalnog na tekući budžet, pa pošto ne možemo da preusmjerimo direktno moramo da idemo na rebalans, da ovih minus 25, je li tako, prebacimo u plus već 31 milion, pa da ove 31 milion raspodijelimo. Ne. Odustajem gospodine Nimanbegu, svaka čast, hvala Vama i za rebalans i za sve ono, hvala svima nama, kako ovaj Parlament izgleda, kako djeluje, kako ga građani percipiraju, ali ostajem ovdje prisutan da ga koristim i ja i moje kolege kao perfektnu medijsku platformu. Jedan obični portal, skupština.me da damo poruke koje bi nam vjerovatno bile cenzurisane na drugom mjestu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:45:55)

Hvala kolega Damjanoviću.

S tim da se ne slažem u najvećem dijelu Vaših zadnjih rečenica, posebno kako građani percipiraju. Mislim biće vremena da i politički razgovaramo, neću kao rukovodeći sjednicom da to zloupotrijebim.

Zahvaljujem se svim uvodnim izlagacima, onda pitam da li možda želi ministar u ovom



dijelu da uzme učešće u raspravi. Zahvaljujem ministre.

Natavljamo sa ovim redoslijedom da bih pročitao zbog pripema. Znete da do 15.10h - 15.15h imamo prenos, iskoristićemo to vrijeme. Idemo sa ovim redoslijedom, kolega Branko Čavor, Milun Zogović, Bogdan Fatić, Marina Jočić. Najvjerovatnije će svi stići da uzmu učešće. Milorad Vuletić i Veljko Vasiljević.

Izvolite. Procedura poslanik Medojević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.07.19 14:47:03)

Još jednom predsjedniče, upozoravam na ovu praksu kao je očigledno dogovorena u Vladi Crne Gore da se ne odgovara na uvodna izlaganja poslanika. Zaista ako o budžetu, o zaduživanju, o ovim vrlo konkretnim, ovo nisu optužbe, ovo je samo iznošenje vrlo konkretnih dokaza i argumenata da se nešto što je u nadležnosti Ministarstva finansija to je Poreska uprava, ovako teško zloupotrebljava za poreske utaje, za finansijske prevare, da predstavnik Vlade nema potrebu. Mislim da nigdje nismo lično njega ni uvrijedili, ni diskreditovali da bi imao neki lični odnos. Uvodničari u ime klubova predstavljaju ogroman broj građana Crne Gore i dajte molim vas, predsjedavajući da se ovo na nivou Kolegijuma Skupštine Crne Gore i predsjednika Vlade ili generalnog sekretara dogovori. Kakva je smisao da se spremamo danima za ovo, češljamo dokumentaciju, rizikujemo mnogi od nas ...

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:48:06)

Hvala poslaniče Medojević.

U redu. Poslaniče Medojeviću, u redu, jasno je bilo, primili smo, reagovaćemo. Apsolutno da ste Vi bili svjedok da sam ja pitao ministra, poznavajući ministra, ja se sjećam barem više zakona gdje je on uzeo učešće u raspravi i odgovarao, tako da imamo još četiri sata najmanje do kraja rasprave, tako da sigurno će uzeti učešće da imate prilike da međusobno vodite dijalog. Ja se tome nadam. Vidjećemo.

Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.07.19 14:48:56)

Gospodine predsjedavajući, ja tražim od Vas da nas informišete da li je ovo stav Vlade, jer ovo se ponavlja iz svakog ministarstva. Da li je ovo stav Vlade, da li je ovo stav DPS-a, da se na uvodna izlaganja poslaničkih klubova iz opozicije ministre, što bi rekli braća Hrvati, ne učitavaju. Da li je to stav, ako znamo onda da mi naša uvodna izlaganja prilagodimo.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:49:16)

Ja sam siguran da to nije, ali to je do pojedinih ministara.

Hvala Vam poslaniče Medojević.

Poslanik Čavor, Vaše vrijeme teče, ja ću svakog poslanika koji sada uzme učešće u raspravi otprilike na isteku ovih pet, šest, sedam minuta samo upozoriti, ne da vas prekidam, nego da vas podsjetim na vrijeme.

Izvolite.

BRANKO ČAVOR (29.07.19 14:49:41)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Uvaženi ministre sa saradnicima, kolegice i kolege poslanici,

Saglasno Ustavu države Crne Gore članom 11 i članom 100, Vlada upravlja i sa unutrašnjom i sa vanjskom politikom. U okviru unutrašnje politike svakako je značajno ekonomsko pitanje, pitanje ekonomije, pitanje finansija i naravno donošenje budžeta. Zbog toga danas smo u prilici da se izjašnjavamo o rebalansu budžeta. Kada kažem to, prije svega, želim istaći kako se negdje i želi predstaviti, da usvajanje rebalansa budžeta predstavlja nešto novo, neko loše stanje ili nešto dramatično. To uopšte nije, iz toga ništa ne stoji, ovo je jednostavno procedura kojom se želi izvršiti adaptacija budžeta koji je u planu za 2019. godinu sa izmjenama koje znače doprinos onoga što su nastale nove okolnosti u finansijskom i ekonomskom aspektu.

Takođe, poznato je da u ovom vremenu prethodnih godina Vlada je postizala značajne rezultate u ekonomskoj politici i posebno u dijelu fiskalne konsolidacije i da to čini i u ovoj sadašnjoj 2019. godini. Kada govorimo o tim rezultatima svakako ću i ja pomenuti taj rast bruto društvenog proizvoda od 5% koji je veoma značajan, koji se na jedan način želi i ovdje predstavljati kao hendikep sa tim da smo među četiri, pet država Evropske unije sa tako značajnim rastom bruto društvenog proizvoda, ali sigurno i ona druga okolnost koja je, da povećanjem bruto društvenog proizvoda mi omogućavamo i nova zapošljavanja koja se i realizuju, a i povećava životni standard.

Kada govorimo o životnom standardu, slažem se da je značajan ugao životnog standarda plata, ali životni standard su i druga pitanja, socijala, infrastruktura, obrazovanje i zdravstvo i sve to ukupno doprinosi kvalitetu života. Mjereno tempom našeg razvoja društvenog životnog standarda veoma je važno istaći i to da smo već sada blizu 50% evropskog standarda. Kad pravimo poređenje, 2006. godine taj procenat je bio 33%. Za ove godine mi smo uspjeli da 50% povećamo poziciju standarda prema evropskom standardu, ali ja ću se složiti sa vama da to nije dovoljno i da moramo znatno svi zajedno i prije svega mi kao poslanici i Vlada da damo veći doprinos tome.

Kada govorimo upravo ove tokove koje sam sada kazao uz socijalnu politiku koju Vlada vodi, poresku politiku, politiku na tržištu rada, a i potrebe refinansiranja duga upravo su to negdje osnovni razlozi koji su nas opredijelili i koji su Vladu opredijelili da predloži rebalans budžeta. Takođe, dosta je bilo priče ovdje oko refinansiranja duga. Znači, dvije činjenice koje se ne mogu osporiti, a žele se predstaviti građanima, da je ovo neko novo zaduženje duga. Nije novo, nego refinansiranje postojećeg duga u povoljnom ambijentu, a taj povoljni ambijent je obezbijedila i naša ekonomija i naša finansijska konsolidacija. Raste nam kreditni rejting na tržištu, a na osnovu tog kreditnog rejtinga dobijamo poziciju da dobijemo dva ... poena manju kamatu i kako su kolege izračunale da je to na godišnjem nivou oko 12 miliona, a na deset godina 120 miliona. Nezanemarljivo umanjeni troškovi.

Kada govorimo o prihodima i rashodima i oni su značajni u ovom dijelu, istaći kao dio ukupnog finansijskog iskaza. U šest mjeseci 2019. godine prihodi su porasli za 60 miliona u odnosu na prethodnu godinu, a 21 milion u odnosu na plan iz 2019. godine, takođe, značajan podatak. Ukupni izvorni prihodi su porasli na šest miliona ovim budžetom, a ukupni prihodi su na 6,34 miliona eura, odnosno koliko su predviđeni ovim budžetom izdaci, dakle, isto 6,34 miliona eura.

Kada govorimo o rashodima značajno je istaći gdje idu ti rashodi i ti izdaci. Tu su osnovne dvije kategorije o kojima se ovdje govori, o iznosu od 14 miliona eura, i to tih deset miliona u oblasti zdravstva, jer je dobro poznato da su ulaganja u zdravstvu veoma zahvalna, a imali smo jednu dosadašnju situaciju da dostupnost lijekova građana je bila dosta slaba, pogotovo kod lijekova koji su negdje bili skuplje kategorije i za teže bolesti. Upravo se ovaj dio sredstava usmjerava za te namjene. Takođe, ova četiri miliona koje sam takođe pomenuo, značajno je istaći jer sa onim dijelom idu dva miliona u finansiranje nadoknadi nezaposlenim, dva miliona, a dva miliona je veoma dobro usmjereno za subvencioniranje zapošljavanja lica sa invaliditetom i njihovo zapošljavanje.

Takođe, dobro je rečeno da je u projektu Vlade i u programu Vlade potrebno uraditi dalju optimizaciju javne uprave, kako bismo stvorili niži fond sredstva na teret države, ali omogućiti i onima koji žele da napuste posao ili tehnološkim viškom da im kroz ovaj dio sredstava jedan i po milion, koliko je namijenjeno, se usmjeri u tom pravcu. Ono što je bitno istaći da ovim promjenama zakona se ostvaruje taj neutralni fiskalni efekat. Ono što je, takođe, značajno da smo na nivou deficita kao i ranije godine ispod 3%, što u principu jeste dobro, ali ista ideja da negdje na

srednjeročnom planu kako je to strateškim dokumentima predviđeno da do 2021. godine uđemo u suficit, što je svakako i značajno. Isto sa tendencijom pada javnog duga koji je sada možda negdje na 70% računam negdje do 2022. da bi trebalo da se spusti ispod 60%, što su takođe dobre projekcije.

Ono što je, takođe, veoma značajno to zlatno pravilo ekonomije da se rashodi koji nastaju, izvorni rashodi, u stvari tekući rashodi pokrivaju sa izvornim prihodima. To je veoma važno i veoma značajno zlatno pravilo ekonomije, a znamo da smo u prethodne dvije godine po tom osnovu ostvarili 100 miliona suficita. To je veoma važno i značajno. Na kraju da kažem, pošto se negdje predstavlja i slika ovdje i sa početka današnjeg našeg Parlamenta, kako je Demokratska partija socijalista protiv razmatranja onih zakona ovdje u Parlamentu koji se tiču i poreske politike i nečega što bi moglo da znači i stimulisanje poslodavaca i boljeg standarda građana. Naravno da nije tačno. Projekcijom i programom Vlade se upravo i predviđaju ozbiljna razmatranja pitanja iz ove oblasti, pa počev od Zakona o poreskoj upravi, Zakona o PDV-u, Zakona o akcizama i Zakona o doprinosima za pravna lica. Tako da će to biti svakako razmatrano, ali u onom trenutku kada Vlada to pripremi spremnim, a ne u trenutku kada neko u tom trenutku pomisli da je to najbolje rješenje. Ja onda u takvim situacijama kada se insistira stalno na obnavljanju toga dnevnog reda i te tačke dnevnog reda, čisto moram doživjeti to kao jednu vrstu populizma, jednu vrstu dodvoravanja građanima na tu temu, a želeći, predstavljajući nas da mi nijesmo za to zainteresovani.

Imajući sve u vidu želim na kraju da pohvalim dosadašnji rad Vlade i Ministarstva finansija, naravno da podržim u daljim ostvarivanjima rezultatima na ovom polju i da podržim rebalans bužeta koji je danas ovdje predložen. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 14:57:52)

Hvala poslaniče Čavor.

Poslanik Milun Zogović, neka se pripremi poslanik Bogdan Fatić.

MILUN ZOGOVIĆ (29.07.19 14:57:59)

Poštovani građani,

Kada se na dnevnom redu nekog lokalnog parlamenta u opštinama gdje opozicija sa državnog nivoa čini većinu nađe rebalans budžeta kao krajnja mjera za konsolidaciju finansija Demokratska partija socijalista sa takvim žarom napadne ovu mjeru do tančina razrađujući njene negativne efekte, karakterišući je kao posljedicu nedomaćinskog potrošačkog upravljanja finansijama i kao najbolju potvrdu da su finansije na staklenim nogama i pred krahom. Međutim, kada rebalansirate budžet na državnom nivou i u opštinama u kojima je na vlasti DPS, onda je rebalans dokaz prosperiteta, stabilnih finansija, domaćinskog upravljanja i najpoželjnija mjera koja potvrđuje ekonomski procvat. Stiče se utisak da se zapravo radi o Japanu i da je uzrok rebalansa suficit, a ne hronični deficit koji će nas polako i sigurno odvesti u dužničko ropstvo. To je dokaz da vi zapravo nemate politiku, a ni principe i da vam je manipulacija jedini princip i jedina politika.

Gotovo identično prepisano obrazloženje od prošle godine sa 66. sjednice Vlade kada ste mijenjali Zakon o budžetu i donijeli odluku o zaduživanju za 2018. godinu. Tragikomična rečenica - Izmjene budžeta uslijedile su kao rezultat efikasne naplate prihoda i dobrih rezultata ekonomske politike Vlade. Vrijeđa inteligenciju, čak i najpoznatijih crnogorskih patriota sa malih ekrana RTCG-a koji ruku iz državnog budžeta, iz džepa građana vade jedino dok se intonira Sekulina himna, hrabro je mećući na junačke grudi. Ispada da se dodatno zadužujemo zato što sve - ćeta, buja i klija, kako bi to ironično rekao uvaženi profesor Budo Aleksić. Po vama, mi smo toliko srećna država u kojoj se negativni uticaj na budžet računa kao pozitivniji efekat i poželjni je od pozitivnog uticaja, pa građanima ostaje samo da se raduju. Razlog više za sveopštu radost je i činjenica da smo od 2006. godine do danas platili 816,2 miliona eura za kamate na kredite, što je za oko 120 miliona više nego što je bio ukupan javni dug Crne Gore. Ali ni to svakako ne umanjuje efekte vaše vladavine. Ni povećanje duga sa 700 miliona na 3,2 milijarde eura u posljednjih 13 godina ne

može obeshrabriti ekonomskog tigra da emitujući obveznice grabi ka četvrtoj milijardi zaduženja. Domaćinski, nema šta.

U prilogu Odluke o zaduživanju za 2019. godinu u članu 1 poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi: "Sredstva potreba za sprovođenje dodatnih i nepredvidivih radova u vezi sa izgradnjom autoputa Bar - Boljare". Ova kategorija nepredvidivih radova je jako interesantna. Pored najskuplje cijene u svijetu od 25 miliona za kilometar autoputa imamo i mističnu kategoriju nepredvidivih radova gdje se jasno može razlučiti, gdje se u stvari ne može razlučiti da li se radi o onome što je zaboravljeno glavnim projektom ili o ostavljanju prostora za borbu protiv veće sile, vis major ako se ne daj Bože pojave vile koje će preko noći razgrađivati ono što braća Kinezi za dana naprave.

Uvaženi građani, nadležni organi kada bi se bavili svojim poslom lako bi mogli utvrditi da li je stvarni povod za rebalans budžeta zapravo afera pranja i izvlačenja novca iz budžeta sa kojom je javnost ovih dana upoznao poslanik Nebojaša Medojević. Javnost je upoznata sa fakturama i izvodima iz bankarskog poslovanja firmi koje su se bavile ovom kriminalnom djelatnošću i na taj način oštetili državu za više stotina miliona eura. Naravno, neko sve to mora da plati. Onda, pošto Tužilaštvo ne smije da procesuiru prvog brata, kroz nova zaduženja građani Crne Gore će finansirati bogaćenje nove društvene klase. Tim trendom Đukanovići ka prvoj ili drugoj milijardi, a Crna Gora i njeni građani ka četvrtoj milijardi duga i sve bliže dužničkom ropstvu, na opštu radost i zadovoljstvo naših građana i generacija koje dolaze kojima ćete izgleda kao jedino nasljeđe ostaviti dugove koje nikada neće moći da vrate.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 15:03:59)

Hvala poslaniče Zogović.

Poslaniče Fatić, neka se pripremi poslanica Jočić.

BOGDAN FATIĆ (29.07.19 15:04:06)

Zahvaljujem poštovani potpredsjedniče.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovani ministre sa saradnicima,

Primarni cilj svake države i njene Vlade je, prije svega, stvaranje održivog ekonomskog rasta i stvaranja većeg životnog standarda njenih građana. Ključni preduslov postizanja ovog cilja je makroekonomska stabilnost na čijem ostvarenju je Vlada Crne Gore intenzivno radila tokom prethodnog perioda. Ovo je rađeno kroz program fiskalne konsolidacije usmjerenje na smanjenju budžetskog deficita i kreiranju uslova za opadanje javnog duga. Shodno navedenom akt koji je predmet današnjeg razmatranja Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu za 2019. godinu predstavlja prilagođavanje ovog dokumenta kroz koji se fiskalna politika naše države definiše aktuelnom stanju i onome što su trenutne pretpostavke.

Rekao bih da su dva ključna razloga za rebalans budžeta. Prvi koji se odnosi na set mjera, a koji je Vlada sprovela tokom prethodnog perioda u dijelu poreske, socijalne i zdravstvene politike, a sve u cilju unapređenja životnog standarda svojih građana. Drugi ključni razlog je potreba za refinansiranjem postojećeg duga i stvaranja neophodne fiskalne rezerve. Kada govorim o prvom razlogu podsjetiću vas da je bruto društveni proizvod u prvom kvartalu od 2019. godine iznosio 876,5 miliona eura, što predstavlja blizu 48% evropskog prosjeka. Ovaj podatak je svakako ohrabrujući, a Crnu Goru svrstava u lidere u regionu. Kontinuirani rast bruto društvenog proizvoda direktno utiče na povećanje broja zaposlenih. Takođe, podsjetiću vas i na odluku Vlade Crne Gore da poveća minimalne zarade, a u isto vrijeme obezbijedi i smanjenje stope doprinosa na teret poslodavca. Ovo pozitivno utiče na standard građana, a istovremeno unapređuje razvoj privrede olakšavajući privrednicima okolnosti rada. Uprkos smanjenju prihoda država je po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje na teret poslodavca i to za 2% prvu polovinu 2019. godine karakteriše povećanje naplate budžetskih prihoda, pa se očekuje da će do kraja 2019. godine ukupni naplaćeni budžetski prihodi iznositi milijardu i 834 miliona eura. Što je na nivou od oko 40% procijenjenog bruto društvenog proizvoda, odnosno, za oko 77 miliona više nego što je to

bilo u 2018. godini. Rashodi planirani za 2019. godinu definisani su na oko milijardu 970 miliona eura, a rebalansom se uvećavaju za oko šest miliona. Zbog svega što smo čuli u prethodnom dijelu izlaganja složićemo se da ovo uvećanje predstavlja realno i prijeko potrebno stanje u ovom trenutku. Uprkos tome, Vlada Crne Gore je finansijskom konsolidacijom uspjela da prihodovanu stranu takođe uveća za oko šest miliona eura, pa ukupno planirani prihodi definisani rebalansom budžeta sada iznose milijardu i 834 miliona eura, što je takođe za oko osam miliona eura u odnosu na prihode planirane Zakonom o budžetu. U skladu sa navedenim planirani budžetski gotovinski deficit za 2019. godinu iznosi 142,6 miliona eura i značajno je manji odnosu na prethodne godine. Napominjem da je u 2017. godini budžetski gotovinski deficit iznosio 236,9 miliona eura, a u 2018. godini 173,1 milion eura. Kao rezultat kontinuiranog rada Vlade na kreiranju adekvatnog zakonskog i finansijskog ambijenta u odnosu na prethodnu godinu planirani su veći prihodi od naplate PDV-a za iznos od 30,6 miliona eura i prihodi doprinosa su veći za 11,6 miliona eura.

Ono što je, takođe, ohrabrujuće je i to da iz godine u godinu imamo rast prihoda, međutim, svjesni smo da država i dalje ne ubira sve prihode koji joj pripadaju, ali pomaci koje je Poreska uprava ostvarila u prethodnih nekoliko godina svako predstavljaju pozitivan trend koji treba pohvaliti. Takođe, ono što sam već saopštio jeste da Vlada sprovodi program fiskalne odgovornosti. Ovdje, prije svega, mislim na smanjivanje javne potrošnje sa jedne strane, a povećanje prihoda sa druge strane da bi se u krajnjem isfinansirali ključni kapitalni projekti i u konačnom ostvario dugoročni cilj, a to je smanjenje javnog duga. Vlada je u ovom trenutku možda i najveći investitor u našoj zemlji posebno kada govorimo o pojedinim kapitalnim projektima u sjevernom regionu. Moramo biti svjesni da će ti isti kapitalni projekti koji su danas predmet zaduživanja, a ja bih rekao ipak predmet ulaganja, jednog dana ostati u amanet našoj djeci i biti jedni od kreatora bruto društvenog proizvoda. U skladu sa tim napomenuću da su ukupna realizovana ulaganja tokom 2018. godine u sjeverni region iznosila 340,5 miliona eura ili 45% od ukupnih ulaganja koje smo imali u Crnoj Gori.

Na kraju svoga izlaganja želio bih da istaknem da je u kapitalne projekte uloženo oko 296 miliona eura. Ova sredstva su usmjerena na izgradnju autoputa kao najvećeg, ali i najznačajnijeg projekta u našoj zemlji u iznosu od 195 miliona eura, prošle godine smo imali ulaganja od oko 188 miliona eura, a nešto preko 100 miliona eura biće investirano u preko 150 aktivnih projekata širom Crne Gore. Ulaganja u kapitalne projekte po tom osnovu predstavljaju prije svega stvaranje novog dobra te samim opravdava svaki euro zaduživanje.

Podsjetiću vas samo na neke projekte vezane sa sjeverni region, a neki od njih su višegodišnji. Pored projekta izgradnje prve dionice autoputa Smokovac - Uvač - Mateševo značajano je pomenuti rekonstrukcije puta Berane - Kolašin, dionica Lubnice - Jezerine, ukupna vrijednost ovog projekta je oko 34,5 miliona eura. Realizacijom ovog projekta će se skratiti put između Berana i Podgorice za oko 40 kilometara, a dodatno će se otvoriti i prostor Bjelasice i Komova. Valorizacija lokaliteta Bjelasice i Komova i ulaganje u tri skijališta - Kolašin 1600, Žarski u Mojkovcu, Cmiljača u Bijelom Polju, planirana su ulaganja do ukupno 70 miliona eura, a do sada je uloženo oko 22,8 miliona eura. Takođe, važno je napomenuti da je za projekat rekonstrukcije puta Berane - Petnjica druga faza u iznosu oko tri miliona eura. Takođe, kapitalnim budžetom za 2019. godinu planirana je izgradnja i rekonstrukcija predškolskih ustanova u Beranama, Plavu i Podgorici. Ukupna vrijednost ovog projekta je oko deset miliona eura. Važno je napomenuti projekat izgradnje dnevnog boravka za stara i iznemogla lica u Beranama, projekat izgradnje mosta u Haremima, čije je ukupna vrijednost oko 1,5 miliona eura. Sva ova ulaganja u infrastrukturu će značajno poboljšati životni standard građana, a posebno sjevernog regiona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 15:10:59)

Zahvaljujem Vam se poslaniče Fatić.

Ovdje ćemo dati pauzu do 16 časova kada ćemo nastaviti sa kolegicom Marinom Jočić, Miloradom Vuletićem, Veljkom Vasiljevićem, Anom Nikolić, Jovanom Vučurovićem i tako dalje.

Zahvaljujem vam se, vidimo se u 16h.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 16:21:28)

Poštovane kolege,

Nastavljamo sa radom.

Sada riječ ima poslanica Marina Jočić, a neka se pripremi poslanik Milorad Vuletić. Izvolite.

MARINA JOČIĆ (29.07.19 16:21:39)

Poštovani građani,

Na samom početku imam jedno pitanje za gospodina ministra.

Gospodine ministre, mislite li Vi da ste Bog? Mislite li da je Bog možda predsjednik Vlade ili predsjednik države koji je predsjednik DPS-a i koji kreira ovu politiku? Kako to, odakle vama pravo da zadužite generacije koje dolaze i da ih osudite na siromaštvo? Koja je to vaša odgovornost da vi danas tražite da se mi još pola milijarde zadužimo?

Na početku ove godine smo imali dug tri milijarde i 200, a 2006. godine samo 600 miliona duga je bilo, "600" za malu Crnu Goru. Znači, došli smo do tri milijarde i 700. Odakle vama moralno pravo i vama i Vladi i svima koji će o ovome da glasaju, da zadužuju generacije i gdje je kraj tom zaduživanju?

Prije dva dana smo čuli predsjednika Vlade kako je rekao da je do sada 600 miliona uloženo u sjever Crne Gore, a da će do iduće godine milijardu. Gdje su te pare, pare koje ova vlada dobije u svoje ruke nestaju kao u crnoj rupi. U jednom trenutku nestaju. Šta je dobio sjever Crne Gore sa tih 600-700 miliona, je li dobio neko radno mjesto, zdravo održivo radno mjesto za 700 miliona i opet nije kraj. To je nevjerovatno imate li vi kakvu ideju drugačije da stvarate novu dobit da bi mogli da se razdužujemo nego da se pozajmljujete. Da li ste vi nadležni, recimo, za događaje u ovoj aferi Klap, 300 miliona je oprano, 300 miliona od ove sirotinje je uzeto i stavljeno u džepove privilegovanih. Kažu da je na vrhu te piramide Aco Đukanović, da li zbog toga vi ne smijete da intervenišete. Čutite Vi, kao ministar, čuti DPS, čuti Vlada, čute mediji, čuti nevladin sektor, svi čute 300 miliona je isparilo. Ako tome dodamo sve one poreske dugove oko 700 miliona koji nisu naplaćeni to je jedna milijarda. Ko to žonglira sa milijardama u Crnoj Gori? Ko može biti toliko neodgovoran da se na takav način ponaša? Onda lideri u regionu, u kom smislu? Da li mi imamo saradnju sa nekim međunarodnim fondovima, IPA fondovi, gdje su te pare, te pare samo služe za izbore i za potkupljivanje ljudi bliskih režimu. Služe za razvoj, šta smo se mi to razvili, kakvi smo mi to lideri u regionu. Neko ovdje reče 50% evropskog prosjeka smo ostvarili u standardu, ko to kaže? Taj koji je to izračuno je li otišao pješke u neko selo u Crnoj Gori da vidi kako narod tamo živi. Da li znaju da štede u redu veličina građani Crne Gore na 20 i 30 i 50 centi da bi mogli da sastave kraj sa krajem. Može mnogo drugačije da se radi. To je pokazala naša Simonida Kordić, potpredsjednica Nove srpske demokratije. Ona je direktorka Kancelarije za međunarodne odnose u opštinskoj upravi u Herceg Novom. Osmislila je programe u vrijednosti od pet miliona i već 800 hiljada eura je ostvareno iz evropskih fondova. Znači, mogu da se dobijaju pare i mogu korisno da se koriste i može da se rastereti budžet za toliki iznos. Gdje su vaši službenici, gdje je ovolika birokratija da nešto radi, da nešto osmišljava nego samo svako malo 300 miliona, 500 miliona, 700 miliona dok nismo stigli na korak do četiri milijarde duga. Ko ima toliku moć i toliki nedostatak odgovornosti da se toliko zaduži, a još nismo krenuli da odužujemo autoput. Šta ćemo da radimo, pet milijardi, 10 milijardi kad će se zaustaviti ova vlada? Ja stvarno ne mogu da shvatim ovakav sistem vladanja.

Afera "Koverat" je bila mačji kašalj, 97 i po hiljada eura i cijela Crna Gora se digla na noge, a sada 300 miliona i vi svi čutite. To je za nevjerovati, to je prosto nevjerovatno da neko može da ukrade 300 miliona od ove države i da svi čute kao da se ništa ne dešava. Čuti Javni servis, čuti sva štampa, čuti nevladin sektor, svi čute šta se dešava, gdje je državni tužilac. Neću više da uzimam svojim kolegama vrijeme. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 16:26:46)

Hvala Vam.

Pretpostavljam da će predlagač sasvim kratko da objasni i više puta je to ponovio da ovo nije novo zaduživanje, ali izvolite to Vi uradite.

DARKO RADUNOVIĆ (29.07.19 16:27:05)

Poštovani poslanici,

Pošto evo stalno sam prozivan da se ne javljam i da treba da se javim i mislim da je sad možda pravi trenutak. Samo bih htio da kažem da mi sa ovim rebalansom stvaramo pretpostavke da možemo emitovati eurobondove u iznosu od 500 miliona sa rokom od sedam do 10 godina i koje ćemo iskoristiti da refinansiramo obaveze koje dospijevaju. Dakle, nije novo zaduživanje nego će sa tom namjenom zato što obaveze koje dospijevaju u sljedećoj godini u tolikim lotovima ne mogu se iservisirati iz akumulacije nego se moraju odložiti. Znači, stvaramo pretpostavke da možemo da imamo i to je sve u skladu sa strategijom praćenja javnog duga nije nikakvo novo zaduženje nego je sa tom namjenom ono što mi želimo ovim rebalansom da uradimo prioritarno. Zašto to sad u ovom trenutku radimo? Zato što na međunarodnom tržištu su povoljni uslovi, a smatramo da ćemo mi uspjeti da realizujemo jer imamo, da tako kažem, "relativno dobar bonitet" u smislu da nam se budžet puni u planiranim kategorijama u projektovanim vrijednostima i želimo takođe i to da iskoristimo. Nije sigurno kako će biti međunarodno tržište u budućem periodu.

Ono što mi sad i podaci sa kojima mi sad trenutno raspolažemo jeste da ovo sad radimo da bi se zadužili otprilike na nivou kamate od 3%. Ovo što želimo da zamijenimo mi trenutno plaćemo 5,5. Znači potencijalna projektovana razlika je nekih 2,5% i imali bismo uštedu koju je lako izračunati. Znači ne radimo to samo mi, nije to naša ekskluziva to je i uradila Srbija, to je uradila Hrvatska, skoro su to uradili prije možda nekih mjesec dana tako da nije nikakva niti vanredna okolnost, niti nešto vanredno mi u ovom trenutku radimo.

Htio bih i vjerujte mi i uopšte se ne osjećam ni pogrešno me doživljavate i mene i bilo koga iz Vlade da mi mislimo da smo nekakvi bogovi, mi samo u datim uslovima radimo nešto što bi bilo ko ko se bavi finansijama radio. Nije ovo nikakva posebna, kako da kažem, ekskluziva koju mi imamo.

Vezano takođe za plate i da li je standard samo plata. Mi u ovom trenutku smatramo da jer mjerama fiskalne konsolidacije mi smo zamrzli plate. Vi prosto znam da dobro pratite ono što se dešava u Srbiji, oni kada su krenuli sa fiskalnom konsolidacijom oni su tog trenutka, a to je bilo prije nekih pet godina jer su oni krenuli sa fiskalnom konsolidacijom prije nas ja mislim dvije do tri godine smanjili su plate i penzije 10 i 15%. Mi smo uspeli da sprovedemo fiskalnu konsolidaciju ili ja se barem nadam da ćemo uspjeti da je sprovedemo, da nijesmo spuštali, osim jednog broja funkcionera što nije od ogromnog značaja, inače uspeli smo da sačuvamo da usklađivanje penzija radimo onako kako zakon je to propisao, da to ne uskratimo i uspeli smo da sačuvamo nivo plata na ovom bilo je nešto čini mi se 508 kad smo počeli sad je 512. Znam da to nije dovoljno i ja znam da mi tu nemamo očekivani ritam, volio bih da to brzo promijenimo. Međutim, kad si po mjerama fiskalne konsolidacije moraš ispuniti ono što si u projekcijama uradio, mi nijesmo tu idealni odmah da vam kažem, niti smo napravili uštede koje su projektovane, ali imamo dobar trend. Mi smo sa ove prihodne strane napravili dosta dobar rezultat i sad dolazimo do ove teme koju vi pominjete ove afere koja je ovdje dosta pominjana. Šta ja mogu po tome da vam kažem. Imam komunikaciju intezivnu sa direktorm Poreske uprave. On je reagovao 18. gdje daje saopštenje da je svu potrebnu dokumentaciju da je ona izuzeta i da se nalazi kod tužioca, ona je predmet određene istrage. Ovi podaci koji se sad saopštavaju vjerujte mi ja ne mogu da vjerujem da je to tako, jer ja ne znam kako se došlo do toga iznosa od 300 miliona, jer prvi dan je bila priča da je to 100 miliona, pa smo se popeli na 200 sad smo došli na 300, ja smatram da mi treba da treba da preputimo organima da rade svoj posao. Da izađu bez ikakvog pritiska sa konkretnim podacima i svi smo u poziciji da sačekamo njihov rad i da izađu sa tim podacima.

Ne znam da li je sad pravi trenutak ali doista ovo standardi i da li je napadnuta ta teza koju

smo mi saopštili da se povećava standard građana, ako posmatrate standard kao platu nijesmo tu napravili značajni rezultat. Međutim, ja smatram da ova ulaganja u infrastrukturu, ova ulaganja koja smo mi imali u zdravstvu, ova ulaganja koja smo imali u prosvjeti, ulaganja koja smo imali u poljoprivredi i ponudu koja postoji prema poljoprivrednim proizvođačima, koja nikad nije po mom mišljenju povoljnija nego što se sad ostvaruje. To je rast. Pomenuo bih dodjelu stanova, to valjda ulazi u standard građana. Vi to možete tako napadati, tako posmatrati. Postoje podaci po kojima se na primjer ne znam da li da kažem i u zdravstvu smo, evo samo u Podgorici dodijelili u ovoj godini 97 stanova, u Nikšiću 63, penzioneri su dodijelili 280 stanova, gradi se 63, u prosvjeti u ovoj godini je dodijeljeno 34 stana i do kraja godine 100, a upravo ovim rebalansom tražimo garanciju da se završi zgrada u Budvi gdje će se dodijeliti 148 stanova. Za mene je to povećanje standarda. Eto toliko izvinite ako sam bio preopširan.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 16:33:57)

Hvala Vam ministre.

U principu Vi pratite vaše vrijeme, imate još jedno 14 do 15 minuta za završnu riječ i sve. Dobro bi bilo da ako želite da komentarišete, komentarišite nešto kad je tu poslanik koji vam se neposredno obraćao. Ovdje je sad ispalo tako zaista jednim dijelom ste se obratili poslanici Jočić, ona će da ima pravo, iako to pravo se uzima od kluba.

Izvolite, poslanice Jočić.

MARINA JOČIĆ (29.07.19 16:34:28)

Pošto se oduzima vrijeme od kluba i da ne bih uskraćivala svoje kolege u minut dva ću Vam samo na par stvari odgovoriti.

Opet tvrdite da je plata 510 eura, nije nego 430 po onome što je Poreska dostavila. Kažete da vam je direktor Poreske uprave rekao da je predao dokumenta Tužilaštvu pa će Tužilaštvo da uradi, što je u tome što su dokumenta o tome uništena, to je smisao ukidanja ovih preduzeća fantomskih. Nema dokumentacije, osim kod jednog čovjeka i sada kod našeg poslanika Nebojša Medojević, nema te dokumentacije. Na osnovu te dokumentacije koju Mugoša dostavlja Katniću, ničega nema, nema krivičnog dijela nema ničega ne regularnog. Neregularna je ovamo, ali hvala vam što ste ipak našli za shodno makar nešto da tražite od svojih službenika i da date bilo kakav odgovor.

Kažete da ovo nije novo zaduživanje, molim vas koja vam je bila argumentacija ne samo Vama kao ministru nego prethodnim ministrima, kad su se dodatno zaduživali. Uvijek je to bilo razvojno, uvijek je to bilo nešto za dobrobit Crne Gore. Šta se desilo, mi se samo dublje i dublje tonemo. Tako da mislim da ta argumentacija o kojoj Vi sada govorite ne stoji. Vi znate sad kakvi će biti uslovi za kreditiranje za iduću godinu, možda neće biti takvi. Možda će nam biti gore kamate za autoput, mi u opšte ne znamo šta će biti. Vi preventivno hoćete da se zadužujete još pola milijardi, to je isti argumentacija kao za one prethodne tri milijarde koje smo uzeli. I neću više vremena da uzimam. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 16:36:05)

Hvala Vam.

Ja mislim da ste se oko ovog zaduživanja sadašnjeg ipak razumjeli mislim da je bilo ubjedljivo objašnjenje ministrovu. Ali to je za ove druge stvari ja neću komentarisati naravno.

Sada ima riječ poslanik Milorad Vuletić, a neka se pripremi poslanik Veljko Vasiljević.

Izvolite, poslanice Vuletiću.

MILORAD VULETIĆ (29.07.19 16:36:32)



Zahvaljujem gospodine predsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre Radunoviću sa saradnicima, poštovani građani.

Dakle, pred nama je Predlog zakona o izmjenama Zakona o budžetu Crne Gore ili jednostavnije rebalansu budžeta za 2019. godinu.

Izmjene se predlažu zbog promjena izdataka i primitaka po pojedinim korisnicima izmijenjena je politike minimalne zarade i u cilju stvaranja prepostavki za otplatu i refinansiranje duga i stvaranja fiskalnih rezervi.

Dakle, poštovane građanke i građani, da me neko pitao prije mog ulaska u politiku ili konkretnog uvida u temu državnih finansija i finansija uopšte rekao bih da se tu radi o pukom računanju, odnosno zbrajanju ili dijeljenju egzaktnih vrijednosti, brojeva koji na kraju iskažu pozitivan ili negativan rezultat i tačka. No to je samo djelimično tačno, a pozitivan ili negativan skor bilansa može se i mora pripremati i reagovanjem na mnoge spoljne ili globalne izazove koje treba predvidjeti i adekvatno se pripremiti. To je prvi uslov da mi makar i laičku javnost upoznali sa funkcionisanjem i vođenjem javnih finansija. Zato se ne mora baš svaki rebalans budžeta dočekivati na nož uzvikom prifalilo, kao što se to gotovo redovno čulo prilikom rasprave po ranijim rebalansima od dijela opozicionih poslanika, a dugo pantim u ovom parlamentu. Ovaj rebalans se sprovodi zbog kako to je ekonomisti kažu pozitivnih makroekonomskih kretanja, a sredstva predviđena ovim rebalansom neće se koristiti u ovoj godini, već u narednim jer je procjena da se država u ovom trenutku može zadužiti po povoljnijim uslovima nego u sljedećoj godini, kada dospije na naplatu 320 miliona eura državnog duga. Zbog toga, je utvrđen Prijedlog odluke o izmjenama odluke o zaduživanju Crne Gore u 2019. godini, na osnovu koje Vlada može u 2019. godini zaključiti kreditni aranžman sa finansijskim institucijama kroz emisiju obveznica na domaćem ili međunarodnom tržištu do 250 miliona eura, uz garanciju Svjetske banke. Tome se dodaje naravno još onih 250 miliona eura obveznica za refinansiranje i stvaranje rezervi. Računajući projekciju makroekonomskih kretanja u 2018. godini i kretanja naplate budžetskih prihoda u prvoj polovini 2019. godine, očekuje se nešto više od milijardu 834 miliona eura prihoda, što je za 0,33% više u odnosu na plan, što potvrđuje pozitivna kretanja i realno planiranje budžeta za 2019. godinu. No na osnovu plana za zamjenu i vraćanje državnog duga očekuje se povoljan efekat od 2,5% uštede na kamatama na kredite, pa nije teško izračunati kolika je ušteda na 500 miliona eura još kada se imaju u vidu višegodišnji efekti. Na 500 miliona eura umanjenje kamate od 2,5% iznosi 12,5 miliona puta broj godina, što na desetogodišnjem nivou iznosi 125 miliona eura.

Sve u svemu novo zaduživanje pod povoljnijim uslovima sa unaprijed određenom namjenom tih sredstava cijenim kao dobar i mudar potez Vlade i Ministarstva finansija. Ipak, dobro je da se čuju i druga mišljenja na ovu temu, jer svako ima pravo da govori sa svog stanovišta manje ili više ubjedljivo. Čak su doprinos ovoj raspravi dali i neki imaginarni poslanici za koje znamo da postoje, ali ih ne možemo vidjeti u Parlamentu. Ne ni bilo vrijedno pomena da nije bilo naslova kojim naš pretpostavljam kolega tvrdi da je ovaj rebalans budžeta ekonomski genocid. Rekao bih - blago ekonomskoj misli na ovakvom doprinosu. Još da saznamo i definiciju pa bilo bi taman.

Drugi pretpostavljeni kolega govori o začaranim krugovima i novom zaduživanju za vraćanje starih kredita, pa valjda svako ko upravlja, bilo malim ili srednjim preduzećima, da ne kažem korporacijama, a kamo li državom razmišlja na način da stare dugoročne zajmove dobijene po višim kamatnim stopama zamijeni povoljnijim kreditima po nižim kamatnim stopama. Zato nije potrebno ništa čarobno osim ekonomskog znanja dobre namjere i povoljnih uslova kreditnog zaduženja.

I na kraju, da ne dužim, ekonomija /prekid/ mnoge oblasti i probleme razvijajući teorije ljudskog ponašanja u donošenju ključnih odluka kaže, između ostalog, njena osnovna definicija: "Na ovo se može dograditi štošta, dopisati ili propisati, ali se to mora raditi pravovremeno, mudro i stručno, sa ciljem da efekti budu pozitivni i blagovremeno uočljivo".

Cijenim da je ovaj rebalans dobar Vladin predlog, pa isti podržavam i predlažem Skupštini da ga usvoji. Zahvaljujem predsjedniče.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 16:43:11)

Hvala Vam poslaniče Vuletiću.

Sada ima riječ Veljko Vasiljević, a neka se pripremi poslanica Ana Nikolić. Izvolite.

VELJKO VASILJEVIĆ (29.07.19 16:43:22)

Hvala Vam predsjedniče Skupštine.

Uvaženi građani Crne Gore, gospodine ministre sa vašim saradnicima,

Pa evo da prihvatimo da je ovo jedan odabrani trenutak da se vi zadužujete u momentu kada je to povoljnije za Crnu Goru nego da se zadužite sljedeće godine kada će biti krediti skuplji, da je ta činjenica, da kažemo tačna i provjeravana i da ćete kroz to zaduženje opravdati buduću emisiju državnih obveznica. Međutim, što je država više zadužena to državne obveznice manje vrijede, odnosno devalviraju ili ne valjaju ništa. Kako se sve više zadužujemo i kako se rasprodajom državnih resursa pa čak i atraktivnog zemljišta smanjuje naša imovina, zajednička imovina svih građana, ona koju smo imali na raspolaganju i kako te imovine će više nestati, tako nećemo imati više šta da rasprodajemo, a došli smo blizu četiri milijarde sa ovim zaduženjem, tako će ovo kolo zaduženja da se ubrzava. To je jednostavna stvar.

Već je kolega Medojević rekao ova neoliberalna ekonomska politika politika rasprodaje resursa, prepuštanja sistema tržištu, funkcionisanje kroz zaduživanje, to je jedno beskrajno vrzino kolo u kojem mi, odnosno vi, zadužujete građane do beskonačnosti. Ove kredite već sad koje imamo vraćaće naša djeca ili naša unučad na način što će biti uvijek siromašniji od okruženja i što će biti uvijek siromašniji od Evrope i što će zbog toga što su dužni biti u zavisnosti u nekom ropskom ili poluropskom položaju u odnosu na te koji su nam dali kredite. Oni će imati na raspolaganju ono najbolje iz Crne Gore što ima, a našima, ljudima našim, građanima u budućnosti će ostati ono što pretekne poslije toga kad se zadovolje ovi koji su naši povjerioci.

U Crnoj Gori je, poštovani građani, realni sektor gotovo nepostojeći, turizam o kojem svi pričamo i koji je svake godine u zadnjih 20 godina po "15% bolji nego lani", kako se to kaže, a istovremeno ne možemo da stignemo evo za 32 godine onaj profit koji smo imali od turizma 1987. godine povrh svega toga napretka i ulaganja i 150 hotela visoke kategorije. Dakle, turizam je niskoprofitna privredna grana i dobro je da ga imamo kao neku prateću privrednu granu, a to dobro znamo po ovim jakim privrednim zemljama kao što su Italija, Španija, Grčka, koje imaju mnogo jači turizam ali imaju i privredu pa opet imaju a problema ekonomskih, finansijskih i svake druge vrste.

Naša ekonomija je sada izvoz primarnih sirovina, rasprodaja resursa i ja bih prihvatio da je ovaj kredit valjan jedino kad bi on bio uložen u valorizaciju potencijala u oblasti Elektroprivrede, proizvodnja energetike, pardon, da bude jasnije, to je jedini opravdani kredit danas koji može da se uzme u Crnoj Gori jer to je proizvod koji može brzo da se pokrene koji ima vazda tržište da se proda i da Crna Gora krene naprijed. Razumijem ja, dobar je i autoput, lijepo je imati autoput, ali to neće biti profitna investicija u Crnoj Gori, vidjećete ubrzo, to je svakome jasno. Evo napravićemo auto put ako bog da dogodine, odnosno ovu prvu dionicu, ta prva dionica nije ništa dok se naprave druga, treća i četvrta, to je već 30.godina, to je prošlo vrijeme zaduženje, a inače put će Crnoj Gori biti potreban, ali ne rentabilan zato što jednostavno nema potreban broj i frenkvenciju saobraćaja koja je nužna da bi put bio rentabilan.

Dakle, građani Crne Gore, potrebna je promjena Vlade da bi nastupila promjena ekonomske politike i da bi nastupio ekonomski razvoj koji jedino može dovesti do povećanja vašeg standarda realno, a ne kroz ove imaginarne priče oko kreditnih zaduženja i oko raznih drugih načina kojima se zamazuju oči već 20 i kusur godina. Hvala.

Ostavite ovo minut predsjedniče za nekog od kolega.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 16:47:41)

Ne brinite, vodi se evidencija o tome.

Sada riječ ima poslanica Ana Nikolić, a neka se pripremi poslanike Neđeljko Rudović. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (29.07.19 16:47:57)

Hvala uvaženi predsjedniče Skupštine.

Poštovani predlagači zakona, kolege i kolegice poslanici, građani Crne Gore,

Ja ću naše uvažene građane Crne Gore da podsjetim na činjenice da kada smo u decembru prošle godine usvajali Predlog budžeta za 2019. godinu, a on je iznosio po tom predlogu 2,38 milijardi eura, ocijenili smo ga kao razvojni budžet, ocijenili smo ga kao mnogo novca za zdravlje građana, za obrazovanje građana, za sport građana, ocijenili smo ga za više novca za poljoprivredu i za više novca za preduzetnike. Ocijenili smo da je kapitalni budžet planiran za 2019. godinu za sprovođenje infrastrukturnih projekata bio najveći iznos kapitalnog budžeta od dobijanja nezavisnosti 2006. godine, 300 miliona. Rekli smo da ćemo imati brži rast prihoda od rasta rashoda. Takođe smo rekli da ćemo smanjiti deficit budžeta u odnosu na 2018. godinu sa 3,8 na 2,97% bruto društvenog proizvoda. Rečeno je da će naša budžetska potrošnja u potpunosti se finansirati iz naših prihoda sopstvenih, da se nećemo zaduživati za ono što tekuće trošimo. I na kraju, rekli smo da će država sve svoje funkcije redovno izvršavati, a to je davanje plata, davanje penzija i davanje socijalnih izdavanja.

Ono što želim dalje da napomenem je da podsjetim naše građane da je poslije sedam mjeseci realizacija ovog budžeta u 2019. godini se pokazalo da je naš plan bio potpuno pogođen. Znači poslije sedam mjeseci realizacije tog planiranog budžeta u životu Crne Gore možemo zaključiti da se on u potpunosti ostvaruje. Svi parametri koji su korišćeni u budžetu za 2019. godinu u stvari su i pogođeni zato što su određenim pozitivnim kretanjima u oblasti upravljanja javnim finansijama u 2017. i 2018. godini. Te dvije godine uspješno smo implementirali jako važne dvije mjere, a to su bile mjere Fiskalne strategije i snažni ekonomski rast. Ove su mjere bile dobro pogođene, dobro upakovane i dobro izbalansirane.

Mjere Fiskalne strategije čiji je cilj smanjenje deficita budžeta i stvaranje uslova za opadanje javnog duga nijesu bile lake, nijesu bile popularne, ali nisu usporile privredni rast, zbog toga što smo imali visoki nivo investicija i porast domaće tražnje. Prema tome, sve to zajedno dovelo je do jako visoke stope rasta bruto društvenog proizvoda i 2017. i 2018. godine od skoro 5%. Šta je to dovelo na samoj ekonomskoj pozornici Crne Gore. To je značilo da su bruto investicije u osnovna sredstva u 2018. godini dostigle rekordni iznos i da su činile 30% bruto društvenog proizvoda. To znači da su investicije u osnovna sredstva u toj 2018. godini dostigle nivo od milijardu i 369 miliona dok je kapitalna javna potrošnja, takođe dostigla svoj maksimum od 318. Ova razlika od milijardu znači da su to bile investicije u privatnom sektoru, mimo autoputa od 318 i ostalih infrastrukturnih projekata milijardu eura, što pokazuje o kredibilnosti Crne Gore kao zemlje za investitore.

Ono što je važno zaključiti iz ovoga jeste da je izmjena dinamike izvora investiranja u korist daljeg povećanja privatnih investicija biti u stvari model našeg investicionog ciklusa u srednjoročnom periodu, odnosno neka očekivanja i skeptika u Crnoj Gori jeste da s prestankom autoputa kao glavnog investicionog zamajca mi ćemo imati taj jaz u privrednom rastu jer nećemo imati taj ciklus, a u stvari pokazuje da strani priliv privatnih investitora, odnosno investicija u privatnom sektoru upravo govori o nadopuni toga jaza.

Dalje, te 2018. godine rekordni prihodi se dešavaju u turizmu, dešava se i najmanja stopa nezaposlenosti na tržištu Crne Gore, odnosno Monstat je dao skoro podatak da za prva četiri mjeseca 2019. u poređenju sa prva četiri mjeseca 2018. godine imamo 17.000 zaposlenih više. To je benefit.

Prema tome, sve ove benefite koje smo dočekali u 2018. godini u svojim parametrima prenijeli smo na Plan budžeta za 2019. godinu i imamo osvarenje tog budžeta na ovom nivou. Upravo ovakvi uslovi koji se dešavaju u Crnoj Gori su i doveli da Crna Gora ima jako visok rejting na svjetskom tržištu kapitala. To znači da naše obveznice koje mi emitujemo mogu da se kupe za tri puta veću vrijednost od onoga što im mi nudimo, znači ponuda nam je tri puta veća. Zar postoji država na svijetu koja to neće iskoristiti. Zar postoji odgovorna i pametna država koja neće taj

momenat iskoristiti i tu misiju obveznica realizovati na svjetskom tržištu kapitala.

Lično mislim da je naša Vlada vrlo odgovorna, da je naša Vlada vrlo znavena. Upravo je to jedan od osnovnih razloga rebalansa budžeta. Moja puna podrška da se na tržištu kapitala obezbijedi tih pola milijarde sredstava na ovaj način. Ovo nije novo zaduženje. To je svima jasno. Ovo zaduženje je u stvari supstitucija lošeg kredita i na toj razlici, kao što smo čuli ministra, u kamatnim stopama dobićemo uštedu, čini mi se da ste to vi, ministre, negdje izračunali i saopštili, da je to 12,5 miliona na godišnjem nivou. Ova razlika od 12,5 miliona na godišnjem nivou ubacićemo je ponovo u tekuću potrošnju da povećamo standard da li kod zdravstva, da li u bilo kom drugom segmentu koji će dati kvalitet više. Na žalost, naš bruto društveni proizvod pošto nije toliko veliki koliko nama ovog momenta treba mogao bi da bude u stvari izvor i rezerva da stalno radimo ovakve otkupe. Jer, ako to bude ušteda na godišnjem nivou od 12,5 miliona za deset godina dobili bismo između 120 i 150 miliona uštede. To je u stvari put ka smanjenju našeg nivoa zaduživanja.

Prema tome, prvi razlog za rebalans budžeta od mene puna podrška, a to je kupovina obveznica, odnosno prodaja obveznica po ovako povoljnim uslovima. Drugi razlog rebalansa ovog budžeta jeste da se prihod koji je ostvaren veći u 2019. godini za ovih sedam mjeseci od onoga što je planirano, u smislu bolje naplate poreza i doprinosa i ostalih naših izvornih prihoda na drugi način prestrukturiraju na tekuću potrošnju. U kom smislu. Da se, u stvari, s takvom tekućom potrošnjom od nekih 22 miliona eura pomogne implementacija zakona koji smo nedavno ovdje usvojili za povećanje standarda života naših najosjetljivih populacija. To je pod br. 1 da bi potpora bila i dala realizaciji Zakona o povećanju minimalne zarade, odnosno shodno tome da se povećaju davanja za nezaposlene koji će se u tom momentu naći. Prema tome, za njih se izdvaja dva miliona. Upravo na taj način podržavamo da taj zakon počne da se implementira i da živi u stvarnosti i puna podrška tome.

Drugih dva miliona dajemo, takođe, za realizaciju i potporu Zakona o rehabilitaciji lica s posebnim potrebama i zapošljavanje tih lica. Znači, osjetili su kada smo usvojili zakon veliki je pritisak svih poslodavaca da se supstituiše dio zarada koji se daju tim licima. Šta to znači. Znači da se povećao broj zapošljavanja lica s invaliditetom više od onoga što smo mi planom očekivali. Je li moguće da ima boljeg efekta od toga. Broj zaposlenih lica s invaliditetom koji su dobili svoje radno mjesto koji mogu da žive od svoje plate. Puna podrška Vladi za taj dio rebalansa od dva miliona.

Dalje idemo, moja puna podrška jeste da se Vlada zaduži, da Vlada da od našeg suficita za potporu dva projekta koja su na neki način došla do momenta izazova da mogu da stanu. To jeste da se da državna garancija za dva projekta, jedan je za finansiranje zgrade prosvjetara u Budvi. Znam da je Zadruga solidarna, jedna izuzetna Zadruga. Znam da je njihov menadžment i Zoran Staničić jedan izuzetan rukovodilac te zadruge koji na pravi način radi takve projekte po svim gradovima u Crnoj Gori. Ostao je problem Budva, taj broj stanova i treba dati podršku i potpuno je opravdano da ste donijeli o rebalansu daje mogućnost da date garanciju da se ta zgrada završi na dobrobit naših svih prosvjetnih radnika koji će dobiti rješenje svog osnovnog životnog pitanja u Budvi, a to je stan.

Takođe, želim da kažem da treba dati punu podršku Vladi za drugu državnu garanciju, a to je za podizanje kredita Opštini Ulcinj da bi realizovala svoje investicione projekte. Naravno da to treba da uradimo, naravno da treba da im se da podrška ako mogu da dobiju kvalitetan kredit, da investiciono podrže svoj grad u korist turističke ponude. Takođe, kada je u pitanju Opština Ulcinj, apsolutno podržavam tri miliona za otkup državne imovine da se vrati vlasništvo opštini i da se ti projekti na taj način realizuju koristeći momenat ekonomskog državljanstva. Puna podrška. Dajmo podršku našim građanima u Ulcinju, svaka čast, ali samo to na pametan i pravi način da upotrijebe za povećanje turističke svoje ponude. Ono što želim dalje da kažem je da je ovaj budžet potpuno afirmativan za Crnu Goru. Prema tome, ne možemo reći da je ovo zamjena teza, da je ovo povećanje zaduženja. Ovo nije povećanje zaduženja, ljudi. Definitivno dvije stvari rješavamo da kvalitetniji kredit dobijemo u svom smislu da povećamo i naš saldo bruto društvenog proizvoda, njegovu strukturu poboljšamo, a da na drugi način da kroz ova davanja povećamo standard života naših građana. Prema tome, puna podrška rebalansu i ministru finansija i kompletnom Ministarstvu za ovu realizaciju. Nastavite realizaciju ovog Plana budžeta za 2019. godinu. Nadam se da sljedeće godine kada budemo raspravljali o realizaciji, o završnom računu da će se ono

pokazati ovako kako je ono za ovih sedam mjeseci bilo. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 16:58:53)

Hvala i Vama, poslanice Nikolić.  
Poslanik Radunović komentar. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.07.19 16:59:01)

Morao sam da se javim da prekinem ovaj monolog jer ovo je nevjerovatno. Koleginice, preporučujem Vam kada batalite ovu politiku da počnete da pišete bajke za djecu, eventualno za dječije pozorište i siguran sam da ćete se super baviti tim poslom.

Da vi pričate o ogromnom broju zaposlenih lica s invaliditetom, da je to čak i više nego što je planirano, a znam njihove vapaje koje slušam na raznim konferencijama gdje oni učestvuju. Onda pominjete kako svijet prosto vapi za našim obveznicama. Zna li zbog čega. Zbog prinosa koji nudimo jer je to na nivou banana države. Zna li koliko kamatu nudi, recimo, Njemačka ili neka takva država kada nudi obveznice. Zna li kako bi oni mogli da se zadužuju kada bi razmišljali glavom crnogorske Vlade. Sve pare ovoga svijeta bi mogli da pokupe. Ljudi stvaraju, pa servisiraju dugove iz povećanja baze koju su stvorili novcem koji su se prije toga zadužili, a ne novim. Ovo ide sve samo za vraćanje dugova. Nije tačno da kompletno ovo zaduženje ide samo za vraćanje starog duga. Ima i novog zaduživanja. Nemojte stvarno da pričate tako elementarne stvari. Crna Gora kada se pojavi na tržištu obveznica sve staje. Staje zato što je ona pravi partner za vagabunde, za ljude koji vole kao u kockarnici da se igraju sa svojim parama. Ako bude sve u redu zaradiće velike pare, a ako ne bude propašće. Tako je to sa Crnom Gorom.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:00:52)

Hvala Vam.  
Odgovor na komentar poslanica Ana Nikolić. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (29.07.19 17:00:56)

Hvala, predsjedniče.

Poslanice Radunoviću, mi se očigledno razlikujemo u sferi gledanja. Izviniću se mojim kolegama ako ću možda koji minut potrošiti od vremena s vašim dopuštenjem. Zašto ću to da uradim. Zato što ću da ispričam jednu priču, anegdodu koja govori o vama i o meni kada su u pitanju naši pogledi na budžet naše države, kada je u pitanju ovo o čemu raspravljamo.

Postoji proizvođač cipela koji je u svoj proizvodnji napravio ogroman lager cipela i bio je zatrpan toliko lagerom da mu je prijetio bankrot. Pošto je sve metode iscrpio odlučio je da pošalje dva svoja menadžera po svijetu da pokušaju da naprave neki prodor na svjetsko tržište. Pošalje ih u Afriku, nije imao gdje više drugo, ostala mu je ta Afrika, nepoznato tržište i pošalje jednog i drugog. Kaže - idite prodajte, javite se čim prije budete mogli s rezultatima koje ste uspjeli. Prvi menadžer ode, pogleda tržište i javi se i kaže - gazda, ode svi idu bosu, broj noge im je 48 i nikome ne trebaju cipele zbog toga što je vruće i mi nemamo šta ovdje da tražimo. On se jadan onako pokunji, vidi da nema što, čeka da se javi i ovaj drugi, reda radi, ali ne imajući nikakvu nadu. Drugi referent prodaje se javlja i kaže - gazda, ovdje niko nema cipele, svi idu bosu, znači mi sve njih moramo da obujemo, proizvodite najviše što možete i kompletne sve lagere šaljite u Afriku da obujemo Afrikance.

Prema tome, stvar je samo pogleda kako gleda jedan, kako gleda drugi. Ovaj prvi pripada Vama, ovaj drugi otpilike odslikava mene. Šta to znači, gospodine Radunoviću. Znači da ja vidim svoju državu apsolutno kao državu prepoznatu na svjetskom tržištu kapitala, kao jednu državu sa

respektom u koju valja ulagati, a ne ništa drugo, da već Vas ne citiram.

Što se tiče osoba s invaliditetom ta grupa populacije zaslužuje svaku pažnju. Upravo donošenje ovog zakona je isto jedno od pomjeranja koje će ići naprijed kada su oni u pitanju. Definitivno je podrška ovom zakonu, tu je dosta teška priča i idemo koracima, ali ne treba u startu sve minirati i gledati crno.

Ono što želim da kažem, evo negdje i pitam ministra finansija, taj sav set zakona koji se dalje za povećanje standarda života naših građana definitivno će biti u prilici da svi ovdje raspravljamo u nekim sljedećim vremenima. Onog momenta kada se steknu uslovi i onog momenta kada će fiskalna štednja to dozvoliti, onog momenta kada se to desi imaće održiv nivo, nećemo ga donijeti sada, pa da ga za pola godine ponovo ukidamo ili dubiozu pravimo nego ako ga donesemo da on traje i da ima svoju održivost, u kontekstu onako kako smo i napravili kompletanu strategiju. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:03:56)

Hvala Vama, poslanice Nikolić.

Sada riječ ima Neđeljko Rudović, a neka se pripremi poslanik Suad Numanović.

Izvolite, poslaniče Rudoviću.

NEĐELJKO RUDOVIĆ (29.07.19 17:04:14)

Hvala, gospodine Brajoviću.

Prvo želim da dam komentar i nastavim polemiku sa gospođom Nikolić, poslije toga želim da iskoristim vrijeme za diskusiju. Prvo želim da dam kratko svoj osvrt. Da li imam komentar?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:04:40)

Dobro samo da vam kažem sljedeće.

Vi svakako možete da tražite komentar, niste ga prijavili. U redu, imate komentar na diskusiju poslanice Nikolić. Kao što znate, to ulazi u vaše vrijeme. Izvolite.

NEĐELJKO RUDOVIĆ (29.07.19 17:04:56)

Prema našoj preciznoj evidenciji, imamo još deset minuta u ime Kluba tako da ćemo sigurno da se krećemo u tom okviru.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:05:06)

Prema vašoj, a i prema našoj preciznoj evidenciji imate baš toliko koliko ste rekli, tačnije devet i po tako da imate prostora. Izvolite.

NEĐELJKO RUDOVIĆ (29.07.19 17:05:17)

Vaš prethodnik je obećao da će biti fleksibilan. Hvala.

Dakle, zašto želim da se obratim. Zato što je gospođa Nikolić ispričala anegdotu o proizvođaču cipela. Gospođa Nikolić je iz Cetinja. Na Cetinju je postojao proizvođač cipela koji više ne može ni u Africi da proda svoje cipele zato što ne radi. Nije to bila sudbina samo cetinjske Košute nego i mnogih drugih preduzeća ne samo u Crnoj Gori nego u bivšoj nam dragoj velikoj Jugoslaviji. Možda nijeste vi isključivi krivac, odnosno vaša politika možda nije isključivi krivac za

Košutu, ali je isključivi krivac za horor koji se dešava radnicima Košute. Ti radnici su dok ste vi bili, gospođo Nikolić, u Opštini Cetinje jedan od vodećih funkcionera Novu godinu na minus temperaturi čekali ispred Opštine Cetinje. To su jedini radnici koji nijesu ama baš ništa što im pripada ostvarili zbog nečijeg nemara, zbog nečije očigledno namjere koja sigurno nije dobra i zbog činjenice da se na te ljude niko ne osvrće. Oni i dalje vode i biju svoje bitke, njihov advokat i dalje ulaže napore, njihova priča je filmska priča.

Ne postoji, gospođo Nikolić fabrika cipela, nažalost. Naš problem i Cetinja i Crne Gore je što mi nemamo ni približno fabrika. Naš problem što je naša privredna struktura takva da mi malo šta možemo da prodamo. Vaše kolege danas govore o tome da mi nemamo nikakav problem zato što je učešće javnog duga u BDP-u Crne Gore 65%, nije to ništa strašno, to je svega oko 5% više od toga što se zahtijeva standardima Evropske unije, to je sve ok, mi ćemo relativno lako da riješimo. Pogledajte samo, na primjer, jednu Italiju sa 130% učešća javnog duga u BDP-u. Mi predviđamo suštinu. Italija može da vraća svoje dugove zato što Italija ima izvozno orijentisanu privredu. Italija osim Fiata ima izvozno orijentisanu privredu u skoro svim sektorima. Znate li od čega zavisi privredni rast Crne Gore. Od toga hoće li biti kiša i kada će ponovo termoelektrana na remont. Zato što naš privredni rast uglavnog zavisi od toga koliko struje proizvodimo zato što smo sve ostalo urnisali. Hvala. Izvinite na prekoračenju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:08:11)

Komentar je ograničen na tri minuta. Imate vi vremena za vašu diskusiju poslije. Pravo na odgovor na komentar poslanica Nikolić.

ANA NIKOLIĆ (29.07.19 17:08:32)

Hvala, predsjedniče.

Poslanice Rudoviću, kada je u pitanju Košuta Cetinje, znam kada je radila Košuta Cetinje, znam kada je radio Obod, znam kada je radila Tara, znam kada je radio i Trgopromet jer 35 godina bitišem na Cetinju, a 25 godina sam radila u Obodu i radila sam u proizvodnji. Radila sam i stvarala novostvorenu vrijednost. Znam što znači i kako izgleda i to je moje radno i životno iskustvo, šta znači stvoriti novi proizvod, što znači prodati novi proizvod, što znači naplatiti novi proizvod i od toga što si naplatio podijeliti platu radnicima i čitavoj fabrici. To sam naučila u Obodu i to sam radila 25 godina.

Ono što su radnici Košute doživjeli je slučaj tranzicije i ko se njima okrenuo je lokalna uprava na Cetinju i to radnici Košute znaju. Mi smo organizovali saradnju s radnicima Košute u lokalnoj upravi sa svim subjektima koji su u liniji da im mogu pomoći da im pomognu, da sjednemo i da riješimo problem. Poslanica Daliborka Pejović je upravo isto tako u toj priči vrlo duboko zagazila kao poslanik sa svojim pitanjima zajedno sa nama dvojema sa Cetinja kao poslanicima da utičemo da se priča zaposlenih za radnike Košute riješi. Prema tome, potpuno vam je pogrešna adresa na moje ime kada je u pitanju problem radnika Košute. Mi ćemo se truditi koliko najviše budemo mogli da s institucijama ovog sistema sagledamo mogućnosti realizacije tog problema. Ono što jeste Crna Gora i što jeste stvaranje realne vrijednosti u Crnoj Gori apsolutno, to svaki srednjoškolac zna da je potreban realan sektor svakoj ekonomiji, ali ne možemo da upoređujemo baš tako lako ekonomiju Crne Gore sa ekonomijom Italije, Poljske, Rumunije. Znate zašto, ali ne na taj način, zato što smo mi mala ekonomija, što su oni velika ekonomija, ekonomija obima čini svoje. Zato, Crna Gora ima svoje druge prednosti koje treba da iskoristi da nadomjesti taj, da kažem, hendikep koji ima. Samo takvom kombinacijom i samo takvim omjerom dobićemo mi svoje mjesto na svjetskom tržištu. Samo da vam kažem nešto. Vi to hoćete sad i odmah samo da biste parirali ovoj našoj priči. Ne možete da se uđenate u nju da vi budete dio te pozitivne priče, a onda nam obarate priču da kažete to ne valja, to ne može. Valja i može, ali ne sada i ne odmah nego je to proces. Vjerujem u Vladu Crne Gore da će znati taj proces na pravi način zajedno sa politikom Demokratske partije socijalista da izvede i onako kako treba. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:11:28)

Hvala i Vama.

Proceduralno reagovanje.

Molim Vas da bude proceduralno inače ću Vas prekinuti. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.07.19 17:11:33)

Pošto se javio u međuvremenu gospodin, jedan od ljudi koji vodi organizaciju koja se bavi pravima ljudi sa smetnjama u kretanju i uopšte s invaliditetom, samo u njegovo ime da postavim pitanje zašto nisu planirali više novca u budžetu kada se iz Fonda sliva po deset miliona, a vi planirate po šest. Da ste to radili ne biste sada morali da vršite po toj liniji rebalans.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:12:03)

Poslaniče Radunoviću, zaista, to nije proceduralno pitanje.

Sada riječ ima poslanik Neđeljko Rudović, a neka se pripremi poslanik Suad Numanović.

Izvinjavam se, poslaniče Rudoviću. Proceduralno poslanica Daliborka Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (29.07.19 17:12:19)

Možda je malo atipično, izvinite, predsjedniče.

Strašno se čuvam toga da bilo koga i bilo čiju muku koristimo za bilo kakve političke svrhe. Voljela bih i moja molba i prema uvaženom poslaniku Rudoviću i prema svima nama da to ne radimo ni sa radnicima Košute. Samo želim da izrazim zadovoljstvo što nas ima sve više koji duboko razumijemo taj problem. Iskreno se nadam, kada budemo glasali Zakon o radu, da će biti više poslanika koji će rješavati ove probleme i to iz različitih političkih opcija. Izvinite, nije možda proceduralno, ali zbog tih ljudi. Zbilja vrlo sam osjetljiva kada su ti problemi, teško ih doživljavam i prosto osjećam potrebu, evo bez bilo kakve političke konotacije, da reagujem na ovaj način. Hvala i izvinite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:13:00)

Hvala.

Poslanik Neđeljko Rudović sada ima riječ, a nakon njega poslanik Suad Numanović.

Izvolite.

NEĐELJKO RUDOVIĆ (29.07.19 17:13:10)

Zahvaljujem.

Zbog javnosti, radnici Košute su se obratili, između ostalog, meni, a vjerovatno i drugim kolegama i to prije nepune tri sedmice. Nikada ni u primislima ni njih ni bilo čiji loš položaj ne želim da zloupotrebljavam, samo ovdje postavljam pitanja. Dvadeset godina je prošlo od kada Demokratska partija socijalista i opštinska vlast na čelu sa DPS-om rješava probleme radnika Košute i evo samo što nismo. Mislim da, ako iko zloupotrebljava njihovu muku, obećavajući i najavljujući onda je to ta vlast, i opštinska, i državna jer se obično uoči izbora uvijek obeća rešavanje njihove muke. Dvadeset godina to traje. Svakome je jasno kako vi rješavate probleme. Možda ih ne rješavate zato što oni nisu toliko brojni. Možda to nije neki respektabilan broj glasova čak ni kada se pomnoži sa četiri. Morao sam ovo da saopštim, gospodine predsjedniče. Nastaviću



sa svojim obraćanjem povodom teme koja se nalazi na dnevnom redu.

Prvo, želio da saopštim jedan podatak zbog javnosti i zato što se ovdje mi suočavamo s tezom da ovo nije novo zaduženje. Realno, ovo je refinansiranje ranijih zaduženja. Želim da zna javnost Crne Gore da se u toku 2018. godine država Crna Gora po osnovu odluka Vlade Crne Gore zadužila ukupno 990 miliona eura. Tri četvrtine tog novca, dakle preko 700 miliona eura namijenjeno je za otplate dospjelih kredita i za ta dugovanja. Dakle, da bude jasno. Mi danas donosimo i raspravljamo o ovome zato što Crna Gora nema dovoljno prihoda da finansira sve svoje rashode. Ako se ne varam, u našem budžetu za 2019. isto kao i u budžetu za 2018, isto kao u budžetu za 2017. godinu svaki treći euro nije euro koji mi stvorimo nego je euro koji pozajmimo. Trećina budžeta nam je već iz pozajmica. Naš budžet od 2,3 milijarde eura godišnje mi to, ljudi, ne stvaramo nego trećinu tog novca pozajmljujemo. Svakog dana se Crna Gora zadužuje skoro dva miliona eura.

Gospodine Radunoviću, ne želim da govorim o ovome na način da bi neko sada to upotrijebio za svoje viđenje, mišljenje da Vlada vodi lošu ekonomsku politiku. Govorim o ovim činjenicama iz razloga što smatram da je, između ostalog, ovaj rebalans danas i ova izmjena Odluke o zaduženjima valjda nekakav povod da nađete model, govorim vama kao ministru finansija i o Vladi Crne Gore, da se okupi crnogorska pamet koja zna nešto o ekonomiji i da razmotri model za raskid sa dosadašnjom praksom i model za privredni rast Crne Gore na primjer u narednih deset godina. Jer, odluke koje donosi ova Vlada koliko god one možda išle u prilog opoziciji i njenim tvrdnjama da Vlada vodi neznavenu ili pogubnu ekonomsku politiku, posljedice tih odluka osjećamo svi, svaki građanin Crne Gore.

Mislim da je vrijeme da se pronađe način da dođemo do modela koji će u narednih deset godina primjenjivati svaka vlada i koji će biti proizvod društvenog konsenzusa i koji će istovremeno zahtijevati vjerovatno bolne rezove, ali koji je neophodan ako ne želimo da Crna Gora bankrotira. Zašto mislim da mi na ovaj način idemo ka bankrotu. Vrlo prosto rečeno, šta mi radimo, ako pokušamo da slikovito dočaramo prvo sebi pa i ostalima. Mi jedne godine pozajmljujemo od prvog komšije, sjledeće godine od drugog komšije zato što ne stvaramo i ne prihodujemo onoliko koliko nam treba da naše domaćinstvo može da živi normalno, treće godine pozajmljujemo od trećeg da bismo vratili ono što smo pozajmili prve dvije godine komšijama 1 i 2. Onda idemo dalje. Šta će nam se desiti ako se ne daj bože, kao što imate i možete da pratite neke prognoze uvaženih i istaknutih svjetskih imena iz oblasti ekonomije, šta će nam se desiti ako 2020. godina bude godina eksternog šoka. Šta će nam se desiti ako se ponovi 2009. godina. Oni kažu da će stradati one zemlje koje imaju najveći javni dug koji ne mogu da servisiraju. Šta će se desiti kada na kraju jedan od tih naših komšija iz naše ulice ili kvarta kaže - izvini, pozajmio bih ti, ali ti meni ne možeš da vratiš to što sam ti pozajmio.

Dakle, zaključicu, vidim da vrijeme leti.

Samo želim da kažem još jedan argument na planu argumentacije Demokratske partije socijalista kako nama BDP raste. Nama BDP raste. Filipinima je BDP, vjerovali ili ne, 6,2%. Nama je 4,9% bio u 2018. godini. Jesu li Filipini bogata zemlja ili mi tražimo da uvozimo radnike iz Filipina. Najzad, Srbija koja ima niži BDP od nas plaća kamatu na euroobveznice 1,5%. Mi smo u 2016. godini kamatu plaćali 5,50%. Sada je plaćamo 3%. Na kraju, ne možemo ovakvu ekonomsku politiku da vodimo i ne možemo da pričamo bajke ako istovremeno svaki direktor javnog preduzeća i svaki ministar prvo što uradi raspisuje tender da kupuje nove službene audije i da dijeli stanove. Ne može to tako.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:21:44)

Hvala.

Pošto precizno vodite evidenciju, vidjećete iz te evidencije da ste ukupno kao klub prekoračili par minuta.

Sada riječ ima poslanik Suad Numanović, a neka se pripremi poslanik Jovan Vučurović. Izvolite.

Hvala, predsjedniče.

Uvaženi ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je Zakon o izmjenama Zakona o budžetu, nešto što je, po meni, jedna redovna procedura svakog Ministarstva finansija, odnosno svake Vlade. Ne vidim velikog razloga za ovolikom pričom ili ovako dugom pričom, posebno iz razloga što se ne radi o novom zaduženju, radi se o refinansiranju dugova pod povoljnijim uslovima. Osvrnuću se na Predlog ovog zakona iz dva ugla, iz ugla potrebe da ono što je ova Vlada zacrtala, a zacrtala je mnogo i dosta uradila u prethodnih nekoliko godina, kada je ravnomjerni razvoj u pitanju i razvoj sjevera. Ovaj predlog zakona doživljam u tom pravcu nastavka kontinuiteta ravnomjernog razvoja čitave Crne Gore.

Podsjetiću da je u ovom momentu Crna Gora ne samo zbog autoputa nego i svih ostalih sredstava koja ulaže u sjever najveći investitor na sjeveru što je dobro u ovoj fazi jer je to sigurno nešto što stvara potporu za buduća ulaganja u buduće investicije, buduća otvaranja novih radnih mjesta i ekonomski rast povećan, a samim tim i životni standard građana da se podigne na veći nivo. Podsjetiću da je izgradnja već mnogo puta pomenutog autoputa na nivou 809 miliona do ovog momenta. Podsjetiću da od početka 2017. godine do današnjeg dana je ova Vlada uložila u sjever preko milijardu eura. U regionalne magistralne puteve osim autoputa uložila preko 100 miliona eura i sve je to dalo rezultat da se otvori jedno, čini mi se, 5% novih preduzeća i da se stopa nezaposlenosti smanji za tih 5%. Naravno, ovo je nešto što ohrabruje i ovo je nešto što će i ovo novo kreditno zaduženje, odnosno ovaj predlog zakona biti kontinuitet onoga što svi kažemo ili su nam puna usta potrebe za ravnomjernim razvojem. Ako je to tako, a jeste, ako je tako da nam treba autoput, a treba jer ga više niko ne može zaustaviti ni onu drugu ni treću fazu, on će se završiti, doći će do granice sa Srbijom, iz Srbije dolazi taj autoput i sigurno da će to biti jedna nova razvojna šansa čitavog sjevera. Osim toga ulaganje u poljoprivredu, ulaganje u obrazovanje, zdravstvo je nešto što prati sva ova sredstva koja sam rekao preko milijardu eura koja su uložena u sjever.

Drugi segment koji želim da osvjetlim jesu tih deset miliona koje se ulažu u zdravstveni sistem i u poboljšanje zdravstvenog sistema. Konkretno, ovdje se radi ili najveći dio tih sredstava će se opredijeliti za lijekove. Često svi zajedno želimo da nam životni vijek bude duži. Kod nas je sa 72 godine produžen na 76 godina. Želimo da imamo najbolje lijekove. Naravno, imamo neke lijekove koji su zastarjeli i treba ih zamijeniti novim lijekovima. Sofisticiranu medicinu imamo koja proizvodi nova hronična oboljenja i samim tim potrebu za novim načinom liječenja. Kada sve to saberemo i još mnogo toga što je skopčano s medicinom, ali da vas ne opterećujem, dovodi do toga da imamo potrebu za povećanjem potrošnje lijekova. Crna Gora inače nema, Crna Gora je po glavi stanovnika po potrošnji lijekova od 124 eura negdje na sredini zemalja u okruženju ili po tom evropskom standardu. Na primjer, u Srbiji je potrošnja lijekova po glavi stanovnika 131 euro. U Hrvatskoj 188, u Sloveniji oko 400 eura. Dakle, mi smo negdje u onom donjem dijelu potrošnje lijekova po glavi stanovnika. Zbog toga je jako neophodno omogućiti ova sredstva koja su planirana da bi nadoknadili ili da bi naši građani dobili ono što svi želimo, da dobijemo kvalitetne, bezbjedne i sigurne lijekove.

Ovo će proizvesti i ono što je neophodno da se uradi. To je da se i kod planiranja za naredne budžet uradi /prekid/ bez obzira na ove stvari o kojima sam govorio koje su nepredviđene kada je potrošnja lijekova u pitanju, da pokušamo kroz tu kvalitetnu analizu da tačno utvrdimo koliko nam je potrebno sredstava za lijekove i za medicinska sredstva da ne bismo došli u situaciju da svake godine imamo nedostatak sredstava za lijekove i medicinska sredstva. Svakako podrška za ovo što se radi u zdravstvenom sistemu, podrška za kvalitetne lijekove koji piju građani Crne Gore i podrška za ono što je kod lijekova urađeno, a to je uvođenje privatnog sektora u distribuciji lijekova. Sada svaki građanin ne mora da se nalazi u svom mjestu boravka, može da se nađe u bilo kom mjestu u Crnoj Gori, da podigne neophodnu terapiju, a samim tim i to poskupljuje način liječenja. Zato, podrška ovom predlogu zakona o izmjeni Zakona o budžetu za 2019. godinu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:28:05)

Hvala Vam.

Za komentar se javio poslanik Nebojša Medojević. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.07.19 17:28:09)

Građani Crne Gore, zaboravio sam u ovoj diskusiji da kažem, zahvaljujem se kolegi koji mi je dao mogućnost. Dakle, građani Crne Gore, Crna Gora se zadužuje deset i po miliona eura da bi isplatila dugove Fonda zdravstva prema privatnim veledrogerijama koje isporučuju lijekove. O čemu mi pričamo, kolege, ovdje. Dajte da govorimo vrlo jasnim narodskim jezikom. Deset i po miliona treba da se isporuči firmi Glosari koja ima privatni monopol na tržištu lijekova, kolega Ivanoviću, horizontalni i vertikalni. Ona ima monopol prema svim veledrogerijama i ima monopol prema maloprodaji. Obraćam se kolegi Ivanoviću koji zna šta znači horizontalni i vertikalni monopol. Dakle, firma Glosari kontroliše sve veledrogerije i sve maloprodaje.

Zato su, građani Crne Gore, cijene lijekova u Crnoj Gori dva do sedam puta skuplje nego u Srbiji ili okruženju. Agencija za lijekove nije uspjela da ostvari svoju ulogu. Sada imamo firmu koja određuje cijene lijekova kako joj padne na pamet. Kolega, 85 miliona eura je tržište lijekova i medicinskih sredstava godišnje u Crnoj Gori. Da je DF na vlasti utvrdio bi cijene lijekova na nivou da svaka veledrogerija ili maloprodaja ima razumni profit. Niko nije protiv profita. Neka uzmu 10% ili 15% i kraj. Firma Glosari je u vlasništvu pobratima Milivoja Katnića koji s njim ima finansijske veze. Osamdeset pet miliona eura godišnje je tržište lijekova, što je realno 40 miliona. Znači, neko 40 miliona eura godišnje stavi u džep. To je firma čiji je vlasnik privatnik, gospodine kolega poslaniče. Koji je interes države Crne Gore da se zadužuje sa kamatama da bi privatnoj firmi Glossary finansirala ekstra profit koja zloupotrebljava monopol?

Dajte da jednom ukinemo monopol na tržištu lijekova. Ako brinete o bolestim ljudima, o starim ljudima, hajde da se dogovorimo ovdje. Zašto bi jedan privatnik Brano Martinović koji je pobratim Milivoja Katnića uzimao godišnje 40 miliona eura. Kolega, pitam vas. Neka Agencija za za lijekove radi svoj posao, da reguliše tržište, a to znači da reguliše konkurenciju i da reguliše monopol. Nemojte ovdje da pričamo prazne priče deset i po miliona eura ovdje se zadužujemo da bi pare u džep strpali Milivoje Katnić i Brano Martinović.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:30:43)

Odgovor na komentara, ali pominjanje Petra Ivanovića.

Pominjali ste ga.

Molim vas ja sada mogu da tumačim ,čekajte ne znate šta ću da kažem.

Kao ekonomistu, ali on je tražio, ja ću da čujem, ima proceduralnu intervenciju.

Molim Vas poslaniče Medojeviću, samo trošite vrijeme.

Ja nijesam rekao da dajem repliku, čovjek se javio i ja mu dajem riječ za proceduralnu intervenciju.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (29.07.19 17:31:23)

Hvala Vam poštovani predsjedavajući.

Da se razumijemo oko dvije stvari.

Prvo, tržište sadnog materijala u Evropskoj uniji je preko dvije milijarde, pa pretpostavljam da tu ima dovoljno prostora za sličnu diskusiju koju smo čuli do sada, pa bih volio da vidim upravo prema kome će u Evropskoj uniji biti uperena oštrica ovakve diskusije. Kada je u pitanju Crna Gora, cijenići znanje uvaženog kolege Medojevića, pretpostavljam da nema nikakvog problema da sam napravi firmu koja će se baviti uvozom lijekova i eto prilike da onda preuzmete tržište od

osoba koje ste naveli. Ali ostavljajući ovoliko prostora u kojima želite da pravite insinuacije koje treba da građanima Crne Gore navodno kreiraju tu sliku o tome kako postoji povezanost između različitih lica, mislim da je to vrlo nekorektno sa vaše strane i ako smo navikli na takve komentare.

Drugo, savjetujem vas da pogledate cijene lijekova koje postoje u Crnoj Gori uporedite ih sa cijenama istih tih lijekova u zemljama regiona. Na kraju samo da završim oko Agencije, mi smo nedavno imali upravo ovdje u Parlamentu analizu rada Agencije za lijekove i to je bila prilika da o tome diskutujemo mnogo, mnogo drugačije. Ja mislim da Agencija na čelu sa gospodinom Drljevićem, radi svoj posao vrlo kvalitetno i da kontroliše upravo ove stvari o kojima ste vi govorili. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:32:49)

Hvala.

Što želite Vi poslaniče Medojeviću, proceduralno.

Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.07.19 17:32:55)

Zaista ja po nikakvom osnovu nijesam u negativnom kontekstu pomenuo kolegu Ivanovića. Pomenuo sam ga kao kolegu koji zna što znači horizontalni i vertikalni monopol. Agencija za lijekove je samoregulatorno tijelo ima dvije funkcije da reguliše monopol i reguliše cijene. Zašto je cijena istog lijeka od istog proizvođača pet puta skuplja u Crnoj Gori, nego u Srbiji, Bosni ili Hrvatskoj. Zato što Brano Martinović i Glosarij uzima tal sa Katnićem. Što je tu problem gospodine Ivanoviću. Vi znate da je to tačno.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:33:32)

Poslaniče Medojeviću, hvala Vam.

Ja dalje upućujem da tako ovlaš pominjanje imena sa ogromnim ciframa i ostalim sačuvate se toga.

Poslanik Suad Numanović ima odgovor na komentar na Vaše izlaganje.

Izvolite proceduralno.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.07.19 17:34:00)

Bez ikakve namjere da uzimam vrijeme.

Vi ste komentarisali moj stav, dakle činjenica da se mi deset i po miliona zadužujemo kroz ovaj rebalans budžeta da bi platili dug prema Glosariju, koji ima moć koji ima monopol, vlasnik Glosarija je Brano Martinović, koji je pobratim Milivoja Katnića, sin Milivoja Katnića radi u Glosariju što je tu sporno predsjedniče.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:34:18)

Hvala.

Samo ovo nije proceduralna primjedba, samo je trebalo da kažete da ja nijesam trebao da komentarišem Vaše izlaganje.

Hvala Vam.

Odgovor na komentar poslanik Numanović.

Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (29.07.19 17:34:35)

Hvala predsjedniče.

Dakle, evo od poslanika Medojevića, kojem ja znam prezime za razliku od njega koji ne zna svog kolegu kako je prezime moje. Drago mi je ja sam završio svoje izlaganje sa potrebom da se uradi jedna kvalitetna analiza potrebe potrošnje lijekova i medicinskih sredstava u Crnoj Gori. Vidim da Vi gospodine Medojeviću već to imate u glavi, kažete 40 miliona, sigurno da stojte iza toga 40 miliona. Podsjećam vas, 2016. godine potrošnja lijekova je povećana za 8,5%, u odnosu na 2013. godinu, povećana je 23,5%, na sreću građana koji dobijaju kvalitetniju zdravstvenu zaštitu i na sreću građana koji dobijaju kvalitetnije i sigurnije lijekove.

To je bitno, kao što je bitna stvar da od marta 2018. godine, ovdje zajedno utvrdili smo novu listu lijekova koja ima 1.156 lijekova koji građani Crne Gore, mogu dobiti i u javnom i u privatnom sektoru, od Ulcinja, Herceg Novogo do Pljevalja, bez obzira gdje se nalaze u svakoj apoteci mogu da uzmu svoju terapiju. To sve zajedno olakšava dostupnost lijekova, olakšava elektronski recept da lakše dođu do tih lijekova.

Druga stvar, ne pozamljujemo mi ove pare nego od suficita ovoga što smo kroz budžet, ono što smo zaradili to će biti usmjereno od onoga što smo uštedeli to će biti usmjereno na nabavku lijekova. Za razliku od Vas ja mislim da su ovo jako dobre stvari, jer ovo daje doprinos produžetku života svih nas pa i vas, vama život neće trajati 76 godina, nego sigurno 86 ili duže, što Vam želi, što želim svima i to je sreća. Ali tome doprinos upravo daju ovi kvalitetni lijekovi i upravo kvalitetan rad Agencije za lijekove koja je odgovorila posle deset godina formiranja svojoj osnovnoj namjeni da ima bezbjedne i kvalitetne lijekove i medicinska sredstva. To uređuje tržište, naravno to ne može ništa, nemam, znam bar onoliko koliko i Vi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:37:11)

Poslaniče bez dobacivanja.

Nemojte onemogućavati razgovor.

SUAD NUMANOVIĆ (29.07.19 17:37:20)

Postoji Zakon o javnim nabavkama.

Hoćete li mi dozvoliti da završim predsjedniče? Vrijeme mi ističe, mnogo mi je vremena oduzeto, zaista.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:37:33)

Poslaniče Medojeviću, imate opomenu zbog Vašeg dobacivanja i onemogućavanja kolega da govori.

Izvolite, završite.

SUAD NUMANOVIĆ (29.07.19 17:37:41)

Ono što samo znam jeste da postoji Zakon o javnim nabavkama postoji međunarodni tenderi gdje svi mogu da se jave i tu postoji mogućnost žalbe, svakako onaj ko nije zadovoljan, a koji je nadležan za nabavku lijekova i sigurno da taj odgovara za to što nabavlja lijekove, način kako nabavlja i distribucija koja se vrši prema građanima Crne Gore.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:38:04)

Hvala.  
Poslanik Vučurović, ne možete proceduralno.  
Izvolite, procedura.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (29.07.19 17:38:13)

Kolega rekao da ja ne znam njegovo prezime, to djeluje da ja nešto diskriminišem njega po bilo kojem pitanju, nije problem u opšte prezimena, nego je problem da se izjasnimo o monopolu firme Glosarij, gospodine predsjedniče.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:38:25)

Hvala poslaniče Medojeviću.  
Nije proceduralna primjedba, Vi ste ukazali na to zašto smatrate.  
Poslanik Vučurović, ima riječ, a neka se pripremi poslanik Andrija Nikolić.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.07.19 17:38:55)

Ja srećom znam prezime gospodina, kolege kako bješe Numanovića.

Dakle, ja sam skoro došao sa Odbora za antikorupciju, pa onda kad dođem odatle zaboravim i prezimena, poslije svega. Onda vidim da smo mi došli u poziciju da tu sam uletio u tom trenutku da nam ovdje pridike drže oni koji su izgovorili sljedeću rečenicu - ako je smetnje za zaposlenje partijska knjižica onda uzmite knjižicu DPS-a i problem je riješen. To sam čuo malo prije da je poslanica jedna iz DPS-a koja je poznata, ostaće poznata po ovoj rečenici držala i moralne pridike i druge. To je sve usko vezano za budžet jer kad zapošljavate samo ljude iz DPS-a, onda ovi drugi koji nijesu u DPS-u a njih je više od 60 %, onda oni ostaju bez posla, ne mogu da prehranjuju svoje familije, kao što se dešava danas u Crnoj Gori. Iz Vlade najavljujući ovaj rebalans budžeta poručeno je da je: "Cilj ekonomske politike Vlade povećanje životnog standarda građana da se u tom cilju jačala fiskalna stabilnost i snažila konkurentnost ekonomije, ovo sam citirao i to naravno nije istina. To ne korenspondira dakle sa situacijom u Crnoj Gori sa situacijom na terenu, ako tako da kažemo sa krizom koja razara Crnu Goru i njene građane, sa zaduženjima koja jedu i ono što je preostalo od Crne Gore pred naletom štetočina koje pljačkaju ovu državu, dakle...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:40:39)

Molim Vas, samo ne ide vam vrijeme, pa nemojte upotrebljavati te izraze - štetočine koji pljačkaju državu, jer biću prinuđen da vam izričem opomenu. Samo nastavite molim vas.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.07.19 17:40:54)

Ja sam navikao na ovakav odnos prema meni, ali u redu nema veze.

Dakle, mi smo tokom posljednjih mjeseci tek aktivnošću gospodina Milutina Đukanovića saznali da je neistinit, lažan, fingiran, spinovan i prosjek plata u Crnoj Gori i broj zaposlenih i broj nezaposlenih koji se godinama prikazivao ovdje javnosti. Dakle, ova zemlja funkcionise nelegalno, nezakonito, na lažima. Dakle, ona ne zna čime raspolaže. Ko su ljudi koji primaju plate, ko su zaposleni, ko su nezaposleni, koliko ih ima? Onda samim tim ja logicirima da je i ovaj budžet farsa jer na koga se on odnosi? Odakle se izvlači prosjek, kome se daju te pare, kad državne institucije nemaju podudarne podatke, nema ih Vlada Crne Gore, Monstat, Poreska uprava i jedino je

korupcija nešto standardno ovdje. Ona jedino postoji kao simbol Demokratske partije socijalista, kao simbol Vlade Crne Gore, ona je nepromjenljiva. Ona ima jedina kontinuitet u djelovanju ovoga režima i zato imamo i onu paralelnu Vladu o kojoj sam govorio još prošle godine, kad je bio Zakon o predsjedniku Crne Gore. Ona koja se nalazi oko lidera DPS-a i odlučuju o svemu. Te pare koje se stiču kriminalom, švercom i koje niko ne smije da kontroliše, to su sredstva koja idu mimo budžeta. Neka idu i u budžet, a neka idu mimo budžeta za prvu familiju i njihove velike potrebe. Kad se potroše te milijarde stečene kriminalom, e onda prva familija zavlači ruku u ovaj tzv. legalni budžet o kome se priča danas i ova zemlja živi na ler, je li tako se negdje kaže, na zaduživanje, pozajmljuje kako bi preživajela, gospodine Brajoviću.

Smanjuje se drastičan broj zaposlenih, koliko sam vidio evo otpuštaju se ljudi ili se tjeraju da se samootpuste iz organa javne uprave, a država se dodatno zadužuje 500 miliona. Zarade su manje, ukupni javni dug ide ka četiri milijarde, dakle, 79% bruto društvenog proizvoda eto neka me neko ispravi ako se varam, ako je to put, vraćam se na onu prvu svoju rečenicu na uvodnu, ako je to put za povećanja životnog standarda, onda je jasno da je ova zemlja, ako ne sad u ovom trenutku, onda u narednih nekoliko mjeseci pred kolapsom, bankrotom i pred krahom, zahvaljujući lideru DPS-a i zahvaljujući onima koji ga slijepo slijede. Ali kolaps, poštovani građani, čeka vas obične građane. Ne čeka one koji su se ovajdili od kriminala, od korupcije, od pljačke, od privatizacija. Vidjeli smo kako se zemlja debelo krade u onome što je predočio gospodin Nebojša Medojević, ali šta ćete vlast je u Crnoj Gori rasterećena činjenicom da ovdje u ovoj zemlji ne postoje institucije koje se bave onima koji će da gone počiniocima teških krivičnih djela i jednostavno vlast je sa te strane rasterećena, ali mislim da dolaze vremena još jednom da poručim kada će odgovarati svi ti koji su pljačkali ovu državu, a ta vremena čini mi se dolaze veoma brzo, brže nego što se nadate vi preko puta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:44:58)

Hvala.

Poslanik Andrija Nikolić ima riječ, a neka se pripremi poslanik Goran Danilović.  
Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (29.07.19 17:45:08)

Hvala Vam, predsjedniče Brajoviću.

Poštovani ministre Radunoviću sa saradnicima,

Evo vi ste rekao bih posebno u ovom drugom dijelu vašeg obraćanja javnosti veoma precizno i detaljno elaborirali sve ono što su ključne pozicije ovog rebalansa budžeta. Otuda ću svoje izlaganje koncentrisati više na one primjedbe koje se odnose na to da je ovaj rebalans budžeta izraz nestabilnosti javnih finansija Crne Gore, pa ću se onda obratiti ekskluzivom prema građanima Crne Gore i najnovijim podacima koji imaju svoj presjek do 19. jula ove godine. Dakle, do 19. jula naplaćeni su budžetski prihodi u iznosu od 957 miliona eura što je u odnosu na isti period prošle godine više za čitavih 77 miliona ili 8,8%. Prihodi budžeta od 1. do 19. jula naplaćeni su u iznosu od 133 miliona što je za 17 miliona ili 14,7% više u odnosu na isti period prošle godine. Pored unapređenja politike fiskalne discipline ovdje registrujemo i povećanu turističku potrošnju i ozbiljan kontra argument tezama da je turistička sezona u Crnoj Gori propala.

Prethodne sedmice oboren je rekord u tunelu Sozina kad je za jedan dan prošlo 17.838 vozila. Kapitalni budžet Crne Gore realizovan je u iznosu od 69 miliona eura. Prošle godine uloženo je 340 miliona u razvoj sjevera, a od 2016. godine preko pola milijarde ušlo u razvoj za infrastrukturne projekte na našem primorju. Na današnji dan na sjeveru Crne Gore imamo 50 aktivnih gradilišta. Samo u turizmu realizuju se projekti ukupne vrijednosti tri milijarde eura. Gradimo autoput vrijedan 809 miliona eura i savladavamo jednu od najizazovnijih dionica u Evropi. U 2006. godini u Crnoj Gori smo imali 31 hotel visoke kategorije, danas ih je 171. U odnosu na april 2017. godine imamo 15.000 novih radnih mjesta. Prema zvaničnim podacima stopa nezaposlenosti žena u 2018. godini bila je najniža od obnove nezavisnosti. Prosječna plata je 512

eura, a uvećana je i minimalna zarada. Uvećali smo naš ekonomski rast, on je u 2017. godini iznosio 4,7%, a 2018.godine 4,9% i valjda imamo pravo da kažemo da smo dobro odabrali strateški pravac razvoja naše ekonomije naravno da još uvijek nijesmo stigli do cilja, ali da smo u jednom dobrom tempu.

Kad je riječ o rebalansu budžeta, evo pokušaću najjednostavnijim primjerom da objasnim građanima Crne Gore prije svega zbog njih ovo i govorim šta znači zamjena postojećeg duga nekim novim. Ako ste uzeli kredit od 10.000 eura u jednoj banci, pa se na bankarskom tržištu pojavi nova banka koja vam u odnosu na onu gdje ste vi uzeli kredit daje povoljniju kamatnu stopu valjda je prirodno da ćete kao odgovoran domaćin i odgovoran član svoje porodice zamijeniti taj postojeći kredit onim čija je kamatna stopa povoljnija i uštedjeti po tom osnovu značajan dio budžeta vaše kuće. U ovom slučaju imamo uštedu na godišnjem nivou od 12 miliona eura što u preostalih 10 godina garantuje uštedu od 120 miliona eura. Da li je to odgovorna država, da li je to odgovoran domaćin i odgovorna Vlada ili je u pitanju nešto drugo zapravo ono što se manipulativno pokušava predstaviti?

U svakom slučaju egzaktni podaci jasno ilustruju ono o čemu govorimo. Govorimo o napretku države, o razvoju i strukturi naše ekonomije i govorimo o tome da svi ovi pozitivni pokazatelji ne mogu biti puki sticaj okolnosti. Dakle, ovo je pažljiva, promišljena, strateška politika. Da li je sve dobro i da li možemo da budemo zadovoljni trendom našeg napretka siguran sam da ne i da u Vladi Crne Gore u ovom Parlamentu nećemo naći nikoga ko će to priznati. Međutim, ako govorite demagoški o povećanju plata unutar zdravstva i unutar prosvjete što bi svi pozdravili onda treba da razmišljamo na dugi rok. Da li treba da povećamo plate zdravstvenim radnicima i prosvjetarima danas, a da onda trpi razvoj države ili treba da razvijamo državu, pa da u nekom povoljnijem trenutku posegnemo za povećanjem zarada. Danas je naš ekonomski rast i u autoputu i u rekonstrukciji puteva i sobračajnica na sjeveru Crne Gore i u rekonstrukciji zdravstvenih ustanova i u rekonstrukciji škola, sve je to ekonomski rast i sve je to posljedica ekonomskog rasta. Vjerujem, a kroz posao koji obavljam u Odboru za međunarodne odnose da danas nema stranca koji dođe u Crnu Goru, a prethodno je boravio tu, da neće primijetiti i da neće saopštiti svoj utisak o tome da je došao u zemlju koja se razvija nevjerojatnom brzinom. Da li mi možemo da budemo zadovoljni? Sjećam se, došao sam da studiram u Podgoricu, ovamo kod tehničkih fakulteta je bila jedna poljana, nije bilo ničega, najprepoznatljivija arhitektonska zdanja u Podgorici su bila tamo pored mosta Milenijuma kojeg tada nije bilo, ali su bile zgrade Pravnog i Ekonomskog fakulteta. Pogledajte kako danas izgleda glavni grad Crne Gore. Nećete naći nijednog Evropljanina koji će vam kazati da nije došao u grad koji je na evropskom nivou razvijenosti. Naravno, sa sadržajima koje treba da unapređuje i da poboljšava, ali ne možete negirati da je ostvaren ozbiljan napredak. I onda se pitamo, da li je naš ekonomski rast vidljiv? Najzad, i ovdje nakon ovih pozitivnih podataka želim da apostrofiram nekoliko važnih činjenica koje direktno zadiru u strukturu naše ekonomije i da još jednom apelujem na Ministarstvo finansija da strogo u budućnosti povedemo računa o borbi protiv sive ekonomije. Znam da su tu postignuti već značajni rezultati, da je vidljivost Poreske uprave značajno unaprijeđena u odnosu na prethodni period, da je naplaćeno za isti period u odnosu na prošlu godinu 21 milion eura više. Ali, opet to nije dovoljno, jer ugrožavamo poslovni ambijent i onim subjektima koji regularno posluju na našem tržištu praktično ih dovodimo u stanje diskriminacije u odnosu na one koji to ne čine. Saglasan sam da je i mjera patriotizma upravo odnos prema poreskom sistemu i odnos prema poreskoj politici. Važno je da država naplati svaki euro novca, jer svaki euro naplaćenog novca iz sive zone znači bolji životni standard građana, znači više zaposlenja i više radnih mjesta. Prema tome, nema šminkanja finansijskog stanja u državi, sve mjere fiskalne konsolidacije koje sprovodi Vlada Crne Gore ocjenjuju relevantne svjetske institucije, uključujući i Svjetsku banku i Međunarodni monetarni fond. Ne samo što se ti podaci poklapaju sa onim što je naše, odnosno što je njihovo viđenje ekonomskog stanja države Crne Gore, nego su upravo te finansijske institucije raspoložene da intervenišu određenim investicionim aranžmanima računajući na stabilnost i na potentnost naše ekonomije.

Na kraju, cilj je da stvorimo bolji životni standard i nema prečeg interesa za jednu Vladu i za jednu državu od toga da unapređuje životni standard svojih građana. Mi smo trenutno na 50% evropskog prosjeka razvijenosti i po tom osnovu smo najrazvijenija ekonomija na Zapadnom Balkanu. Nije tako davno bilo kad smo bili najnerazvijenija republika u Jugoslaviji i kad smo se



finansirali iz Saveznog fonda za nerazvijena područja. Imao sam potrebu da podsjetim na neke detalje, da bi svi oni koji slušaju današnju raspravu uzeli u obzir i onaj aspekt iz prošlosti kad su bili svjedoci tog vremena, ali da napravimo presjek stanja u odnosu na ono što su današnji aktuelni naponi ove Vlade i ove vladajuće koalicije. Mislom da je urađeno veoma mnogo. Tačno je da za 12 ili 13 godina od obnove nezavisnosti, da je u životu jedne države to praktično tren, a da u životu nas svih koji smo ovdje to predstavlja jedan značajan period, to je istina. Međutim, mi moramo razmišljati o budućim generacijama hoćemo li njima, da ostavimo neku vrijednost, da li ćemo da im nešto napravimo ili ćemo da razmišljamo kratkoročno, da povećamo plate, a da se ne razvijamo i da se zaustavimo na tome, ne možemo tako. Dakle, mi smo u jednom dobrom trendu, ovaj trend koji imamo obećava i garantuje da ćemo u dogledno vrijeme imati i manju stopu nezaposlenosti, ali i razvijeniju Crnu Goru.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 17:55:35)

Hvala Vam.

Sada ima riječ poslanik Danlović, a neka se pripremi poslanik Budimir Aleksić.

GORAN DANILOVIĆ (29.07.19 17:55:47)

Uvaženi, građani, kolegice i kolege, gospodine predsjedniče Parlamenta,

Pravo je zadovoljstvo čuti ovako lijepe vijesti o Crnoj Gori za nas koji u njoj živimo, kako je tek onima koji ovdje ne žive i nikome od nas očigledno nije jasno zbog čega nam mladi ljudi odlaze kada je već ovako dobro. Mnogo rizikujete vi koji govorite da ovdje sve cvjeta i ćarlija, što kaže glavni lik u Crnom Gruji, jer nas ima, uvažene kolegice i kolege koji još dobro vidimo i dobro pamtimo. Mnogo je skromniji od vas poslanika vladajuće strukture ministar u ocjeni napretka. Mnogo skromniji, moram da vam priznam djeluje kao zabrinut čovjek. On zna da ovo što se danas dešava nije nikakav istorijski i epohalni događaj, ovo se u narodu zove prezajmljivanje, uvaženi građani i uvažena gospodo. Mi smo uzeli novac pod kamatu, da to prevedemo našim građanima, po 5 ili 10% a onda smo izmolili da nam daju po 2,5% i spremni smo da naložimo roštilj i da to proslavimo. Suština je u tome da smo mi i dalje dužni.

Ja bih sad pozdravio ono što je govorio kolega predhodni, da je Podgorica mnogo drugačija nego prije 20 godina i Crna Gora negdje lošije drugačija, negdje bolje drugačija, da nijesmo dužni. Ali, vi kad računate, kad čujem vašeg predsjednika Vlade, predsjednika partije, vrlo često kažu - evo, zašto smo se zadužili. Sva infrastruktura do sad izgrađena u stvari je ravna onome što smo dužni ili nešto malo manje od toga. Pa, mi se dakle vozimo tuđim putevima, je li da? I naravno, da nećemo stati na autoputu do Kolašina ni mi koji smo bili protiv izgradnje autoputa iako svim bićem želimo da se razvije i sjever Crne Gore. Moraćemo da ga dovršimo do kraja i da molimo Boga da Srbija hoće da ga nastavi od Požege prema Boljarima, a vi se držite kao da to nije važno. Ja da sam mjesto vas, ja bih svaki dan pregovarao s Beogradom. Njima to nije prioritet, trenutno. Od Požege ide prioritet prema Višegradu, a ovo kad se stigne, jer je to najteža dionica autoputa iz Srbije i najmanje stanovništva živi u tom kraju. Mnogo se više isplati da se radi brza magistrala od Preljine da se spoji preko Kruševca sa Koridorom 11, o tome nikome ništa. Dakle, nije poginuo zajam, nego vraćanje, narod bi rekao. To zna čak i profesor univerziteta bilo kojega u Crnoj Gori. Nije poginuo zajam, nego vraćanje. Kad ćemo, uvaženi ministre, početi da vraćamo iz prihoda koji smo realno proizveli? Nemojte da nas ubjeđujete da je sve lijepo zbog toga što se eto i mi razvijamo. Da li ikad do vas dopire ono što čujete sa strane? Jeste li čuli procjenu Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke, da će u naredne tri godine GDP Crne Gore rasti po stopi nižoj od bilo koje druge zemlje u regionu. Znate zašto? Zbog toga što smo imali negdje lažnu sliku rasta našeg GDP-a. Otvorili ste po ugledu na Amerikance iz prošlog vijeka ili Njemce veliko gradilište, pa smo proizveli veliki rast GDP-a. Kad se zatvori to gradilište ja vas pitam, koje novo otvaramo? Pretpostavljam, negdje opet neka rasprodaja, nekakva devastacija prirodnog resursa, izgradnja mini hidroelektrana na Morači ili jedne velike, to bi bilo divno, da ponovo zaposlimo "Bemaks". Kad će biti bolje, kad će naplata poreza biti konačno poštena i korektna, kad ćemo prestati da

krademo novac iz budžeta? Već bi mogli da se manje zadužimo, pa bi to mogli zaista zajednički da proslavimo. Da smo spriječili da nam se krade na autoputu i da se krade u Ministarstvu zdravlja. Kako se krade u autoputu uvažene dame i gospodo? Tako što smo oslobodili i podizvođače plaćanja taksi, niko ne plaća PDV, a svima drugima, oprostite što sam vrlo plastičan oči ispadoše i od taksi i od PDV-a. Koga briga. Ne bi nam niko radio, jer imamo monopolistu kad je u pitanju krupna mehanizacija i inače sve ostalo. Dakle, "Bemaks" koji je postao gigant. Šta mi od toga imao koristi? Kako to raste naš GDP, a mi to ne osjećamo. Mi poslanici možda i da, ali kako je moguće da nam ne rastu plate, da nam najniža zarada minimalna, a da se mi hvalimo da smo balkanski ekonomski tigar. Objasnite vi meni kako to ide. Neka ministar pokuša biću vrlo zadovoljan bilo kojim odgovorom, ali ja znam /prekid/ sudbinu već sutra. Na šest minuta prekidam zbog toga što imamo toliko vremena ima nas još dvojica nakon mene. Imaće po pet minuta. Koleginica Anka neće govoriti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 18:00:53)

Ne, ima nakon Vas Radonjić, Vukićević. Pa, dobro samo da znam da kalkulišem vrijeme. Da, da vrijeme vam stoji tako da naravno da možete.

GORAN DANILOVIĆ (29.07.19 18:01:11)

Izvinite mogao sam ovo da kažem i na početku prekinuli ste me u trenutku kad sam bio u punom zaletu sad dok krenem ponovo prođe.

Uvažena gospodo, samo da građanima pošaljemo normalnu, realnu poruku. Nijesmo ljudi da ne vidimo da se živi bolje da imamo skuplja odijela, da imamo mobilne telefone, ništa od toga nismo imali prije 30 godina, nije imao niko. Putujete li vi je li vidite da se razvija i Albanija, je li vam neko rekao da će biti Sjeverna Makedonija uspješnija od nas po GDP-u narednu godinu, dvije i tri zbog toga što mi radimo vještački stvari. Kad ćemo početi da pozajmljujemo, ulažemo u proizvodnju potom vratimo i građanima i vretimo dio duga. Ja se bojim da nećemo skorije.

Ova vlada troši supstancu budućim vladama, troši supstancu države Crne Gore. Nemojte da nas opominjete kako danas u Crnoj Gori imamo rekonstruisane puteve, imamo i uništeno blago i završavam jednom rečenicom.

Kad sam ja imao 19-20 godina onda su mi govorili da nova vlast mora da se zadužuje, a to ste bili vi zbog toga što je Tito ostavio dugove. Potom su mi rekli da nije dovoljno da se zadužujemo nego moramo da švercujemo cigarete da bismo isplatili penzije jer smo uveli sankcije - to ste bili vi. Šta danas radimo? Danas prezajmljujemo i krpimo zbog toga što znamo da drugačije ne može, pa samo to treba i da priznamo svi. Mi trošimo supstancu naše djece. Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 18:02:45)

Hvala Vam.

Sada poslanik Budimir Aleksić, neka se pripremi poslanik Andrija Popović. Izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (29.07.19 18:02:54)

Pola ovog vremena od pet minuta ću ja iskoristiti, pola ostavljam prof. Branku Raduloviću. Poštovani građani,

Kolega Medojević je sjajno razobličio pogrešan ili bolje rečeno poguban ekonomski koncept ove vlasti u posljednjih 20 i više godina. U pitanju je neoliberalni koncept koji vodi ovu zemlju u stanje zavisnosti u dužničko ropstvo u kriminal i u sukobe. Stalno se moramo zaduživati u pitanju

je jedna kockarska ekonomija, pljačka države.

Medojević je takođe ukazao na to kako se zadužuje ova vlast. Tri puta je skuplji kredit Crnoj Gori nego Hrvatskoj, 300 miliona evra je opljačkano preko specijalizovanih firmi za pranje novca i zato imamo materijalne dokaze. Medojević je pokazivao lažne fakture, fiktivne fakture koje se uništavaju i izvode iz banaka. Dakle, jedna nepobitna argumentacija kako to radi ova vlast kako pljačka sopstvenu državu. U to je uključena i Poreska uprava i Privredni sud, ekonomija Crne Gore to je ekonomija pranja novca, izbjegavanje plaćanja poreza nije izuzetak nego pravilo.

Ovo nije nezavisna država nego i država zavisna od kredita. Mi smo slušali prije 20-ak godina velike patriote i suvereniste, independiste kako su već nadijevali sami sebi imena kako su pjevali veli: "Volim Crnu Goru, ne dam da je krađu ni u Beogradu, ni u Novom Sadu". E, neka, poštovani građani, fino vide sami zaključke ko je opljačkao ovu državu posljednjih 20 godina jesu li to bili faktori i čimbenici, što je rekao Franjo Tuđman, iz Beograda, iz Novog Sada ili iz Podgorice i iz patriotskih punktova iz onih loža će navijaju za Crnu Goru i skaču kad Crna Gora da go.

Poštovani građani, da još jednom ponovim, ovo uopšte nije nezavisna država nego država zavisna od kredita, stalno se zadužujemo, a gdje to vodi rekao sam na početku. Kažu da je Crna Gora ekonomski balkanski tigar. Vjerovatno jeste s ozbirom da ima 3.000 službenih automobila, sirota Švedska, negdje sam čitao, ima oko 30-ak. Struja je najskuplja u regionu to može da naravno sebi dozvoli jedan ekonomski tigar, pa eto i to je logično. Cijene lijekova su dva do sedam puta veće nego u mrskoj i siromašnoj Srbiji, pa i to je logično jer je u pitanju balkanski ekonomski tigar koji je riješio sva materijalna pitanja i ekonomske potrebe svojih građana. Dakle, zadovoljena je materijalna baza, a onda sad treba i duhovna nadgradnja, pa se stvara autokefalna crkva koju će vjerovatno da napravi Međunarodni monetarni fond, a tomos će da da Džordž Soroš lično.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 18:05:43)

Hvala Vam poslaniče Aleksiću.

Sada riječ ima poslanik Andrija Popović, a neka se pripremi poslanik Milutin Đukanović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (29.07.19 18:05:54)

Hvala.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore i crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Na samom početku da čestitam najmlađoj crnogorskoj vaterpolo selekciji igračima do 15 godina na osvojenoj srebrnoj medalji na Evropskom prvenstvu u Burgasu. Dakle, neupitna je budućnost crnogorskog vaterpola i perspektiva. Iako nemaju bazen, imaju jedan i po na žalost u čitavoj Crnoj Gori.

Što se tiče samog prijedloga zakona Vlada predlaže Skupštini rebalans ovogodišnjeg budžeta kojim je planirano dodatno zaduženje do 500 miliona eura. Taj novac će se trošiti naredne godine za stara dugovanja koja stižu na naplatu uz to planiramo da uvećamo izdvajanje za državne garancije u iznosu od tri miliona eura. U Vladi tvrde da su se na to odlučili da bi obezbijedili povoljnije uslove za pozajmice jer se naredne godine očekuje pogoršanje uslova na međunarodnom tržištu. Državi nije potreban taj novac za ovu godinu već će se koristiti naredne, a procjena je da je bolje da se sada zadužimo po boljim uslovima za vraćanje dugovanja.

Ministarstvo finansija do sada je za 2019. godinu pozajmilo preko državnih obveznica oko 142 miliona eura dok je planirano da se emituje ukupno 190 miliona. Prema Strategiji za upravljanje javnim dugom naredne godine na naplatu dolazi oko 580 miliona eura obveznica koje država izdala 2015. i 2016. godine. Rebalansom se planira da se promijeni član 14 ovogodišnjeg Zakona o budžetu kojem je između ostalog sad definisano da za potrebe refinansiranja i stvaranja rezerve Vlada može u 2019. godini zaključiti kreditni aranžman sa finansijskim institucijama kroz emisiju obveznica na domaćem ili međunarodnom tržištu u iznosu do 250 miliona eura uz garanciju Svjetske banke. Tom članu dodaje se i dio do 500 miliona kroz emisiju obveznica i

državnih zapisa na domaćem ili stranom tržištu. Vlada je lani dva puta radila rebalans budžeta. Prvi put za dodatno zaduživanje sa planiranih 296 miliona na 440 miliona nakon toga još jednim su granice za pozajmice dignute na 739 miliona. Predlogom rebalansa se planira povećanje državnih garancija sa 83 na 86 miliona eura. Nova tri miliona garancija za kredit dobiće Opština Ulcinj što je potpuno opravdano u teškom trenutku za Ulcinj u kome se našao poslije upitne sudske odluke i potraživanja kompanije Rekrea turs zbog slučaja iz davne 1983. godine.

Ovogodišnjim budžetom Vlada je već odobrila garancije Regionalnom vodovodu, Elektroprivredi i Željezničkoj infrastrukturi. Za Liberalnu partiju analiza održivosti duga Crne Gore ukazuje da je državni dug Crne Gore održiv, a da bi se teškoće mogle javiti u slučaju izuzetnog negativnog kretanja BDP-a, a budžetskog deficita u dužem roku, kao i preuzimanja značajnog iznosa novog duga. Ipak, iako je dug i dalje u granicama propisanim Mاستrihtskim kriterijumom određenu dozu zabrinutosti daje tendencija njegovog rasta. S toga se ne bi smjelo dozvoliti odstupanje od projekcija kretanja državnog duga. Pozitivna karakteristika je da je do sada državni dug uredno servisiran. Svakako ne bi se smjelo dozvoliti odstupanje od projekcija kretanja državnog duga kako bi se to lakše obezbijedilo potrebno je zakonski definisati fiskalna pravila i to opšta i posebna. Opšta pravila bi se odnosila na definisanje ograničenja za državni dug i deficit u skladu s Mاستrihtskim kriterijumima, odnosno novim pravilima koja su definisana reformisanim paktom za stabilnost i rast. Posebnim pravilima mogla bi se postaviti ograničenja za javne rashode u srednjem roku. Takođe, potrebno je postaviti fiskalna pravila jedinice lokalne samouprave. Ovo posebno iz razloga njihovog neredovnog izvještavanja prema Ministarstvu finansija i što su se računi nekih od njih našli u blokadi zbog neizmirenih obaveza.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 18:11:08)

Kolega Popvoiću, molim Vas privodite kraju.

ANDRIJA POPOVIĆ (29.07.19 18:11:11)

Završavam.

Takođe, posebnu pažnju treba posvetiti garancijama države koje su nam naročito u posljednjih sedam osam godina donijele velike finansijske teškoće.

Liberalna partija će podržati i rebalans budžeta i odluku o zaduživanju Crne Gore za 2019. godinu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.07.19 18:11:31)

Hvala vam.

Sada ima riječ poslanik Milutin Đukanović a neka se pripremi poslanik Mihailo Anđušić.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (29.07.19 18:11:49)

Poštovani građani,

Borba između realnog života i fikcije koju nam prikazuje Vlada Crne Gore danas dostiže svoju kulminaciju i vrhunac besmisla, a ogleda se baš u predlogu rebalansa budžeta. Smo neko ko je krajnje neodgovoran može da saopšti da je ekonomska situacija u Crnoj Gori dobra i da su javne finansije stabilne, a zadužujemo se 500 miliona evra.

Javni dug Crne Gore je na 31.12. 2018. iznosio 3.268.000.000 evra. Da prevedem šta to znači za građane. Poštovani građani, zamislite da neko svaku porodicu u Crnoj Gori zaduži sa 20.000 evra i da to 20.000 evra mora da vrati u roku pet godina po kamati 4%, svaka porodica bi morala mjesečno da izdvaja 370 evra. Šta to znači jasno je. Odakle ovi podaci, po posljednjem popisu u Crnoj Gori ima 167.000 porodica, podijelite ovaj dug i dobićete koliko trebaju da vraćaju

porodice. Upravo je to suština politike Vlade. Je li ovo Vlada Crne Gore ili neka brokerska kuća to je elementarno pitanje koje se ovdje postavlja. Ministre Radunoviću morate da odgovorite na to jeste li vi ministar ili broker. Prošle godine ste isto pričali - zadužujemo se, moramo, ove zadužujemo se moramo i radi se o reprogramu. Nijesmo baš sigurni gospodine ministre da se radi samo o reprogramu da tu nema i nekih skrivenih troškova.

Koliko je ozbiljna ekonomija Crne Gore i koliko je jak njen finansijski sektor dovoljno govori emisija državnih obveznica od 22. aprila ove godine. Crna Gora je pokušala da emituje 190 miliona evra obveznica, 140 sa rokom dospjeća pet godina i kamatom 3% i 40 miliona sa rokom dospjeća sedam godina i kamatom 3,5%. Ovih koji su išli na rok dospjeća pet godina, prodali ste svega 25 miliona. Da li je još bilo koja država u Evropi zabilježila takav debakl prilikom emisije državnih obveznica.

Gospodine ministre, Srbija, da vas podsjetim, prodala je 20. juna milijardu evra po kamati 1,60%, rok dospjeća 10 godina. Govori li to dovoljno gospodine ministre kako neko ima povjerenje u ekonomiju Srbije, a kako neko ima povjerenje u ekonomiju Crne Gore. Da bi građanima krajnje jasno bilo Crna Gora nema dug 3.300.000.000 to je samo neto dug, ukupni bruto dug je kad se računa kamata, a to je 4.000.000.000 evra je dužna Crna Gora. I vi nam ministre dajete nadu da je to dobra ekonomija. Pa Crna Gora ništa ne proizvodi, pa kako može da servisira ove dugove bez zaduženjima. Zato kažemo, vi ste brokerska kuća, a ne ministarstvo.

Takođe, da građani znaju, dug Crne Gore je toliki da ste pojeli 10 godišnjih penzija. Za penzije se odvaja oko 400.000.000 puta 10 godina, to je ministre 4.000.000.000. O čemu mi ovdje pričamo ministre. Odgovorite na ove podatke. Znači koja je fikcija ovdje po podacima poreskih uprava najmanja prosječna plata je u Crnoj Gori, najmanja minimalna zarada je u Crnoj Gori. Kad ste posljednji put promijenili minimalnu cijenu rada. Rast BDP je isključivo baziran na zaduženjima. O čemu pričamo ministre. Vodite Crnu Goru u propast. Nije problem naša generacija, problem je generacija naše djece i njihove djece. Što je mnogo, mnogo je. Ministre, daj uzobiljite se ili podnesite u krajnjem ostavku.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 18:16:33)

Sada je kolega Anđušić, nek se pripremi Slaven Radunović, poslije Radule Novović, Ranko Krivokapić, Marta Šćepanović, to je redosljed.

Poslaniče Anđušić izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (29.07.19 18:16:49)

Zahvaljujem uvaženi predsjedavajući.

Evo, nakon određenog vremenskog perioda mi danas imamo ponovo priliku da u ovom domu razmatramo izmjene i dopune Zakona o budžetu, odnosno famoznom rebalansu vezano za koji se svaki put negdje po difoltu stavlja neki negativan predznak na ovu ekonomsku kategoriju, ne samo ekonomsku već i pravnu kategoriju. Rebalans je u jednom dijelu i pravna kategorija i negdje je dominantno uvijek kad su ove prilike u pitanju momenat da se nadovežemo na to koji su konkretno razlozi za izmjenu i dopunu Zakona o budžetu. Interesantno je da kada je mandat ove Vlade u pitanju da su do sada u više navrata ti razlozi bili različiti, ali da je vrijeme iza nas pokazalo da su svi ti razlozi, ako vratimo malo film bili isključivo vezani za ono negdje što su strateški pravci Vlade koji su zacrtani do kraja ovog mandata. To je generalno negdje u najvećem broju slučajeva bilo vezano za reformu javne uprave, za kapitalne investicije, suzbijanje sive ekonomije ili unapređivanje prilika u zdravstvu, prosvjeti ili nekim ključnim segmentima za koje je Vlada zacrtala ciljeve da treba unaprijediti u narednom periodu.

Treba se, prije svega, prije nego se osvrnemo na ove razloge prisjetiti takođe što su ključni ciljevi koji vode Vladu ka ostvarivanju ovog krajnjeg, dakle to je povećanje životnog standarda svakog građanina ponaosob i negdje ova činjenica koju su potencirale moje kolege, dakle da se teži životnom standardu koji imaju građani Evropske unije. Mi smo trenutno na 50% tog standarda, reklo bi se svjetlosnim godinama daleko, odnosno napola daleko od tog cilja, ali i toliko koliko je u

ovom momentu to je nešto što je najbolje u ovom prostoru Zapadnog Balkana i negdje pokazatelji u prethodnom periodu koji su za nama u 2016. i 2017. godini su govorili da je Crna Gora rasla po stopi gotovo od 5% GDP-a što je bilo gotovo najveće u Evropi u tom momentu. I definitivno nam to govori da je ova vlada imala potencijal, da je neke od ovih mjera kroz ove rebalanse koje smo do sad imali, koje imamo danas, na dugi rok ostvaruje svoje ciljeve.

Dakle, čuli smo neke od glavnih razloga. Prvi i dominantni jeste to zaduživanje, odnosno servisiranje obaveza koje nam dolaze 2020. godine na naplatu, i naravno, složio bih se tu da nikad nijedno zaduživanje nije pametno i nije dobro ukoliko govorimo o ostvarivanju ovakvih ciljeva. Ali, sa druge strane ukoliko imamo potkrijepljeno to ovim argumentima ekonomske logike koju imamo, siguran sam da svako od nas ko raspolaže ili ko je podigao neki gotovinski kredit bi se vodio sličnom logikom da mu, ukoliko mu to banka omogućava da mu anuitet bude niži ili kamatna stopa bude niža da bi svako koristio ovakvu logiku i da bi naravno iskoristio povoljne momente na bankarskom tržištu. Takođe, na ovo je uticala i jedna od odluka Vlade, ukoliko već govorimo o tom životnom standardu i za pojam nekoga, on ne raste, ili raste u slabijoj mjeri, dakle jedan od tih mjera je bilo povećanje minimalne zarade što je dodatno iziskivalo određena sredstva i svakako da je taj potez Vlade u socijalnoj politici prouzrokovao, između ostalog, i ovu mjeru rebalansa.

Takođe, tu su po meni uvijek kada govorimo o razlozima zbog kojih treba obezbijediti određena novčana sredstva na nivou Vlade dodatno, uvijek opravdana ulaganja u resor zdravstva. Vidjeli smo da otprilike će biti potrebna sredstva u iznosu od preko 10 miliona koja će biti upotrijebljena za unapređenje oblasti zdravstva i tu bi se nekako složio sa tezom koju je uvaženi gospodin ministar na kraju rekao, mi smo čuli i resor zdravstva, i politika u oblasti zapošljavanje osoba sa invaliditetom, garancije za kapitalne investicije, ukoliko posmatramo sve je to unapređenje životnog standarda. Unapređenje životnog standarda se ne ogleda samo u visini prosječne zarade koja nije dovoljna, koja je mala ali koja je opet među najvećim u regionu, odnosno najveća u regionu, ali ove stvari o kojima smo rekli, i tu bi se negdje usaglasio sa ministrom, i ove dvije garancije za izgradnju stambene zadruge /prekid/ investicije u opštini Ulcinj i unapređenje u zdravstvu, dakle sve to drage kolege predstavlja unapređenje životnog standarda u nekom vidu.

Neki od drugih razloga su svakako i povećanje, treba pomenuti naknada za nezaposlena lica koja su na Birou, a koja iziskuju dodatna novčana sredstva, povećanje minimalne zarade. Takođe tu imamo i reformu javne uprave koja svakako ide u koheziji sa onim što su ciljevi Vlade za naredni period i ulaganje u tom dijelu. Tu dodatno treba napomenuti uz sve ono što se ne slažemo kad je u pitanju rad Poreske uprave i Ministarstva finansija zaista evidentno pojačanu naplatu poreskog duga koja se bilježi u posljednje tri godine u prvoj polovini ove godine. Dakle, to su podaci koje nam dominantno obezbjeđuju suficit budžeta u ovom trenutku u određenoj mjeri i Poreska uprava u tom dijelu zaista pravi ozbiljne iskorake.

Takođe, dodatne razloge koji su predstavljali potrebu za ovim rebalansom to su dvije garancije koje država obezbjeđuje. Dakle, situacija gdje je država osjetila potrebu da se aktivno uključi u jednu nezavidnu situaciju u kojoj se nalazi Opština Ulcinj, dakle za realizaciju jedne kapitalne investicije jednom finansijskom injekcijom koja će pomoći ovoj opštini, nadam se da prevaziđe određene probleme i garancija koja je vezana za stambenu zadrugu prosvjetnih radnika u Budvi.

Ono što je negdje suština priče sa ekonomskog aspekta opravdanosti ovog rebalansa, to je da se i sa prihodne i rashodne strane struktura budžeta mijenja u određenom iznosu, ali u svakom slučaju taj planirani deficit ostaje na onoj istoj mjeri, manjoj od Mastroških kriterijuma, dakle ostaje na procentu 2,97% GDP. I zaista, na kraju evo negdje siguran sam ovaj rebalans u svakom slučaju kao što su bili prethodni, ispostavilo se vrijeme, dozvolite da dopustimo da vidimo kakve će reperkusije imati deficiti na suficitima u narednom periodu, imati ove mjere iz rebalansa. Ja sam zaista siguran da ono vodi ostvarenju ono krajnjeg cilja Vlade, a to je bolji životni standard svakog građanina pojedinačno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 18:24:19)

Hvala kolega Anđušić.

Kolega Slaven Radunović, nek se pripremi Radule Novović.

SLAVEN RADUNOVIĆ (29.07.19 18:24:30)

U dnevnom boravku gdje pacijenti provode veći dio svog vremena, nema dovoljno stolica gdje bi pacijenti mogli sjedjeti, nema ni stolova, a televizor je star i mali za tako veliku prostoriju i potrebno ga je zamijeniti.

Zatečeno stanje u aktinom muškom odjeljenju koji čine dva odjeljenja bilo je zabrinjavajuće u pogledu materijalnih uslova. U odjeljenju II nema centralnog grijama osim male dvije grijalice, koje ne mogu zagrijati prostor od 180 kvadrata. Ovo je nalaz Ombudsmana, ja sam ga jutros čitao kada su na prepad došli u kontrolu u Specijalnu bolnicu za psihijatriju u Kotoru, ovo je Crna Gora, ovo je Crna Gora. A to što vi predstavljate da je Crna Gora, moram da vam kažem sram vas bilo kako platu zarađujete. Imate li vi kući koga da vas ukori, da vam kaže - sine moj kako možeš ono da pričaš i kćeri moja kako možeš ono da pričaš, vidiš li ti kako nam komšije žive. Vidiš li ti kako nam se muče rođaci i prijatelji, kako možete ovo da pričate.

Crna Gora potentna ekonomija, ne znam šta, div, lav. Stolica nema za ljude u Psihijatrijskoj bolnici koji 15 sati provode na nogama nemaju gdje da sjednu. Na grijalicu 180 kvadrata griju. Takve su nam ostale bolnice, takvi su uslovi za ljude sa posebnim potrebama. Podgorica od 200.000 stanovnika nema centar za odrasle sa posebnim potrebama. Mi pričamo o Crnoj Gori bajke, kao da ne bismo svi mi voljeli da je Crna Gora takva. Ali dok vi tako radite i stvarate lažne, emitujete lažnu sliku Crna Gora ne može naprijed.

Kad dođete kući jesu li vas kad pitali ako ima neko od vas školsko dijete, ono što pitaju u školi njih. Koje su glavne privredne grane u Crnoj Gori? Šta vi njima odgovorite šta su glavne privredne grane u Crnoj Gori, koje. Poljoprivreda, sa nekoliko procenata doprinosa, turizam koji ni jedna ozbiljna država ne računa kao privrednu granu na koju se može osloniti, koja zavisi od vremenskih uslova, političke situacije. Od čega živi ova država ljudi, je li se pita neko to. Od zaduženja, od pomoći, od šverca, od pranja novca od crnih poslova preko hotela, restorana, kladionica i svega ostalog.

Maloprije je rekao moj kolega Đukanović jednu dobru stvar, ne treba dalje da idemo, mi smo lider, a Srbija je za nama je li tako. Srbija može da se zaduži i kod nje, njima će da daju novac za samo 1% prinosa na obveznicama, a Crnoj Gori za 3,5. I to neće da joj daju za 3,5. Ima li dalje što da pričamo o ovome. Ništa. Crnogorska ekonomija, gospodo, može i proizvodnja da pokrije samo 16% uvoza izvozom, taj lav, tigar. Zašto se lažemo? Zar nijesmo mi ovdje ljudi koji bi trebali da budemo među najodgovornijim ljudima u Crnoj Gori, koji bi trebalo zajedno da kreiramo budućnost ove države. Ali, ne možemo tako. Mi ne možemo dnevno da se bavimo samo lovom šta ste gdje ukrali, šta ste gdje sakrili.

Evo, pao je helikopter prije tri četiri dana i to ste probali da sakrijete zato što će se postaviti pitanje kako je pao treći helikopter zaredom. Mora da je neko kriv. I to ste probali da sakrijete. Da nije bilo IN4s prije dva dana, tri da to objavi ostalo bi kao tajna. Kažu danas - nije tačno da je pao nego je prinudno spušten sa 15 metara dolje, to je bilo spuštanje.

Ova država ne može da servisira osnovne potrebe. Ova država kad se zadužuje ona unaprijed zna da neće moći da vrati pare, nego već isplanira šta će da proda u međuvremu, hoće li neku Mamulu ili Lušticu, ili šta, pa ako ne bude uzećemo novi kredit. To je ta logika. I mislim da je vrijeme stvarno je krajnje vrijeme da vi, naše kolege iz vladajuće većine, počnete pomalo da gledate kritički ono što radi vaša vlada. To je možda uobičajeno negdje drugo, a Crna Gora više ne može da izdrži, jednostavno ne može da izdrži ovoliko količinu laži i prevare. Ja više ne mogu.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.07.19 18:29:32)

Hvala poslaniče Radunoviću.

Poslaniče Novović, Vaše je vrijeme, nek se pripremi poslanik Ranko Krivokapić.

RADULE NOVOVIĆ (29.07.19 18:29:47)

Hvala Vam potpredsjedniče,

Uvažene građanke i građani, drage kolege, uvaženi ministre Radunoviću, kolege iz Ministarstva finansija,

Kada je riječ o temi o kojoj danas razgovaramo, ja bih nešto da kažem kroz prizmu obrazovanja. Podsjetiću u želji da poboljšamo kvalitet obrazovanja prije godinu, dvije godine smo krenuli u zakonodavnu od svih nivoa obrazovanja na način što smo u ovom domu izmijenili sve systemske zakone, ali danas je tema budžet pa bih ja da kažem nešto u vezi sa tim.

Dakle, prije svega da počnem time da je u ovom sektoru značajno povećan budžet. Međutim, uprkos brojnim uspjesima koji su ostvareni moramo biti svjesni da je unapređenje obrazovanja višegodišnji posao koji zahtijeva vrijeme da bi brojne započete aktivnosti imale još vidljiviji rezultat. Rezultate ozbiljne obrazovne reforme prepoznala je i Evropska komisija u svoja posljednja dva izvještaja u Crnoj Gori u kojima je ovaj sektor veoma pozitivno ocijenila. Kad je u pitanju budžet za sistem obrazovanja namjerno počinjem sljedećom informacijom. Kvalitetan obrazovni sistem mora biti u stanju da prepozna, ali i da na adekvatan način nagradi one najbolje. Zato sa posebnim zadovoljstvom pominjemo osnivanje Fonda za kvalitet i talente iz koga je dodijeljeno 500 nagrada najboljim nastavnicima i đacima, za šta će se svake godine izdvajati ponajmanje pola miliona eura. Dakle, sa ovim što je započeto ove nastaviće se i u narednom periodu. Iskorak po kojem smo jedinstveni u regionu je napravljen uvođenjem besplatnih osnovnih i master studija. Tako će ove godine biti upisana treća generacija studenata koji ne plaćaju školarinu, njih oko tri i po hiljade.

Na osnovu onoga što smo nedavno čuli u ovom visokom domu od predsjednika Vlade kao i od ministra prosvjete može se zaključiti da su infrastrukturni projekti poseban segment rada Ministarstva prosvjete i Vlade u cjelini i da se tome posvećuje posebna pažnja. U tom smislu dozvolite mi da nas sve, ali i našu javnost podsjetim da je u prethodne dvije i po godine završena izgradnja vrtića u Zagoriču, na Starom Aerodromu nedavno i u Tuzima. Brojni postojeći objekti su adaptirani za boravak djece što je sve zajedno rezultiralo otvaranjem 1.500 mjesta za djecu u vrtićima širom Crne Gore. Završena je savremena Srednja mješovita škola u Golubovcima u koju je uloženo preko četiri i po miliona eura, a u toku su radovi na novoj zgradi škole "Dušan Korać" u Bijelom Polju. Rekonstruisao je preko 150 objekata obrazovne infrastrukture u posljednje dvije i po godine. Značajno je unaprijeđena školska sportska infrastruktura za koju je izdvojeno preko milion eura.

Prema onome što smo čuli od predsjednika Vlade i od ministra prosvjete u narednim godinama ulazimo vjerovatno u najveći investicioni ciklus u oblasti obrazovanja do sada. Realizovaće se 38 kapitalnih projekata od kojih je 21 novi i za koje će ukupno biti izdvojeno po raznim osnovama preko 50 miliona eura. Od ovih sredstava u dogledno vrijeme planirana je izgradnja nove gimnazije u Podgorici, škole u Tološima, na Zabjelu, na Karabuškom polju u Siti kvartu, u Rožajama, zatim vrtiću u Bijelom Polju, Beranama, Plavu, Pljevljima, Baru, Ulcinju, Rožajama, na Tuškom putu, na Starom Aerodromu, na Zlatici, u Bloku 6 i u Siti kvartu. Konkretno u ovoj godini očekuje se početak izgradnje minimum četiri nova vrtića.

Uz plan za obnovu školskog inventara vrijednosti četiri miliona eura, te opremanje škola informatičkom opremom kroz kreditna sredstva vrijednosti oko tri i po miliona eura, u narednoj školskoj godini kao i nabavku opreme za srednje stručne škole ukupne vrijednosti oko dva miliona eura, zatim nabavku 30 novih školskih kombi vozila za šta je izdvojeno 1,7 miliona eura na vrlo enklantantan način se demonstrira odnos Vlade prema obrazovanju. Postojeći objekti koji će se renovirati i novi koji će se graditi biće ogledalo naše države. U njima će se školovati budući građani Evropske unije i svijeta i oni trebaju da imaju uslove za učenje i usavršavanje saglasno toj činjenici. U tom smislu nemam nikakvu dilemu da su Vlada, Ministarstvo prosvjete i Ministarstvo ekonomije na pravom putu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 18:34:44)

Hvala, poslaniče Novoviću.



Samo da bih sad pročitao zbog priprema i sljedeći redosljed znači kolega Strahinja Bulajić, koleginja Marta Šćepanović, poslije poslanika Krivokapića, onda poslanici Janko Vučinić, Danijel Živković, Goran Radonjić, Miloš Nikolić itd.

Poslaniče Krivokapiću, izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (29.07.19 18:35:18)

Potpredsjedniče Nimanbegu, svaki danom je nažalost uvijek kažem nažalost jasnije zašto je SDP otkazao povjerenje Vladi. Zašto smo najavili da ćemo to uraditi kad smo videli da poharu ne možemo spriječiti. Ono što piše u izvještajima Evropske unije da je korupcija najveći problem Crne Gore ono što piše u NATO izvještajima da je korupcija najveći problem Crne Gore i to je ono što vi ne možete riješiti. To je stvar politike, a vaše je da budete kreditni biro koji distribuira manje ili više uspješno fiskalitetu i manje ili više uspješno zaduživanje.

Jasno je bilo i tada i sada da je dug najgori drug, ali korupcija je uslov duga i rezultat duga u Crnoj Gori. Građanima ide dug, a dobiti od zaduživanja idu malom broju ljudi i zato je i rast i dug tako povezan. Zato je nominalni rast GDP, nije bolje građaninu, ali nekome ide taj novac, taj novac nije ispario. On kroz korupciju, izgradnju, tajkune ide malom broju ljudi i zato njihova imovina vrijedi stotinama miliona eura, a građani duguju po porodično 20.000 eura. Rast i dug građanina za njihove lične potrebe i to ne za investicije u poljoprivredu, u preduzetništvo nego da bi preživljavali. Porodica u Crnoj Gori je dužna 20.000 eura. Dug Crne Gore je porastao 300% za ovih 10 godina nezavisnosti, odnosno, malo više od 10 godina, 13 godina, a GDP 45% i kad neko priča o razvoju tih 45% su nove ulice i još ponešto, ali onih 250% je otišlo, rasulo se korupcijom, izašlo iz zemlje između ostaloga. Zato je izvoz, iznos taj novca iz Crne Gore veći nego ikada. Što je naša konkurentna prednost ministre na tržištu stranih investicija? Nažalost što i u Africi, jeftina radna snaga, jeftina rasprodaja resursa uz korupciju, zakonika koji odgovaraju takvim investitorima i niski porez takoreći najniži u Evropi na profit i dolazi takav novac i zato nemamo ekonomiju. Mi nemamo realnu ekonomiju.

Crna Gora je 1987. godine imala suficit u platnom bilansu sa inostranstvom, sad je 16%. Zato je Srbija poslije četiri rata bogatija od nas. Zato je interes na njene obveznice manji nego na naše, zato je njen dug manji od našeg, zato Bosna ima manji dug od nas i nije problem koliki je dug no će ste ga potrošili. Naš je otišao dominantno kroz korupciju. Ne sve, ali dominantno kroz korupciju, neproporcionalno kroz korupciju, kao niđe kroz korupciju i to je naš problem i nećemo riješiti, vi to možete slagati ovako i onako. Nama je to bilo poznato dok smo bili u vlasti i ukazivali smo. Kad smo spriječili da se Elektroprivreda proda, 100% su htjeli prodati Elektroprivredu, jedini u Evropi da prodaju Elektroprivredu, nijesmo htjeli, koja liferuje 50 miliona godišnje profita onakva kakva je. Kad smo spriječili Termoelektranu za 32 miliona da se proda nešto što valja 250 miliona, znali smo da je pohara u pitanju. E to mora riješiti politika i zato naše plate su manje 3%, odnosno 2,5% prošle godine, a GDP je porastao. Zato za dvije godine GDP je porastao 9,5 %, a plate su manje skoro 4% i to vam je dokaz korupcije, jer nismo mi šuplja zemlja pa da novac ode neđe, nego ga neko uzme, a taj neko nije narod. Narodu dugovi, pa je dužan 20.000 po porodici, a sa tih 20.000 je mogao da otvori četiri radna mjesta. Zato je Deripaski dato po nalogima države 300 miliona, a to je 30.000 radnih mjesta. Mi bismo ukinuli nezaposlenost da smo te pare dali po 10.000 svakom nezaposlenom. Skoro bismo ukinuli nezaposlenost ili da smo dali stranim investitorima u proizvodnju.

Zašto je Kotor mogao da ima industriju ležaja, gumarsku proizvodnju, Henkel rivijeru najveći evropski proizvođač, Ljekobilje 90% američko tržište, Jadran-Perast takođe izvozno i da mu turizam čini 2%, a da je platni bilans sa inostranstvom u suficitu, zato što ima ekonomiju. Naš problem je ne koliki je dug, no što mi taj dug ne možemo vraćati. To je naš problem. Mi taj dug ne možemo vraćati. SDP zato hoće reformske zakone za početak da poboljša i vjeruje u ovu državu. Prijetnja nezavisnosti ove države je dug i korupcija, ne više druge države i strane prijetnje, nego dug i korupcija, a dug je proizvod korupcije. Kad to zaustavimo odbranićemo nezavisnosti i to je sad naša borba za nezavisnost ove države, za evroatlantsku Crnu Goru. Stati na kraj pohari i korupciji, da bi građanima kroz ove zakone za početak barem povećali plate. I završiću sa jednim primjerom. Kad dođe jahta u Kotor i napuni 30 tona goriva, naš građanin je u minusu 15.000 eura

isti tren zato što je njoj cijena goriva 57 centi a njemu za isto 1.25. Te jahte su odmha iznijele iz ove zemlje 15.000 koje pripadaju građanima Crne Gore. E to je Afrika, to je Afrika ministre i to je tuga, to je naša borba za nezavisnost. Ne govorim Vama, Vi to niste u moći da to uradite, govorim nama ovdje. To je tuga Crne Gore da nas gledaju kao afričku zemlju visoke korupcije zarobljenu državu đe novac ide napolje, a građanima ostaju dugovi. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 18:41:13)

Hvala poslaniče Krivokapić.

Kao što sam najavio koleginya Marta Šćepanović, nek se pripremi kolega Strahinja Bulajić, poslije je kolega Nikola Rakočević, pa kolega Janko Vučinić.

Poslanice Šćepanović izvinjavam se, izvolite sada.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.07.19 18:41:32)

Hvala potpredsjedniče.

Pozdravljam predstavnike predlagača, uvažene građane,

Prije svega žao mi je što na ovoj drugoj strani ima ili nema ili ima vrlo malo konstruktivne rasprave, već jedna samo populistička priča gdje se zamjenom teza manipulativno, ali kratkoročno profitira. Ja ću reći da se ne sramim ovdje da primam platu za ono što radim i što je potkrijepljeno činjenicama, ali bih se sigurno i sramila i stidjela da dvije godine ne dolazim na posao, a da svakog 1. u mjesecu primam poslaničku zaradu.

Ovim predlozima Vlade Crne Gore je nastavljeno sa sprovođenjem fiskalne konsolidacije i osnovni cilj ovih predloga je da postoji jedan balansiran budžet, praćenje budžeta u realnom vremenu gdje se napravi presjek i predloži rebalans. Upravo rebalans se predlaže, kao što smo i čuli danas od uvaženih kolega i prije svega naglasiću prvi cilj a to je zacrtana socijalna politika Demokratske partije socijalista i koalicionih partnera. Ova socijalna politika je uslovila potrebu za prekompoziciju u budžetu zbog povećanja minimalne zarade i smanjenja poreza na doprinose na teret poslodavca. Takođe, to smo i danas čuli više puta da su nastali povoljni uslovi na međunarodnom kreditnom tržištu i to je potvrda da se danas u tom pravcu i mijenja budžet i da ne mora svaki rebalans da bude negativan kako se ovdje danas predstavlja već upravo učvrstiti budžetu u jednom srednjem roku i fiskalna stabilnost će biti jača nego što je sada.

Ono što ću takođe da naglasim, a što smo i čuli jeste da prije svega za pohvalu su napori Vlade Crne Gore da se sačuva naša najjužnija opština koja se našla zbog jedne određene presude u teškom položaju i zato je veoma važno da se izdaju bankarske garancije za Opštinu Ulcinj gdje će i država da kupi određeno zemljište od ove opštine. Moram da naglasim da je Vlada preduzela sve mjere i aktivnosti u cilju konsolidacije javne potrošnje, prije svega povećanom naplatom svih prihoda i to pokazuju upodaci Poreske uprave, posljednje tri godine je zabilježen rast prihodne strane.

Što se tiče kreditnog zaduženja koje danas ovdje spominjemo da napomenemo da su to kreditna zaduženja za projekte koji se realizuju, između ostalog od projekata energetske efikasnosti, katastra, rješavanja stambenih potreba, vodosnabdijevanja, odlaganja otpada, unapređenje lokalnih puteva, saniranje deponije, dakle sve se to finansira od ovih namjenskih kredita.

Problem koji se i danas ovdje pominje jeste u okviru ove teme, jeste i problem sive ekonomije i kako bi sačuvali tu prihodnu stranu moramo se zaista baviti ovim problemom, ne može sve i Poreska inspekcija za to što ne mogu se kontrolisati oni objekti koji nemaju odobrenje i tu je onda nadležnost tržišne inspekcije, tako da bi trebalo ojačati, tu uvijek ponavljam kapacitete inspekcija koje sve zajedno moraju raditi kako bi naša prihodna strana bila bolja.

Želim da pohvalim i napore Ministarstva održivog razvoja i turizma koji su rezultirali jednim dobrim rezultatom u vezi naplate boravišne takse. Jeste da je to u nadležnosti lokalnih samouprava, ali Ministarstvo je učinilo dodatni napor da sve opštine shvate koliko je to važan prihod i koliko moraju da sve svoje kapacitete, pogotovo opštine koje razvijaju turizam, da usmjere

ka naplati tog prihoda i upravo uz pomoć Ministarstva održivog razvoja i turizma, to je i postignuto.

Želim na kraju da kažem da smo danas kao poslanici Demokratske partije socijalista ovdje govorili činjenicama i osvrnuli smo se na sve ono što je važno u ovom budžetu. Nijesmo pričali nikakvu populističku priču. Nažalost, ovdje danas čujemo određene predloge od strane bivših koalicionih partnera gdje se vodi briga i o poslodavcima i o smanjenju poreza za poslodavce. Ja mislim da je to trebalo predložiti u ovom osamnaestogodišnjem vršenju vlasti sa nama. I opet da podsjetim zaista na kraju da koalicioni partner nije nikako izašao iz Vlade, ne, već je razriješen ovdje u Skupštini i to su činjenice kojih se moramo uvijek podsjećati jer nekako se onako manipulativno imam osjećaj kao da se manipuliše činjenicama, dok su se ostali funkcioneri u toj Vladi Mila Đukanovića grčevito borili da ostanu do kraja dok onda nije uvedena već tehnička vlada.

Želim da kažem da na kraju, upravo zbog takve politike smo mi ovdje gdje smo, a oni su tu gdje su. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 18:47:08)

Hvala poslanice Šćepanović.

Poslanik Bulajić je sljedeći.

Kolega Konjeviću, Vi više nemate vremena za komentar, nemate vremena tako da mi je žao da, žao mi je što želite iskoristiti proceduru. Recite mi koji član onda želite.

Vi ste samo djelimično u pravu, ja imam izvještaj, koristili ste proceduru kolega Konjeviću. Ja sam dobio presjek od Službe u 18.30 gdje stoji da je SDP iskoristio do tada 16 minuta i ovih 5 minuta to je 21 minut i 40, kako Vi govorite sekundi tako da je to preko vaših 18 tako da ne vidim pravo gdje ću vam dati pravo na komentar.

Već ste u proceduri, želite proceduru na proceduru, tako da kolega Konjeviću...

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 18:48:40)

Dakle, tada smo konstatovali zajedno, bili su tu svi šefovi klubova, da ne ulazi vrijeme izvjestioca u vrijeme kluba. Prema tome, gospodine Nimanbegu, nemojte da pokušavate tri sata da imamo različite stavove. Od devet minuta kolega Krivokapić je govorio šest minuta, prema tome, ima još tri minuta. Ako žete ponovo da vam klub poslanika SDP-a traži pauzu, da sve ovo provjerimo, Vi mi recite ja ću zatražiti pauzu da pogledamo zaista koliko je mimo vremena za izvjestioca govorio sam ja i govorio je kolega Krivokapić. Niko više iz kluba poslanaika SDP-a nije govorio od 18 minuta. A oko vremena izvjestioca smo se dogovorili u pauzi. Ako ćete ponovo da otvaramo priču da ja zatražim pauzu, vi mi recite pa ćemo pogledati kroz pauzu, ali nemojte molim vas, em smo skratili vrijeme em još /prekid/...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 18:49:52)

Kolega Konjeviću ja prvo sigurno da Vi što tvrdite kolega Konjeviću da smo se svi mi dogovorili da vi imate još vremena i da vrijeme izvjestioca ne ulazi u vrijeme računato za SDP, to niste u pravu jer to nije bio zaključak nikoga, to su bili stavovi poslanika, predstavnika klubova. Da li su se oni složili sa vama ili ne, ja se kao predsjedavajući s time ne rukovodim. Ja imam ispred sebe 16 minuta koje mi je Služba dala, ja imam Vašu tvrdnju, a vjerujem vam da je 5 minuta i 40 sekundi govorio bivši predsjednik našeg doma zato sam mu dao malo duže vrijeme, gospodin Ranko Krivokapić da razgovara. On je uzeo učešće u raspravi i mislim da Vi proceduralnim reakcijama samo želite da stavite apsolutno da ne želim da dajem nikakvo dodatno vrijeme bez nekog jasnog obrazloženja zašto bi neko komentarisao ako je već iskoristio vrijeme jer imamo puno poslanika koji ovdje čekaju da dođu na red da govore i da kažu svoje mišljenje o ovoj tački dnevnog reda.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 18:51:25)

Kao šef kluba Socijaldemokratske partije traže pauzu. Ja vas molim da to ispoštujete kao princip koji uvijek važi.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 18:51:33)

Evo, apsolutno da ću dati pauzu i da se dogovorimo ispred šefova klubova šta ćemo dalje.  
/pauza/

Poštovane kolegice i kolege, poslije ove pauze nastavljamo sa radom. Takođe neusaglašeni oko prava na korišćenje reprike i vremena.

Klub Socijaldemokratske partije ne pristaje da je govorio 16 minuta, znači da on sumnja u našu Službu, a ja ću vas obavijestiti o sljedećem - do 18.30 presjek, znate ko je od 18,30 do sad govorio, DPS je iskoristio 80 minuta, Demokratski front 56 minuta, Socijaldemokratska partija 16 minuta, to je bilo prije izlaganja kolege Krivokapića, Bošnjačka stranka Albanci i HGI pet minuta, SNP DEMOS 19minuta i 55 sekundi, SDP i Liberalna partija 15 minuta i 20 sekundi, Posebni klub 16 minuta i 30 sekundi i predlagač 17 minuta i 40 sekundi.

Na pristajanje kolega iz DPS-a daćemo riječ, mogućnost komentara kolege Konjevića od dva minuta i imamo onda odgovor poslanice Šćepanović.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 18:57:57)

Samo sam htio da dokažem da neprincipijelno vodite sjednicu. Ako već nemam vrijeme ne može mi ga niko dati. Samo da bih vam pokazao da vrlo neprincipijelno vodite ja neću da koristim vrijeme nego pokušavate da date vrijeme..... Nemojte me prekidati kad ste mi dali dva minuta....

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 18:58:07)

Kolega Konjeviću zbog ovakvog Vašeg ponašanja ja Vam izričem opomenu zato što mi, da sam nekorektno izvijestio ovu sjednicu.

Vaše ponašanje je agresivno i imate izrečenu opomenu.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 18:58:34)

Dakle nemojte, kolega Nimanbegu, nemojte da ste lični. Dakle riječ korektno ili nekorektno je tipična politička riječ, nije nikakva uvreda.

Da ste pokazali da je nekorektno vodite je činjenica da kažete da nemamo vrijeme, ali ako vam neko iz DPS-a kaže dajte dva minuta Vi dajete. Ne treba, nije poenta u tome nego je poenta da vodite nekorektno i da pokušavate da sabirate "babe i žabe" ali ćemo o tome na Kologijumu. Hvala još jednom.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 18:59:06)

Kolega Konjeviću ja mislim da su svi u ovoj sali saglasni sa mnom da ste Vi jedan od najmanipulativnijih poslanika što se tiče korišćenja vremena i to se graniči sa političkom malicioznošću, tako da ja mislim da je ovo način na koji Vi predstavljate svoj klub i svoju partiju to je Vaša stvar.

Izvolite, evo proceduru.

RAŠKO KONJEVIĆ (29.07.19 18:59:47)

Vi ste moćan čovjek, Vi ste potpredsjednik Parlamenta, Vi imate moć da izričete opomene, ja nemam. Ako Vi mislite da sam ja manipulativan, ja samo mislim da ste Vi nekorektan, ali sam Vam dokazao da ste nekorektni jer tvrdite da ste principijelni pa kad vam DPS kaže Vi promijenite princip. Hvala Vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 19:00:09)

Apsolutno.

Nastavljamo dalje.

Kolega Konjeviću, moja moć se ne zasniva na tome da mi neko daje moć i ovo su molbe koje su bile od DPS-a i zato nastavljamo dalje, mislim da je ovo bilo dosta rečeno i nadam se da će i Služba i kolege pristati da slušaju ovo.

Kolega Bulajiću izvolite.

Izvolite kolega Daniloviću.

GORAN DANILOVIĆ (29.07.19 19:00:48)

Samo vas molim da dobijemo što prije informaciju. Samo dva poslanika Posebnog kluba poslanika su govorila, rekli ste da smo potrošili 16 minuta. Ja sam govorio šest minuta, kolega Damjanović je govorio pet minuta 49 sekundi. Ako niste, proceduralnu reakciju moju i odgovor na proceduralnu reakciju bilježili nama, a to je onda kažnjavanje još dok smo bili kažnjeni. Ja vas molim da to ne činite, jer tako nam predsjednik Parlamenta nije rekao, čak je naznačio da se ne računa procedura koju sam ja imao, a i tako računato nijesmo potrošio 16 minuta, jer smo vodili računa da dvojica učesnika naših ima po pet minuta još.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 19:01:35)

Kolega Daniloviću, ja ispred sebe imam papir koji sam dobio, izvještaj od strane Službe. Na koji način je to obračunato ja Vam tačno ne mogu govoriti, ja ispred sebe imam da će govoriti kolega Vučinić i kolega Goran Radonjić, to su prijavljeni i mislim što se tiče njihovog učešća u ovoj diskusiji neće biti problema po pet minuta, na koji način je to obračunato ja ne znam.

GORAN DANILOVIĆ (29.07.19 19:02:04)

To je dovoljno. Mi smo tempirali vrijeme da imaju svi po pet minuta. Ja sam namjerno prekoračio i to sam rekao, govorio sam šest minuta, Saša Damjanović je govorio pet minuta i 49 sekundi. I zadovoljni smo ako imaju naša dvojica kolega po pet minuta.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 19:02:22)

Kolega, dobićemo mogućnost jer, dobićemo izvještaj u toku rada, da damo sad mogućnost kolegi Bulajiću da uzme učešće u raspravi, a razjasnićemo se naknadno.

Kolega Strahinja Bulajić je sljedeći govornik.

STRAHINJA BULAJIĆ (29.07.19 19:02:50)

Poštovani građani,

Ovdje se govori danas o tome da li je ovo novo zaduživanje ili ne. Samo sa jednog aspekta mogu da kažem da nije, nije novo jer je ovo samo nastavak pružanja već ispružene ruke, pa dokle daju daju, a mi ćemo vraćati onda kad prodamo, više ne znam šta sve je prodato doduše.

Gospodin Rudović je već naveo da se Crna Gora svakog dana zadužuje za skoro dva miliona evra, pa vi možete da tražite neko opravdanje, te novo, nije nego staro, dva miliona dnevno su dva miliona dnevno.

Poštovani građani, rebalans budžeta je praktično promjena odluke kojom se mijenja, odnosno dopunjuje budžet kao ekonomski, ali i politički instrument vlasti. Ta promjena odluke, odnosno rebalans, najčešće je posljedica lošeg planiranja bolje reći nerealnog planiranja budžeta, ali i loše procjene naplate prihoda. Sami pojam rebalans znači - uravnoteženje, dovođenje u realne okvire i ravnotežu poremećenog sistema. To je puno značenje rebalansa. Kada je Vlada utvrdila Predlog zakona o izmjenama Zakona o budžetu za 2019. godinu, javnosti je između ostalog saopšteno, citiram: "Odluka o rebalansu budžeta donijeta je zbog dobrih rezultata rada Vlade". Šta god to značilo. Zatim je saopšteno i da je cilj ekonomske politike Vlade povećavanje životnog standarda stanovništva, a zatim da su predložene izmjene budžeta za ovu godinu zbog refinansiranja postojećeg duga, odnosno traženja kredita kojim bi se vraćali postojeći krediti. Dakle, ne zbog otvaranja novih fabričkih pogona, ne zbog otvaranja novih radnih mjesta, ne zbog stvaranja nove vrijednosti. Ovo je očigledan, rekao bih, udžbenički primjer takozvane spirale zaduživanja koja neminovno čitavo društvo vuče na dno i to nije od juče. Od 2006. godine, od rušenja zajedničke države javni dug Crne Gore uvećan je za skoro šest puta. I danas je svaki stanovnik Crne Gore, pa i ono dijete koje se jutros rodilo dužno skoro šest hiljada evra.

Postavljam pitanje kako li će prosječna četvoročlana porodica vratiti 25.000 evra duga, još ako žive privatno, ako jedno radi i ima 350-400 eura platu, a plus svi su već do grla kreditno zaduženi, a prethodno i /prekid/ 2006. godine rekoh javni dug je iznosio oko 700 miliona eura, 701. Bruto društveni proizvod /prekid/ evra /prekid/ odnosno /prekid/ sa ovim rebalansom formalno pravo javni dug će iznositi 3,8 milijardi evra, dok bruto društveni proizvod procijenjeni, dakle procijenjeni iznosi 4,6 milijardi evra, odnosno to znači 82,6% bruto društvenog proizvoda. Tako da dug je uvećan rekoh za šest puta, a bruto društveni proizvod svega 2,5 puta. I još da ne zaboravimo, od momenta rasturanja zajedničke države Crna Gora je ostala bez vlasništva u Kombinat u aluminijuma, Željezari Nikšić, Rudnicima boksita, itd. itd. nizu drugih preduzeća. Preko polovine zaposlenih ima platu 250 evra, 52.000 mladih je nezaposleno, 20.000 djece živi u potpunom siromaštvu, oko 11.000 penzionera prima penziju ispod 128 eura. Spirala zaduživanja se sve brže okreće i biće sve više siromašnih i siromašnijih, a sve manje bogatih koji će biti ekstremno bogati.

Takođe, saopšteno je da je jedan od razloga ovog novog zaduživanja i taj jer je novac trenutno jeftiniji, pa da se sad ugrabi dok ne poskupi, a što se navodono očekuje tokom iduće godine. I u redu, negdje taj rezon i razumijem, ali nešto ne vidim da se obaraju kamate građanima u Crnoj Gori. Opet se postavlja pitanje procjene da li je sad najpovoljnije vrijeme za jeftinu kupovinu novca. Sjećam se perioda 2012, 2013, 2014. godina kada su kamate na petogodišnje njemačke obveznice bile čak negativne -0,16%, a kamate na talijanske evro obveznice ravne nuli. I sjećam se da je Crna Gora uspjela da na stranom tržištu uzme novac i po kamati većoj od 7%, 7,8%. Dug, odnosno zaduženost umanjuje razvoj i nije to neka velika filozofija, svi to znamo.

Rekoh 2006. dug 700 miliona mnogo manje nego što je od tada Crna Gora platila samo kamate po uzetim kreditima. Tako visoke kamate su plaćane i plaćaće se za kredite /prekid/ potrošnje. Šta tek reći o autoputu Bar- granica sa Srbijom koji se čitav gradi iz duga, a ovih prvih 40-ak kilometara će sasvim sigurno biti najskuplji kilometar autoputa i to iz zaduženja. Elem, lično mišljenja sam da je najava Vlade prema kojoj će ukupan dug do kraja 2020. godine, znači za godinu ipo, pasti ispod 60% bruto društvenog proizvoda potpuno nerealno i bez osnova.

Poštovani građani, bilo kako bilo, javna zaduženost Crne Gore je na izuzetno visokom kritičnom nivou. Definitivno smo ušli u spiralu zaduživanja iz koje se ni ne naslućuje izlaz. Crna Gora i dalje mnogo više troši nego što stvara. Crna Gora nema ni mogućnosti ni komfora da živi na bazi kreditnih zaduživanja iz inostranstva. Ovo je mala i siromašna zemlja sa veoma ograničenim resursima i ljudskim i prirodnim. Socijalna ekonomija i socijalna prava uz puno poštovanje svakog pojedinca i svakog naroda, jednostavno nema alternativu. U suprotnom ukoliko

se i dalje bude insistiralo na ovakvom ekonomskom i političkom kursu, poštovani građani ekonomski i politički slom biće neminovan u svim segmentima.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 19:10:31)

Hvala kolega Bulajić.

Kolega Nikola Rakočević, nek se pripremi kolega Janko Vučinić.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (29.07.19 19:10:41)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Pa, dobro kad govorimo o rebalansu i kad rebalans budžeta u bilo kojem sazivu, pretpostavljam u bilo kojoj državi na svijetu, dođe na dnevni red jedne skupštine onda je to savršena prilika za opoziciju da govori o manjkavostima politike vlasti i to je potpuno očekivano i čini mi se da nijesmo u tom dijelu iznenađeni. Međutim, vjerujem da ipak sa nekim od stavova koje smo čuli sa ove strane sale iz opozicije trebamo sa dužnom pažnjom ih saslušati jer nijesu svi politički i ekonomski neznaveni tako da može se naći i suvislih komentara u tome. Međutim, ipak brojke su na svakom jeziku iste, brojke nemaju ideologiju, brojke nemaju političku pripadnost, brojke su samo brojke. Brojke na svakom jeziku i na srpskom i crnogorskom i bošnjačkom znače isto, a brojke ukazuju da ipak Crna Gora je napravila značajan napredak u posljednjih 10 godina. Zašto uvijek govorimo 10 godina. Upravo da bi objasnili da niko ovdje iz vlasti ne govori o tome da smo u dobroj ekonomskoj situaciji, da danas građani Crne Gore žive onako kako bi svi željeli.

Takođe, ne govorim o tome da ne postoji jaz, veliki jaz, između siromašnih i bogatih i te stvari moramo rješavati. Međutim, uvijek napominjemo i podsjećamo gdje smo bili prije samo 10-15 godina da bi realno ocijenili koliko brzo napredujemo i koliko smo postigli toga. Dakle, od najmanje razvijene države bivše Jugoslavije, a mnogi danas, mnoge generacije u Crnoj Gori koje žive su vinovnici tih vremena i današnjeg i onda mogu vrlo realno posmatrati i vidjeti da danas Crna Gora ima najveću prosječnu platu, najveću prosječnu penziju, imamo najveći rast BDP-a od svih zemalja regiona. Danas smo negdje oko 50% razvijenosti u prosjeku Evropske unije nije dovoljno dobro. Međutim, ipak, moramo reći da smo od bivše Jugoslavije odmah, ne odmah, ali iza Hrvatske. Dakle, samo je Hrvatska po tom prosjeku ispred nas.

Takođe, svjedočimo tome da od 2016. godine i taj podatak treba pomenuti malo se pominje, da je broj nezaposlenih u Crnoj Gori 2017. godine bio 52.000, 2018. godine 47.000 i 2019. godine 34.000. Malo se pominje da danas zaključno sa sedmim mjesecom imamo 10.000 sezonaca u turističkoj privredi, 9.000 smo imali na nivou cijele godine 2018. godine čini mi se da se malo govori o tome. Malo se takođe govori o tome da smo skoro milijardu eura uložili u sjever u posljednjih tri, četiri godine. Takođe se malo govori o tome da je ova vlada uradila neke važne stvari u dijelu socijalne politike. Podsjetimo se neradne nedjelje, podsjetimo se minimalne zarade koja je povećana, a to je dio rebalansa i minimalna zarada i doprinosi vezani za obavezno zdravstveno osiguranje koji padaju na teret poslodavca. Sve to su značajni iskoraci koje ima Crna Gora sebe ne postavlja kao ekonomskog tigra, to nijesmo daleko smo od toga, danas ljudi u Crnoj Gori ne žive dovoljno dobro. Međutim, iz godine u godinu žive sve bolje i bolje i zaista to ne smatram svojom subjektivnom ocjenom već ocjenom parametara koje imamo svi prilike da vidimo. Da li je to dovoljno dobro, ponavljam, da li građani to osjećaju svakog dana - ne u dovoljnoj mjeri, ali ponovo zaista to mislim. Mislim da građani danas Crne Gore osjećaju da se živi bolje, a živjeti bolje znači imati ulaganja u zdravstvo, imati ulaganja u prosvjetu, imati ulaganja u putnu infrastrukturu, imati direktne strane investicije, imati povećan broj zaposlenosti. Dakle, imali smo 11.000 novih radnih mjesta u prošloj godini, koliko ja imam informacije. Broj radnih mjesta u turističkoj privredi, rekao sam vezano za sezone, raste. Sve su to parametri koji nas nesumnjivo dovode do toga da možemo da zaključimo da je ova vlada, da je ovo Ministarstvo finansija prije svega radilo dobar posao, 2016. godine kada su kazali da je neophodno da konsolidujemo javne finansije mnogi čak i međunarodni partneri nijesu bili optimisti da ćemo takav posao uspjeti da izvedemo do kraja. Međutim, odlučnost Vlade i čini mi se dobre projekcije su dovele do toga da mi

već danas imamo suficit tekućeg budžeta, narodski rečeno pokrивamo ono što trošimo sa onim što zaradimo. Zadužujemo se isključivo iz dva razloga: jedan je za kapitalne investicije u infrastrukturu, u zdravstvo itd. i drugi je da refinansiramo dugove koji pristižu. To je ključni predmet ovog rebalansa. Sada uzimamo novi kredit da bi refinansirali obaveze koje dolaze 2020. godine po znatno povoljnijim uslovima jer su se uslovi na međunarodnom bankarskom tržištu stvorili takvi da sada to zapravo možemo i uraditi. Možemo na ovaj način uštedjeti, a čitajte zaraditi 120 miliona za 10 godina jer je kamatna stopa sa pet biće tri.

Takođe, i time završavam, predmet ovog rebalansa je i optimizacija javne uprave. To smo propisali i na ovaj način ćemo stvoriti uslove za to. Mogućnost, na zadovoljstvo uvaženog potpredsjednika Nimanbegua, Vlada će moći da izda bankarsku garanciju da pomogne Opštini Ulcinj da izađe iz kompleksne situacije u kojoj se našla. Takođe, da kupi jedno atraktivno zemljište u Ulcinju koje će, od Opštine, koje će država potom valorizovati računajući da će projekat ekonomskog državljanstva značiti i privlačenje stranog investitora da uloži u lokalitet u Ulcinju, stvori nova radna mjesta, obezbijedi privredni ciklus. Jasno je na koji način ta tri miliona koja su opredijeljena za taj lokalitet u stvari multiplikativnim ekonomskim, privrednim efektima dolaze do značajne zarade Crne Gore. To je u suštini predmet ovog rebalansa. Ništa sporno, čini mi se da ovaj rebalans na pravi način pokazuje kako rebalans jednog budžeta može zapravo biti pozitivan. Može biti pozitivan iz razloga što ovdje država, odnosno Ministarstvo finansija, traži da rebalansom Crna Gora bude u znatno boljoj situaciji i poziciji ekonomski gledano nego što je bila prije rebalansa. Tako da naravno svi ćemo podržati rebalans iz klubova vladajućih partija, a pozivamo i opoziciju da razmisli da li je pametno da i oni učine isto. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 19:18:23)

Hvala Vam poslaniče Rakočević.

Poslaniče Vučinić, Vi ste sljedeći, neka se pripremi poslanik Danijel Živković.

JANKO VUČINIĆ (29.07.19 19:18:36)

Kada je Vlada usvojila Predlog zakona o izmjenama Zakona o budžetu za 2019. godinu prvo što smo mogli čuti od, ministra finansija, gospodina Radunovića je bila rečenica da je odluka o rebalansu budžeta donijeta zbog dobrih rezultata rada Vlade. Obavezno je u to bila i briga za građane, ali i odgovornog odnosa Vlade prema ostalim obavezama.

Rebalans znači popravka, znači nešto što je poremećeno stanje pa da se dovede u neko, hajde da kažemo, normalno stanje i nikako ne možemo prihvatiti da je rebalans budžeta da se on donosi zbog dobrih rezultata rada Vlade, prije bih rekao da se donosi zbog pogrešnih rezultata rada Vlade.

Vlada je donijela krajem prošle godine Zakon o budžetu i sada ga popravlja i preuređuje i ne mogu da vidim što je to dobro u radu Vlade ako se zadužujemo novih 500 miliona eura da bi tim novcem vraćali ranije dugove i ostavljali dug budućim generacijama. Da smo tih 500 miliona eura uložili u fabrike, bolnice, škole, da smo ih investirali u infrastrukturu onda bi mogli reći da je to dobar rad Vlade, ali ovako kad se kao kockari zadužujemo da vraćamo ranije dugove kunući se u sreću da ćemo naći kredite sa što povoljnijim kamatnim stopama onda to nikako ne možemo smatrati da je to dobro. Ne vidim ni neku brigu za građane posebno ako mislite za ovo povećanje minimalne zarade 29 eura zbog toga nijeste ni mogli, ni morali donositi rebalans jer koliko je bilo to povećanje, koliko je to opteretilo budžet sa druge strane su povećani porezi i doprinosi na tu minimalnu zaradu tako da mislim da je to anulirano.

Ne znam ni što spominjete odgovornost prema obavezama jer se dugovi moraju vraćati i pitanje dokle možemo vraćati dugove i koliko možemo još zadržati tih novih zaduženja da ne bankrotiramo kao država.

Poštovani građani, ako analiziramo prihodnu stranu budžeta lako je primijetiti da su najveće stavke na prihodnoj strani one stavke tzv. stavke zavlacenje ruke u džep građana, a to su porezi i doprinosi na dohodak fizičkih lica, akcize i PDV koji čine 80% od ukupnih prihoda planiranog



budžeta da bi se u završnom računu te stavke povećale za sedam, osam procenata i znači da se budžet najvećim dijelom puni direktnim oporezivanjem rada, odnosno onih koji žive od svojih plata i to dvostruko, direktno na platu, a onda indirektno se oporezuju preko PDV-a i akciza.

Sa druge strane, poštovani građani, učešće prihoda koji se oporezuje profit u ukupnim prihodima iznosi svega 25% iz razloga što ova vlast uporno zadržava proporcionalnu stopu oporezivanja da kojim slučajem ne bi oduzela nešto više od onih koji posluju sa višemilionskim profitom i koji izvlače na desetine miliona eura iz Crne Gore. Zanimljivo je da su prihodi od naknada za korišćenje privrednih dobara iznose svega oko 0,2%, a o tome najbolje govori podatak koji se odnosi na koncesije za mini hidroelektrane od kojih su prihodi bili nešto više od pola miliona eura, a vlasnici mini hidroelektrana su izvukli gotovo sedam miliona eura uz zaposlenje 18 ljudi u tim njihovim hidroelektranama.

Poštovani građani, jednako vi plaćate porez na vaše minimalne zarade 9% isto kao neko ko ostvaruje profit koji se mjeri desetinama miliona eura. Isto tako jednako plaćate porez na vaš skućeni stambeni prostor, jednako oni koji se baškare u vilama od po hiljadu kvadrata jer ova vlast uporno štiti krupni kapital i ne pomišlja da uvede progresivnu stopu oporezivanja kojom bi se značajnije popravilo stanje na prihodnoj strani budžeta oporezivanjem ekstra profita bogatstva i luksuza. Tako je Crna Gora što se tiče poreske politike raj za bogate, a pakao za siromašne građane koji podnose najviši teret ovakve politike. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.07.19 19:24:10)

Hvala kolega Vučinić.

Poslanik Danijel Živković je sljedeći, nek se pripremi poslanik Goran Radonjić.

Poslaniče Živković, izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (29.07.19 19:24:44)

Hvala uvaženi potpredsjedniče.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, uvaženi ministre Radunoviću sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege,

Svi znamo da budžet predstavlja pravni i politički akt. Pravni iz prostog razloga što se moraju ispoštovati određene procedure prilikom donošenja ovog akta, a politički zbog toga što ga kreira jedna vladajuća većina, odnosno ta vladajuća većina koja je dobila većinsko povjerenje građana da realizuje određene programe i upravo da to definiše u samom budžetu. Koliko je uspješna ta vladajuća većina to se vidi iz izbora u izbore u odnosu na povjerenje građana koje dobijamo upravo to smo vidjeli na parlamentarnim izborima 2016. godine. Mi možemo imati različite poglede na ono što su ekonomski aspekti, ukupno makro i mikro ekonomski aspekti, i možemo imati različite poglede na ono što predstavlja zapravo izmjene i dopune ovog Zakona o budžetu ili sam rebalans budžeta i ova odluka o zaduženju. Vjerujte da mislim da bilo kakva prezentacija koja dolazi iz ovog dijela sale ili iz ovog dijela sale neće poremetiti sliku građanima ukupnom ekonomskom stanju našoj državi, a rekao bih i da tu postoje neke činjenice koje se ne mogu zanemariti niti pobiti. Neću govoriti ni u superlativu previše, ali ću pokušati da dam i možda jedan kritički osvrt na određene stvari.

Prije svega, da podvučemo dvije stvari, one se odnose na izmjene i dopune Zakona o budžetu zbog čega se dešavaju, čuli smo to i od Vas uvaženi ministre, upravo zbog stvaranja rezerve povećanja minimalne zarade, refinansiranja duga i vidjeli smo da što se tiče odluke o zaduženju da ćemo pod mnogo povoljnijim uslovima da se zadužimo i da to nije nikakva vanredna okolnost niti aktivnost Ministarstva finansija. Sama riječ zaduživanje često se negativno konotira i ne izaziva, da kažemo, pozitivna osjećanja, ali sa druge strane ako imamo za primjer da se zadužimo po kvalitetnijim uslovima tokom ove godine kod međunarodnih, da kažemo, institucija ili na domaćem tržištu zašto to da ne uradimo iz prostog razloga što na duži rok možda i na nekih 10 godina možemo da uštedimo od 120 do 150 miliona eura.

Dozvolite mi još da polemishem sa jednom činjenicom koja se odnosi na alternativu

ovakvom vođenju načina politike koju mi vodimo. Svi se mi ovdje kandidujemo na političkom tržištu i predstavljamo, da kažemo, politiku kojoj pripadamo na neki način kvalitetan. Opozicija se trudi da se kandiduje kod građana i da predstavi neki svoj program i razvoj ekonomije u državi. Ja ne znam kakvu su oni alternativu konkretno ponudili građanima ako postoji situacija na primjer da evo samo ću znači jedan navesti primjer da u primorskim opštinama ne mogu da se dogovore ni oko čega. Zamislite tek šta bi se desilo da počnu da upravljaju ukupnim državnim resursima ili da vode državnu politiku. To je samo znači jedan primjer.

Dozvolite da polemišem i sa drugom tezom koja se ovdje govorila zbog čega se Crna Gora zaduživala u prethodnom periodu i gdje je Crna Gora bila 2006. godine, a gdje je 2019. godine. Ja mislim da je urađeno dosta. Je li urađeno dovoljno, mislim da nije. Da li građani žive bolje u odnosu na 2006. godinu, mislim da žive bolje ukupno, da kažemo, ukupno životni standard građana. Ovo ne govorimo o platama, prosječnim platama i penzijama, nego govorimo o ukupnom životnom standardu građana. Kada bi govorili o tim projektima koji su urađeni samo u prethodnom periodu mogli bismo mnogo toga da kažemo. Gdje je novac ako pogledamo na primjer da je urađen Regionalni vodovod, ako pogledamo tunel Sozina, ako pogledamo jedan put koji je vrijedan preko 100 miliona od Risna do Žabljaka, ako pogledamo danas vjetroelektrane, ako vidimo izgradnju autoputa Bar-Boljare, ako vidimo sve te krupne infrastrukturne projekte onda će svi građani Crne Gore kazati da to je dobro što je urađeno i to utiče ukupno na generisanje jedne nove ekonomske vrijednosti u Crnoj Gori i na podizanje kvaliteta života svih građana.

U prethodnom periodu smo imali redovnost isplata penzija i plata. Ovdje su neke kolege iz opozicije govorile u 2019. godini da govorimo o redovnosti isplata penzija i plata, ja mislim da je to dobra činjenica. Mislim da je to dobra činjenica iz prostog razloga što smo kreirali takav ambijent u kojem možemo da pokrijemo iz tekućih prihoda tekuću potrošnju i onda se zadužujemo isključivo za finansiranje nekih krupnih kapitalnih investicija. Opet sa druge strane moramo poseban monitoring i pažnju posvetiti upravo ovom problemu euro obveznica koje čine 30% državnog duga, moramo posebnu pažnju posvetiti pitanju sive ekonomije. Neke su procjene da tu imamo oko 600 ili 700 miliona da čini taj dio sive ekonomije. Neki kažu da je to i više. Mislim da to ne možemo nikako spriječiti niti učiniti boljim stvari na ovom planu isključivo /prekid/ ovdje donijeli skoro u Parlamentu, odnosno nijesmo donijeli nego usvojili, radi se o Zakonu o fiskalizaciji koji će sigurno doprinijeti uvećanju prihoda između 13 i 17 miliona .

Takođe, pomenuću još jednu stvar da je veoma bitno da imamo strane direktne investicije što je veoma bitno i pročitacu jedan podatak koji je objavila Vlada Crne Gore da je Crna Gora najbolje rangirana zemlja regiona na listi globalnog indeksa otvorenosti ekonomija i da se Crna Gora nalazi na 48 mjestu ispred Hrvatske. To dovoljno govori da ipak postoji ispravnost ove politike koju vodimo i da nema nikakve potrebe da nešto pretjerano u superlativu pričamo, iz prostog razloga što građani to najbolje to vide u vidu povjerenja koje nam ukazuju iz godine u godinu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.07.19 19:30:39)

Hvala, poslaniče Živković.

Poslanik Radonjić, poslije poslanika Radonjića nek se pripremi poslanica Vuković, poslanik Branko Radulović, poslanik Predrag Sekulić, poslanik Milan Knežević, Nikola Divanović i Andrija Mandić.

Kolega Radonjić, izvolite.

GORAN RADONJIĆ (29.07.19 19:31:05)

Zahvaljujem.

Dakle, ako smo čuli više puta da je cilj ekonomske politike, kako se kaže, povećanje životnog standarda, valjda je prirodno da se zapitamo koliko se taj cilj ostvaruje. Valjda svi vidimo da su socijalne razlike sve veće, bezbroj je primjera i kakav je odnos vlastodržaca, da se sjetimo samo jednog incidenta to je ona čuvena izjava, da je gorivo luksuz. Dakle, toliko smo

prosperitentni da nam je gorivo luksuz.

Svakih tri mjeseca prosječno mi raspravljamo ovdje o budžetu, bilo da se on usvaja, bilo da je rebalans jedan pa drugi, tako je bilo i prošle godine, dva puta. Dakle, možemo da načelno, jednu zamjerku damo, kako se ovdje uopšte planira, da li je neko u stanju uopšte da planira duže od tri mjeseca. Mora se reći, barem uzgred, a veoma važno, ali ponovljeno mnogo puta, ali se mora ponovo reći, dakle, naplata poreza. Nama se zaklinje, periodično, poneko da je prava mjera patriotizma plaćati porez, pa onda ovdje ispada da država ne voli samu sebe imajući u vidu da mnoge državne firme duguju porez. Da ne govorim ovdje o nekim firmama povlašćenim koje duguju, znamo i sami, u pitanju su stotine miliona evra.

Navodno, ovdje se kaže da se opredjeljuje više za zdravstvo i to 10 miliona, pa se govori da je to valjda problem što konstantno raste potrošnja lijekova, a to je opet uzrokovano time što naše stanovništvo stari. Za našu vlast problem je starenje našeg stanovništva. Valjda bi bolje bilo da ne žive toliko dugo naši ljudi, i isto tako porast hroničnih bolesnika. Odgovorna država bi se pozabavila tim pitanjem vrlo ozbiljno. Zašto imamo sve više hroničnih bolesnika? Da nije možda jedan od razloga zagađenje životne sredine, u nekim gradovima naročito, recimo u Pljevljima? Da nije možda osiromašeni uranijum jedan od razloga pojave najtežih bolesti i onih hroničnih i onih akutnih? Zašto se ovdje odbija uporno naš predlog da se ispita koliko ima osiromašenog uranijuma i koliko je on djelovao na naše zdravlje, svih nas?

Takođe, moram da kažem, mi iz Ujedinjene Crne Gore više puta smo argumentovano, sa brojkama pokazivali koliko je razlika u cijenama lijekova u Crnoj Gori i recimo u Srbiji i koliko su ovdje neopravdano skupi lijekovi. Vrlo je neumjesna, pa bih rekao i nekorektna izjava ministra finansija da je do veće potrošnje lijekova došlo zbog njihove veće dostupnosti, to smo čuli od nekih drugih. Valjda bi bilo bolje da se sakriju lijekovi, tada bi se manje trošilo.

Takođe, kao jedan od razloga za rebalans daje nam se optimizacija javne uprave. Naprotiv, podaci su da se povećava javna uprava. Povećava se i broj zaposlenih u javnom sektoru, pa recimo i u ovoj zgradi. Razlog za rebalans je isto tako i subvencija za zapošljavanje lica sa invaliditetom. To je takođe, nešto što je nedopustivo da se daje ovdje kao razlog, jer se godinama ogromna, radi se o milionima evra, sredstva koja plaćaju brojne firme koje ne zapošljavaju lica sa invaliditetom, umjesto da se koriste kako je zakonom predviđeno za podsticanje zapošljavanja lica sa invaliditetom, troše za druge svrhe. Sada, ni manje ni više nego je potreban rebalans da bi se podsticalo zapošljavanje lica sa invaliditetom. Kakav je ovdje položaj lica sa invaliditetom, brojni primjeri nam govore, koliko su dostupne institucije, zgrade, hoteli. Ima li negdje lice sa invaliditetom priliku da prespava u nekom hotelu od toliko stotine hotela koje mi imamo, da li mu je dostupno nešto? Da ne govorim kakav je položaj lica sa autizmom, da li imaju čemu da se nadaju njihovi roditelji te djece? Šta će biti kad ne bude više tih roditelja? Da li imamo mjesta na kome će ona moći da borave i da budu minimalno srećni i zadovoljni? Nije valjda da je "Komanski most" sudbina naše djece.

Predsjednik Vlade izjavio je da je rebalans budžeta i zato što bi, što Vlada želi da interveniše i sanira finansijske probleme Opštine Ulcinj koja je došla u nezavidnu situaciju. Zar ne treba neko da odgovara zbog te nezavidne situacije? U vezi sa tim kao veliki društveni problem, moram da pomenem podatke koji su u javnosti, a to je, da je prošle godine četiri mjeseca uoči predsjedničkih izbora iz budžetske rezerve dato 1.650.000 evra opštinama i to onima gdje je vladajuća koalicija ona koja je i na državnom nivou. Dakle, Bijelom Polju i Rožajama po pola miliona, Pljevljima 400 hiljada, Ulcinju 250 hiljada. Molim vas, da mi ministar odgovori kao građaninu i kao predstavniku građana, da li je ovo istina? Dakle, mislim da ste obavezni da tu informaciju date, jer to bi onda dovelo u pitanje ovo hvaljenje da građani podržavaju ovu vlast. Možda je to malo podstaknuto i nekim mjerama koje nisu baš zakonite. Da li je možda to glavni razlog ovog rebalansa, pet miliona povećanje budžetske rezerve? Da li će možda i krajem godine ili uoči izbora iduće godine da se koristi za injekciju finansijsku koja će uticati na izbornu volju građana?

Takođe, 12 miliona evra, ako sam dobro zapamtio je povećanje transferima, institucijama, pojedincima, NVO i javnom sektoru. Čemu služi to povećanje, zašto se ono daje?

Vrijeme, molim ....

GORAN RADONJIĆ (29.07.19 19:36:34)

Evo, završavam.

Kaže se - sredstva za sprovođenje dodatnih i nepredvidljivih radova. Zar ima nepredvidljivih radova na projektu milenijuma, sa planom, projektom, sa revizijom, sa stručnjacima ili je možda zaboravljena jedna petlja ili možda ima još po nešto što je zaboravljeno? Dakle, naša situacija, nažalost, daleko je od one koja je poželjna, daleko je od one kakva se slika ovdje iz klupa, već je rekao kolega, mnogo bolje i realnije daje sliku, ali daleko je i to od realnog, iz onoga ko je predložio dobijamo to od ministra, od njegovih saradnika u javnosti, nego što čujemo ovdje. Ovdje ispade da smo mi kao Monako. Zar nije za zabrinjavanje to što smo mi 500 miliona sad u obavezi da se ponovo zadužimo, da refinansiramo? Zašto mi ne ulažemo u nešto što će vratiti taj dug, kad ćemo da smanjimo taj dug? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 19:37:33)

Hvala.

Za komentar se javila koleginica.

Izvolite, koleginice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (29.07.19 19:37:38)

U ime Kluba Demokratskog fronta tražimo pauzu od pola sata za konsultacije. Znači, do 20.05 h.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 19:37:48)

U redu, onda dajem pauzu do 20.05 h.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 20:10:26)

Poštovane koleginice poslanice, poštovani poslanici nastavljamo poslije ove pauze.

Kao što sam najavio prije pauze poslanica Aleksandra Vuković je sljedeća i nek se pripremi poslanik Branko Radulović.

Poslanice Vuković, imate riječ. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.07.19 20:10:42)

Hvala vam.

Uvaženi potpredsjedniče često vas optužuju da ne razumijete dobro naše diskusije pa bih vas ja zamolili samo jednu malu ispravku u vezi sa vašim jezikom. Pošto Vi nas poslanice nazivate poslaniče, mogli biste to možda rodno promijeniti pa nas nazivati ubuduće poslanice, a inače ja imam potpuno razumijevanje za to da vi ovaj svoj sekundarni crnogorski jezik vrlo dobro zborite i vrlo nas dobro razumijete. Sada hoćete da mi odgovorite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 20:11:12)

Poslanice Vuković, ja bih Vas zamolio da me ne nazivate potpredsjedavajući neki put, tako da ćemo se ispraviti skupa.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.07.19 20:11:25)

Hvala vam potpredsjedniče.

Kažu da su mi svojstveni lapsusi, ali možda je bolje i praviti lapsuse nego bili lapsus u politici.

Dakle, počela bih svoju diskusiju time da možda baš upotrijebim jedan aforizam s obzirom na dugotrajnost rasprave u vezi sa budžetom, odnosno rebalansom i zaduživanjem, zbog toga što je aforizam dribling duha na malom prostoru, a to je pričaju priče koje je na njih liče. Kada biste slušali naše opozicione kolege onda biste imali pretpostavku da oni zamišljaju da je Crna Gora 2006. godine kada je postala nezavisna država hrupila iz nekog Eldorada ili Elizijuma, da je imala neko kornukopiju tada, odnosno rog obilja, da je u bivšoj Jugoslaviji Crna Gora bila neka biljka izobiljka čiji se u stvari državni trezor punio na neko čarobno - sezame otvori se. Ali uvaženi građani nije bilo tako. Nije bilo tako, Crna Gora je bila jedna od najsiromašnijih država u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji i ako imamo u vidu da je od samo 1975. do 1980. godine spoljni dug SFRJ porastao sa šest na šesnaest milijardi i ako imamo u vidu da je 1987. godine iznosio oko 21 milijardu onda jednostavno moramo znati da države koje su nastale nakon raspada Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije su imale oko 133 milijardi eura duga što je devet puta više nego 1991. godine. Zašto ovo govorim? Zato što danas Hrvatska, Slovenija, Srbija imaju pojedinačno veći spoljni dug nego što je bio za cijelu SFRJ.

Naime, Crna Gora tada, kako ja čitam knjige koje se odnose na Crnu Goru u tom periodu gotovo da se i nije nešto naročito računala u državu, na žalost tako smo tretirani i u obje, ne baš u ovoj drugoj, ali u obje Jugoslavije. Tako da jednostavno Crna Gora nije bila u statistici zavedena i ne možemo pratiti njen ekonomski razvoj do nekog visokog stepena, ali ono što jeste istina jeste danas su najzaduženije države iz ovoga regiona Slovenija i Hrvatska, to je činjanice, a da spoljni dug nemaju samo dvije države, a to u stvari nijesu države nego je to jedna pokrajina ili grad u Kini Makao i taj Makao nema spoljni dug. Dakle, samo Makao nema spoljni dug, a danas su pominjali Japan kao najbogatiju državu, a Japan upravo ima dug 200% u odnosu na BDP, što je veoma čudno. Dakle, ne možemo praviti takve neke šarene paralele i onda dobijamo jednu papazjaniju u kojoj se naši građani zaista ne mogu snaći. S obzirom na ekonomske prilike u datim državama, dakle, imamo samo taj Makao koji u suštini spoljnog duga nema samo zato što 45 milijardi eura godišnje zarađuje zahvaljujući veoma razvijenoj kockarskoj industriji ako možemo tako reći. Ne daj bože da se u Crnoj Gori u okviru nekog hotela, čuli smo kada se govori o Mamuli otvori kockarnica kao izvor prihoda, odmah bi bilo da tu nešto ne valja.

Dakle, ovo o čemu govorim, govorim zbog toga što ako bismo računali na razvijenost države prema njenom spoljnom dugu onda bismo došli zaista u jednu kontradikciju s obzirom na to da danas u regionu najmanji spoljni dug imaju Kosovo i Bosna i Hercegovina. Znači li to da su Kosovo, Bosna i Hercegovina najrazvijenije države Zapadnog Balkana? Ne znači. Znači li to da ako su Kosovo kroz istoriju i Bosna i Hercegovina i Makedonija imale najmanji spoljni dug i u SFRJ da su najrazvijenije države? Ne. Ovaj spoljni dug u stvari mi imamo zbog toga što želimo da vršimo zajam, odnosno pozajmljivanje da bismo oporavili svoje finansije, da bismo dobili bolja kreditna sredstva i zbog toga treba našim građanima govoriti jednostavnim jezikom, jer oni zaista često pretpostavljam kao ni ja ne razumiju šta je to BDP i pravo da vam kažem za mene je BDP - budimo društveno prisebni kada govorimo o ovako ozbiljnim temama kao što je rebalans budžeta i kada ovakve oštrice i gotovo kame upućujemo Vladi kao da Vlada ne želi najbolje ovoj državi. Da, naravno da ne želimo da Crna Gora postane sivi dom i da postane meka za sivu ekonomiju ako smo čuli od profesora Mihajlovića da u suštini usljed tog cvetanja sive ekonomije imamo gubitak od 800 do 900 miliona, pa možda čak on zebe da je toliko, on kaže da nije milijardu eura. Što znači da ako bismo riješili taj problem, a pokušavamo ga riješiti Zakonom o elektronskoj fiskalizaciji koju smo donijeli, to znači da zaista kao država vodimo računa o tome da postanemo

što bogatije društvo, ali dajte da imamo u vidu što je Crna Gora bila i što jeste danas.

Najzad ono što bih željela kazati u vezi sa ovim najnovim rebalansom jeste da me raduje s obzirom na budžet iz 2018.godine, da je samo za nauku budžet povećan 60% da ne govorim o postocima jer sam rekla da ću izbjegavati brojke kada je u pitanju prosvjeta, kada je u pitanju kultura. Molim vas lijepo Crna Gora prije 30-ak godina, nije imala čak ni sopstvene naučne i kulturne institucije, a kamo li što drugo. Danas ona izdvaja tolika sredstva za kulturu, prosvjetu i nauku što znači da ipak...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 20:16:58)

Hvala.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.07.19 20:17:00)

Prije svega ima jedan razvojni budžet jer evo o autoputu su govorili moje kolege. Zaista bih voljela pošto sam gledala jednu emisiju "Mehanizam duga" na Al džaziri i gledala sam više emisija koje se bave našim autoputom, a poređuju se autoputevi koji se rade u Republici Srpskoj i Srbiji i drugim državama regiona, da kada se upotrebljava ova floskula - put iz niđe u niđe imamo u vidu da smo mi poslanici čiji se govori slušati i za 10 godina.

Dakle, nemojte uvaženi kolega Bulatoviću, hoće. Zamislite ako ste govorili da je nešto put u niđe u niđe da je ustvari put koji vodi Crnu Goru u neđe, u njenu izvjesnu budućnost prije svega. Vi znate da je do ovakve neke podijeljenosti mentaliteteske i indetitetske u Crnoj Gori došlo do nedostatka infrastrukture zato što je naš šever i mentalno i kulturno često bio odvojen od našeg središnjeg i prije svega mediteranskog.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 20:17:57)

Hvala poslanice Vuković.

Kolega Radulović, Vi ste sljedeći, neka se pripremi kolega Predrag Sekulić. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (29.07.19 20:18:09)

Poštovani građani Crne Gore, još u mojim ušima zuji i tresem se na nešto što je Slaven rekao i mnogi drugi, život se završava sa krugom i jedna od najhumanijih stvari u svijetu je da čovjekov zemaljski život otiđe sa malo boli, fizičke boli, sa više ljepote i porodične i da je jednostavno tako. Rodio sam se u jednoj bolnici koja je bila bliska i susjedna sa onom što je Slaven rekao, to je poraz Crne Gore. Bio sam i u nekim intervencijama i vidio sam kako se podnosi bol i vidio sam kako se prolazi kroz taj tunel od četiri, pet dana, šest dana, što znači injekcija, što znači pomoć ljekarska sestri. Vidio sam kako se kupuju ljekovi, pitao sam se tako mi bog pomogao, kako one ljekove koje moja ćerka mi kaže tata kupi može kupiti neko ko nije situiran kao ja. Samo sam htio da kažem, ovu moj bol za onim zato što jednostavno vidim da moj nekakvi ciklus se završava i sa Starom Varoši i sa nekim istinama i sa nekim potrebama. Svi ćete drugari manje više, brže ili ranije, slušajte me dobro noćas što sam vam rekao, doći u toj situaciju. Crna Gora nije humana, nije ljudska, nije poštena sa te strane.

Minsitre, čujte ovo što Vam kažem. Omogućite ljudima da otiđu sa ovoga svijeta sa manje boli oni u najvećim patnjama zbog nemaštine pojedini umiru. Ja sam posvetio ovome život, ja sam u najvećoj mjeri i u politici zbog ovog, želio sam i vratio se u Crnu Goru zbog ovoga. Želio sam da Crna Gora bude država u kojoj će se raditi, u kojoj će se zaboraviti ta istina najveća i ta najveća dilema i ta nezvjesnost kako i što kad se završava krug. Kroz stvaralaštvo, kroz kreativnost, kroz rad, kroz davanja zajedništvu, uzimanje manje ili više. Ljudi mi se nalazimo u najstrašnim

problemima, kad neko počne da mi barata sa brojevima ja znam sa brojevima, to mi je u krvi. Ministre, slušajte i kažite mi slobodno svaki put - nije tako ili je bar tako. Ovo je kako žive ljudi danas u Evropi, pogledajte tu razliku ovo je Balkan. MMF koji je najviše predviđao i najviše bio tolerantan on predviđa za Crnu Goru strmoglavi pad u sljedećih nekoliko godina, bićemo zemlja bez perspektive, mi ćemo zemlja biti gdje će naši najvitalniji odlaziti. Će će naši umirati sa još više boli, Će će imati sve više siromaštva i svega ostalog.

Slušajte dalje.

Ovo je čuveni, no ću se ja sutra sa njim raspraviti, rekao guverner, sve manje ljudi vjeruje u tržište novca, da ne pričam dalje ili su preskupe kamate. Ovo što sam rekao ovo su naše obaveze, nama nema puta u razvijene zemlje bez nekoliko stvari bez pet milijardi minsitre. Mi moramo bez drugih stvari, pet milijardi da imamo, tri i kusur za tri infrastrukturna skoro dvije milijarde, kada sam zborio ljudi naplaćujte ekološku katastrofu onoga glaziranog iz KAP-a, pa onoga Rusa, sve je to ostalo. Pogledajte ljudi ove dvije stvari. Kad mi neko reče kamata, pogledajte Će je Crna Gora, a Će susjedna Hrvatska, ovo ovdje ljudi grade Pelješac i more. Pogledajte minstre kolike su naše kamate, koliko je naše skupo zato što smo nesigurni, zato što neznamo ili zbog drugih stvari, 85% Evropska unija, 0,6% Evropska investiciona banka daje pare.

Gledajte 0,6% neće da daje više zbog kineskih, ali imaju Investicioni razvoji fond i imaju svoj fond koji se kreće od 0 do 9%. Završiću sa ovim. Naš put je ministre ili ovo ili ovo. Siromaštvo i kataklizma nema para ni za lijekove, nema para ni za kapitalne investicije, nema para ni za vraćanje svega. Ministre samo zahvaljujući vama ima određeni poreske discipline, ostalo ništa nama bez /prekid/ nema ništa, ako nijesu prave investicije ovo su ove isctane, mi ćemo imati veći javni dug nećemo imati efekte. Mi moramo da imamo veće relativni javni dug, ali GDP još jači, još jaču strukturu. Mi moramo da otrijeznimo glavu i da pričamo istinu, dosta više politike.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 20:24:36)

Hvala, poslaniče Raduloviću.

Poslaniče Sekulić, Vaše vrijeme počinje.

Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (29.07.19 20:24:46)

Hvala vam.

Gospodine potpredsjedniče, uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege,

Nakon skoro šest sati rasprave teško je reći nešto novo. U svakom slučaju pokušaću da rasvijetlim ova otvorena pitanja koja su posebno otvorile neke kolege iz opozicije na način da budemo nešto jasniji i precizniji. Znači, moram da kažem da počnem od onog početka u ekonomiji, novac je roba, istina univerzalna roba ali opet roba i cijena koštanja te robe je kamata. Naravno ukoliko možete nešto da kupite jeftinije kupićete to jeftinije, a ne skuplje i to je dobar potez odgovorne Vlade kada se zadužuje po povoljnijim uslovima da bi refinansirala stare kredite. To je već rečeno u nekoliko navrata. Naravno, ostaje pitanje da li bi naše kolege iz opozicije da su na mjesto sadašnje Vlade možda drugačije trošili novac, vjerujem da bi makar iz ovoga što smo čuli do sada, ali dozvolićete da su nama građani dali povjerenje i da smo mi odlučili da trošimo na ovaj način. Posjećanje, nijesmo imali politički konsenzus u ovom Parlamentu vezano za izgradnju autoputa, ali smo imali društveni konsenzus. Čini mi se da su građani Crne Gore, posebno građani sa sjevera bili mnogo realniji, mudriji u svom zahtjevu da gradimo autoput nego što su to bili naše kolege iz opozicije. Jer znamo da u koliko ne budemo gradili autoput ostaćemo negdje na repu svih događaja. Znači nećemo moći da računamo na nove investicije, nećemo moći da računamo na sve ono na što danas računaju moderne evropske države.

Znači Crna Gora je bila jedina država bivše SFRJ koja nije imala ni jedan kilometar izgrađenog autoputa. Zašto ovo pominjem. Zato što smo imali uoči referendumu određene, čak i doskočice naših kolega iz opozicije - zaboga kakva je to država koja nema kilometar autoputa.

Valjda su zaboravili da državu ne čine autoputevi nego državu čine teritorije, stanovništvo, osjećaj pripadnosti, itd. Ali, čini mi se da osnovno nerazumijevanje, kada govorimo o ekonomskim temama u ovom parlamentu, od dijela kolega iz opozicije dolazi zbog činjenice da smo dokazali i pokazali da Crna Gora može da živi od svoga rada i ne samo da živi, da može da napreduje, ekonomski da napreduje od svoga rada. Naravno, lako ćemo se složiti oko toga da sve ovo što je do sad urađeno nije dovoljno. Ali, uvažene kolege, mislim da neke brojke mogu da nam pomognu u onome što je pitanje razumijevanja, jer ako se ne razumijemo mi i vi, odnosno ako drugačije gledamo na stvari ajmo da pitamo one koji to gledaju sa strane, znači one koji nam mogu pomoći da budemo malo objektivniji. Govorim zadnje dvije godine da ne bude sad da smo uzeli period od 10 godina ili 18 godina ili nešto duže.

Rast bruto društvenog proizvoda, a poslije ću objasniti malo više tu priču o bruto društvenom proizvodu, samo 2016-2018. godina, podaci Svjetske banke, u Crnoj Gori je rast bruto društvenog proizvoda bio po stopi od 9,3% ove dvije godine - Kosovo 8,6, Albanija 8,2; Bosna i Srbija 6,3%; Makedonija 2,9%. Zaista mislim da bruto društveni proizvod određuje društveno bogatstvo jednog, uostalom to negdje i predajem studentima, određuje društveno bogatstvo jedne države. I naravno, pitanje zašto sad, to je često pitanje, zašto nam sad ne rastu plate onako kako i životni standard onako kako raste bruto društveni proizvod. Dozvolite da je ova vlada pokazala ipak jednu finansijsku odgovornost i fiskalnu odgovornost prije svega. Znači, ušli smo u veliki projekat investicija, radimo na smanjenju javnoga duga, sve su to razlozi zbog kojih ne smijemo da uđemo u povećanje javne potrošnje. Naprotiv, Vlada Crne Gore će uvijek imati podršku kada govorimo o smanju javne potrošnje. I naravno, Vlada Crne Gore će uvijek i državni organi će imati podršku kada govorimo o smanjenju sive ekonomije. To je nešto što je zadatak svih nas i vjerujem da set zakona o kojima smo prethodno razgovarali će doprinijeti da sive ekonomije bude manje. Ne želim da licitiram, kažem još jedanput koji je procenat sive ekonomije, koliko država gubi zbog sive ekonomije, ali čini mi se da imamo negdje društveni konsenzus oko toga da sivu ekonomiju zajednički moramo da smanjujemo i naravno novi investicioni ciklus. Jer autoput moramo završavati, bez obzira da li se slagalil oko toga da li je on bio potreban Crnoj Gori ili nije, mi smatramo da je bio potreban Crnoj Gori i tu nemamo nikakve dileme.

Naravno, ono što nas očekuje investicioni ciklus kad je u pitanju energetika, ja zaista vjerujem u to da Crna Gora ne samo da ima razvojnu šansu nego da je brojne razvojne šanse do sada propustila. I čini mi se da tu nemamo nikakvog nerazumijevanja. Ali kad dođemo do konkretnih projekata onda naše kolege iz opozicije imaju hiljade zamjerki za taj projekat, imaju hiljadu zamjerki kao što su imali kad je u pitanju bila izgradnja autoputa, ili kad je bilo pitanje izgradnja Sozine, ili ulaganje u Regionalni vodovod, itd. itd. Ali, kažem još jedanput, čini mi se da zaboravljamo da u Parlamentu treba da se čuju različita mišljenja i treba da postoji razlika između vlasti i opozicije. Kažem još jedanput, za godinu dana ćemo ići na provjeru, znači svi zajedno na izborima, da vidimo da li su potezi Vlade Crne Gore bili dobri ili nijesu. Ali, ono što moramo da znamo jeste da je ova vlada fiskalno odgovorna sa jedne strane, a sa druge strane imamo sve ono što /prekid/... Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 20:30:55)

Hvala poslaniče Sekulić.

Sada je poslanik Milan Knežević, nek se pripremi poslanik Momčilo Martinović.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.07.19 20:31:09)

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u,

Mene ova današnja rasprava neodoljivo podsjeća na dvorenje pokojnika. Čitava Crna Gora vidi da je ovdje pred nama potpuno mrtav ladan budžet, sa ove strane Demokratskog fronta već evo pet šest sati ga lelečemo i tužimo, dok kolege iz parlamentarne većine nas ubjeđuju - dobro on jest mrtav, ali je fino našminkan i lijepo izgleda i jedina mu je mana što nije živ. Ovo nije rebalans, ovo je gospodine ministre, dozvolićete mi Vi i ja kao stari robijaš da imam malo siroviji



stil, ovo je debilans. Vi od nas ovdje i od svih građana Crne Gore pravite debile. Ubjeđujete nas da je ovo dobro za nas, pravite zombije koji tumaraju Crnom Gorom i samo ponavljaju mantru koju ponavlja ovdje premijer Duško Marković GDP, GDP, GDP. Gdje god se pojavite u ovim institucijama sistema od ministarstava, sekretarijata, evo i Milutin Simović, gledao je danas krave po Zeti i sa nekim govedima je tamo govorio GDP-u, tepao je govedima GDP, GDP. Znači mi smo se svi pretvorili u jednu zombi mantru GDP-a.

Od sticanja nezavisnosti, gospodine ministre, 2006. do danas zaduženost je četiri milijarde evra sa kamatama, dok je BDP rastao svega 45%. Svaki stanovnik Crne Gore uključujući one novorođene trojke koje ste častili po dvije hiljade evra, prošlu sjednicu Vlade, zaduženi su šest hiljada evra. Znači ta familija koju ste častili dvije hiljade evra po djetetu, dabogda živa i zdrava bila sto godina napunila, će ih samo preusmjeriti u otplatu duga. Takođe, kad je bila državna zajednica zaduženost Crne Gore je bila 700 miliona evra, što znači da ste se vi od 2006. godine, gospodine ministre, zaduživali 192 miliona eura na svaku godinu. Ja osjećam veliko zadovoljstvo što i u ovakvoj privatnoj državi ideja zajedničke države koju smo dominantno mi zastupali u Demokratskom frontu, sa izuzetkom kolega iz Pokreta za promjene, pobijedila, pokazala se održivom, pokazali smo da ste stvorili privatnu državu, privatnu državu fiktivnih faktura i vi se ovdje zadužujete 500 miliona evra. Znači na šta me to posjeća, gospodine ministre, na zavisnika od kocke koji se svaku noć zadužuje, zadužuje sa ozbiljnim kamatama kod zelenaša i jedne noći više neće imati đe da se zaduži jer kamatu na kamatu on više ne može da vraća. I šta mu ostaje, gospodine ministre, ostaje mu skok sa Blažovog mosta, a da ga oni iz pogrebnih usluga Lazović čekaju na Adžove vrbe, to mu ostaje. Znači doveli ste državu Crnu Goru da svi možemo kolektivno da skočimo sa Blažovog mosta, izuzetak je ovih 3 do 4% ovih fiktivnih perača. Samo da ste naplatili ovih dosad dokazanih 300 - 400 fiktivnih faktura o kojima govori Nebojša Medojević me ne bi imali potrebe da se zadužujemo, gospodine ministre. A ko je preteča tih fiktivnih faktura, preteča je bivši gradonačelnik Miomir Mugoša koji u razgovoru sa Roćenom -kako ste stvarali nezavisnu Crnu Goru, tako se zove ciklus, kaže da više on nema obraza da pravi lažne fakture Rusima jer se i on umorio od lažavina. E zamislite kad Mugoša više nema obraza da krade i nema obraza da laže, zamislite koliko je tu bilo pokradeno i kakva je to pohara i pljačka bila. To je državni udar, gospodine ministre, ova gospoda.

Evo da vam ja kažem kako ćete da nadomjestite ovaj minus od 500 miliona. Pođite prvo kod Aca Đukanovića, pa pođite kod Blaža Đukanovića, pa pođite kod Edina Kolarevića, pa pođite u Televiziju Crne Gore, pa pođite kod Brana Mićunovića, pa pođite na ovu kuću koja košta 10 miliona, dvije hiljade kvadrata koja je ničija kuća. Evo imamo ekskluzivu da i Radio Televizija Crne Gore pere pare, a njihova novinarka, danas dobijamo saopštenje, ona kaže Tijana Čoso, znači stečajni upravnik Tijana Čoso učestvuje u pranju novca tako što eliminiše firme koje učestvuju u pranju novca, odnosno odvodi ih u stečaj, kaže - moje ime je zloupotrebjeno. Tako je, njeno ime je zloupotrebjeno jer nije dala saglasnost ovima da je pomenu, a nije rekla da će da ih tuži i onda dobijemo saopštenje Televizije Crne Gore - Tijana Čoso kod nas radi od 8 do 4. U slobodno vrijeme ona je stečajni upravnik, u slobodno vrijeme pere pare. I sad, šta ja treba da uradim, da uskliknem kao papa, polako te ili da pozovem predsjednika Višega suda Borisa Savića da ga pitam - spavaš li mirno Borise Saviću. Ili treba da stavite čitav Demokratski front u zatvor zato što smo vas uhvatili u krađi, je li tako. I čitava ta priča, završavam, o Crnoj Gori kao regionalnom tigru, regionalnom lavu. Znači li šta je Crna Gora u ovom smislu sad - žaba i to ne ona kreketuša što skače, nego kornjača koja je izašla na autoput i samo je pitanje trenutka kad će da je spršte.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 20:36:54)

Hvala kolega Knežević. Kolega Martinović je sljedeći govornik, nek se pripremi kolega Andrija Mandić.

MOMČILO MARTINOVIĆ (29.07.19 20:37:05)

Zahvaljujem puno predsjedavajući.

Pozdravljam vas uvažene kolegice i kolege poslanici,  
Poštovani ministre sa saradnicima, uvaženi građani.

Dozvolite mi da napravim jedan svoj osvrt na tretiranu temu danas, a to jeste ovaj dio vezano za rebalans budžeta za 2019. godinu. Prije nego što krenem sa ovim mojim zapažanjima na samom početku ću reći da me raduje da se u ovo doba godine dešava rebalans, da nismo došli u fazi da ga radimo negdje na jesen ili pred kraj godine, što znači da odgovorno planirate i odgovorno pravite korake koji, prije svega, će obezbijediti nešto što nas očekuje na jesen. Dakle, najprije želim da vas pozdravim i izrazim zadovoljstvo što sam već uradio i da iskažem zadovoljstvo oko ovog upravo o čemu sam govorio, a to jeste izmjena budžeta, odnosno rebalans budžeta za 2019. godinu. Kažem zadovoljstvo jer iznad svega vjerujem kako ovaj rebalans predstavlja novi korak kad je u pitanju odgovornost pri realizaciji državne ekonomske politike. Siguran sam da se svi dobro sjećamo, nije bilo tako davno kada smo ovdje razmatrali predlog ovogodišnjeg budžeta koji je tada bio projektovan u visini 2,38 milijardi eura. Tada smo, između ostalog, mogli čuti dominantne stavove da budžet izvan svega ima razvojnu komponentu što je bez sumnje predstavljalo veliko ohrabrenje.

No, rebalans o kojem danas govorimo sa sobom nosi još čitav niz pozitivnih momenata koje ne samo dodatno potvrđuju navedenu karakteristiku već iznad svega govori o ozbiljnoj i odgovornoj fiskalnoj politici koju u kontinuitetu sprovodi Vlada Crne Gore. Da je tako jasno ukazuju činjenice kako ovaj rebalans, uz ostalo, motivisan nedavnim povećanjima minimalne zarade, težnjom da država refinansira postojeći dug i stvori fisklanu rezervu, ali i realizacijom mjera optimizacije broja zaposlenih u javnom sektoru. Nadalje, posebno me raduje i to što je ovim aktom predviđeni instrumenti podrške za nekoliko lokalnih zajednica i projekata od značaja na lokalnom nivou. Sve navedeno ukazuje kako ove izmjene predstavljaju samo nastavak progresivnog rukovođenja javnim finansijama, a taj pristup do sada već je dao niz zapaženih rezultata koji nisu registrovani samo na nacionalnom već i na širem nivou. Podsjetiću da je 2017. godine došlo do promjene trenda iz deficita u suficit tekućeg budžeta.

Svjedoci smo da je upravo Eurostat ukazao da je prošle godine u Crnoj Gori dodatno porastao BDP po stanovniku, prema standardu kupovne moći koji je najveći prema zemljama u regionu. Istovremeno registrovani rast BDP-a, s obzirom na to da je 2018. godine dostigao stopu od 4,9%. Najzad prošle godine prihodi Crne Gore u oblasti turizma iznosili su više od milijardu eura. Ti podaci, ne samo da ohrabruju već jesu svojevrsno svjedočanstvo da je trasiranje puta Crne Gore u sferi ekonomske politike najoptimalniji mogući pravac.

Uvažene građanke i građani, isčitavajući dokument koji je danas pred nama, poredeći ga sa postojećim Zakonom o budžetu, a prije svega analizirajući parametre koji se tiče ekonomske politike, nemam dilemu da Vlada Crne Gore uz podršku ovog zakonodavnog doma realizuje mjere čije će benefite osjetiti građani dugoročno. Da je tako, najbolje govori analiza po sektorima ali i činjenica da svjedočimo rastu budžetskih prihoda i smanjenju budžetskog deficita. Da je tako govori činjenica kako Vlada Crne Gore ovogodišnju tekuću budžetsku potrošnju finansira iz izvornih prihoda. Siguran sam da aktuelna ulaganja možemo ocijeniti kao krajnje održiva, počevši od auto puta preko zdravstva, obrazovanja, sve do ulaganja u kulturu i sport. Država pokazuje krajnje senzibilan odnos prema raznorodnim sektorima pružajući na taj način i svojevrsan podsticaj lokalnom razvoju.

Imajući to u vidu potpuno sam uvjeren da ćemo po završetku ove fiskalne godine, upravo govoreći o realizaciji mjera iz akta koji je pred nama danas, nedvosmisleno konstatovati kako smo svi zajedno napravili još jedan korak unaprijed. Iz tog razloga nemam sumnju da izmjene Zakona o budžetu zaslužuju punu podršku od nas poslanika /prekid/ aspotnutnu posvećenost nacionalnoj fiskalnoj i ekonomskoj politici koja jeste temelj budućeg razvoja Crne Gore. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 20:41:43)

Hvala poslaniče Martinović.

Sada riječ ima poslanik Andrija Mandić, nek se pripremi poslanik Miloš Nikolić.

ANDRIJA MANDIĆ (29.07.19 20:41:51)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Mi danas raspravljamo, evo čitav dan, o rebalansu budžeta i ono što je interesantno i što ja mislim da bi ministar uradio najrađe da može, da nije naredna godina izborna i da njegove moći nijesu ograničene u samoj Vladi, da bi on krenuo potpuno drugim putem umjesto ovog zaduživanja od 500 miliona i servisiranja prethodnih dugova. Shvatajući da ulazimo u spiralu zaduženja koja će biti nepovratna kad pređemo 80%, da postajemo jedna veoma nestabilna ekonomija i da bi ministar povukao jedan odgovorni potez da nema tih izbora, nego da smanji plate u javnom sektoru, da smanji penzije, da nekako konsoliduje javne finansije i to bi bio potez odgovorne vlade.

Međutim mi znamo da u Crnoj Gori nemamo odgovornu Vladu nego imamo kampanje, imamo izbore, ali ono što je važno za kampanje, što je važno za izbore, sjećam se prije 20-ak godina kada se krenulo ovim putem i kada je krenulo promovisanje suverene Crne Gore, a blaćenje, gađenje i gađanje tadašnje zajedničke države, krenule su one sjajne i strašne kampanje. Sjajne za vas, a strašne za nas, kako je penzija u Crnoj Gori veća nego što je u Srbiji, kako je Srbija imala toliko ratova i nikada se više ne može oporaviti, kako ćemo mi tako mali sa malom ekonomijom, fleksibilnom, ovakom i onakom napraviti prava čuda i evo, poslije izvjesnog vremena vidimo da ta Srbija već za Novu godinu imaće veće plate i penzije nego što ima Crna Gora, a možemo da računamo za godinu dana da će već duboko da nas pretekne i ostavi iza sebe, a da naša ekonomija sve više i više grca. Da naša ekonomija ovdje u Crnoj Gori sve više i više zaostaje, a to mislite da ne primjećuju građani Crne Gore. Sve to oni primjećuju, kao što ste tada zahvaljujući američkom ambasadoru Sklaru, i zahvaljujući Sjedinjenim Američkim Državama dobijali ogromne količine novca da bi upumpali u penzioni fond, da bi platili električnu struju, da bi izvezli aluminijum i da bi napravili vještačku sliku o uspješnoj i sjajnoj crnogorskoj ekonomiji kako bi se ostvario politički cilj samostalnosti Crne Gore, sada imamo potpuno drugačiju situaciju gdje se suočavamo sa posljedicama određenih odluka koje su bile politički i ekonomski štetne za građane Crne Gore.

Pa oni ljudi koji su s velikim oduševljenjem i s velikim entuzijazmom prihvatili tu priču o malom tigru na Balkanu koji će napraviti čuda. Evo i ovdje danas slušamo zadnje obrise te priče kako ćemo još uspješnije, još snažnije u mjesecima koji su pred nama unaprijediti našu ekonomiju. Ja mislim da pravimo, poštovani građani, veliku grešku i vi to dobro znate i ove ankete koje se rade to vrlo dobro bilježe, da je crnogorska ekonomija u strašnom padu, sunovrat nas očekuje, a kriminal i korupcija koji su bili jedni od glavnih razloga zašto se nalazimo u ovako teškoj situaciji on i dalje buja i cveta i podsjećaju nas ti ljudi koji su opljačkali Crnu Goru kako smo došli do ove pozicije. Dakle, mislim da kroz ovo što večeras radimo da je ovo pokušaj krpiljenja bureta koje pušta vodu na sve strane, da pokušavate nekako da se konsolidujete, ali sami znate, kao i ja da nema šanse da ovo sve uspije kako ste predvidjeli, ali je važno kako da se dobiju naredni izbori.

Imaćemo izbore naredne godine, pitanje je kako će se opozicija odnijeti prema njima, da li će uopšte učestvovati na tim izborima, da li će to biti aktivni bojkot, kakva će biti politička situacija i šta će se sve dešavati, a ova priča o tome kako će ekonomija Crne Gore uspješno krenuti što ćemo sada uzeti 500 miliona, do Nove godine možda još 400 miliona pa ćemo se u izbornoj godini zadužiti još nešto, pa ćemo vidjeti da ovi narko dileri i ovi perači para ubace nešto u izborne štabove i da ćemo ponovo biti u poziciji da se veliki broj građana prevvari, mislim da je stvar došla do kraja. Veliko je nezadovoljstvo u Crnoj Gori, ljudi su shvatili i ukapirali da put koji ste im obećali nije tako ružičast, da taj put nije put ni sreće ni blagostanja, nego da je to jedan put velike neizvjesnosti i urušavanja svega što postoji na ovom prostoru. Zato je važno da borba počne od najvažnije stvari. Mislim da je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, a posebno ova najnovija afera o kojoj govori, dominantno zastupa gospodin Nebojša Medojević i predstavlja i govori, i govori u ime svih nas, da ne bi neko izveo pogrešan zaključak, pa da misli da ovo samo radi Nebojša u svoje ime i da ga neko doživljava kao ličnog neprijatelja. Ne, ovo što radi Nebojša to govorimo svi. To je afera koja će da vas košta narednih izbora kada se izvade i raskopaju i otkriju svi kriminalci koji su prali pare, a vidjećete da je najveći broj onih koji drže ovako ruku dok svira himna, ova Sekule Drljevića, a ovamo kad god im se ukaže kakva prilika da ukradu porez ili

da opljačkaju ovu zemlju, ne propušte ni jednu.

Dakle, poštovani građani, ovo večeras što se dešava, ovo je ona pjesma prije konačnog sloma kojeg ne želimo mi iz Demokratskog fronta, da ne bi bilo zabune, mi živimo ovdje, ali mislimo, što prije ovi ljudi odu u opoziciju, što se prije obračunamo sa organizovanim kriminalom i korupcijom, što prije to uradimo, da ćemo moći da krenemo u onom pravcu koji je jedino dobar i siguran za Crnu Goru, a mi dobro znamo koji je to pravac i koje je to okruženje u kojem treba da se nalazi i kreće Crna Gora.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 20:48:17)

Hvala, poslaniče Mandić.

Sada riječ ima Miloš Nikolić i to je posljednji prijavljeni za večeras. Zahvaljujem se, od poslanika, zahvaljujem se u međuvremenu Halilu Dukoviću i kolegini Nadi Drobniak na njihovoj pomoći za racionalizaciju diskusije za večeras. Hvala.

Poslaniče Nikolić, izvolite.

MILOŠ NIKOLIĆ (29.07.19 20:48:38)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Poštovani ministre Radunoviću sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Teško je nakon sedam sati rasprave i kao poslednji reći nešto što do sada nijesmo čuli kada se tiče rebalansa budžeta i ukupnog stanja javnih finansija u Crnoj Gori. Ali, pokušaću kroz par komentara da se osvrnem na ono što su, čini mi se i najmarkantnije negdje teze i analize koje se tiču današnjeg predloga koji je pred nama.

Dakle, što se samog rebalansa tiče on se kao što je već rečeno između ostalog, ali dominantno tiče refinansiranja i u tom kontekstu mislim da se svi zajedno moramo složiti da je riječ o jednom odgovornom potezu koji bismo svi negdje iskoristili i da će Crna Gora na taj način godišnje sačuvati odprilike 12 miliona eura i vjerujem da nije potrebno da ovo naročito dalje obrazlažem.

Što se tiče ukupnog stanja javnih finansija u Crnoj Gori, neko od kolega je rekao da Crna Gora i dalje sama ne plaća sve svoje rashode, to je nažalost tačno. Dakle, i dalje nismo u prilici da možemo sami da platimo sve ono što su naši rashodi, ali je važno da pogledamo kakav je trend otplate naših rashoda. Dakle, Vlada od 2012. do 2016. godine, stvorila je preduslove koje je već ove 2017. iskoristila, da glavnica naših rashoda, odnosno tekuće izdatke možemo da finansiramo sami. Dakle, 2017. godine, uspjeli smo da ostvarimo prvi put nakon 2007. godine, suficit tekućeg budžeta u iznosu od 15 miliona i na taj način stvorili preduslove da najznačajniji izdatak koji generiše otprilike oko milijardu i po eura, zavisno iz godine u godinu pokrивamo sami. Ono što i dalje ne uspijevamo svakako jeste da sami servisiramo ono što su obaveze po osnovu tekućeg budžeta i ono što su određeni anuiteti koji nam kroz dugovanja stižu na naplatu. Upravo ova Vlada koristeći odlične rezultate iz mjera fiskalne konsolidacije stvara pretpostavke da već naredne godine možemo sami finansirati naš kapitalni budžet. Dakle, 2017. godine je suficit, tekuća potrošnja bila je 15 miliona eura, a prošle godine 2018. kako je to ministar Radunović rekao, bio je oko 120, a projekcije za ovu godinu su 180. Ako uzmemo u obzir da prije autoputa kapitalni budžet Crne Gore nikada nije bio veći od 120 miliona, jasno je da se stvaraju pretpostavke da već sa završetkom mandata ove Vlade servisiramo i drugi najveći izdatak koji imamo, a to je kapitalni budžet, odnosno budžet koji služi za razvoj Crne Gore. Valja napomenuti da uz sve ove rezultate koje ste ostvarili i uz sve ove suficite koje imamo u stanju javnih finansija je svakako značajan izdatak bio i otkup akcija Elektroprivrede, i te da bi i rezultati, odnosno mjere fiskalne konsolidacije bile značajno bolje da nije bilo ovog izdatka, ali je po mom mišljenju ovaj izdatak i otkup akcija Elektroprivrede kroz ono što je vrijednost, trenutna vrijednost te firme, jedan od najboljih ekonomskih poteza ukupno ove Vlade.

Dakle, na kraju mandata ove Vlade stvorićemo uslove, da i kapitalni budžet i tekuću

potrošnju finansiramo iz izvornih prihoda, i nažalost ostaje nam i treći izdatak, to je izdatak koji se tiče refinansiranja, odnosno otplate onih dugova koji nam stižu na godišnjem nivou za starija zaduživanja. Upravo naredna Vlada ima mandat da za četiri godine ili u nešto kraćem roku uspije da stvori dovoljan suficit kako bi Crna Gora konačno sve svoje rashode mogla da pokriva sama. Kao što sam rekao, nije riječ o jednostavnom procesu. Negdje sam pročitao da je ukupan deficit budžeta 1993.-1994. godine bio 40%, danas je on na nivou između 2 i 3%. Dakle, riječ je o jednom sistemskom napretku iz godine u godinu i kada pogledamo ovakve tendencije, stanje javnih finansija, mislim da možemo biti izuzetno zadovoljni.

Osim toga polemisalo se i sa temom vezano za rast ekonomije, GDP-a, odnosno BDP-a i negdje se zajednički konstatovalo da je taj rast od 5% bio dobar i da se sad lementira nad tim kako je ove godine svega 3,5%. Sjećamo se svi kada je građen autoput, da su i međunarodni eksperti govorili da će izgradnja autoputa biti preveliko opterećenje za javne finansije, a da se ipak pokazalo da to nije tako, već da nam je gradnja autoputa između ostalog, kao i ostalih kapitalnih projekata poslužila kao generator razvoja za ovaj rast koji smo ostvarili u prethodnom periodu. Sada se postavlja pitanje, šta dalje, a rekao bih da je odgovor vrlo jednostavan. Moramo snažno nastaviti sa daljim projektima koji nas očekuju u Crnoj Gori. Oni se tiču prije svega, kada govorimo o neposrednoj budućnosti i dalje izgradnje dionica autoputa Bar-Boljare, odnosno dionice Mateševno-Andrijevića kao druge dionice, i, treće dionice zaobilaznice oko Podgorice Jadransko-Jonske autoceste, velikih projekata u energetici, kako bi na srednji rok u narednih pet do 10 godina kroz izgradnju, odnosno kroz dovođenje do kraja ovih projekata stimulisali ekonomski rast koji bi nam omogućavao da imamo ove mjere rasta između četiri /prekid/ o kojima smo /prekid)...

Drago mi je što smo se saglasili svi zajedno, da ipak se nije ispostavilo da je prva dionica autoputa bilo ozbiljno upozorenje za javne finansije Crne Gore, već da je bila mjera koja je stimulisala rast i razvoj ekonomije.

Bilo je riječi i oko napuštanja mladih i kao neko ko pripada toj kategoriji, naročito bih volio da se kratko osvrnem na to. Nažalost to jeste problem Crne Gore i to je nešto što moramo konstatovati, ali ne smijemo biti u iluziji da je to problem samo Crne Gore. Mladi danas odlaze iz Slovenije, odlaze iz Hrvatske, Rumunija je izgubila u jednom periodu ukupno četiri miliona ljudi, Rumunija na koju se nakad poslanici često pozivaju kada govore o njenim ekonomskim uspjesima. Dakle, ta Rumunija je izgubila četiri miliona ljudi kroz ono što se naziva odliv mozgova. Svojim mjerama je uspjela da povрати jedan dio, ali do današnjeg dana ni petinu onoga. Ista situacija je i u Poljskoj, ista situacija je i u Španiji koja je u jednom periodu svjetske ekonomske krize zaposelnost mladih na procentu od oko 40 /prekid/ te je i ona imala ovaj problem. Dakle, riječ je o globalno konkurentnom tržištu sa kojim je jako teško izboriti se. Jedino što možemo da pokušamo jeste da prije svega kroz strukturne reforme obezbijedimo mogućnost da mladi ljudi ostaju u Crnoj Gori, a mislim da upravo ono što ova Vlada je uradila kroz ulaganje u dominantno obrazovanje, zdravstvo, saobraćaj, nam apsolutno pomažu u tom pravcu. Da li je to dovoljno, i dalje nije. Ali, to je jedna trka koju na neki način moramo /prekid/ vjerujem da ćemo u tom kontekstu uspjeti. Upravo realizacija kapitalnih investicija u ovim oblastima o kojima sam govorio značajno je uticala i poboljšala životni standard građana Crne Gore, uz naravno konstataciju da je tačno, da prosječna plata nije porasla, sada će porasti minimalna zarada, ali da sve ove okolnosti značajno utiču na životni standard građana Crne Gore, u kontekstu priče na samom kraju, da će Srbija ili neka druga zemlja regiona sustići Crnu Goru samo ću kratko da pročitam jedan podatak. Dakle, BDP iliti GDP Crne Gore između 2016. i 2018. je povećan za 9,3%, Kosovo 8,6%, Albanija 8,2%, Bosne i Srbije 6,3%, Sjeverne Makedonije 2,9%.

Naravno, ne treba da se mjerimo samo u regionu, treba da se mjerimo i šire, ali mislim da je ovo jasan pokazatelj da ipak kada je ekonomija u pitanju postajemo apsolutni lideri. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 20:56:05)

Zahvaljujem se poslaniku Nikoliću.

Pitam predstavnika Vlade, da li želi završnu riječ.

Želi.

Završnu riječ ima Darko Radunović.  
Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (29.07.19 20:56:20)

Prvo želim da se zahvalim svim učesnicima u diskusiji jer mislim da je jako značajno što smo o ovome razgovarali i što smo jedni druge saslušali.

To samo može da unaprijedi i da otvori razne poglede i razne vidike i u kojem smjeru sve treba ići.

Ja želim da kažem kao prvo da ovog puta za razliku od ranijih nije bilo mnogo komentara kada je u pitanju fiskalni uticaj ovog rebalansa. On nije velik, to je nekih 22 miliona pod znakom pitanja je, nije velik, ali unutra je zdravstvo, sa nekih 10 miliona i sva ova ostala struktura da se ne ponavljam. Nego, glavna priča je bila oko ovog "zaduživanja" ja sam prvi put kad sam se javio rekao nije u pitanju zaduživanje, nego mogućnost, ako na jesen budu se stvorili uslovi da možemo da izađemo na tržište pod povoljnim uslovima da obezbijedimo sredstva da ćemo to pokušati da i uradimo.

Visina javnog duga jeste izazov za Crnu Goru. To niko ne može osporiti i mi se sa tim moramo baviti to je nešto što nas čeka. Međutim, želim da kažem da to nije osobenost samo naše države. Želim da znamo da ovdje se dosta pominjalo 2006. mi smo sa 32% bruto domaćeg proizvoda popeli se 2018. na 70. Moram da naglasim u stvari mi smo se popeli na 64 jer unutra nijesu unijeti depoziti koji su bili na računu na taj dan 31.12.2018.godine. Ali, hoću da pomenem da 2007.godine, 28 zemalja Evropske unije prosječno su bile zadužene nekih 57%. Da bi 2018. te države bile zadužene na nivou od 80% svojih bruto domaćih proizvoda.

Znači, kriza u svijetu nije pogodila samo Crnu Goru, nego je pogodila i druge države, nije to samo loša ekonomska politika i mi smo na sve ovo dodali ovaj projekat o kojem svi govorimo, ovaj projekat auto put koji jeste nama povećao dug. Ali, ja lično smatram da mi javni dug kontrolišemo, da mi imamo način da ga kontrolišemo, jer vi ako pogledate brojke koje slijede mi ćemo u 2020. godini uspjeti da riješimo, ja se nadam na jesen sa ovim emitovanjem eurobonda. Mi već 2021. godine, imamo otplatu duga 398 miliona, ali će nam nedostajuća sredstva biti samo 310. Unutra je već uključen autoput. Znači, da mi nijesmo u poziciji ako uspijemo da ove projekcije koje smo planirali da 2020. godine imamo suficita, 2022. godine da budemo na 60% duga. Mi nijesmo bez šanse da kontrolišemo javni dug.

Mi smo zadnje dvije godine uspjeli nešto što nije ranije bio slučaj tekuće rashode smo pokrivali tekućim prihodima. Nijesmo uspjeli da finansiramo obaveze koje dospijevaju, ali mi smo na dobrom putu i da se razumijemo, nama predstoji ozbiljan posao, strukturne reforme su pred nama. Mi moramo reformisati Poresku upravu, mi moramo uključiti elektronsku fiskalizaciju, moramo uraditi optimizaciju, to su sve poslovi koji su pred nama. Moramo uraditi valorizaciju imovine, ali na način da stvaramo novu vrijednost i ja prepoznajem sve ovo što je rečeno danas. Ukoliko valorizujemo imovinu da otvorimo nova radna mjesta na način da stvaramo novu vrijednost, to je svakako dobro rješenje.

Isto tako, svjesni smo mi, u konačnom to smo već i uradili, da je opterećenje rada vrlo visoko. Međutim, to je nešto što nas očekuje i nešto ćemo i ubuduće raditi. U svakom slučaju, svima zahvaljujem na pažnji i nadam se da ćete ovaj rebalans izglasati.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:01:00)

Zahvaljujem ministre Radunoviću.

Konstatujem da smo završili pretres o Predlogu zakona o izmjenama Zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu i Predlogu odluke o izmjenama Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2019. godinu.

O ovim dvijema tačkama izjasnićemo se naknadno.

Poštovane kolegice i kolege, prelazimo na treću tačku dnevnog reda današnje sjednice

to je - **Predlog zakona o izmjeni Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore.**

Podsjećam da je Predlog zakona podnio poslanik Željko Aprcović.

Izvjestioci Odbora su: Danijel Živković, Zakonodavnog Odbora i Radule Novović, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li poslanik Aprcović želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Riječ ima poslanik Željko Aprcović.

ŽELJKO APRCOVIĆ (29.07.19 21:01:56)

Zahvaljujem uvaženi potpredsjedniče, uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore.

Evo kažu u 21 sati, došli smo do Predloga izmjena i dopuna Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore. Zanimajući činjenicu da su 10. juna na proljećnom zasijedanju na Desetom proljećnom zasijedanju, mislim, da je to tada bilo usvojili Predlog izmjena i dopuna Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore.

Ono što je karakterisalo tadašnju raspravu jeste i par nekih amandmana koje su podnijeli kolegice i kolege poslanici koji su postali sastavni dio Predloga zakona o izmjenama Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore.

Članom 29 stavom 4 predviđena je jedna kaznena odredba kojom se definiše da će pravna lica biti kažnjena novčanom kaznom od 1000 do 20.000 eura ukoliko evo sad ću citirati tu odredbu: "Ukoliko upotrijebe grb i zastavu kao robni ili uslužni žig, dizajn ili bilo koji drugi znak za obilježavanje roba ili usluga. Osim u slučaju da dobiju prethodnu dozvolu od strane državnog organa nadležnog za poslove kulture".

Ovaj član 29 stav 4 koji se odnosi na kaznene odredbe u koaliciji je po mom dubokom uvjerenju sa članom 10 osnovnog zakona na koji se amandmanski djelovalo u smislu da u tom članu 10 koji u osnovnom tekstu na koji se želi intervenisati glasi: "Grb i zastava ne mogu se upotrijebiti kao robni ili uslužni žig, dizajn ili kao bilo koji drugi znak za obilježavanje roba i usluga". Smatrao sam da treba dodati stav člana 10 koji bi glasio i koji bi u potpunosti korespondirao sa članom 29 stav 4, a glasio bi: "Izuzetno grb i zastava mogu se upotrijebiti kao robni list ili uslužni žig dizajn ili kao bilo koji drugi znak za obilježavanje roba ili usluga uz prethodnu dozvolu od strane državnog organa nadležnog za poslove kulture".

S toga, sam smatrao da treba intervenisati, dao sam Predlog izmjena i dopuna zakona i smatram da se radi o tehničkoj grešci iz prostog razloga što smo i tada kroz čitanje na Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu i naravno kroz raspravu u plenumu malo ajde da kažem bili pažljiviji, ne bismo došli u situaciju da imamo suprotnosti člana 10 u odnosu na član 29 stav 4 predloženih izmjena i dopuna Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:04:44)

Zahvaljujem poslaniče Aprcoviću.

Pitam izvjestioce da li žele riječ.

Nastavljamo izlaganjem ispred klubova.

Prva je poslanica Aleksandra Vuković, neka se pripremi poslanik Milutin Đukanović, poslanica Marta Šćepanović, poslanik Milan Knežević, poslanik Predrag Sekulić i poslanik Andrija Mandić.

Poslanice Vuković, izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.07.19 21:05:26)

Uvaženi potpredsjedniče.

Evo vidite kako utičemo jedno na drugo, ja poslušala Vas, pa Vam se obraćam kako treba, Vi poslušali mene pa mi se obraćate kako bi trebalo.

Dakle, ovo je zaista kao što smo čuli od kolege Željka Aprcovića, jedna tehnička izmjena. Ali, s obzirom na to da ste i sami najavili, da će biti veći broj diskutanta i diskutantkinja, ja pretpostavljam u kom smjeru će i ići ova rasprava. Mi stalno kada govorimo o državnim simbolima imamo jednu istu priču, kao da govorimo o nekim znakovima pored puta, koji se mogu i porušiti koji su zavremeni, koji se mogu zamijeniti, smijeniti, zavisno od toga kako ko doživljava državnu formaciju u kojoj, kako neki misle trenutno, a kako mi u Demokratskoj partiji socijalista mislimo vječno živimo.

Tako da mogu da kažem da u odnosu na znakove koji su vremeni i mogu slobodno reći možemo ih i porušiti postoje simboli koji su kako je govorio Alber Kami šamar vremenu. Njima niko nemože ništa. Upravo simboli Crne Gore služe da pokažu kontinuitet, identitet, čvrstinu i karakter ove države i njeni simboli su nešto što je sigurno i nepromjenljivo i nezamjenljivo.

Simbole ove države ne čine samo grb i zastava, povodom ovog zakona mi ne želimo njihovu zloupotrebu u bilo kom smislu i želimo da se izgradi jedan odnos poštovanja prema onome što personifikuje crnogorsku državu. Jer to nije samo odnos poštovanja prema državi, s obzirom na to da niko od nas ovde ne misli da je ovo nekakva božja država i uopšte nemamo neki diviniistički odnos prema državi kao tvorevini. Naprotiv, mislimo da svakim gestom, pa i zakonima koji imaju ovakav karakter učinimo našu državu jednom sigurnom, bezbjednim mjestom za život naših građana i građanki kojima upravo teme o državnim simbolima treba da budu nešto što je sekundarno u odnosu na ono što je primarno, a primarno je ono o čemu smo govorili danas u Skupštini Crne Gore.

Dakle, nešto što sigurna sam će izazvati polemike mojih kolega iz Demokratskog fronta s obzirom na to da su samo oni danas ostali u Skupštini sa nama da razmjenjujemo mišljenja o budžetu i državnim simbolima jeste to treba li kažnjavati povodom toga zloupotrebe državnih simbola. Sigurno svi mi koji smo društveno odgovorni ljudi se neđe grozimo kazni kao takvih. Ali ako kazne nebi postojale onda bi zavladao bezvlašće. Dakle, bezvlašće u kome se ne bi znalo ni ko što čini, zbog čega čini i ko što ne smije da čini, zbog čega to nesmije da čini.

Prvenstveno u osnovi ove države jeste naša potreba da se svi zbog vrijednosti koje smo stvorili, koje ćemo stvarati mogu identifikovati sa našom državom i sa njenim simbolima i sigurni budite heraldika i heraldički koji se nalaze na našim zastavama i grbu jeste predmet jednog velikog društvenog dogovora, ugovora ili koncenzusa, kako to voli da nazove.

Dakle, neće niko u Crnoj Gori ućerivati patriotizam ni lojalnost ovoj državi time što će propisivati kazne. Ali moramo imati zakonski okvir kojim će jasno i decidirano biti precizirano kako se mi kao društvo odnosimo prema ovoj državi. S obzirom na to da se tako odnosimo kako ne želimo da bilo ko se, uslovno rečeno, ogriješi o naše simbole pokazujemo to ukoliko vjerujemo i u kontinuitet i ukoliko vjerujemo u mogućnost ovoga društva i najzad ono što želim reći. Ovi državni simboli koje danas imamo i ova nezavisna Crna Gora u kojoj svi danas čini mi se bolje živimo treba prije svega da bude jedno umjesno mjesto za život mladih ljudi u Crnoj Gori, koji neće meni slati najčešće poruke na društvenim mrežama u vezi sa tim da raspravljam u vezi sa ovim temama. Dakle, istorijskim, identitetskim, mitskim. Nažalost, to je i danas situacija. Nego da će mi slati najviše poruka kada razgovaramo o njihovoj budućnosti o prosperitetu ekonomiji, naravno boljoj prosvjeti u Crnoj Gori, razvoju nauke i kulture.

Najzad želim tim mladim ljudima baš povodom ovog zakona da poručim da ovo treba da ih zanima, s obzirom na to da svijest o tome ko su, kuda idu i što će biti, jeste veoma važna. Ali isto tako moram da im poručim da čitaju knjige koje se bave svijetom na jedan kompleksan način s jedne strane, ali sa druge strane razgrađuju i dekonstruišu mitove. Na kraju mit ako nije štit od zaborava istorije i identiteta, nego je predmet nekih zloupotreba činjenja društva, tradicionalističkim, nerazumnim, provincijskim. Ukoliko taj mit čini naše društvo manje vrijednim u smislu razumijevanja dubinskog razumijevanja onoga što nosi budućnost naše države onda treba zaista da se late nekih drugih instrumenata, nekih drugih knjiga.

Jer, vjerujte i oni koji su recimo u susjednoj državi kakva je Srbija njegovali i kosovski mit kao veliki mit na jedan dekonstruktivan način mislim da su najviše doprinijeli kada je u pitanju razvoj Srbije o kojoj danas kolege iz Demokratskog fronta govore /prekid/ jer oni koji su razumjeli da se mitom ne može /prekid/ posebno u balkanskim mitovima ti će najbolje znati da u stvari Crna



Gora ne želi da podlegne bilo kakvim, a posebno ne tuđim mitovima.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:10:33)

Hvala poslanice Vuković.  
Poslanik Milutin Đukanović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (29.07.19 21:11:47)

Pa evo u crnogorskom Parlamentu je postalo standardno ponašanje licemerje.

Poslanici Demokratske partije socijalista strašno su se zabrinuli da se ne zloupotrebljavaju grb, zastava, pečat itd. Da se to negdje ne istakne na nekoj vrećici brašna, ulju, pivu ili tako da se ne zloupotrebljavaju državni simboli.

Ali, potpuno su ravnodušni kada se radi o upotrebi albanskih simbola na teritoriji Crne Gore. Konkretno u Ulcinju, Tuzima, Gusinju, ističu se albanske zastave, veliča se oslobodilačka vojska Kosova, a čak pratili smo imamo upotrebu i vatrenog oružja, mitraljeza. Vrlo brzo očekujemo i protivavionske haubice. Niko to ne smije da osudi, jer jednostavno to je za njih zabranjena teritorija.

Albanski političari koji dolaze iz takozvanog Kosova, i iz Albanije, mnogo se komfornije osjećaju u pojedinim opštinama Crne Gore, sa većinskim albanskim stanovništvom od naprimjer našeg mitropolita kojim se zabranjuje da ima službu u Opštini Ulcinj u mjestu Svač.

Poštovani građani, još jednom upozoravamo javnost na opasnost od projekta velike Albanije. Nije ovo demagoška priča. Svjedoci smo da su Albanija i Kosovo uspostavili jedinstvenu spoljnu politiku, da takozvano Kosovo već ima svoju carinsku ispostavu u albanskoj luci Drač, da su Albanci na vlasti u Makedoniji i da su Albanci na vlasti u Crnoj Gori.

Još ako imamo i uzmemo u obzir ponašanje Turske koja snažno podupire ovaj projekat, a svjedoci smo da je u posljednjih nekoliko godina u Crnoj Gori otvoreno preko tri hiljade turskih firmi. Takođe, svjedoci smo i dobili smo informaciju prije nekih dan da Turci masovno kupuju stanove u Crnoj Gori zaista opasnost od velike Albanije, veoma, veoma realno.

Kakav je odgovor Crne Gore na to. Crna Gora je samo spremna, odnosno vlast crnogorska je samo spremna, da se obračuna sa većinskim pravoslavnim narodom da se obračuna sa Srbima i na kraju je udarila na najznačajniju pravoslavnu instituciju u Crnoj Gori - Srpsku pravoslavnu crkvu. Zbog toga mi kažemo sa puno argumenata, da je crnogorska vlast u stvari servis velikoalbanske politike. Nema ratova više, nema sablji, ali određene države su toliko moćne da ostvare svoj interes u Crnoj Gori, pogotovo ako imamo stravične podjele u Crnoj Gori, pogotovo u pravoslavnom narodu.

Broj jedan je da se u Crnoj Gori, da bi se oduprli tom projektu izvrši pomirenje između Srba i Crnogoraca, da se izvrši pomirenje u pravoslavnom narodu, a mi mislimo da će malo biti da se izvrši pomirenje u pravoslavnom narodu samo u Crnoj Gori. Da bi zaustavili ovaj veoma ozbiljan projekat moraće se uspostavljati bolji odnosi sa našim susjedima u kojoj većinu čine građani pravoslavne vjeroispovijesti.

Ali, DPS-u je važno da je on na vlasti, a to što su slijepi poslušnici Edija Rame, Hašima Tačija, Ramuša Haradinaja, to za njih nije važno. Važno je da mogu da upravljaju bar privremeno ovim prostorom. Mogu poslanici Demokratske partije socijalista, gledati ovo kako hoće, ali jednostavno nemaju odgovore. Zbog čega će odjednom tri hiljade turskih firmi u Crnoj Gori, kroz ekonomsku moć vremenom će da dobiju i političku moć, a pokazuje se koliko ste vi nemoćni. Vi ne smijete da osudite, ne smijete da reagujete na incidente koji se dešavaju u Ulcinju, Plavu, Gusinju. Vidimo da je najviše otvorenih novih turskih preduzeća u Budvi, Kotoru i Podgorici, znate zbog čega, oni smatraju da su već završili u Ulcinj, Bar, Plav, Tuzi, Gusinje, Rožaje i onda rade šta im je drago, a DPS ne smije da reaguje. Suština je što ste kukavice i ne smijete da se suprostavite projektu velike Albanije.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:16:56)

Izvolite poslanice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.07.19 21:17:01)

Potpredsjedniče, Vama se obraćam procedurom.

Evo ja znam da kolege iz Demokratskog fronta baštine poetiku Matije Bečkovića, jest da on ima poemu "Kukavica kuka samo u Crnoj Gori i kukavica je crnogorska ptica, ali samo ptica". Crnogorci nijesu kukavice i poslanici DPS-a nijesu kukavice. Tako da se obraćam Vama da ili Vi reagujete ili da eventualno date minut samo replike. Ne znam u pejorativnom značenju upotrijebljena ova riječ kukavica.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:17:34)

Evo Vi ste iskoristili repliku, tako da možemo nastaviti dalje.  
Izvolite poslanice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.07.19 21:17:54)

Uvaženi kolega Đukanoviću, pošto građani i građanke Crne Gore ne čuju što vi sada kažete, vi kažete mislite da nam treba hrabrosti da se suprostavimo Albancima.

Evo ovako, da vam kažem zato ne treba hrabrost, zato treba biti nemoralan, pa se suprostavljati Albancima. Albanci su narod koji živi u ovoj državi kao i Srbi, kao i Crnogorci, kao svi mi. Ja se neću suprostavljati Albancima, a ako kažete projektu velike Albanije, ja sam u ovom Parlamentu prije nekoliko dana rekla, da ne postoji ništa velje osim Velje Duboko, a znate zašto Velje Duboko. Priznajem, ni velika Srbija, ni velika Albanija ni sve mitološke i ne znam kakve tvorevine koje će iko u DPS-u ne priznati, nego blagonaklono gledati jer mislim da je Balkanu zaista dosta veljanja koji su doveli do najgorih mogućih ratova i najgorih mogućih scenarija ubistava i genocida. Tako da niko u ovoj Skupštini ne želi gledati scene iz Srebrnice kao što ih niko nadam se nije želio gledati ni iz Jasenovca, pa ako iko od nas ima tu svijest, da je svaki zločin najveća vulgarnost, onda ima svijesti o tome da su te veliko državne tvorevine uvijek građene na nekom zločinu.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:19:28)

Hvala poslanice Vuković.  
Prelazimo dalje.

Poslaniče Đukanoviću, recite mi ko je član procedure, ja vas molim da ne reagujete na repliku koju je dala poslanica Vuković.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (29.07.19 21:19:38)

Poslanica Vuković je pola svoje replike iskoristila da mi stavi u usta ono što nijesam saopštio da sam ja mislio na Albance.

Ja sam mislio na projekat velike Albanije. Ako poslanici DPS-a to ne uočavaju, to je već njihov problem svjedoci smo u prethodnom periodu, da su u izboru da podrže neki projekat Srbije ili takozvanog Kosova, uvijek stali na stranu Kosova. Danas ukidaju granice između Kosova i Albanije. Danas u Makedoniji imamo Albance na vlasti kao i u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:20:20)

Gospodine Đukanoviću, Vi ste poslanike u ovom domu nazvali da su oni kukavice i tako da ste dobili repliku i sad nastavljamo dalje.

Sljedeći govornik po redosljedu prijavljivanja bi bila Marta Šćepanović, ali se dodatno javio i poslanik Jovan Vučurović, tako da bih da ga zamolio da dođe u salu, da zbog redosljeda govora ispred Demokratskog fronta.

Poslanice Šćepanović, izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.07.19 21:21:00)

Zahvaljujem potpredsjedniče samo da znamo do kad je ovo prijavljivanje i zbog naših poslanika jer vidim naknadno se prijavljuju pojedini poslanici.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:21:04)

Nema više prijave i završili smo sa tim.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.07.19 21:21:15)

Da preciziramo sad to.

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poštovani građani, nakon ove detaljne analize spoljno-političkih odnosa Crne Gore, odnosno predstavljanja ovog projekta velike Albanije i dodatno projekta strategije odbrane Crne Gore. Ja bih voljela da se vratimo na ovu tačku dnevnog reda.

Dakle, na dnevnom redu je Predlog zakona o izmjeni Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti. Podsjetiću da se ovim zakonom uređuju grb, zastava i himna Crne Gore i da se uređuje način upotrebe i zaštita državnog simbola. Takođe, državnim simbolima predstavlja se Crna Gora i izražava se pripadnost Crnoj Gori.

Ja ću samo da podsjetim da su ove izmjene zakona skoro bile u Parlamentu, upravo iz razloga što je primjena ovog zakona pokazala da se zakon mora precizirati kako bi se spriječile zloupotrebe koje su postojale u praksi. Kada kažem zloupotrebe mislim na svakog onog počinioca prekršaja koji je počinio prekršaj u odnosu na ovaj zakon, kada to mislim, ne mislim konkretno kao neki na pojedine građane i da ih dijelim na to koje su vjere i nacije za nas je svaki počinilac prekršaja počinilac prekršaja koje sudija treba da kazni.

Te su prakse se moraju precizirati i nakon toga /prekid/ zakon i trebalo je da krene primjena. Međutim, pokazalo se da smo ovdje u Parlamentu imali zaista konstruktivne amandmane kolega iz Socijaldemokratske partije. Prilikom prihvatanja tih amandmana od strane predstavnika predlagača nekako se previdjelo da materijalna odredba koja je trebala da bude propisana u odnosu na ovaj prekršaj nije propisana iz tog razloga je kolega Aprcović i predložio da se ovo ispravi kako bi se upravo omogućila primjena Zakona odnosno da oni koji počine ovaj vid prekršaja koji kolegica iz Socijaldemokratske partije previdjela da bi se i mogli kazniti u praksi. Mislim da bi smi svi trebali da podržimo ovaj predlog zakona i da iskoristimo ovu priliku da propišemo ove materijalne odredbe koje se odnose da grb i zastava ne mogu da se upotrijebe kao robni ili uslužni žig, dizajn ili kao bilo koji drugi znak za obilježavanje roba ili usluga.

Takođe je propisano i da izuzetno grb i zastava ne mogu da se upotrijebe kao robni ili uslužni žig, dizajn ili kao bilo koji drugi znak uz prethodnu dozvolu od strane državnog organa koji je nadležan za poslove kulture. Predpostavljam, da ćemo svi ovdje u Parlamentu podržati ovako predložene izmjene koje je predložio kolega Aprcović.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:24:37)

Poslaniče Vučurović, Vi ste sljedeći neka se pripremi poslanik Milan Knežević.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.07.19 21:24:47)

Samo da pronađem nešto izvinjavam se, odnosi se na gospodina Ibrahimovića, njega nema ovdje.

Pričamo o simbolima, a znam da je Bošnjačka stranka imala inicijativu da se u simbole uvrste i simboli Bošnjaka. Odlično se sjećam, ne mogu sad da pronađem, ali da se na grb stave i polumjesec i ostalo. Dakle, i to je dio svega ovoga, ali nekako ste to stavili van snage, isto kao što je bilo 2004.godine, dobro se ja sjećam i toga. Kada ste ovdje dok je opozicija bojkotovala Parlament bukvalno natjerali jednog od poslanika da prihvati ovaj grb. Jer i on je takođe tada htio iz reda Bošnjačkog naroda i on je tada takođe htio da se u grb nekako unesu i polumjesec i još neki simboli Bošnjačkog naroda evo da ne pominjem koji je to bio poslanik pošto je on i dalje aktuelan ali je i dalje poslanik, ali ne dolazi na sjednice. Dakle, ovdje piše: "Grb i zastava ne mogu se upotrijebiti kao robni, uslužni žig kao dizajni kao bilo koji drugi za obilježavanja roba ili usluga". Onda kaže: "Izuzetno grb i zastava mogu se upotrijebiti kao robni ili uslužni žig, dizajn ili bilo koji drugi znak za obilježavanje ili kao bilo koji drugi znak za obilježavanje roba i usluga uz prethodnu dozvolu". Eto koliko poštujete simbole te koje ste usvojili, u koje se kunete kad saopštavate dakle, u izuzetnim nekim situacijama grb i zastava mogu upotrijebiti kao bilo koji drugi znak. Ovo me takođe podsjetilo gdje sam bio žestoko kritikovan prije nekih sedam-osam godina kad sam vidio da je Ministarstvo poljoprivrede stavilo zastavu Crne Gore da ne kažem gdje, ali od toga se izgleda odustalo. Evo neću da kažem šta je uradio tadašnji da li je bio i tada ministar Simović gdje bio stavio ovaj žig neki, gdje grb i zastava Crne Gore, ajde da to preskočim. Sad će biti navalica poštovani građani, kod Ministarstva kulture raznih režimskih biznismena, raznih tajkuna, patriota na baterije, čuvenih dukljanskih, da njihove firme nekako uđenu evo da kažem u svoj logo grb ili zastavu, jer pobogu, dakle, niko nije dao toliko ovoj privatnoj državi koliko su dali ljudi koji su se ugradili u svaki posao i koji su iskoristili svaku priliku da opljačkaju ovu državu. Red je da po ovoj zamisli oni budu taj izuzetak dakle, kojima će se dozvoliti da obilježe grbom ili zastavom svoju robu ili proizvode, šta god ta roba ili proizvodi bili, vi ćete im to dozvoliti.

Dakle, ovdje svaki od dežurnih Dukljana, posebno kad mu treba neka privilegija posegne za grbom, za zastavom, stavlja se dakle, ruka na srce kad svira himna Sekule Drljevića, a posebna je priča ovo, gdje su ovdje predstavnici Ministarstva kulture, dakle i oni su dolje trebali da budu zainteresovani. Dakle, posebna priča je Ministarstvo kulture Crne Gore. Ja jedva čekam da vidim kad počne ta rasprodaja grba i zastave, kad se da na tender grb i zastava kod Ministarstva kulture kad oni kažu vi možete, a vi ne možete da to koristite. Baš me interesuje koji će se kriterijumi koristiti i dobro je bilo da su oni bili tu da nam to objasne. Dakle, to je ono Ministarstvo koje tumara po Crnoj Gori u potrazi za stotine i stotine eksponata koji su otuđeni i toboš se trude da ih pronađu i što se mene tiče dakle, slobodno radite šta god hoćete sa tim simbolima. Evo ja sam čisto skrenuo pažnju na neke anomalije, dakle, radite šta god hoćete, jer vi ih svjesno devalvirate iako se u njih kunete, naravno lažno kao što sve što radite što se tiče te tematike je lažno i falsifikat. Ali dakle, nemojte da dirate ono što je tradicionalna Crna Gora, što su njeni tradicionalni simboli, nemojte da dirate, ostavite se i trobojke, ne dirajte ljude koji žele to da ističu, ostavite se i Srpske pravoslavne crkve, institucije koja je stvorila Crnu Goru i ostavite se srpskog jezika koji govori ubjedljiva većina građana Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:28:54)

Hvala, poslaniče Vučuroviću.

Poslanik Milan Knežević, izvolite, poslanik Obrad Mišo Stanišić.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (29.07.19 21:29:59)

Hvala Vam, predsjedavajući.

Kolega Vučuroviću, vi pričate o Duklji kad vama odgovara. Po vama je Duklja srpska država, a sad vam Dukljani smetaju. Dalje, zastava je crnogorska, zastava je bila i biće crnogorska, ali da znate dobro kolega Vučuroviću, da nikad na crnogorskoj zastavi kad je krst bio nijesu bila četiri ocila. Kolega Vučuroviću, vi ste 1918. godine skinuli obilježja sa crnogorske kape i stavili krst sa četiri ocila, tih obilježja nikad na crnogorskoj kapi nije bilo, a vi o Crnoj Gori mislite je li bila tradicionalna ili nije. Vi biste kolega Vučuroviću, sve pričali da je lažno, ali nije, istorija je Crne Gore nepobitna i vi možete da se upirete sad da je srpsko. Nikad crnogorska crkva nije bila srpska. Od Vojislavljevića, posebno od Crnojevića i Petrovića nikad mitropoliti crnogorske crkve nijesu bili srpski mitropoliti, nego crnogorski. Prema tome gospodine Vučuroviću, upirete evo tri godine o nečemu što nema veze sa istorijom Crne Gore. Upirete o nečemu što vi ne znate, pročitajte istoriju Crne Gore, a istoriju Srbije i sve će vam biti jasno i nemojte se držati nečega kao pijan plota. Ne valja vam Milo Đukanović, ne valja vam Crna Gora i vi ćete kad dođete na vlast, pa vi nikada nećete doći na vlast, a znate li zašto? Zato što vi Crnu Goru ne doživljavate svojom državom. E kad budete je doživljavali svojom državom možda se desi da će vam građani vjerovati i da će vas dovesti na vlast. Prema tome ne možete protiv naroda i protiv Crne Gore dolaziti na vlast Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:32:06)

Poslaniče Vučuroviću i Vaše pravo na odgovor na komentar.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.07.19 21:32:10)

Meni je žao što se gospodin Stanišić ovoliko uzbudio i mogli smo da čujemo još jednom kako zvuče ti dukljanski falsifikati koje su gospoda iz Demokratske partije socijasta usvajali zadnjih nekih 10-ak godina. Da ponovim, to je sve ekipa koja je do prije nekih 10-15 godina, to su bili ovi Srbi, Jugosloveni, ljudi koji su se zalagali za zajedničku državu dakle, to je jedna ... politika. Ja sad ne znam kad su ti ljudi na primjer počeli da govore tzv. crnogorskim jezikom. Niko od njih do prije 15 godina nije govorio crnogorskim jezikom. Mene bi bilo malo makar sramota da imam 60, 70, 50 godina ili 58 koliko ima gospodin Đukanović pa da sa 48 počnem da govorim nekim drugim jezikom koji nijesam do tad govorio. Dakle, to su anomalije. Nemojte vi meni se obraćati koji sam dosljedan od početka bavljenja politikom, od kad znam za sebe dosljedan sam nekim principima nego se vi vidite dakle, prvo sa gospodinom Đukanovićem koji je veličao Podgoričku Skupštinu da ako treba to ću i da citiram. Dakle, Miška Vukovića koje pisao ustave Jugoslavije, onda nemojte vas da učim da se glasali na referendumu 1992. godine za Jugoslaviju i podržavali. Evo pa govorim o gospodinu Đukanoviću koji vodi jugoslovensku, srpsku politiku, došao na talasu nezadovoljstva Srba sa Kosova na vlast i sad mi vi dakle /prekid/ znam, odlično poznajem tu materiju, pričate mi o politici koju je promovisao Savić Marković Štedimlija i koju je promovisao Sekula Drljević. Nemojte od Crne Gore da pravite nezavisnu državu Crnu Goru od 12. jula 1941. godine i to sam vam više puta rekao. Dakle, to nije Crna Gora, jer Crna Gora je ona koja se pobunila dan kasnije, 13. jula 1941. godine kada su ustanak podigli i oficiri Kraljevine Jugoslavije kao što su ga podigli i komunisti toga vremena.

Dakle, Crna Gora nikada neće biti ona od 12. jula 1941. godine iako to pokušavate i svojski se trudite i simbolima i vašom pričom i žao mi je što se predlaže ovaj ovakav zakon kad ćete prvi vi devalvirati i grb i zastavu ustupiti nekima što drže supermarketu da uđenu što rekoh ko zna đe evo neću da vrijeđam, ali ko zna đe će uđenuti, to su dakle /prekid/ ovi koji su je pokrali ili koje su je opljačkali.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:35:20)

Hvala.

Kolege, molim vas nastavljamo dalje.

Kolega Milan Knežević, pa Predrag Sekulić.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.07.19 21:35:40)

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, ja ću ovu svoju diskusiju započeti jednim retorskim pitanjem.

Zašto parlamentarna većina ovako čuva državne simbole ako je ubijedena u njihovu neprolaznu i vječitu vrijednost? Zato što su ih donijeli po mrklom mraku kao da su švercovali kokain, bez prisustva opozicije, i zato što utjerivanjem ljubavi prema ovakvim državnim simbolima oni u stvari šalju jasnu poruku da su državni simboli neodrživi. Ko je najviše nipodaštavao gazio i od njih pravio jednu burlesku u Crnoj Gori, upravo vi gospodo iz parlamentarne većine svih ovih godina od kad ste ih 2004. godine, donijeli bez prisustva opozicije. Ja ću samo nabrojati nekoliko primjera.

Prvo je jedan potpredsjednik Skupštine iz redova manjinskog naroda, ali u tom trenutku u vlasti sa Demokratskom partijom socijalista u svom kabinetu imao ovu državnu zastavu, ali je ovim dvoglavim orlovima okinuo noge, zato što su mu smetali krst i kruna. Znači, mi smo imali okaštrene noge orlovima u kabinetu potpredsjednika Skupštine. To da smo Andrija Mandić i ja uradili vjerovatno bi odmah bili stavljeni u zatvor po naredbi Borisa Savića, za kojeg se nadam da sigurno mirno ne spava od kada su izašle ove najnovije fakture.

Dalje, u istoj toj navali euforije i ljubavi prema Crnoj Gori, državnim simbolima, kupljeni su tepisi i to ne oni mali tepisi, nego su kupili tepihe pa su dodali otirače, sve sa grbom Crne Gore i zastavom Crne Gore pa im je i to bilo malo pa su bili raspisali tender i za toalet papir, pa se neko sjetio da bi to već bilo skandalozno, pa su odustali od toalet papira.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:38:07)

Poslaniče Kneževiću, samo molim Vas, ne znam kako definisati, u želji da malo atmosferu samo ovo za toalet papir.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.07.19 21:38:23)

Znači, molim Vas.

Gospodine Nimanbegu, nema potrebe da Vi branite Crnu Goru i njene simbole od mene. Znači, ovdje su slobodni građani Crne Gore koji ne možete da uđete u Skupštinu bez kad Demokratski front organizuju državni udar sa dronovima i sa Sindelićem, napravili tepihe i otirače sa crnogorskom zastavom i tako su iz gazili dostojanstveno što vojnici, što diplomate, što kafe kuvarice, što poslanici, ko god je ušao ovdje gazio ih je. Onda za neke svečane prijeme, onda su se oni bacali preko stepenica napolje, a onda su dovodili gardu sa konjima, pa su i konji kopitima gazili po ovim državnim simbolima. Znači, ja nijesam bio u vlasti, ja sam bio sve vrijeme opozicioni poslanik, a vi ste gospodo gazili, vi ste gospodo od ovih državnih simbola napravili karikaturu. Evo imamo sad priliku slušamo ovih dana ... Ročena sa nekim izvjesnim Srećkom ateksom, on je neke tame gospođe od plastike u butiku ogrnuo crnogorskom zastavom, znači ne zna se da li se izvodi striptiz ili se promoviše nezavisna Crna Gora u tom butiku, a taj čovjek kadrira samo sa Milanom Ročenom, ko će u agenciju, ko će van agencije, ko je zadnja ološ, ko je najbolji Kuč srednje generacije, ko je najgori Kuč srednje generacije, ali poštuje Mojkovčane za njega je Duško Marković karakter.

Eto to su samo neki od primjera kako ste vi poštovali državne simbole, a da li ja sad treba da budem maliciozan, pa da pitam da li naši vaterpolisti odnosno crnogorski vatrepolisti poštuju

državne simbole, poštuju li gospodo iz parlamentarne većine? Ja smatram gospodine Stanišiću, pošto sad Vi hoćete da ubacite simbole, da Vas pitam da li je lijepo da na stražnjem dijelu naših vatrepolista viore ova krila, pa ne znam da li su uključili propelere ili promovišu nezavisnu Crnu Goru. Da li treba da se obrate oni Ministarstvu kulture da im se dozvoli korišćenje kupaćih gaćica gdje se na stražnjem dijelu nalazi dvoglavi orao u naletu. Znete, gospodine Stanišiću, pitaću ja...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:40:59)

Kolega Stanišiću, ne dekoncetrišite molim Vas.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.07.19 21:42:01)

Gospodine Stanišiću, imate toliko jak glas, ja se plašim ako pođete kod one "Vječne vatre" u Sarajevu ugasićete da je više niko neće upaliti. Znači, dozvolite mi da završim. Tako da želim da završim dok vi ovako gazite ove državne simbole albanska irendenta proslavlja UČK. Vidjeli smo prije nekoliko dana u Gusinju se pjeva "Roka mandoljina", puca se iz mitraljeza, šire se albanske zastave. U Rožajama se proslavlja sa turskom zastavom gle čuda pad Carigrada iz 1453.godine, jer tada je Rožaje bilo sve na strani Otomanske imperije 1453. godine. Oni su slali svoje vojnike tamo da opsjedaju Carigrad, pa prvi Rožajci su ušli u crkvu Svete Sofije 1453.godine.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:42:05)

Hvala.

Kolega Kneževiću, od 1453. godine do 2019. godine, imate puno minuta.

MILAN KNEŽEVIĆ (29.07.19 21:42:12)

Dozvolite mi 20 sekundi.

Gospodo, iz vladajuće većine, dok god ovdje sa lijeve strane ne bude trobojka narodna zastava iz 1905.godine, dok god srpski jezik ne bude službeni i dok god Mitropoliji crnogorsko primorskoj budete pokušavali da otmete imovinu džabe ste krečili, nema sreće u ovoj Crnoj Gori, džabe vam je sve.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:42:35)

Kolega Sekuliću, izvolite vrijeme počinje sad.

PREDRAG SEKULIĆ (29.07.19 21:42:42)

Hvala.

Uvaženi potpredsjedniče, kolegice i kolege,

Samo da kažem da se radi o tehničkoj izmjeni Zakona o izmjeni Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore da se grb i zastava mogu upotrijebiti kao robni ili uslužni žig dizajn i kao bilo koji drugi znak za obilježavanje robe ili usluge uz prethodnu dozvolu od strane državnog organa nadležnog za poslove kulture. Na koji način smo mi sa ove tehničke izmjene skrenuli u priču o naciji, o crkvi, o svemu ostalom ne znam, ali dozvolite da je otvoreno nekoliko pitanja na koje ću pokušati da odgovorim.

Znači, uvažene kolege često se koristi termin tradicionalna Crna Gora. Čini mi se da se ponekad koristi u potpuno pogrešnom odnosu. Za mene je tradicionalna Crna Gora, tradicionalna

Crna Gora Marka Miljanova, vjerujem da ćemo se lako složiti sa tim da treba otvoriti vrata pred onim koji bježi, a zatvoriti pred onim koji ga ćera, e to je tradicionalana Crna Gora. Ta tradicionalana Crna Gora, je pokazala svoje lice devedesetih godina, kad je otvorila svoja vrata za sve one nevoljnike koji su išli iz Hrvatske, kasnije iz Bosne, na žalost sa Kosova. Vjerujem da ne treba posjećati na uzrok, a znamo koje su bile posljedice, ne treba posjećati na koji način sve to krenulo i ko je negdje bio inspirator čitave te priče, a o tome da treba braniti neke narode, neke ne treba braniti.

Uvažene kolege, mislio sam da smo negdje naučili tu lekciju i mislio sam da negdje zaista imamo snage da te stvari koje smo devedesetih godina na pravi način prevazišli da sad se ponovo vraćamo tim stvarima. Znači, na ovim područjima nema mjesta ni za koji velikodržavni projekat. Što se tiče same Crne Gore nemamo nikakav problem sa tim niti Demokratske partije socijalista. Dozvolite da lično ne smatram da je pravoslavni narod u Crnoj Gori posvađan, vjerujem da ima političke razlike kao što ih imaju Albanci, albanske partije između sebe i vjerujem da imamo razlike kao što imaju drugi manjinski narod. Ali dozvolićete da mi u Crnoj Gori, tradicionalnoj Crnoj Gori, imamo kapital koji ne smijemo da zaboravimo. Za crnogorsku nezavisnost su glasali predstavnici manjinskih naroda zato što smatraju da će njima i njihovoj djeci biti bolje u nezavisnoj Crnoj Gori. Isto kao što smi mi predstavnici Demokratske partije socijalista to smatrali. Dozvolićete da tako nije bilo niti u Sloveniji, niti u Hrvatskoj, niti u Bosni i Hercegovini, dozvolićete da tako nije bilo ni na Kosovu. Čini mi se da smo zaboravili na taj kapital i da se ovdje negdje olako izriču riječi koje imaju zaista teško značenje, ne mislim ja sad da treba apelovati na vas, to je potpuno legitiman način da se mi politički borimo za svoje ideje. Ali dozvolićete da mi ni na koji način nijesmo doprinijeli da Srbi u Crnoj Gori budu manjinski narod. Zašto jasno ne saopštite kad se tako zalažete zdušno za prava Srba u Crnoj Gori da ste to uradili vi. Prema zakonu, vi ste se zalagali za to da Srbi budu manjinski narod u Crnoj Gori.

Dozvolite da objasnim. Pročitajte Zakon o manjinskim pravima, pročitajte pa da vidite. Znači, pročitajte, pa da vidite. Koji su motivi ja ne ulazim u to, da li način na koji ćete vi dobijati sredstva iz budžeta, da li je to u pitanju ili nešto drugo ja zaista ne znam. Ali, dozvolićete da je to urađeno na način da vi ipak dominantno snosite odgovornost i nemojte nama spočitavatai da mi bilo kome ukidamo određena prava.

Takođe, uvažene kolege, ovdje se često pominjalo kako ste vi negdje dotjerani do zida i vi nemate gdje. Dozvolićete da kažem da smo mi dotjerani do zida, jer mi nemamo gdje. Vi možda imate, mi nemamo gdje. Mi smo ovdje u Crnoj Gori i mi nemamo gdje iz Crne Gore.

Kažem još jedanput, ja bih vas molio da se zaista vratimo tradicionalnoj Crnoj Gori, znači da ne koristimo olako teške riječi, da su teške riječi puno koštale nažalost, najviše srpski narod u Hrvatskoj, srpski narod u Bosni, itd. itd. i vjerujem, kažem još jedanput da ćemo se vratiti onome što je predmet ovog zakona. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:47:48)

Poslaniče Sekulić imate komentar poslanika Đukanovića.

Kolega Đukanoviću samo bih da najavim. Pošto imamo samo još jednog govornika poslije kolege, nadam se da možemo oko 22h završiti.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (29.07.19 21:48:11)

Želim da ovdje demantujem jednu brutalnu neistinu da se bilo ko od političkih predstavnika Srba ikada zalagao da Srbi imaju manjinski status u Crnoj Gori, to je potpuna neistina. Srbi se bore da budu konstitutivni narod u Crnoj Gori, ali vi jednostavno ne želite da definišete ko su konstitutivni narodi, jer iz toga bi proistekle mnoge obaveze ove države prema srpskom narodu. Nije u redu pričati o tradicionalnoj Crnoj Gori, a zna se da je tradicionalna Crna Gora nastala na izreci - za oslobođenje i ujedinjenje. Od koga oslobođenje? Od Otomanske imperije, s kim ujedinjenje - sa pravoslavnim, odnosno srpskim narodom na Balkanu.

I vi dobro znate da na pokradenom referendumu je pravoslavna manjina zahvaljujući



glasovima nacionalnih manjina, pobijedila pravoslavnu većinu. E to je najveći udar u hrišćanske temelje Crne Gore i vi ste postali robovi politike nacionalnih manjina i Bošnjaka, odnosno Muslimana i Albanaca. A Albanci, Bošnjaci i Muslimani imaju izvanrednu saradnju na ovim prostorima. Oni su vama postali sredstvo za obračun sa pravoslavnom većinom. E pa mi sa tim ne možemo da se mirimo i nećemo se pomiriti dok u nama ima ono što se kaže duha ili životnog damara. Mi jednostavno slijedimo politiku i borbu naših predaka, mi ne želimo da izdamo naše pretke koji su svojim životima platili borbu za oslobođenje i ujedinjenje, za krst časni i slobodu zlatnu.

Još jednom, koliko se ovo kosi sa tradicionalnom Crnom Gorom, koliko je vladajuća struktura postala ponizna bez politike. Nemaju sopstvenu politiku, oni idu na proslavu "Oluje", prošle godine, i ove godine su najavili da će ponovo da idu na proslavu "Oluje", jedne akcije gdje je izvršen genocid nad srpskim narodom. To je dokaz, a vi svi lično to ne želite, ali vaša poniznost nema granica, nažalost. Tome se niko ne raduje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:51:03)

Poslaniče Sekulić. Izvolite, imate pravo na odgovor na komentar.

PREDRAG SEKULIĆ (29.07.19 21:51:12)

Pokušaću citatom, znači citiram Zakon o manjinskim pravima i slobodama, član 2: "Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice u smislu ovog zakona je svaka grupa državljana Crne Gore bročano manja od ostalog preovladujućeg stanovništva koji ima zajedničke etničke i jezičke karakteristike različite od ostalog stanovništva, istorijski je vezan za Crnu Goru i motivisana željom za iskazivanjem i očuvanjem nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta".

Uvažene kolege, nemojte prebacivati odgovornost na druge. Da srpske partije u Parlamentu žele da bude drugačije od onoga što kaže Srpsko nacionalno vijeće, to bi bilo, znači mogu to da spriječe. Međutim, očito da je motiv dio sredstava koji se dobija iz budžeta Crne Gore za ostvarivanje kulturnih i drugih prava unutar Crne Gore. Znači toliko o tome ko je odgovoran za ovo što su Srbi danas u Crnoj Gori manjinski narod. Dozvolite takođe uvažene kolege zašto ne uzimamo ono što je najbolje od tradicionalne Crne Gore, ne ono što nas dijeli, ajmo ono što je najbolje.

Uvijek navodim taj primjer da bi nam bilo nešto jasnije. Poslanica Laburističke stranke Jo Koks u zapadnom Jokširu ubijena je uoči referendumu o Bregzitu. Podsjećam, Crnoj Gori nije bilo ni jednog incidenta. Zajedno smo radili na zakonima o referendumu, znači ovdje su ljudi koji su radili na tim zakonima, znači zajedno smo radili na tim zakonima, zajedno smo izašli na referendum, čak poštujući demokratske principe koje nam je propisala Evropska unija ono 55, 45%. I dozvolićete uvažene kolege, znači ako je od 2006. godine prošlo toliko godina zašto ne tražimo ono što nas sabira nego ono što nas dijeli. Samo da se razumijemo, ako je tradicionalna Crna Gora, onda je tradicionalna Crna Gora i ona gdje su manjinski narodu u Crnoj Gori u ono ratno vrijeme, govorimo o vremenu 19. vijeka živjeli u Crnoj Gori i isto tako kao što su se Crnogorci slobodno kretali u pojedinim djelovima Otomanske imperije. Zašto se ne vratimo tim tradicionalnim vrijednostima? Za mene je tradicionalna Crna Gora i ona crkva sa dva oltara. Dozvolite da je za mene to tradicionalna Crna Gora. Nije tradicionalna Crna Gora koja dijeli između sebe, nego tradicionalna Crna Gora ona koja sabira između sebe. Nemojte da se ponašamo mimo našeg vremena.

Znači, dozvolićete Demokratska partija socijalista nije ništa radila ni tajno ni skriveno. Evropske i evroatlanske integracije, o tome govorimo od 2002. godine. Ne postoji ni jedna stvar oko koje Demokratska partija socijalista nije bila vrlo otvorena, mi smo razgovarali u ovom parlamentu o mnogim pitanjima i uvijek smo spremni oko toga. Ali, nemojte da tražimo ono što nas dijeli, tražimo ono što je tradicionalno Crnoj Gori ono što nas spaja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:54:18)

Hvala poslaniče Sekulić.  
Poslanik Predrag Bulatović želi proceduru.

PREDRAG BULATOVIĆ (29.07.19 21:54:23)

Proceduru da.

Da se obratim Vama gospodine potpredsjedniče.

Ja mislim da ste Vi dužni da kao predsjedavajući Skupštinom ukažete na ono što je flagrantno kršenje činjenica koje se tiče primjene zakona u Crnoj Gori. Ja se Vama čudim zašto Vi ne saopštite da izborni zakon je jedan od zakona koji ima pravo da koristi afirmativnu akciju, to je svako manje ko ima od 15% zašto smo i mi glasali ne slažući se sa tim ko ima pravo sve da koristi afirmativnu akciju, jer afirmativna akcija treba da bude znatno niže. Treba da kažete takođe da Ustav Crne Gore nije uspio da definiše ko su manjine.

Nije tačno da ovo što se govori, vezano za definiciju takozvanih manjina u Zakonu o manjinskim i drugim pravima je definicija u kojoj je učestvovao Demokratski front. Dakle, čitav jedan set pitanja koji se ovdje, naočigled vas kao pripadnika nacionalne manjine zloupotrebljava na određeni način. Ukazujem da ste Vi trebali, ja Vas molim da kažete jesam li ja u pravu ili ne i da kažete u kameru građanima Crne Gore da u stvari najznačajnija stvar jeste Zakon o izborima koji definiše na lokalnom i državnom nivo ko ima pravo da koristi afirmativnu akciju. Afirmativna akcija se odnosi na manjinske stranke i politička volja parlamentarne većine nijesu definisali to pitanje, a naš stav je jasan kad je u pitanju srpski narod, srpski narod je stvarao ovu državu kroz istoriju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:56:02)

Zahvaljujem Vam se veoma poslaniče Bulatoviću.

Kolege, dozvolite mi da odgovorim u proceduri kolegi Bulatoviću.

Kolega Bulatoviću, hvala što me podsjećate, ali tema ovog zakona nije izborno zakonodavstvo, ali kada me već podsjećate samo bih morao istaći sljedeće. Činjenica da neko osniva nacionalni savjet u Crnoj Gori koji se osniva shodno Zakonu o manjinskim pravima i slobodama, a zna se da je taj zakon napravljen zbog nacionalnih manjina, pa i, kako Vi kažete, za one nacionalne manjine koje bi trebalo da imaju manju afirmativnu akciju od 15%, potpuno se s vama slažem jer taj procenat je bio diskutabilan, ko će odrediti da li je to 15%, 7%, 12% ili 4%. Zna se koje su nacionalne manjine u Crnoj Gori, slažem se da nijesu definisane i trebalo bi biti definisane. Ali, onda, dolazi se do logičkog pitanja zašto narod za sebe dozvoljava da neko koristi sredstva koja su namijenjena za nacionalne manjine. To je pitanje koje je potpuno otvoreno ovdje i to stvara političku problematiku u Crnoj Gori. To je pitanje o kojem bi trebalo na Odboru za ljudska prava otvoreno pričati.

Izvolite, kolega Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (29.07.19 21:57:48)

Bilo je nedoumica, dio iz programa Nove srpske demokratije.

Dakle, Nova srpska demokratija se bori za ravnopravnost srpskog naroda u Crnoj Gori, njegovu konstitutivnost, punu afirmaciju nacionalnog identiteta, slobode i ekonomskih interesa, uz garantovanje prava drugim nacionalnim zajednicama.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 21:58:14)

Hvala.

Nastavljamo sa posljednjim poslanikom koji je po redosljedu prijave, kolega Andrija Mandić. Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (29.07.19 21:58:25)

Vi svi znate da su teme nacionalnog identiteta i teme nacionalne ravnopravnosti ključne teme koje su važne kako za nas političare koji dolazimo iz reda srpskog naroda tako i za Demokratski front koji je prvi otpočeo s tim procesom srpsko - crnogorskog pomirenja i negdje u osnovi, po nama, to treba da bude put kojim treba da se kreće čitava Crna Gora, a ne samo jedan politički savez koji je ovog trenutka najjači u opoziciji, ali koji ima i te kako veliku perspektivu da promijeni Crnu Goru.

Dakle, mi se zalažemo i želimo da očuvamo one vrijednosti tradicionalne Crne Gore. Ta tradicionalna Crna Gora upravo je bila Knjaževina i Kraljevina Crna Gora. To je ona Crna Gora koja je imala svoju zastavu koja je bila trobojka, koja je imala grb sličan ovom ovdje grbu samo što je bio srebrni, koja je imala nadležnosti da pokriva ne samo dio stare Crne Gore po kojoj se danas zovemo Crna Gora nego svaki njen gospodar je bio gospodar Crne Gore i Brda, tu je svakako bila ova Istočna Hercegovina kao sastavni dio današnje Crne Gore. Boka se 1945. godine priključila ovoj današnjoj Crnoj Gori. Prosto sticajem okolnosti, kada gledate sve te priče morate da budete veoma oprezni. U 1912. godini su se Crnoj Gori, to je bilo juče, priključili Pljevlja, Berane, Bijelo Polje, Plav, Gusinje, Rožaje. Nije davno bilo kada je ovaj grad u kojem se nalazimo 1878. godine postao Crna Gora. Kada neko priča o Srbiji, pokušava na taj način da povrijedi Srbiju kao oni se nijesu nešto dobro oslobađali kao mi. Zaboravljam i Nikšić je 1878. godine pripojen Crnoj Gori. Moram vas podsjetiti da je 1804. godine Karađorđe oslobodio gotovo čitavu Srbiju. Tako da ne možete nekome drugome prebacite nešto pokušavajući da ga ponizite na račun viška vlastitih emocija koje baš nijesu održive u istorijskim činjenicama. Na tom Cetinju gdje mi kao mala porodična država često volimo da pričamo nikada nije palo u ruke Turaka, bile su četiri džamije. To treba da znaju svi. Jer, mi smo se razdvojili, nema više porodičnih tajni koje smo mi kao pravoslavci čuvali i mogli drugim Srbima da predočavamo priču kako smo mi Srbi nad Srbima, a ona naša braća Vojvođani da pojašnjavaju da smo mi srpska sparta, a to nama da prija nego da otvoreno popričamo.

Istina je bila takva kakva i prošlost je bila takva kakva je, ne možemo da je mijenjamo, a o budućnosti možemo da razmišljamo različito. Možemo o budućnosti da mislimo da ovdje možda ne treba da bude Srba, da ne treba da bude Crnogoraca. Možemo da razmišljamo da će doći možda Kinezi. Svašta se ovdje miješalo i mijenjalo. Evo pored ove zgrade nalazi se tu nedaleko grad Duklja, grad velike vrijednosti, ali kada pođete tamo vidjećete one latinske natpise, što znači da to baš i nema neke velike veze s nama. Kažu da su 1614. godine naši preci Sloveni spalili taj grad samo što su sada neki natpisi na latinskom jeziku kao svjedočanstvo tog vremena kada smo mi došli na ove prostore. Da se mnogo ne razmahujemo velikim civilizacijskim ostvarenjima, takvi smo kakvi smo, neko misli dobri, neko misli loši, ali da znamo da oko prošlosti ne treba da se varamo.

Crna Gora je Knjaževina i Kraljevina, bila je srpska država, ima nas koji poštujemo to, nastavljamo nacionalni identitet naših predaka, postojite i vi drugi, vi hoćete da kažete da to nije bilo tako. Znam, kao dječak sam i imao sam i dobrih godina, to znate i vi, mislili smo da se nikad neće srušiti ona Jugoslavija, pa smo kao pioniri učili onu pjesmu - šest buktinja gori i pričaju svima da šest republika domovina ima. To je onaj grb Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Tog grba danas niđe nema. Onaj grb Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca koga su pravili Anton Koroš, Stjepan Radić i Nikola Pašić ni toga grba nema. Nemojte da mislite da je nešto vječno. Ništa nije vječno. Ne znam koji je od ovih naših srpskih intelektualaca saopštio ništa nije trajno čak nije trajna ondulacija.

Tako da moramo da budemo veoma oprezni. Možemo da se dogovoramo oko budućnosti, ali oko prošlosti ne smijemo da se lažemo. Mi imamo problem u Crnoj Gori. Ključni problem je na relaciji tradicionalne Crne Gore koju predstavljamo mi i ove nove Crne Gore iz 2004. godine kada stavljate ratni barjak za državnu zastavu i ovaj zlatni grb umjesto srebrnog grba za grb Crne Gore.

Tu se razdvajamo. To je ključni momenat kada se razdvajamo. Volio bih ako možemo da se sastavimo, da pronađemo zajednički interes. Ako ne možemo da se sastavimo neka svako drži svoje, pa ćemo vidjeti čija će biti poslednja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 22:04:01)

Kolega Mandiću, imate komentar poslanika Stanišića.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (29.07.19 22:04:08)

Imam zadovoljstvo, možda u mom zadnjem obraćanju, da komentarišem kolegu Mandića.

Prvo, kolega Mandiću, moramo da shvatimo šta je tradicionalna Crna Gora. Tradicionalna Crna Gora je Crna Gora koja je bila nezavisna država, nezavisna i od Srbije i od turske porte i od Rusije i od bilo koga. Dalje, tradicionalna Crna Gora je Crna Gora Crnojevića i Petrovića u kojoj su svi mitropoliti bili mitropoliti autokefalne Crnogorske crkve. To je tradicionalna Crna Gora, ako ćemo o njoj da pričamo. Zna li šta je još tradicionalna Crna Gora. Da svi građani koji žive u tradicionalnoj Crnoj Gori vole državu Crnu Goru.

Kolega Mandiću, mi ćemo se pomiriti onoga trenutka kada vi Crnu Goru budete doživljavali kao i ja svojom državom. Ali, da vi ubirate plodove s posnih crnogorskih njiva, a da Boga molite da pada kiša u Rusiji i u Beogradu i bilo ko drugi da moli Boga, neće moći, kolega Mandiću. Prema tome, volimo svoju zemlju pa da je najsiromašnija. Nemojte da molite Boga da vam kiša odnekud drugo padne.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 22:05:27)

Hvala, kolega Stanišiću.

Kolega Mandiću, vaše pravo odgovora na komentar.

ANDRIJA MANDIĆ (29.07.19 22:05:35)

Kolega Stanišić i ja se dugo znamo. On je bio predsjednik Opštine Mojkovac, moj otac je bio prosvjetni radnik u Mojkovcu, bio je profesor i gospodinu Stanišiću. Čestitam mu odlazak na novu dužnost. Da ne bude da mi treba da se svađamo i da se sukobljavamo nego da popričamo potpuno otvoreno pred čitavom Crnom Gorom.

Dakle, ja volim Crnu Goru. Svi mi volimo Crnu Goru. Da ne volim Crnu Goru, mislite li da ja ne bih mogao da se preselim u Beograd i pođem s mojom porodicom da živim tamo. Mislite li da ne bismo mogli Milan ili ja isto tako da nađemo na nekoj drugoj destinaciji da živimo. Da, ali volimo Crnu Goru. Meni su ovdje svi sahranjeni, moji preci. Želim da moje potomstvo živi u Crnoj Gori. Imamo samo jedan problem, što mi budućnost Crne Gore ne vidimo na isti način. Oko prošlosti raspravljamo. Mislim da je ovo o čemu mi govorimo istina. Vi mislite da je ono što vi govorite istina. Ali, hajde. Imamo velika istorijska imena, pa neka ukrste sve, pa da vidimo na čijoj je strani pravda. Oko budućnosti mi ne vidimo na isti način. Mislim da ste vi 2004. iščupali Crnu Goru, meni je to taj prelomni momenat ova zastava i ovaj grb, a 2006. godine referendum, iščupali je iz njenog prirodnog ležišta. Crna Gora je imala svoje prirodno ležište koje je tražila i kome je pripadala gotovo 1.000 godina. Vi ste je iščupali.

Nije prirodno, gospodine Stanišiću, da je danas Crna Gora, u kojoj dominantno živi pravoslavni živalj, slovenski pravoslavni živalj, nemojte mi zamjeriti kolege koji dolazite iz nacionalnih manjina, ona bliža s Albanijom, Prištinom, Zagrebom nego što je bliska s Beogradom i Srbijom i Banja Lukom. To nije prirodno. Govorim da to nije prirodno. Za to sam da budemo dobro sa svima, da budemo dobri i sa Tiranom, da budemo dobri i s Zagrebom, da budemo dobro sa Sarajevom, ali se zna šta je prirodno ležište Crne Gore i šta je taj kod naših predaka. Evo, pitajte

gospodina Gencija, često to govorim, ne možemo mi ubjeđivati ljude iz Tuzi, iz Ulcinja da im je bliže Cetinje nego što im je blizak Skadar, pa Skadar je njihov, tamo živi dominantno njihov narod, grad velike tradicije. Nemojte ih vi ubjeđivati da im je bliže Cetinje kao što ne možete ubijediti nekoga od naših da im je bliži Skadar i da im je bliža Tirana nego što im je blizak Beograd, Kragujevac ili Banja Luka. To je neprirodno. Ovo što rade Albanci to je prirodno.

Još jedna stvar. Mnogo se radujem ovom autoputu prema Beogradu. Ovdje je bila priča, mislim da je gospodin Sekulić govorio o tome, da smo mi protiv toga jer su Amerikanci došli kada su željeli da spoje Kosovo i Albaniju i napravili su onaj autoput prema Prištini gdje vozite bez ikakve takse, bez ičega. Napravili su ga da povežu i približe Kosovo i Albaniju. Želim da ovaj autoput koji pravimo poveže Crnu Goru i Srbiju jer to je prirodno i to treba tako da bude. Nisam glasao protiv njega. Glasao sam protiv lopova koji žele na tom autoputu od milijardu da ukradu 500 miliona. To je drugo. Ove fakture to pokazuju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 22:09:11)

Hvala, poslaniče Mandiću.

Nema više prijavljenih poslanika.

Poslanik Željko Aprcović kao predlagač ima pravo na završnu riječ. Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (29.07.19 22:09:28)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Koleginice i kolege, neću dugo.

Jako je inspirativna diskusija od kolega poslanika iz Demokratskog fronta koji su definitivno iskoristili ove tehničke predložene izmjene Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore u političke svrhe. Čuli smo puno istorijskih datuma ovdje, obnovili znanje iz istorije od 1389, 1453, 1905. do 12. jula 1941. pa smo došli do 13. jula 1941, 2004. kada, eto, navodno uništismo ovaj grb, promijenismo ga sa željom da se distanciramo od nečega ili nekoga što, po mom dubokom ubjeđenju, nema elementarnih dodira s istinom i činjenicama koje smo željeli i danas kroz zakonska rješenja koja smo predložili prezentiramo crnogorskoj javnosti.

Čule su se različite priče. Da li na ovaj način želimo materijalno i normativno da zaštitimo ono što jeste svetinja, jesu simboli jedne države, jesu simboli jedne tradicije, jesu simboli jednog suživota koji je rezultirao 2006. godine onakvim referendumskim rezultatom gdje su i Crnogorci i Srbi i Bošnjaci i Muslimani i Albanci i Hrvati doveli do toga da se Crna Gora gradi u budućnosti na način na koji sada izgleda, na način kako bi trebalo i u budućnosti da diše. Ko je jači, ko je veći, prema kome treba da se okrenemo apsolutno je nebitno. Mislim da treba Crna Gora da bude ono što jeste, sublimat svih onih različitosti. Iz tih različitosti, po mom dubokom ubjeđenju, samo može da dođe do pozitivnog rezultata. Zašto se bojimo onoga što jesu sadašnji temelji, sadašnje biće Crne Gore. Zašto se bojimo Tirane, Prištine, Beograda, Sarajeva kada Crna Gora želi sa svim susjedima da gradi ono što jeste budućnost ne samo Crne Gore i svih zemalja regije, odnosno cijele Evropske unije.

Upravo nisam znao, nisam ni vjerovao da će ove predložene tehničke izmjene dovesti do ovoga o čemu smo pričali za ovom skupštinskom govornicom, a uvažavajući i razmišljanje kolega iz opozicionog bloka, odnosno Demokratskog fronta da žele upravo političku poruku da pošalju našim sugrađanima. Niko ne želi da dira u bilo što što je tuđe, ali nemojte da dirate u ono što je naše. Naša je Crna Gora podjednako svih nas koji živimo ovdje i naše djece, bez obzira na politički ugao gledanja, ugao koji imate vi, a koji imamo mi. Ne bi ni valjalo da isto razmišljamo. Međutim, treba da se približimo kroz dijalog. Kroz dijalog treba da dolazimo do onoga što će značiti pozitivnost Crne Gore ne samo danas nego Crne Gore za tri, pet godina i Crne Gore kao punopravne članice Evropske unije i Crne Gore ono što je prije dvije ili tri godine ostvarila, ravnopravne članice NATO saveza. Ako toga niste svjesni da mi ne tražimo podjele, mi tražimo jedinstvo, ali jedinstvo ne leži samo u ovim klupama, za jedinstvo treba dobar sagovornik i dobro razmišljanje, ne samo iz jednog ugla gledati određeni problem, pa i ovaj zakon i ovu jednu

tehničku normu, jedno usaglašavanje člana 10 Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore s članom 29 stav 4 u kojem su pozicionirane kaznene odredbe.

Simbole moramo čuvati. Mi nemamo druge simbole, ovo je naša zemlja koliko i vaša. Što prije shvatite i što se prije okrenete Crnoj Gori, po mom dubokom ubjeđenju, možete očekivati u narednom periodu i veću podršku građana Crne Gore. Dok ovako radite, smatram da ste politički gubitnici, a što pokazuju i rezultati svih političkih procesa koji su u prethodnom periodu karakterisali naše političke prilike, odnosno političke prilike u Crnoj Gori.

Zaključujem time, radi se o tehničkoj normi koja će samo na adekvatan način precizirati kako i na koji način se može vršiti upotreba državnih simbola, ne zanemarujući činjenicu da jedini nadležni državni organ tj. državni organ iz oblasti kulture može da daje saglasnost, odnosno može da daje rješenja kako i na koji način državne simbole u cilju njihove zaštite možemo upotrebljavati. Kolege poslanici, smatram da ćemo ovo zakonsko rješenje /prekid/... Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.07.19 22:14:35)

Zahvaljujem, poslaniče Aprcoviću.

Konstatujem da smo pretres završili, da ćemo se o ovoj tački izjasniti naknadno.

Poštovane kolegice i kolege, vidimo se sutra u 10.00 časova kada će, najvjerovatnije, biti nastavak Desete sjednice. Što se tiče Kolegijuma, on je zakazan u 9.30 časova, ali će šefovi klubova sigurno dobiti poruke. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (31.07.19 15:54:39)

Kolege poslanici,

Znači, sada su se stekli uslovi da pređemo na izjašnjavanja o predlozima akata sa Jedanaeste sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2019. godini.

Prvo se izjašnjavamo o Predlogu zakona o izmjenama Zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, 42 za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta četiri amandman,

Zakonodavni odbor dva amandmana koji su satavni dio Predloga zakona.

Poslanici, Predrag Sekulić i Filip Vuković jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Poslanici, Raško Konjević, Draginja Vuksanović Stanković i Ranko Krivokapić jedan amandman o kojem treba glasati.

Kako nema poslanika da obrazlože amandman, prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu poslanika Konjevića, Vuksanović Stanković i Krivokapića.

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, nije bilo glasova za, 34 protiv, osam uzdržanih. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama Zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu odluke o izmjenama Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2019. godinu.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Na Predlog odluke su podnijeta tri amandmana i to:

Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga odluke.

Poslanici, Predrag Sekulić i Filip Vuković jedan amandman koji je sastavni dio Predloga

odluke.

Stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o izmjenama Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2019. godinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjeni Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima "hitnosti", odnosno potrebom da se omogući puna implementacija ovog zakona.

Stavljam na glasanje Predlog postojanja razloga "hitnosti" da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga "hitnosti" da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore.

Poštovane kolege, mi smo ovim završili konačno sa Četvrtom sjednicom i Desetom i Jedanaestom sjednicom Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2019. godini.

Očekuje nas još sjednica koju sam zakazao za 17 časova.

Pretpostavljam da će odbori da se održe u međuvremenu i molim vas da budemo operativni i naravno vrlo disciplinovani.

Hvala vam.